

Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 3 (106)
16 ΟΚΤ. 1940 - Ε'.

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 3 — 19 Ὀκτωβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μαθητῶν	μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1	
	Ἀμερικῆς Δολ.	6	
	Αἰγύπτου Λίρ.	1	

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Ἡ Ἀποταμίευσις.

Ἕνα ἀπὸ τὰ καλὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι καὶ ἡ ἀποταμίευσις. Οὐδέποτε ἕνα ἄνθρωπο ποὺ δὲν γνωρίζει τὰ καλὰ τῆς Οἰκονομίας δὲν μποροῦμε νὰ τὸν λέμε ἐργάτη καὶ Οἰκονόμο. Ἀλλὰ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ θὰ τὸν λέμε καὶ ἀπολίτιστον ἄνθρωπον. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει πολλὰς ἀρετὰς ποὺ ἡ κάθε μιὰ ἔχει τὰ κάλλη της. Ἔτσι καὶ ἡ Οἰκονομία ἔχει τὰ ξεχωριστά της κάλλη. Ἡ οἰκονομία φέρνει τὸ οἰκοκυριό, τὴν ἐργασία, τὴν ἀθωότητα, τὴν καθαριότητα, τὴν ἀπλεονεξίαν, τὴν ὑγείαν καὶ πολλὰ ἀγαθὰ ποὺ τὰ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ἀποταμίευσις φέρει πολλὰ καλὰ εἰς τὸν ἄνθρωπο καὶ γι' αὐτὸ καὶ μεῖς, γιὰ τὴν πίστι μας πρέπει νὰ γιορτάζωμε τὴν καλὴν καὶ ἁγίαν ἡμέραν ἡ ὁποία κάνει θαύματα. Θαύματα ὅμως ποὺ γίνονται συχνὰ μόνον στοὺς καλοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποταμιεύσεως εἶναι μέγα, ἰσοδύναμον μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐργασίας. Γι' αὐτὸ ἐκεῖνος ποὺ πρέπει νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ λέγεται ἐργάτης, πρέπει νὰ ἔχῃ μέσα του καὶ τὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας. Ἡ οἰκονομία φέρει χαρὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον ποὺ τὴν ἀκολουθεῖ μὲ φανατισμὸν καὶ βαθειὰν πίστιν. Γι' αὐτὸ ἂς ζητωκραυγάσουμε:

Ζήτω τὰ καλὰ τῆς ἀποταμιεύσεως!
Ζήτω καὶ οἱ πιστοὶ ἀκόλουθοί της!

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἡ τρανὴ ἡ ἀρετὴ
ποὺ γλυκαίνει τὴν ζωὴν
ὄνειρα ποὺ κατεβάζει
καὶ λεπτὰ στὴν ἄκρη βάζει.

Ἀγαπῶ καὶ γὼ παιδιά,
γιὰ νὰ κρύβω τὰ λεπτὰ
καὶ νὰ τἄχω μιὰ φορὰ
σὲ μεγάλον κουμπαρᾶ.

Καὶ γι' αὐτὸ ὅλοι μας μαζὶ
κάναμε μιὰν ἑορτὴ
γιὰ νὰ καταλάβωμε καὶ μεῖς
πῶς ἡ οἰκονομία εἶναι συμπαθής.

Ἐν Δράμᾳ τῇ 1 Νοεμβρίου 1939.

Θουκυδίδης Μανιτσάρας
Μαθητὴς τοῦ Δ. Δ. Σ. Δράμας

Πῶς ἠμπορεῖ νὰ κάνῃ οἰκονομία ἕνα παιδὶ καὶ διατὶ τὴν κάνει.

Τὸ παιδίον ἀπὸ τώρα μικρὸ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀποταμιεύῃ. Ἀποταμίευσις λέγεται τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ποσόν, τὸ ὁποῖον ρίπτομεν εἰς τὸν κουμπαρᾶν. Π. χ. ἐὰν μοῦ δώσῃ ὁ πατήρ μου ἕνα δίδραχμο (2), δὲν πρέπει νὰ τὸ πάρω ὅλο γλυκά, ἀλλὰ τὴν μιάμιση δραχμὴ (1,50) πρέπει νὰ τὴν ρίξω μέσα εἰς τὸν κουμπαρᾶν. Ἐὰν ἀκολουθήσω τὴν ὁδὸν αὐτήν, ἕως ὅτου γίνω οἰκογενειάρχης θὰ εἶμαι ὠφέλιμος ἀτομικῶς, οἰκογενειακῶς, κοινωνικῶς καὶ ἐθνικῶς. Τὰ χρήματα πρέπει νὰ τὰ καταθέτωμεν εἰς τὰ Ταμιευτήρια, τὰ ὁποῖα δίνουν τόκο 4 %

Τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ χρησιμοποιεῖ τὸ Κράτος διὰ νὰ κάνῃ διάφορα ἔργα.

Ὁ ἄνθρωπος ὅμως, ὁ ὁποῖος εἶναι οἰκονόμος, δὲν πρέπει νὰ εἶναι δοῦλος τοῦ χρήματος, ἀλλὰ νὰ περιποιῆται τὴν οἰκογένειάν του, ὅσον πρέπει.

ΠΟΙΗΜΑ

Ἡ ἀποταμίευσις παιδιὰ
εἶναι ἡ παντοτεινὴ χαρά.
Διότι ἀποταμιεύομεν λεπτὰ
ὢ! τί ὡραῖα, τί θαυμάσια!

Κι' ὅταν γίνωμε μεγάλοι
ἡ ἐνθουσιώδης μας ψυχὴ
πάντα μὲ μιὰ χαρὰ θὰ ζῇ.

Ἰωάννης Ἀναστ. Κανέλλου
Μαθητὴς ΣΤ' τάξεως τοῦ Δημ. Σχολείου Χιλιομοδίου

ΠΑΛΙΝ Η ΣΠΟΡΑ

Θὰ ξαναγυρίσουμε πάλι στὸ ἴδιο ζήτημα ποὺ μᾶς ἀπασχόλησε καὶ στὸ περασμένο τεῦχος. Εἰς τὸ ζήτημα τῆς σπορᾶς τοῦ σίτου. Γιατί, τὸ τονίζομε, δὲν ὑπάρχει αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἄλλο τόσο σπουδαῖο καὶ τόσο ζωτικὸ ζήτημα γιὰ τὸν τόπο μας. Ἡ Ἑλλὰς ἐπέρασε καὶ ἄλλοτε ἀπὸ παρόμοιες, ὅπως ἡ σημερινή, δύσκολες περιστάσεις. Ἠμπορεῖ ὅμως νὰ πῇ κανείς, ὅτι ποτὲ ἄλλοτε ἡ ἐπίγνωσις τῶν δυσκολιῶν δὲν ἦτο τόσον βαθεῖα καὶ τόσον πλήρης, ὅσον εἶναι τώρα. Καὶ ποτὲ ἄλλοτε τὸ ὁμαδικόν, τὸ καθολικὸν ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ὑπόθεσι τῆς σπορᾶς, δὲν ἦτο τόσον ἔντονον καὶ τόσο ζωντανό, ὅπως σήμερα. Καὶ κάτι ἄλλο ποὺ ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν. Ποτὲ ἄλλοτε, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ πεῖρα καὶ τὰ μέσα τῆς γεωργίας μας δὲν ἦσαν τόσον πλούσια ὅσον εἶναι σήμερα, καὶ ἑπομένως καὶ ἡ δυνατότης νὰ ξεφύγῃ ὁ Τόπος ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς σιτοδείας τόσον μεγάλη, γιὰ νὰ μὴ ποῦμε βεβαία καὶ ἀσφαλής. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ἔχομε ἐπιτύχει ν' ἀνεβάσωμε ἀπὸ τὸν μέσον ὅρον τῶν 60 κιλῶν τὴν στρεμματικὴν ἀπόδοσιν τῆς σιτοκαλλιεργείας εἰς τὰ 100 καὶ εἰς τὰ 114 κιλὰ — καὶ χωρὶς ν' ἀναφέρωμε τὰς περιπτώσεις, ποὺ κάθε χρόνο γίνονται καὶ πιὸ συχνές, τῶν ἀποδόσεων τῶν 250, τῶν 300 καὶ τῶν 400 ἀκόμη κιλῶν — πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅλοι, πὼς ἂν εἶναι τῆς τύχης νὰ μᾶς λείψῃ τὸ ψωμί, καὶ νὰ πεινάσωμε, δὲν θὰ ἔχωμε τὸ δικαίωμα νὰ αἰτιώμεθα τὴ γῆ μας οὔτε τὰς φυσικάς μας συνθῆκας ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους. Γιατὶ ἡ ἑλληνικὴ γῆ μας τὸ ἔδειξε, κατὰ τρόπον ἀδιάψευστον, πὼς καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς σιτοπαραγωγῆς, ὅπως καὶ εἰς τόσα ἄλλα, δὲν εἶναι καθόλου φτωχὴ οὔτε στεῖρα οὔτε ἄγονος, φτάνει νὰ τὴν καλλιεργῇ κανεὶς ὅπως πρέπει.

Ἡ περίοδος τῆς σπορᾶς ποὺ ἀρχίζει, οἱ δύο - δυόμιση μῆνες ποὺ ἀκολουθοῦν, θὰ κρίνουν, ὅπως ἐλέγαμε καὶ στὸ προηγούμενο τεῦχος τῆς «Νεολαίας», ἂν θὰ πεινάσῃ ἢ ὄχι ὁ λαός μας τὸ 1942. Ἂν τὸν χρησιμοποιήσωμε καλὰ αὐτὸν τὸν καιρό. Ἂν ἐργασθοῦν οἱ σιτοκαλλιεργηταί μας μὲ ὅλη τους τὴν ὄρεξι. Ἂν ἐπιμεληθοῦν τὰ ὀργώματά τους. Ἂν λιπάνουν. Ἂν ἐπεκτείνουν τὴν γραμμικὴ σπορὰ σὲ μεγαλειτέραν, πολὺ μεγαλειτέραν ἔκτασιν. Ἂν ὁδηγηθοῦν μὲ ζωντανὸν ἐνδιαφέρον, μὲ στοργὴν καὶ μὲ καλωσύνην ἀπὸ τοὺς γεωπόνους. Ἂν κατορθώσουν αἱ ὑπηρεσίαι καὶ ὅλοι οἱ ἁρμόδιοι νὰ ἔχουν ἕτοιμα στὴν διάθεσί τους, τὴν ὥρα ποὺ θὰ τὰ χρειασθοῦν, τὸ διαλεγμένο σπόρο, τὶς σπαρτικὲς μηχανὲς καὶ κάθε ἄλλο χρήσιμο ἐφόδιο καὶ ἄν, τέλος, βοηθήσωμε ὅλοι, ὥστε νὰ μὴν λείψουν τὴν κατάλληλη ὥρα τὰ βοηθητικὰ χέρια, ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐσοδείας θὰ εἶναι ἀσφαλισμένη.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς τὸ ὄψιμο φετεινὸ καλοκαῖρι εἶναι ἕνα ἀνησυχητικὸ ἐμπόδιο. Αὐτὴ τὴν στιγμὴ ἤδη βρισκόμαστε σὲ καθυστέρησι. Οἱ προθεσμίες τῆς σπορᾶς, ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο, εἶναι ἀπὸ τώρα κουτσουρεμένες. Αὐτὸ εἶναι μιὰ ζημία, ποὺ χρειάζεται νὰ ἐπανορθωθῇ. Ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τὴν ἔκκλησίν του ἐσημείωσε καὶ ἕνα ἄλλο ἐμπόδιο, ποὺ ἔχομε ν' ἀντιμετωπίσωμε κατὰ τὴν φετεινὴ σπορά. Τὰς περιστάσεις «ποὺ ἀποστεροῦν, ὅπως εἶπε, τὴν ὕπαιθρο ἀπὸ ἕνα μέρος τῶν ἐργατικῶν της δυνάμεων». Εἶναι λοιπὸν διπλοῖ οἱ λόγοι ποὺ πρέπει νὰ μᾶς κάνουν νὰ βιασθοῦμε καὶ νὰ ἐργασθοῦμε περισσότερο. Πρέπει πρῶτα - πρῶτα νὰ κερδιθῇ ὁ καιρὸς ποὺ ἐχάθη. Ἔπειτα πρέπει ν' ἀναπληρωθοῦν τὰ χέρια ποὺ λείπουν, ὅπως καὶ τὰ ζῶα ἕλξεως, ποὺ κι' αὐτὰ εἶναι φέτος ἀραιότερα. Οἱ νέοι τῆς Ὀργανώσεως, τ' ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια τῶν Φαλάγγων, ποὺ ἡ ἐργασία τῆς ὑπαίθρου δὲν τοὺς εἶναι ξένη, θὰ χρειασθῇ νὰ κοπιάσουν διπλά, αὐτοὺς τοὺς μῆνες ποὺ μᾶς μένουν. Ἴσως χρειασθῇ ἀκόμη νὰ ἐνισχυθῇ κατὰ ἕναν ἄλλον τρόπον ὁ γεωργικὸς κόσμος. Ἴσως θὰ πρέπῃ ἕνα μέρος τῶν ἀνθρώπων, ποὺ μένουν ἄνεργοι εἰς τὰς πόλεις, ν' ἀπασχοληθῇ εἰς τὴν σποράν, εἰς τὰς πεδινὰς περιοχάς, ἐκεῖ ὅπου καλλιεργεῖται σιτάρι σὲ μεγάλην ἔκτασιν. Αὐτὸ βέβαια ἁρμόδιαι καὶ ὑπεύθυνοι νὰ τὸ μελετήσουν καὶ νὰ τὸ φροντίσουν εἶναι οἱ ὑπηρεσίες τοῦ Κράτους. Καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι πὼς θὰ τὸ μελετήσουν καὶ θὰ τὸ φροντίσουν ἐγκαίρως.

Κάτι ἄλλο, ποὺ πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἰδιαιτέρως φέτο, εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας σίτου καὶ εἰδῶν διατροφῆς, γενικῶς, εἰς τὰς περιοχὰς ποὺ εἶχαν ἀποκτήσει τὴν συνήθειαν νὰ μονοκαλλιεργοῦν, ὅπως οἱ καπνικές, οἱ σταφιδικὲς καὶ ἄλλες. Εἶναι ἀλήθεια πὼς τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ κρίσις τῶν ἐξαγωγικῶν προϊόντων τὴν ἔχει περιορίσει πολὺ αὐτὴν τὴν κακὴ συνήθεια. Δὲν τὴν κατήργησεν ὅμως τελείως. Φέτος λοιπὸν αὐτὴ ἡ συνήθεια πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ἐντελῶς. Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ γεωργικὴ περιφέρεια, εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποὺ νὰ μὴν εἶναι κατάλληλη νὰ παραγάγῃ σιτάρι. Φέτος λοιπὸν τὸ γενικὸ σύνθημα πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἑξῆς: Κάθε γεωργικὴ οἰκογένεια, εἴτε ὁ καπνός, εἴτε ἡ σταφίδα, εἴτε τὰ ὀπωρικά, εἴτε τὰ λαχανικά, εἴτε τὸ βαμβάκι, εἴτε ἡ ἐληὰ εἶναι τὸ κύριό της εἰσόδημα, πρέπει νὰ κάμῃ τὸ πᾶν, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπὸ τὸ κτῆμα της τὸ σιτάρι ποὺ θὰ τῆς χρειασθῇ. Αὐτὸ δὲν θὰ τῆς εἶναι καθόλου δύσκολο. Κάθε ἄλλο. Θὰ τῆς εἶναι πολὺ εὔκολο ἀφοῦ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ πολλὰ πράγματα γιὰ τὰ ἄλλα, τὰ κύριά της προϊόντα. Ἀλλὰ κι' ἂν ἔχῃ ἀκόμα, μπορεῖ χωρὶς κίνδυνο νὰ τ' ἀναβάλῃ καὶ νὰ ἀφοσιωθῇ στὴ σιτοκαλλιέργεια. Ἐπειδὴ μάλιστα δὲν λείπουν οὔτε τὰ χέρια οὔτε τὰ μέσα εἰς αὐτὲς τὶς οἰκογένειες, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔκτασις ποὺ θὰ καλλιεργήσῃ ἡ καθεμιά τους μὲ σιτάρι θὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην περιωρισμένη, ἔχουν τὸν τρόπο νὰ τὴν καλλιεργήσουν καλὰ καὶ μὲ τὰς πλέον συγχρονισμένας μεθόδους. Ἂν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα γίνῃ συστηματικά, ὡς πρόγραμμα, σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴν Θράκη ὣς τὴν Κρήτη, δὲν εἶναι τίποτα νὰ ὑπερδιπλασιασθῇ ἡ μὲ τὸ γραμμικὸ σύστημα καλλιεργουμένη ἔκτασις, ποὺ τὸν περασμένο χρόνο ἔχει φτάσει κοντὰ ἕνα ἑκατομμύριο στρέμματα. Μὲ δύο ὅμως ἑκατομμύρια στρέμματα γραμμικῶς καλλιεργημένα, θὰ ἔχωμε ἀμέσως-ἀμέσως, ὅσο ἀνάποδες κι' ἂν τύχῃ νὰ ἔρθουν κατόπιν οἱ συνθῆκες τοῦ καιροῦ, τὸ ὀλιγώτερο ἑκατὸ χιλιάδες τόννους σιτάρι περισσότερο. Πρέπει νὰ τὸ κάμουν ἔργο καὶ σκοπὸ ὅλοι οἱ γεωργοὶ τῆς Ἑλλάδος φέτος. Νὰ ἐξασφαλίσουν, ἀπὸ τὰ κτήματά τους, ὅλο τὸ σιτάρι, ποὺ θὰ χρειασθοῦν γιὰ τὸ ψωμὶ τῶν οἰκογενειῶν των. Ἂν τὸ πάρουν ἀπόφασι θὰ τὸ κατορθώσουν. Κι' ἅμα τὸ κατορθώσουν, τότε ἀπὸ τὸ πλεόνασμα ποὺ θὰ ἔχουν νὰ διαθέσουν οἱ ἄλλοι, οἱ κυρίως σιτοκαλλιεργηταὶ τῶν πεδινῶν τόπων, θὰ ἐξασφαλισθῇ, ἂν ὄχι ὅλο, τὸ μεγαλείτερο μέρος τοῦ σίτου ποὺ θὰ χρειασθῇ γιὰ τὴν διατροφὴ τοῦ ἀστικοῦ μέρους τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας.

Γιὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ὅπως ἐλέγαμε καὶ στὸ τεῦχος τοῦ περασμένου Σαββάτου, δὲν χρειάζεται παρὰ νὰ πάρουν οἱ γεωργοί μας τὴ δουλειὰ τῆς φετεινῆς σπορᾶς ἀπὸ τὴν ἀνώτερη ὄψι ποὺ παρουσιάζει σήμερα. Ὄχι ὡς ὑπόθεσιν ἐμπορίου καὶ κέρδους, ἀλλὰ ὡς ὑπηρεσίαν ἐθνικήν, ὡς χρέος πρὸς τὴν ὁλότητα τοῦ Λαοῦ, ὅπως καὶ εἶναι πράγματι. Ἔτσι, ἐνῷ κανεὶς δὲν θὰ τοὺς ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα ν' ἀπολαύσουν ὅλο τὸ ὑλικὸ ὄφελος ποὺ τοὺς ἀξίζει, θὰ ἔχουν ἀκόμα καὶ τὴν ἄλλη, τὴν μεγάλη ἠθικὴ ἱκανοποίησι. Τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι ἔσωσαν τοὺς ἀδελφούς των τῶν πόλεων ἀπὸ τὴν πεῖνα, πρᾶγμα ποὺ δὲν θὰ τὸ ξεχάσουν ἐκεῖνοι ποτὲ καὶ θὰ τοὺς τὸ ἀνταποδώσουν μὲ τὴ σειρά τους.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Τυχαίως ἕνα βράδι τὶς τελευταῖες ἡμέρες εὑρέθηκα σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς συναυλίες ποὺ δίνει ἡ μεγάλη ὀρχήστρα τοῦ Δήμου στὶς διάφορες ἀθηναϊκὲς συνοικίες.

Ἦταν, ἀληθινά, ὡραῖο τὸ θέαμα. Στὴν πλατεῖα ποὺ σχηματίζεται πάνω ἀπὸ τὸ σταθμὸ τῆς Λαρίσης πλουσίως φωτισμένη ἀπὸ τὸ Δῆμο, ἑκατὸ—ἴσως καὶ περισσότεροι—μουσικοὶ ἐκτελοῦσαν τὸ καθωρισμένο πρόγραμμα. Ὁλόγυρα, χιλιάδες λαοῦ παρακολουθοῦσαν τὴν συναυλία, κατὰ τρόπο δὲ οἱ περισσότεροι ἀκροαταὶ ποὺ ἐφανέρωνε πὼς δὲν ἦσαν ἐκεῖ γιὰ νὰ κάνουν ἁπλῶς ἐπίδειξι. Ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἄλλοι μέσης ἀστικῆς τάξεως, γυναικοῦλες, κορίτσια σημερινά, δεσποινιδοῦλες, τέλος ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων, ποὺ ἦρθαν γιατὶ ἤθελαν, χωρὶς καμμιὰ ὑποχρέωσι, ἔπιασαν μιὰ γωνιὰ καὶ ἄκουαν. Ἔβλεπα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ χείλη τους. Καὶ στὰ δυσκολώτερα κομμάτια τὰ χείλη τους σιγοψιθύριζαν, ἢ σιγοσφύριζαν, γιατὶ δὲν τοὺς ἦταν ἄγνωστο, γιὰ νὰ δικαιωθῇ, ἄλλη μιὰ φορά, ἡ πίστις πολλῶν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ἀπὸ τοὺς μουσικωτέρους τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ τοὺς μουσικοφιλωτέρους, ποὺ δὲν ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ διαφθείρῃ τὸ τόσο κοινότοπο, ἐκνευριστικὸ καὶ κλαψιάρικο τραγοῦδι ποὺ ἀκούεται ὅπου κι' ἂν σταθῇ κανείς.

Τοὺς ἔβλεπα μὲ πόση κατανόησι ἤξεραν νὰ χειροκροτοῦν, νὰ ἐκτιμοῦν τοὺς ἀκροβατισμοὺς τῶν συνθετῶν, νὰ ἐπιδοκιμάζουν τὰς λεπτότητας τοῦ τραγουδιοῦ τῶν δύο σολίστ. Ἀλλά, βέβαια, δὲν πρόκειται νὰ κάνω ἐδῶ κριτικὴ τοῦ κοινοῦ κι' οὔτε εἶμαι ὁ ἁρμόδιος γιὰ νὰ κρίνω τὴν ἐκτέλεσι. Κάπου ἀλλοῦ θέλω νὰ φθάσω.

Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε καὶ μερικὰ δημοτικὰ τραγούδια τὰ ὁποῖα, θαυμάσια ἐνορχηστρωμένα, ἐκτελοῦσεν ἡ ὀρχήστρα καὶ ἐτραγουδοῦσαν οἱ σολίστ. Ἦσαν ὁ Λύγκος, τὸ Ἐρηνάκι καὶ δὲν θυμοῦμαι ποιὸ ἄλλο. Ἐκεῖνο ποὺ ἐνθυμοῦμαι εἶναι ὅτι ἀπὸ ὅλα ὅσα ἄκουσα κανένα δὲν εἶχε ξενικὸ στοιχεῖο, καμμιὰ ἐπίδρασι ποὺ νὰ θυμίζῃ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς ποὺ πέρασεν ὁ τόπος καὶ ὁ Ἑλληνισμός.

Γιατὶ εἶναι μοιραῖο νὰ μείνουν σ' ἕναν τόπο τὰ ἴχνη τῆς κατακτήσεως, εἴτε σὲ μερικὰ στοιχεῖα τῆς γλώσσης, εἴτε στὸν τρόπο τοῦ ντυσίματος, εἴτε στὰ κτίρια, ἢ σὲ χίλιες ἄλλες λεπτομέρειες. Στὴν Ἑλλάδα — γιατὶ ἀκριβῶς εἶχε τόση ἀντοχὴ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς — τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ποὺ θυμίζουν τὴν σκλαβιὰ εἶναι πολὺ λίγα καὶ ὅλο ἐξαλείφονται τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο. Πάντως, στὴ λαϊκὴ μουσικὴ εἶναι ἐμφανέστερα τὰ ξενικὰ αὐτὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα, κατὰ ἕνα εἰδικευμένο στὸ δημοτικὸ τραγοῦδι συνθέτη, τὸν κ. Γ. Λαμπελέτ, εἶναι εὔκολο νὰ ξεκαθαρισθοῦν. Ἔτσι θὰ μᾶς μείνουν ὅσα εἶναι ἐντελῶς καὶ τώρα ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ αὐτὰ ποὺ θὰ ξεκαθαριστοῦν, γιὰ νὰ φθάσουμε σὲ συμπεράσματα ποὺ δὲν εἶναι εὔκολο τώρα νὰ διατυπώσουμε.

Ὅπως ξέρουμε ὅλοι, στὴ λαογραφία, δηλαδὴ στὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα ἑνὸς λαοῦ, στὴ γλῶσσα του, στὰ ροῦχα του, στὶς συνήθειές του, βρίσκουμε τὸν σύνδεσμο μεταξὺ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ παρελθόντος. Καὶ ἐξηγοῦμαι: Σὲ χίλιες συνήθειες τοῦ ζωντανοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔχουμε τὴν κληρονομία τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος. Πολλὰ θεσσαλικὰ πανηγύρια εἶναι αὐτούσια σχεδὸν τὰ ἀρχαῖα Διονύσια καὶ τὰ ἀθηναϊκὰ Κούλουμα λείψανα, κατὰ τοὺς εἰδικούς, ἄλλης ἀρχαίας ἑορτῆς. Κατὰ συνέπειαν, ὅταν θἄχουμε ξεκαθαρισμένο τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι, μποροῦμε νἆμαστε βέβαιοι πὼς αὐτό, μαζὶ μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας μουσική, θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ πλησιάσουμε στὴν ἀρχαία μουσική, γιὰ τὴν ὁποία δὲν γνωρίζουμε πολλὰ πράγματα.

Ἤδη ὁ Ἕλλην εἰδικὸς στὴν ἐκκλησιαστικὴ μας μουσική, ὁ κ. Ψάχος, ἔβαλε μουσικὴ στὸν «Προμηθέα Δεσμώτη» τοῦ Αἰσχύλου, χρησιμοποιῶντας ὄχι τὰ ἄλλα εὐρωπαϊκὰ μουσικὰ πρότυπα, ἀλλὰ τὰ βυζαντινά, καὶ ἡ ἐντύπωσις γιὰ ὅσους εἶχαν τὴν τύχη νὰ βρεθοῦν στὶς Δελφικὲς γιορτὲς ἦταν κάτι περισσότερο ἢ ἁπλῶς συγκινητική.

Ἀλλ' ἂς ξαναγυρίσουμε στὴν συναυλία ποὺ ἄκουσα. Θὰ ἤθελα νὰ ἦσαν πολλοὶ κοντά μου τὴν ὥρα ἐκείνη γιὰ νὰ πεισθοῦν καὶ ἐκεῖνοι ὅτι τὸ δημοτικό μας τραγοῦδι μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς λαϊτ-μοτίβ γιὰ εὐρύτερες συνθέσεις, ἂν καὶ στὴν νέα Ἑλλάδα ἀναδειχθῇ ἕνας Ντβόρζακ, ἕνας Μπράμς, ἕνας Λίστ, ἕνας Γκρήγκ, ἕνας Τσαϊκόφσκυ. Ὅτι τέλος μπορεῖ νἆναι, αὐτὸ μόνο, τὸ περιεχόμενο μιᾶς συναυλίας, ἀρκεῖ νὰ εἶναι καλὰ ἐνορχηστρωμένο καὶ νὰ τραγουδιέται ἐξ ἴσου καλά.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Ἀπὸ ὅλα ὅσα καὶ ἂν ἔκαμα, ἡ μεγαλειτέρα καὶ ἡ καλλιτέρα δημιουργία μου εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχετε καὶ περιβάλλεται ἀπὸ τὴν πυκνὴν παράταξίν σας αὐτὴν τὴν στιγμήν, μὲ τόσην ἀγάπην καὶ τόσην στοργήν. Εἶναι τὰ παιδιά σας καὶ τὰ κορίτσια σας, ὄχι πλέον μέσα εἰς τοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχαν πρίν, ἀλλ' ἠθικά, πιστεύοντα εἰς τὴν θρησκείαν, τιμῶντα τοὺς γονεῖς των, ἀγαπῶντα τοὺς διδασκάλους των, πειθαρχικά, ἀποφασισμένα νὰ γίνουν μίαν ἡμέραν ὁ νέος, ὁ ἐρχόμενος Ἑλληνικὸς λαός. Εἶναι ἡ νέα γενεά, ἡ ὁποία τὴν λαμπάδα ποὺ θὰ τῆς παραδώσωμεν θὰ τὴν ὑψώσῃ ὑψηλότερα ἀπὸ ἡμᾶς, διὰ νὰ τὴν φέρῃ ἀναμμένην πάντοτε εἰς τὸν δρόμον της, διὰ νὰ τὴν παραδώσῃ καὶ αὐτὴ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν κατόπιν της ἐρχομένην γενεάν, διότι τὴν Πατρίδα μας δὲν τὴν θέλομεν μονάχα ὡραίαν, δυνατὴν καὶ ἰσχυράν, τὴν θέλομεν καὶ αἰωνίαν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΛΑΜΨΕΙΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΕΣ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Μέσα στὴ μαύρη καταιγίδα τοῦ μίσους καὶ τῆς καταστροφῆς, ποὺ δέρνει καὶ βασανίζει τὴν ἀνθρωπότητα, παρουσιάζονται κάποτε, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μερικὲς ἐλπιδοφόρες λάμψεις, ποὺ δείχνουν πὼς ἡ κουρασμένη, ἡ ματωμένη, ἡ τσακισμένη ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ ἀκόμη καὶ ἀντιδρᾷ στὸν τρομερὸ κίνδυνο τοῦ ὁριστικοῦ στραγγαλισμοῦ κι' ἀφανισμοῦ της ἀπὸ τὶς σκοτεινὲς δυνάμεις τοῦ ὀλέθρου. Μιὰν τέτοια λάμψι ἀνέδωσε καὶ ἡ γενναία πρᾶξις ἑνὸς γιατροῦ σὲ μιὰν ἀπὸ τὶς ἐμπόλεμες χῶρες, ποὺ τὴν ἀφηγεῖται σὲ πρόσφατο ἄρθρο του γνωστὸς συγγραφεύς. Θὰ σᾶς τὴν διηγηθῶ κι' ἐγώ, ὄχι βέβαια σὰν παράδειγμα — ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες δὲν χρειαζόμαστε ξένα παραδείγματα πατριωτικοῦ ἡρωϊσμοῦ — ἀλλὰ σὰν ἕνα ὡραῖο κι' εὐχάριστο μήνυμα, τὸ μήνυμα ὅτι, γιὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμα στὸν κόσμο ἀληθινὸς πατριωτισμός, ἀληθινὴ ἀγάπη τῆς ἐλευθερίας, ἁγνὸ κι' ἀνώτερο πνεῦμα ἡρωϊσμοῦ κι' αὐτοθυσίας, πάει νὰ πῇ ὅτι δὲν ἐστέρεψαν ἀκόμα οἱ πηγὲς τῆς ἀντοχῆς, τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ζωῆς μέσα στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ ὅτι, καὶ μέσα στὴ φοβερὴ θύελλα ποὺ μαίνεται γύρω μας, μποροῦμε ἀκόμα νὰ εἴμαστε αἰσιόδοξοι γιὰ τὴν ἠθικὴ ἀναγέννησι τοῦ κόσμου

Ὁ γιατρός, γιὰ τὸν ὁποῖον μιλοῦμε, ἦταν ἕνας διακεκριμένος χειροῦργος, πλούσιος καὶ φημισμένος, ποὺ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ του δρᾶσι, εἶχε προσφέρει καὶ μεγάλες φιλανθρωπικὲς καὶ κοινωνικὲς ὑπηρεσίες. Μὲ δικά του ἔξοδα διατηροῦσε κλινικές, ὅπου ὁ ἴδιος ἔκανε δωρεὰν ἐγχειρήσεις σὲ ἀπόρους ἀσθενεῖς, ποὺ ἐνοσηλεύοντο ἐπίσης δωρεάν. Κάποτε ἔσπευσε πρόθυμα κι' ἔσωσε μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ του ἐπέμβασι ἀπὸ βέβαιον θάνατο ἕναν θανάσιμο ἀντίπαλό του, ποὺ τὸν εἶχε κατατρέξει μὲ τὸν φθόνο του καὶ μὲ τὸ μῖσός του.

Ὅταν ὁ ἀντίπαλος στρατὸς ἦταν ἔξω ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τῆς χώρας τοῦ γιατροῦ, καὶ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ ἀπειλοῦσε νὰ τὴν καταλάβῃ, ὁ γιατρός, μιλῶντας μὲ τὸν φίλο του συγγραφέα, τοῦ εἶπε:

— Τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ μάθω ὅτι ἐμπῆκαν στὴν πόλι θὰ σκοτωθῶ.

Ὁ συγγραφεὺς ἐνόμισε ὅτι ἦταν ἁπλῶς μιὰ ζωηρὴ ἔκφρασις τοῦ πατριωτικοῦ πόνου τοῦ φίλου του. Καὶ ὅμως, σὲ λίγες μέρες, εἶδε στὶς ἐφημερίδες ὅτι πραγματικὰ ὁ γιατρὸς εἶχε αὐτοκτονήσει.

Δὲν ἔχει σημασία, ἀγαπητοί μου Φίλοι, ἡ ἐθνικότης τοῦ γιατροῦ αὐτοῦ. Παρόμοιες πράξεις ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας, μὲ διάφορες μορφές, ἔχουν βέβαια γίνει σὲ διάφορες χῶρες. Σημασία ἔχει τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ γιατρὸς αὐτὸς ἦταν ἕνας Ἄνθρωπος κι' ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μᾶς παρουσίασε τὸ φαινόμενον μιᾶς ὡραίας καὶ δυνατῆς ψυχῆς, ποὺ ἔνοιωθε τόσο βαθειὰ καὶ τόσο ἀκατανίκητα τὴν ἀγάπη τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἐλευθερίας.

Ὅλα τὰ ἀγαθά, ἠθικὰ καὶ ὑλικά, ποὺ εἶχε κερδίσει μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ κοινωνικὴ του δρᾶσι, ἡ δόξα, ὁ πλοῦτος, αὐτὴ ἡ ἰδία ἡ ὡραία καὶ ἄνετη ζωή του, δὲν θὰ εἶχαν γι' αὐτὸν καμμιὰν ἀξία ὅταν θὰ ἔλειπε ἡ ἐλευθερία τῆς Πατρίδος του, ἡ ἐλευθερία τῆς ψυχῆς του. Ἡ ἡλικία του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ πολεμήσῃ. Δὲν εἶχε στὰ χέρια του κανένα ἄλλο μέσον ἀμύνης. Τί θὰ τὴν ἔκανε πιὰ μιὰ ζωὴ ἄχρηστη, ἄχαρη καὶ σκοτεινή, ἀφοῦ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι ἕνας ἐλεύθερος πολίτης, ἕνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος;

Ἂς τὴν τιμήσουμε, ἀγαπητοί μου, αὐτὴν τὴν γενναία κι' ἡρωϊκὴ ψυχή, τὴν ἀληθινὰ πατριωτικὴ καὶ ἀνθρώπινη, ποὺ εἶναι τόσο συγγενικὴ μὲ τὴν αἰώνια Ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ ποὺ μᾶς δίνει συγχρόνως τὴν ὡραία καὶ μεγάλη ἐλπίδα ὅτι στὸ βάθος τῆς τόσο δοκιμασμένης ἀνθρώπινης ψυχῆς ὑπάρχουν ἀκόμα ἀποθέματα ἠθικῆς, ποὺ θὰ ζωογονηθοῦν, θὰ δυναμώσουν καὶ θὰ κυριαρχήσουν κάποτε, γιὰ νὰ ἐξυγιάνουν καὶ ν' ἀναγεννήσουν τὸν Ἄνθρωπο.

Μὲ ὅλην μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

Ὁ Ἀρχηγὸς ἐν μέσῳ τῶν ἀθλητῶν ποὺ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν Βαλκανιάδα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ κύπελλον ποὺ ἀπενεμήθη εἰς τοὺς νικητὰς Ἕλληνας ἀθλητὰς κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς Ἀγῶνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἑλληνόπουλα τῆς Ἀμερικῆς, ἐκ τῶν φανατικῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Νεολαίας», φωτογραφούμενα μετὰ τοῦ Πρέσβεως καὶ τῶν διδασκάλων των ἔμπροσθεν τοῦ πρεσβευτικοῦ μεγάρου.

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΑΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἐπόνεσε βαθύτατα διὰ τὸ ἀτύχημα τοῦ τορπιλλοβόλου «Κίος», κατὰ τὸ ὁποῖον, ὀκτὼ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ναῦται εὗρον τὸν θάνατον ἐξ ἐκρήξεως τοῦ λέβητος κατὰ τὰς γενομένας δοκιμὰς ταχύτητος. Τὰ ἀτυχήματα αὐτὰ εἶναι μοιραῖα καὶ ἀπρόβλεπτα εἰς τοιαύτας περιπτώσεις· καὶ μολονότι τὸ πλοῖον δὲν ἔπαθεν, εὐτυχῶς, καμμίαν σοβαρὰν ζημίαν, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐθλίβη ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ὀκτὼ ἀνδρῶν τοῦ πληρώματός του, οἱ ὁποῖοι, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντός των, προσέφεραν καὶ τὴν ζωήν των. Ὁλόκληρος ὁ Λαὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ μαζὶ μὲ αὐτόν, ἰδιαιτέρως, ἡ Ἑλληνικὴ Νεότης, ἡ ὁποία προχθὲς ἀκόμη εἶχε καὶ εἰδικὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσῃ τὰ ἁγνότατα καὶ θερμότατα αἰσθήματά της πρὸς τὰς ἐνόπλους ἐθνικὰς δυνάμεις, προέπεμψαν τοὺς ὀκτὼ γενναίους Ἕλληνας ναύτας μὲ αἰσθήματα βαθυτάτης θλίψεως.

ΤΟ ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Αἱ ζωηρόταται καὶ θερμόταται ἐκδηλώσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀνάνδρου τορπιλλισμοῦ τῆς «Ἕλλης», αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐμφανίζωνται διὰ τῶν διενεργουμένων αὐθορμήτων ἐράνων πρὸς ἀντικατάστασίν της, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προσλάβουν μίαν εὐρυτέραν καὶ γενικωτέραν μορφήν, ἡ ὁποία συγχρόνως θὰ εἶναι καὶ μονιμωτέρα καὶ συνεπῶς καὶ ἀποδοτικωτέρα. Ἐννοοῦμεν τὸ Λαχεῖον τοῦ Στόλου. Ὅπως εἶναι γνωστόν, τὰ κέρδη τοῦ Λαχείου αὐτοῦ διατίθενται κατὰ τὸ μεγαλείτερόν του μέρος (60 %) ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Λαὸς ἔστρεφε θετικώτερον καὶ ζωηρότερον τὸ ἐνδιαφέρον του πρὸς τὸ Λαχεῖον αὐτό, παρέχων εἰς αὐτὸ ἐμπράκτως τὴν ὑποστήριξίν του, ἡ βοήθεια, τὴν ὁποίαν θὰ παρεῖχε τοιουτοτρόπως διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου θὰ ἦτο σοβαρωτάτη. Νομίζομεν ὅτι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν πρέπει νὰ στραφοῦν αἱ ἐνέργειαι, ὥστε ὄχι μόνον τὰ ἄτομα, ἀλλὰ καὶ οἱ διάφοροι ὀργανισμοί, σωματεῖα κλπ. νὰ καθιερώσουν τὴν τακτικὴν ἀγορὰν Λαχείων τοῦ Στόλου, τὰ ὁποῖα, ἐκτὸς τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ μεγάλου σκοποῦ των, παρέχουν, ὡς γνωστόν, καὶ σημαντικὰ κέρδη εἰς τοὺς ἀγοραστάς. Ἡ Ὀργάνωσίς μας δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Τυχαία καὶ ἀκουσία παράλειψίς μας εἰς τὸ νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὴν Ἰατρικήν μας Στήλην εἰς τὸν σύντομον ἀπολογισμὸν τῆς ὅλης προσπαθείας τοῦ περιοδικοῦ μας, ποὺ ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ περασμένον μας φύλλον, μᾶς δίδει σήμερον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσωμεν ἐδῶ τὴν ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ τὰς σοβαρὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ἡ Στήλη αὐτή, γραφομένη εὐγενῶς ὑπὸ ἐκλεκτοῦ φίλου τοῦ περιοδικοῦ μας, προσφέρει πράγματι εἰς τὸ ἀναγνωστικόν μας Κοινόν.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἡ δυστροπία ποὺ ἔδειξαν μερικοὶ σιτοπαραγωγοὶ προκειμένου νὰ παραδώσουν τὸ σιτάρι τῆς ἐσοδείας των εἰς τὴν συγκέντρωσιν, ἢ ἁπλῶς νὰ δηλώσουν εἰς τὰς ἀρχὰς τὴν ἀκριβῆ ποσότητα τῆς παραγωγῆς των, ἔφερε τὸ Κράτος εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν πώλησιν σίτου εἰς ἰδιώτας. Ἦτο γνωστὸν ὅτι οἱ σιτοπαραγωγοὶ δὲν ἔμειναν ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὰς τιμὰς ποὺ ὥρισεν ἡ Κυβέρνησις φέτος διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ σίτου. Τὸ παράπονό των ἦτο ὅτι ἡ διατήρησις τῶν περυσινῶν τιμῶν δὲν ἦτο δικαία, ἀφοῦ τὰ ἔξοδα καλλιεργείας καὶ γενικῶς τὸ κόστος τῆς ζωῆς ἔχει σημαντικῶς αὐξηθῆ. Δὲν μᾶς ἐμποδίζει τίποτε νὰ ὁμολογήσωμεν, καὶ ἡ Κυβέρνησις πρώτη τὸ ξέρει καλλίτερα, πὼς ὑπάρχει ἀλήθεια εἰς αὐτὴν τὴν αἰτίασιν. Ἀλλὰ ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν περυσινῶν τιμῶν ἔχει ὑπαγορευθῆ ἀπὸ τὴν εὐρυτέραν ἄποψιν τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ καὶ νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἀπὸ ὅλους. Ἡ κεντρικὴ ἀρχή, μὲ τὸ κριτήριον τῆς ὁποίας τὸ σημερινὸν Κράτος ἐρρύθμιζε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ρυθμίζῃ τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς πράξεις του, ἦτο ἡ ἁρμονία καὶ ἡ συνδιαλλαγὴ τῶν καθ' ὁμάδας ἀξιώσεων μὲ γνώμονα πάντοτε τὴν ὑποταγήν των εἰς τὸ ὑπέρτερον συμφέρον τῆς ὁλότητος. Καὶ δὲν θὰ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ὑπεστήριζεν ὅτι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τὸ Ἐθνικὸν Κράτος δὲν ἐβάδισε πάντοτε μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ λεπτότητα καὶ ὅτι δὲν ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς τὰς πολὺ αὐστηρὰς καὶ τὰς σκληρὰς λύσεις. Ὀφείλουν ὅμως ὅλοι νὰ παραδεχθοῦν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ἐναρμονισμοῦ καὶ τῆς συνδιαλλαγῆς τῶν συμφερόντων τῶν ὁμάδων καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλληλεγγύης ὅλων οὔτε μονόπλευρα ἐπιτρέπεται νὰ ἐφαρμόζεται, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν μέθοδον τῆς παροιμίας ποὺ θέλει τὴν «πῆττα ὁλάκαιρη καὶ τὸν σκύλο χορτᾶτο».

Φυσικὸν εἶναι πάντοτε ἡ ἐπιβολὴ τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλότητος νὰ προϋποθέτῃ κάποιαν θυσίαν ἀπὸ μίαν ἢ ἀπὸ περισσοτέρας ὁμάδας. Ἔργον δὲ τῆς διακρίσεως τοῦ Κράτους εἶναι νὰ κατανέμῃ μὲ δικαιοσύνην τὰς θυσίας καὶ νὰ τὰς λειαίνῃ.

Οἱ γεωργοὶ τῆς Ἑλλάδος εἶχον τὴν τύχην νὰ ἴδουν ἐφαρμοζομένην εἰς ὄφελός των, ὄχι εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν, αὐτὴν τὴν ἀρχήν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως. Ἰδιαιτέρως προκειμένου περὶ τοῦ σίτου οἱ γεωργοὶ γνωρίζουν καλὰ ὅτι ἡ πολιτικὴ προστασίας τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς, ποὺ ἐφαρμόζεται ἀπὸ δωδεκαετίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπεβλήθη μὲ θυσίας τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ τῶν πόλεων. Ἄλλοτε μάλιστα τὸ κοινὸν αὐτὸ ἐξεδήλωσε δυσφορίαν διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτήν, ποὺ τὸ ὑπεχρέωνε νὰ πληρώνῃ ἐπὶ ἔτη τὸν ἐγχώριον σῖτον εἰς τιμὰς ἀνωτέρας ἐκείνων, ποὺ προσέφερεν ἡ διεθνὴς ἀγορά. Τὸ Κράτος ὅμως ἐπέμενεν ἀνενδότως καὶ τὸ ἀποτέλεσμα — ἡ σταθερὰ δηλαδὴ αὔξησις τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς οἰκονομικὸν καὶ συναλλαγματικὸν κέρδος τῆς Χώρας — ἔπεισεν ὅλους, ὅτι τὸ Κράτος εἶχε δίκαιον. Κάτι ἀνάλογον γίνεται καὶ τώρα, ἀντιστρόφως βέβαια αὐτὴν τὴν φοράν. Τὸ Κράτος ζητεῖ ἀπὸ τοὺς σιτοπαραγωγοὺς νὰ ὑποβληθοῦν μὲ τὴν σειράν των εἰς μίαν μικρὰν θυσίαν χάριν τῆς πελατείας των τῶν ἀστικῶν κέντρων, τὴν ὁποίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν χειμάζει ἀνεργία καὶ ἀνέχεια. Δὲν εἶναι ὅμως μόνον αὐτό. Εἶναι καὶ μία ἄλλη ἀκόμη εὐρυτέρα ἄποψις, ποὺ ἐπιβάλλει αὐτὴν τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος γνωρίζει ὅτι τὸν τιμάριθμον καὶ τὸ κόστος τῆς ζωῆς τὰ ρυθμίζει κατὰ κύριον λόγον ἡ τιμὴ τοῦ ψωμιοῦ. Ἀγωνιζόμενον λοιπὸν νὰ συγκρατήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ψωμιοῦ, ἀγωνίζεται ἐναντίον τῆς ἀκριβείας. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν προστατεύει μόνον τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς μισθωτοὺς τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ τοὺς γεωργούς, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐκέρδιζον τίποτε ἄν, εἰσπράττοντες μία ἢ δύο δραχμὰς περισσοτέρας διὰ τὸ σιτάρι, ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ὑποστοῦν τὰς συνεπείας νέων ραγδαίων αὐξήσεων τοῦ τιμαρίθμου.

Αὐτὴ εἶναι, χωρὶς αἰσθηματολογίαν καὶ χωρὶς μεγάλα λόγια, ἡ καθαρὰ οἰκονομικὴ ἄποψις τῆς ὑποθέσεως τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς συγκεντρώσεως τοῦ ἐγχωρίου σίτου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄλλην, τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν ἐθνικήν, αὐτὴν ὀφείλουν νὰ τὴν ἐκτιμήσουν καὶ νὰ τὴν σεβασθοῦν ὅλοι, καὶ οἱ γεωργοὶ ἰδιαιτέρως, διότι ἡ πρὸς αὐτοὺς στοργὴ τοῦ Κράτους ἐξεδηλώθη πλουσία καὶ πάλιν προσφάτως ἀκόμη, μὲ ὅλην τὴν σειρὰν τῶν εὐεργετικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐθέσπισε καὶ ἐφαρμόζει τὸ Κράτος διὰ τὰ ἄλλα προϊόντα των.

Στὸ περιθώριον

ΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Τὰ αὐθόρμητα, ἐγκάρδια καὶ ἐνθουσιώδη γράμματα, τὰ ὁποῖα ἀπηύθυναν πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων Πρωτευούσης ὡς καὶ τὴν τῶν Ἀρρένων τοιαύτην γονεῖς Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν παιδιῶν των ἐκ τῶν θερινῶν στρατοπέδων τῆς Ὀργανώσεώς μας, ἀποτελοῦν τὴν θετικωτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν διαπίστωσιν τῆς βαθείας καὶ ριζικῆς ἐπιδράσεως, τὴν ὁποίαν ἀσκοῦν τὰ στρατόπεδά μας ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν παιδιῶν. Περισσότερον καὶ ἐναργέστερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ὁ γονεύς, ὁ ὁποῖος γνωρίζει καὶ παρακολουθεῖ τὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ παιδιοῦ του, εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαπιστώνῃ μὲ καθαρότητα καὶ ἀσφάλειαν κάθε ἀλλαγήν, τὴν ὁποίαν τοῦτο ὑφίσταται. Καὶ ἡ διαπίστωσις τῶν γονέων τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν μας, οἱ ὁποῖοι ἐθεώρησαν καθῆκόν των νὰ ἐκφράσουν τὴν ἱκανοποίησιν καὶ τὰς εὐχαριστίας των διὰ τὰ ἔκδηλα ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα εἶδαν οἱ ἴδιοι εἰς τὰ παιδιά των κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των ἐκ τῶν στρατοπέδων, καταδεικνύει κατὰ τὸν θετικώτεορν τρόπον πόσον ἐπιτυχῶς τὰ στρατόπεδα τῆς Ὀργανώσεώς μας ἐκπληρώνουν τὸν μεγάλον προορισμόν των, ὁ ὁποῖος, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν σωματικὴν τόνωσιν καὶ ἄσκησιν καὶ τὸν πλουτισμὸν τῶν γνώσεων τῶν παιδιῶν, ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνάπτυξίν των.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ἀρχίσαμε ἀπὸ τοῦ προηγουμένου μας τεύχους τὴν δημοσίευσιν ἑνὸς ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντος ἱστορικοῦ ἀναγνώσματος, σχετικοῦ μὲ τὸν βίον καὶ τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη. Ἡ εὐγενὴς καὶ ὑψηλὴ φυσιογνωμία τοῦ ἐθνικοῦ ἥρωος, ὁ ὁποῖος πρῶτος, μὲ ὑπέροχον ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀνώτατον πνεῦμα αὐτοθυσίας, ἐρρίφθη εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐλευθερίας καὶ ἤνοιξε μὲ τὸ αἷμα του καὶ τὴν ζωήν του τὸν ἱερὸν δρόμον, ποὺ ἐβάδισε καρτερικόν, ἡρωϊκὸν καὶ ἀνένδοτον τὸ Ἔθνος μας μέχρι τῆς νίκης, πρέπει νὰ τοποθετηθῇ καὶ νὰ μελετηθῇ μὲ ὅλον τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸ σέβας ποὺ τῆς ἀξίζουν. Διὰ τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὸ νέον ἀνάγνωσμά μας θὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν ἀναγνωστῶν μας.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν ἔμπροσθεν τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου κατὰ τὴν «Ἡμέραν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

Ἡ δευτέρα: Τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς στὴν Παλαιὰ Χώρα τῆς Αἰγίνης.

ΑΠΟ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ Η Ε.Ο.Ν.

Ἐπαγγελματικὴ περιοδεία εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην, μᾶς ἔδωσε καὶ φέτος τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὴν Ἔκθεσι τῆς Θεσσαλονίκης. Ἡ «πόλις τῶν εἴκοσι ἡμερῶν», ὅπως συνηθίζουν νὰ τὴν ἀποκαλοῦν οἱ συνάδελφοι τῆς Θεσσαλονίκης, ἔχει τοῦτο τὸ χαρακτηριστικόν: Ἐγκαινιάσθηκε στὶς νέες μόνιμες ἐγκαταστάσεις της. Κι' αὐτές, ἀκριβῶς, οἱ μόνιμες ἐγκαταστάσεις εἶναι καὶ ἡ μεγάλη δημιουργικὴ προσπάθεια τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκθέσεως, ποὺ κίνητρό της εἶχε τὸ στοργικὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως! Σὲ πέντε μόνο μῆνες, εἰς ἕνα χῶρο ποὺ ἦταν ὅλο βουναλάκια ἀπὸ «μπάζα», σ' ἕνα χῶρο ἀνώμαλο, ποὺ δὲν ἀποτελοῦσε παρὰ μιὰ ἀποπνικτικὴ ἀσχημία γιὰ τὸν ἐπισκέπτη τῆς Θεσσαλονίκης, ὑψώνονται τώρα τρία μεγαλοπρεπῆ περίπτερα, κι' ἄλλα μικρότερα, θαύματα ἀρχιτεκτονικῆς ἐσωτερικῶς, ἀλλὰ καὶ καλαισθητικῆς ἐξωτερικῶς ἐμφανίσεως. Ἕνα συγκρότημα θαυμάσιο ποὺ ὑψώνεται ὑπερήφανο γιὰ νὰ διαλαλήσῃ ὅτι ἡ ἀνθρώπινη θέλησις στέκεται πάντα ἀπάνω ἀπὸ τὶς δυσκολίες καὶ ἅμα καταβάλλεται μὲ ψυχικὸ δυναμισμό, εἶναι ἱκανὴ γιὰ μεγάλες δημιουργίες.

Κι' αὐτὴ ἡ ἀνθρώπινη θέλησις κατεβλήθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι τῆς 4ης Αὐγούστου... Ὁ ἐκπρόσωπός της, τὸ μέλος της, στὴν Μακεδονία, ὁ Γενικὸς Διοικητής, Ὑπουργὸς κ. Κυρίμης, δυναμωμένος ἀπὸ τὴν ἀτσαλένια θέλησι τοῦ Ἀρχηγοῦ, περνοῦσε ὧρες πολλὲς ἐπιστατώντας στὸ ἔργο! Οἱ τεχνικοὶ εἶχαν φανῆ ὀλιγόπιστοι!

— Γίνεται δουλειὰ μέσα σὲ λίγους μῆνες; Τεχνικῶς ἀδύνατο!...

Μὰ τὰ τεχνικῶς ἀδύνατα στοὺς μηχανικοὺς ἔγιναν δυνατὰ στὰ χέρια τοῦ κ. Κυρίμη!... Πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τῶν μαστόρων, ποὺ ἔδειξαν κι' αὐτοὶ ἐπαινετὴ φιλοτιμία, τὰ ἔργα, ἢ καλλίτερα τὸ κυριώτερο μέρος τοῦ ἔργου, τελείωσε! Τὸ περίπτερο τῆς Ἐθνικῆς παραγωγῆς εἶναι ἀρχιτεκτονικὸ μεγαλούργημα· ἔπειτα τὰ δύο περίπτερα τῆς Βιομηχανίας καὶ Βιοτεχνίας εἶναι κι' αὐτὰ μὲ τὴ σειρά τους ὅ,τι πρέπει!...

Γιὰ τὴν ἐφετεινή, βέβαια, ἔκθεσι θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι δὲν ἦτο τῆς μεγάλης ἐκτάσεως καὶ τῆς εὐρείας συμμετοχῆς ἄλλων χρονων. Αὐτὴ εἶναι μία ἀλήθεια, ποὺ δὲν διαψεύδει ὅμως καὶ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι ὑπῆρξε ἀνώτερη τῶν περιστάσεων. Ἐν μέσῳ τῆς παγκοσμίου λαίλαπος, ἐν μέσῳ τῆς κρίσεως ποὺ μαστίζει τὶς χῶρες ὅλου σχεδὸν τοῦ κόσμου, ἡ Ἑλλὰς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Ἔκθεσιν μὲ ἀκμαῖες τὶς δυνάμεις της, κι' ἀπέδειξε πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν πλήσσουν τὰ κτυπήματα τῆς κρίσεως, εἶναι ὅμως ταυτοχρόνως ἀνίκανα νὰ τὴν καταβάλουν.

Τὸ περίπτερον τῆς Ε. Ο. Ν.

Στὸν περιωρισμένο χῶρο ποὺ τὸ σημείωμά μας αὐτὸ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ἐκταθῇ, δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ προσθέσω περισσότερα. Μόνο δυὸ λέξεις γιὰ ὅλους ἐκείνους ποὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὅλου ἔργου: Θερμὰ συγχαρητήρια!...

* * *

Θὰ ἦτο ὅμως παράλειψις ἐὰν δὲν ἀνεφέρετο καὶ ἐδῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὴν Ἔκθεσιν... Στὴν εἴσοδο τὰ δύο της περίπτερα. Δὲν ἔχουν ἀκόμη φορμαρισθῆ... Ἀλλὰ ἔτσι ὅπως εἶναι σεμνὰ καὶ ἐπιβλητικά, δίνουν τὸ μέτρο τῆς προσπαθείας ὅλων τῶν καλῶν συναγωνιστῶν ποὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν δύο περιπτέρων. Εἰκόνες μὲ τὰ στατιστικὰ δεδομένα γιὰ τὴ δρᾶσι τῆς Νεολαίας. Εἰκόνες ἀπὸ τὸ ἔργο τῆς Ε.Ο.Ν. Ἕνα γήπεδο, ἐν μικρογραφίᾳ ἐννοεῖται, ἀνεμοπορίας μὲ ἀνεμόπτερα, κι' ἕνα στρατόπεδο, κι' αὐτὸ βέβαια σὲ μικρογραφία, μὰ ποὺ ὅσοι τὸ μοντάρισαν εἶχαν ὅλη τὴν καλαισθησία τοῦ ἀληθινοῦ καλλιτέχνου.

Τὰ περίπτερα τῆς Νεολαίας δὲν παρουσιάζουν βεβαίως ἐφέτος τίποτε τὸ ἐξαιρετικώτερον ἀπὸ ἄλλα χρόνια. Ὅσοι μάλιστα ἔχουν δῆ τὴν τεράστια, εἰς ἀπόδοσι καὶ ἔκτασι, Α' ἔκθεσι τῆς Νεολαίας, δὲν θὰ εἶχαν νὰ παρατηρήσουν πολλὰ πράγματα γιὰ τὰ δύο περίπτερα. Καὶ ὅμως ἐμπρὸς σ' αὐτὰ σταματάει ὁ κόσμος μὲ στοργή! Σταματάει μὲ περιέργεια. Εἶναι καὶ τὰ δύο οἱ βιτρῖνες τῆς Ἐκθέσεως. Εἶναι ἡ πρώτη ἐντύπωσις καὶ εἶναι ἀλήθεια ποὺ δημιουργεῖ πολὺ καλή, ἀρίστην τὴν ἐντύπωσιν αὐτήν. Οἱ εὐσταλεῖς Σκαπανεῖς καὶ Φαλαγγῖται ποὺ φρουροῦν τὸ στρατόπεδο, μὰ καὶ ὅλα ἐκεῖ μέσα δίδουν τὸ μέτρον τῆς κρίσεως γιὰ τὸ ὅ,τι συντελεῖται μέσα εἰς τὰς τάξεις τῆς Ε.Ο.Ν., τὴν μεγάλη ψυχική, πνευματικὴ καὶ σωματικὴ μεταβολὴ στὴν ἄλλοτε ποτὲ «ψόφια νεολαία τοῦ Ἔθνους»...

Ὁ ἐπισκέπτης τῶν περιπτέρων τῆς Ε.Ο.Ν. πρέπει νὰ σταματήσῃ ἰδιαιτέρως στὰ χειροτεχνήματα τῶν παιδιῶν. Ἔχουν τοῦτο τὸ σοβαρό, τὸ χαρακτηριστικό. Δὲν εἶναι ἁπλῶς ἔργα παιδιῶν. Οἱ καλλιτεχνικὲς ἢ χειροτεχνικὲς γενικὰ ἐκτελέσεις πάντοτε ὑπῆρχαν, καὶ τὰ παιδιά, τὰ προικισμένα ἀπὸ τὴ φύσι, ἔδιναν, ἄφθονα ἢ μὴ ἀδιάφορο, τὰ προϊόντα τοῦ ταλάντου των. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Τὰ ἐκθέματα δὲν εἶναι ἁπλῶς προϊόντα καλλιτεχνικῶν ἰδιοφυϊῶν. Δὲν εἶναι μόνο προϊόντα ἀτομικῆς ἐπιδόσεως. Εἶναι κατασκευάσματα ταλάντων ποὺ καθοδηγοῦνται καὶ σφυρηλατοῦνται μέσα εἰς τὴν Νεολαίαν. Εἶναι ἔργα παιδιῶν, μὰ ἔργα ποὺ ὀφείλονται στὴν κατεύθυνσιν τῆς Νεολαίας καὶ φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς ἐπιδράσεώς της.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τὰ χειροτεχνήματα ποὺ ἐκτίθενται ἔχουν ἰδιαίτερη ἀξία. Καὶ μποροῦμε βέβαια νὰ βεβαιώσουμε πὼς θὰ εἶναι ὅλα αὐτὰ ἡ ἀπαρχή, καὶ ὅτι σιγὰ - σιγά, μὲ τοῦ χρόνου τὸ πέρασμα, ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ ἰδιοφυΐαι θὰ βροῦν τὸ δρόμο τους στὴν Ε.Ο.Ν.

Αὐτὲς εἶναι σὲ λίγες γραμμὲς οἱ ἐντυπώσεις μας ἀπὸ τὴν ἔκθεσι...

Ἂς εὐχηθῇ κανεὶς καὶ ἂς ἐλπίσῃ, ὅτι τοῦ χρόνου οἱ ἑλληνικὲς συνθῆκες κάτω ἀπὸ τὴν πεφωτισμένη τοῦ Ἀρχηγοῦ καθοδήγησι, θὰ εἶναι καλλίτερες καὶ θὰ ἐπιτρέψουν στὸν ἐπισκέπτη της νὰ γράψῃ πραγματικοὺς διθυράμβους.

Ἀγγ. Μεταξᾶς

20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 480 Π. Χ.

Η ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΝΑΥΜΑΧΙΑ

Ἡ μέρα ποὺ ξημερώνει αὔριο θἄπρεπε νὰ γιορτάζεται ἀπ' ὅλον τὸν κόσμο. Γιατὶ ἡ αὐριανὴ ἡμέρα ἔσωσε τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμό. Κι' ἂν ὁ πολιτισμὸς ἐκεῖνος δὲν εἶχε σωθῆ τότε, Κύριος οἶδε σὲ τί κατάστασι θὰ βρισκότανε ἀκόμη ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ ἡμέρα αὐτή, τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, ἔχει ἐξαρθῆ βέβαια ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς ὅλου τοῦ κόσμου, ἀλλ' οἱ λαοὶ τὴν ξεχνᾶνε μόλις ἀφήσουν τὰ μαθητικά τους θρανία. Τὴν ξεχνᾶνε ὅπως ξεχνᾶνε καὶ τόσα ἄλλα ποὺ ὀφείλουνε στὴν Ἑλλάδα μας, τὴν μεγάλη μας καὶ ἔνδοξη πατρίδα. Ἐμεῖς ὅμως οἱ Ἕλληνες καὶ ἰδιαιτέρως ἐσεῖς τὰ Ἑλληνόπουλα, τὰ Ἑλληνόπουλα τοῦ Μεταξᾶ, δὲν πρέπει νὰ τὴν ξεχνᾶτε ποτέ. Νὰ τὴ χαράξετε βαθειὰ μέσ' στὴν καρδιά σας καὶ νὰ τὴ θυμώσαστε πάντοτε. Κι' ὅσο μεγαλώνετε καὶ μορφώνεσθε περισσότερο μὲ τὸν καιρό, τόσο περισσότερο θὰ ἀντιλαμβάνεσθε τὴ σημασία της καὶ τόσο περισσότερο θὰ γινώσαστε ὑπερήφανοι διότι ἐγεννήθητε Ἕλληνες. Κι' ὅταν καμμιὰ φορὰ θὰ πηγαίνετε ἀπ' τὸν Πειραιᾶ γιὰ τὴ Σαλαμῖνα ἢ γιὰ τὸ Ναύσταθμο ἢ καὶ θ' ἀντικρύζετε ἀπὸ μακριὰ τὸ ἱερὸ ἐκεῖνο στενό, νὰ τὸ προσκυνᾶτε καὶ νὰ συλλογίζεσθε ὅτι ἂν τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Ἀθηναῖος ναύαρχος Θεμιστοκλῆς δὲν κατεναυμαχοῦσε τοὺς Πέρσες, θὰ μᾶς ἔλειπαν σήμερα ὅλα ἐκεῖνα τὰ δῶρα τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ μᾶς δίδουν τόσες ἀνέσεις καὶ τόσες ὑπηρεσίες. Γιατὶ οἱ Ἕλληνες θὰ ὑπεδουλώνοντο τότε εἰς τοὺς βαρβάρους, ὁ πολιτισμός τους θὰ χανότανε καὶ οὔτε θὰ συνεχιζότανε γιὰ νὰ φθάσῃ σὲ λίγα χρόνια ἐκεῖ ποὺ ἔφθασε. Κι' ἔτσι ἀργότερα οἱ Ρωμαῖοι καὶ πιὸ ἀργότερα (μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ Βυζαντίου) οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν θὰ τὸν ἔπαιρναν διὰ νὰ τὸν χρησιμοποιήσουν ὡς βάσιν εἰς τὰς ἀνακαλύψεις των τὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ εἰς τὰς τελειοποιήσεις ποὺ συνεχίζονται μέχρι τῶν ἡμερῶν μας μὲ βάσιν πάντοτε τὸν ἰδικόν μας πολιτισμόν. Κι' οὔτε θὰ μπορούσαμε καὶ μεῖς σήμερα νὰ ἐργαζώμαστε γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ τρίτου μας πολιτισμοῦ, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ὄνειρο τοῦ Κυβερνήτου μας, ὄνειρο ποὺ τὴ πραγματοποίησῃ του τὴν ἀρχίσαμε ἐμεῖς καὶ θὰ τὴν ἀποπερατώσετε σεῖς.

* * *

Ἐδῶ καὶ δυόμισυ λοιπὸν χιλιάδες χρόνια περίπου, 2420 διὰ τὴν ἀκρίβειαν, ὁ Πέρσης βασιλεὺς Ξέρξης ξεκίνησε ἀπ' τὴν Περσία μὲ πολυάριθμο στρατὸ καὶ στόλο. Μὲ τ' ἀναρίθμητα φουσᾶτα του πέρασε σὰ σίφουνας ἀπ' τὶς ἑλληνικὲς πολιτεῖες, ἀφίνοντας παντοῦ τὰ ἴχνη τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς βαρβαρότητος κι' ἔφθασε στὴν Ἀττική. Σὲ λίγο κατέλαβε καὶ τὰς Ἀθήνας κι' ἔβαλε φωτιὰ κι' ἔκαψε τὴν Ἀκρόπολι. Ἐκεῖ ποὺ σήμερα εἶναι τ' Ἀμπελάκια τῆς Σαλαμῖνος εἶχαν συγκεντρωθῆ οἱ Ἕλληνες κι' ἀπὸ κεῖ βλέπανε οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πυρπόλησιν ὑπὸ τῶν βαρβάρων τοῦ Ἱεροῦ Βράχου τῆς Ἀθηνᾶς.

Προνοητικὸς τότε ὁ Θεμιστοκλῆς συνεκέντρωσεν ὅλο τὸν ἑλληνικὸν στόλον μέσα στὸ στενὸ ἐκεῖνο, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Κυνοσούραν τῆς Σαλαμῖνος καὶ καταλήγει ἐκεῖ ποὺ στενεύει πάλι ἡ θάλασσα μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς καὶ ὅπου τὸ σήμερον λεγόμενον Πέραμα. Εἰς τοῦτο προέβη διότι ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἦτο κατὰ πολὺ ὀλιγαριθμότερος τοῦ περσικοῦ καὶ δὲν συνέφερε νὰ κάμῃ ναυμαχία σὲ ἀναπεπταμένο πέλαγος, ὅπου ὁ πολυάριθμος περσικὸς στόλος θὰ εἶχε ἐλευθερίαν κινήσεων. Καθὼς θὰ ξέρετε κι' ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν στὸ σχολεῖο σας τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἦσαν ὅλα - ὅλα, μικρὰ καὶ μεγάλα, ἐλαφρὰ καὶ βαρέα σκάφη — ποὺ λέμε σήμερα — 380. Ἐνῷ τὰ περσικὰ ἦσαν ὑπερτριπλάσια: 1207! Ἡ ἴδια ἀναλογία καὶ μὲ τὸ στρατὸ καὶ τὰ πληρώματα: 85.000 οἱ Ἕλληνες, 380.000!!! οἱ Πέρσαι. Ἀντιλαμβάνεσθε λοιπὸν τί ἡρωϊσμὸ καὶ τί ἱκανότητες πρέπει νὰ ἐπέδειξαν οἱ πατέρες μας τότε, κατορθώσαντες μὲ τέτοια τρομακτικὴ δυσαναλογία, ἕνας πρὸς τέσσερις, ὄχι μόνον νὰ μὴ νικηθοῦν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστρέψουν καὶ νὰ διασκορπίσουν τοὺς Πέρσες, οἱ ὁποῖοι ἐπῆραν τέτοιο τρόμο ὅπου τὄβαλαν στὰ πόδια φύγη φύγη.

* * *

Ἡ ναυμαχία αὐτή, μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλείτερες τοῦ κόσμου, ἔγινεν ὡς ἑξῆς: Ὁ περσικὸς στόλος, ποὺ εἶχεν ἀγκυροβολήσει εἰς τὸ Φάληρο καὶ εἰς τὴν Μουνυχία, ἄρχισε τὴ νύχτα τῆς 19ης πρὸς τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου νὰ πλέῃ ἠρέμα πρὸς τὴν νοτίαν εἴσοδον τοῦ στενοῦ Σαλαμῖνος - Ἀττικῆς. Ἕνα τμῆμα δὲ περσικοῦ στρατοῦ κατέλαβε καὶ τὴν νῆσον Ψυττάλειαν (τὴ Λειψοκουτάλα), τὴν ὁποίαν διετάχθη συγχρόνως νὰ παραπλέῃ, κρυμμένη, καὶ μία μοῖρα περσικῶν πλοίων διὰ ν' ἀποκόψῃ τὴν.... ὑποχώρησιν τῶν ἑλληνικῶν πλοίων. Ὁ περσικὸς στόλος, νύχτα ἀκόμη, ἐμπῆκε εἰς τὸ στενὸν καὶ ἔπλεε πρὸς τ' ἀπάνω, κατὰ μῆκος τῆς Ἀττικῆς, βαστώντας δεξιά. Πρὸς τὰ ἐξημερώματα δὲ εἶχε τελειώσει τὴν παράταξίν του, ἡ ὁποία ἄρχιζεν ἀπὸ τὸ νότιον ἄκρον τοῦ στενοῦ καὶ ἐτελείωνεν εἰς τὸ βόρειον, πρὸς τὸν κόλπον τῆς Ἐλευσῖνος. Ἡ πρύμνες του ἦσαν πρὸς τὴ στεριά, ὅπου εἶχε στρατοπεδεύσει καὶ ὁ στρατὸς τῶν Περσῶν.

Ἀκριβῶς ἀπέναντί του, πρὸς τὸ μέρος τῆς Σαλαμῖνος, εἶχε παραταχθῆ ὁ ἑλληνικὸς στόλος, ἔχοντας κι' αὐτὸς τὶς πρύμνες πρὸς τὴν ξηράν, οὕτως ὥστε οἱ δύο στόλοι εὑρίσκοντο ἀντιμέτωποι, μούρη μὲ μούρη. Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Σαλαμῖνος εὑρίσκετο καὶ ὁ ἑλληνικὸς στρατός, ἕτοιμος νὰ δράσῃ, ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως τῆς ναυμαχίας.

Ὅταν βγῆκε ὁ ἥλιος τὸ πρωΐ, βρῆκε τοὺς δύο στόλους ἕτοιμους καθ' ὅλα. Ἐν τούτοις κανεὶς δὲν ἐπιχειρεῖ ἀκόμη πρῶτος. Ἀντιμέτωποι οἱ δύο στόλοι ἐπιτηροῦν ἀλλήλους, ἀκίνητοι.

Σιγὴ βαθυτάτη εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον. Ὅλοι στὴ θέσι τους, μὲ σφιγμένη στὴν καρδιά, ἀναμένουν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ τὴν διαταγὴν νὰ ἐπιτεθοῦν. Οἱ ἐρέται (κωπηλάται) μὲ τὸ σῶμα τους γερμένο λίγο ἐμπρὸς καὶ μὲ τὰ δυνατὰ μπράτσα τους τεντωμένα ἔχουν χουφτιάσει τὶς λαβὲς τῶν κουπιῶν καὶ περιμένουν.

Οἱ ναῦτες ἕτοιμοι νὰ πάρουν ἀπάνου τοὺς κάβους, οἱ ἐπιβάται (ἔτσι ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ τῶν πλοίων πολεμισταὶ) στὴν πλώρη ὅλοι τους γονατιστοί, κρύβονται πίσω ἀπὸ τὶς ἀσπίδες τους ποὺ λαμποκοποῦν ἀπὸ τὶς ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου, ποὺ ἀνεβαίνει σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ τὸν Ὑμηττὸ καὶ τὰ αἰχμηρὰ δόρατά τους πετοῦνε ἀστραπές. Πίσω ἀπ' αὐτοὺς οἱ τοξόται μὲ τεντωμένα τὰ τόξα τους καὶ μὲ τὸ δεξί τους χέρι στὴ φαρέτρα. Ὁ κυβερνήτης στὸ τιμόνι. Ὁ τριήραρχος στὸ καμποῦνι. Πάρα κάτω ὁ ἐπὶ τῆς εἰρεσίας κελευστής, ἕτοιμος νὰ ἐκφωνήσῃ στοὺς κωπηλάτες τὸ «ἄγε δὴ», τὸ «ἔρε» δηλαδὴ τὸ δικό μας.

Ὅλοι περιμένουν μὲ παλμοὺς καὶ ἀγωνία τὸ σύνθημα τῆς ἐπιθέσεως. Ξέρουν πὼς τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ τὰ ἔπαιζαν ὅλα γιὰ ὅλα. Κι' ἔμοιαζαν λιοντάρια στὸ κλουβί τους ὅσο ν' ἀρχίσῃ ἡ ἐπίθεσις. Ἀλλὰ ὅταν ἄρχισε ἡ ἐπίθεσις, τότε δὲν ἔμοιαζαν, ἔγιναν λιοντάρια.

Εἰς μίαν στιγμὴν φθάνει ἀπὸ τὴν Αἴγιναν τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε σταλῆ ἐκεῖ γιὰ νὰ φέρῃ τὶς ἱερὲς σημαῖες μὲ τὶς εἰκόνες τῶν Αἰακιδῶν. Περιφρονεῖ τὰς περιπολίας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τὴν παρὰ τὴν Ψυττάλειαν μοῖραν του, περνάει ἀνάμεσά τους τὸ ἡρωϊκὸν πλοῖον μὲ ἰσαρισμένες ψηλὰ τὶς ἱερὲς σημαῖες καὶ φθάνει ἀπτόητον εἰς τὴν ἑλληνικὴν παράταξιν.

Αὐτὸ περίμεναν οἱ Ἕλληνες. Σημαίνουν τότε οἱ σάλπιγγες καὶ πενῆντα χιλιάδες κουπιὰ βυθίζονται συγχρόνως στὴ θάλασσα, ἐνῷ χιλιάδες

Τὸ θέαμα ποὺ παρουσιάζει ὁ ἔναστρος οὐρανός, ἰδίως κατὰ τὰς σκοτεινὰς καὶ ἀσελήνους νύκτας, ὅταν μάλιστα κοσμῆται ἀπὸ τὸν Γαλαξίαν, τοῦ ὁποίου κάθε τμῆμα ἀποτελεῖ κάτι τὸ ἐξαίσιον καὶ θαυμαστόν, συγκινεῖ τοὺς πάντας καὶ γίνεται ἀφορμὴ ὥστε νὰ ἀναπηδοῦν εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου πλεῖστα ἐρωτήματα ποὺ σχετίζονται πολλάκις μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν σύστασιν, προέλευσιν καὶ ἐξέλιξιν τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Ὁ Γαλαξίας, τὸν ὁποῖον ὁ λαὸς ὀνομάζει Ἰορδάνην ποταμόν, εἰς τοὺς ἀόπλους ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθρώπου παρουσιάζεται ὡς ἕνα ἁπλοῦν φωτεινὸν νέφος, τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν θὰ ἔχῃ καὶ κάποιαν ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν καταγωγὴν τῶν κόσμων τοῦ ἀπείρου. Ὅταν ὅμως τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου ὁπλισθῇ μὲ τὸν φακὸν τοῦ τηλεσκοπίου καὶ στραφῇ εἰς παρατήρησιν αὐτοῦ, τὰ πράγματα ἀλλάζουν ἀμέσως. Τότε μέσα εἰς τὸ ὀπτικὸν πεδίον τοῦ τηλεσκοπίου δὲν βλέπομεν πλέον τὸ φωτεινὸν νέφος. Κάθε μέρος αὐτοῦ διαλύεται εἰς δεκάδας, ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας μικρῶν ἀστέρων, ὥστε νὰ ἐκπλήσσεται ὁ παρατηρητὴς ἀπὸ τὸ φαινόμενον αὐτό!

Ἂν μάλιστα ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του τηλεσκοπιον μεγάλης ὀπτικῆς ἰσχύος, τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων πολλαπλασιάζεται καταπληκτικῶς. Ἀκόμη περισσότεροι ἀστέρες ἀποκαλύπτονται εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΤΟΥ ΑΠΕΙΡΟΥ

Τὶ εἶναι ὁ Γαλαξίας;

φωτογραφίσωμεν μίαν περιοχὴν τοῦ Γαλαξίου.

Καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι οἱ ἀστρονόμοι ἀνεκάλυψαν εἰς μερικὰς περιοχὰς τοῦ Γαλαξίου ἄλλας συμπυκνώσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν διαλύονται εἰς ἀστέρας, ἀλλὰ παραμένουν ὡς νεφελώματα διὰ νὰ μαρτυροῦν ὅτι ἀποτελοῦνται ἀπὸ τὴν πρωτόγονον ἐκείνην ὕλην ἀπὸ τὴν ὁποίαν δημιουργοῦνται τὰ ἡλιακὰ καὶ πλανητικὰ συστήματα ποὺ εἶναι παρόμοια μὲ τὸ ἰδικόν μας.

Ἡ μελέτη τοῦ Γαλαξίου ἐκίνησε πρὸ πολλοῦ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀστρονόμων καὶ τὰ μεγαλύτερα τηλεσκόπια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀσχολοῦνται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν ἔρευναν αὐτοῦ. Ἡ σπουδή του εἶναι δύσκολος. Ἐν τούτοις οἱ ἐπιστήμονες ἐπέτυχαν νὰ προσδιορίσουν τὸ σχῆμά του, τὴν σύστασίν του, τὸν ὄγκον του καὶ ἀκόμη κατώρθωσαν νὰ μετρήσουν καὶ τοὺς ἀστέρας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀποτελεῖται.

Ἔτσι, μᾶς λέγουν οἱ ἀστρονόμοι, τὸ σχῆμα τοῦ Γαλαξίου εἶναι φακοειδές, ὁμοιάζει δηλαδὴ μὲ τὴν φακῆν. Ὁ Ἥλιος ὁ ἰδικός μας εὑρίσκεται εἰς τὸ κέντρον περίπου τοῦ Γαλαξίου. Ἐξ αὐτοῦ συνάγεται καὶ τὸ σχῆμα, ὅπως τὸ βλέπομεν ἡμεῖς. Δηλαδή, κατὰ τὴν προέκτασιν τοῦ Γαλαξιακοῦ ἐπιπέδου οἱ ἀστέρες εἶναι πυκνοὶ καὶ σχηματίζουν τὴν λωρίδα τὴν ὁποίαν βλέπομεν τὴν ἐποχὴν αὐτήν. Ἀντιθέτως περὶ τοὺς πόλους τοῦ Γαλαξίου οἱ ἀστέρες εἶναι ἀραιοί, διότι εἶναι ὀλίγοι καὶ δὲν προβάλλονται κατὰ πυκνὴν μᾶζαν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων ποὺ περιέχει ὁ Γαλαξίας ἀνέρχεται εἰς 2 δισεκατομμύρια! Αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν μᾶς δίδουν αἱ γενόμεναι μετρήσεις. Οἱ ὑπολογισμοὶ τῶν ἀστρονόμων τοὺς βγάζουν ἀκόμη περισσοτέρους. Λέγουν ὅτι εἶναι περὶ τὰ 30 δισεκατομμύρια ἀστέρες—ἥλιοι ποὺ ἀποτελοῦν τὸν Γαλαξίαν μας.

Μερικοὶ ἀστρονόμοι προχωροῦν ἀκόμη περισσότερον. Μᾶς λέγουν: Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸ διάστημα σκοτεινὴ ὕλη ποὺ μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἴδωμεν ὅλους τοὺς ἀστέρας τοῦ Γαλαξίου καὶ ἂν ἀκόμη ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἀστέρες ἀμυδροί, τότε δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων τοῦ Γαλαξίου εἶναι μεγαλύτερος ἀκόμη. Καὶ δὲν θὰ κάμωμεν μεγάλο σφάλμα ἂν εἴπωμεν ὅτι ὁ Γαλαξίας μας ἀποτελεῖται ἀπὸ 100 δισεκατομμύρια ἀστέρας!

Προσεθέσαμεν τὴν λέξιν ὁ Γαλαξίας μας. Διότι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι οἱ ἀστρονόμοι ἔχουν παρατηρήσει εἰς τὸν οὐρανὸν ἀρκετὰς ἑκατοντάδας Γαλαξιῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνάλογον ἀριθμὸν ἀστέρων!

Θέλετε νὰ μάθετε καὶ τὰς διαστάσεις τῶν Γαλαξιῶν αὐτῶν; Ἡ διάμετρός των δὲν ὑπολογίζεται εἰς χιλιόμετρα, ἀλλὰ εἰς ἔτη φωτός. Ὡς γνωστὸν δὲ τὸ ἔτος φωτὸς εἶναι τὸ διάστημα ποὺ διανύει μία φωτεινὴ ἀκτὶς εἰς ἕνα ἔτος. Καὶ τὸ διάστημα αὐτὸ εἶναι 10 τρισεκατομμύρια ἔτη! Μὲ μονάδα τὸ ἔτος φωτὸς μετρουμένη ἡ διάμετρος τῶν Γαλαξιῶν εὑρίσκεται ὅτι περίπου ἰσοῦται πρὸς 150.000 ἔτη!

Διαστάσεις καταπληκτικαί! Ἀριθμοὶ ἀστέρων ἀφάνταστοι. Ὄγκοι ἀνυπολόγιστοι. Θερμοκρασίαι μὴ δυνάμεναι νὰ μετρηθῶσιν ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἰδοὺ τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἀστρονομικῶν μελετῶν εἰς ὅ,τι σχετίζεται μὲ τὸν Γαλαξίαν! Ἐλύθησαν ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων μερικὰ προβλήματα. Ἀλλὰ συγχρόνως παρουσιάσθησαν πλεῖστα αἰνίγματα, τὰ ὁποῖα τοὺς κάμνουν νὰ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἔρευναν αὐτῶν μὲ μεγαλυτέραν δραστηριότητα.

Τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐρευνῶν αὐτῶν, ἂν καὶ εἶναι κάπως πρόωρα καὶ προσωρινά, ἐν τούτοις ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἔχει θείαν καταγωγήν. Ὁ ἄνθρωπος, ἐνῷ σωματικῶς ἀποτελεῖ ἕνα ἀπειροελάχιστον μόριον ὕλης μέσα εἰς τοὺς κόσμους τοῦ οὐρανοῦ, πνευματικῶς ὅμως ἐπιτυγχάνει ὥστε νὰ εἰσδύῃ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἀπείρου καὶ νὰ εὑρίσκῃ πραγματικὴν χαρὰν ἐν τῇ ἐξερευνήσει τῶν κόσμων τῆς Δημιουργίας.

στόματα ἑλληνικὰ τραγουδᾶνε: «Παῖδες Ἑλλήνων ἴτε, ἐλευθεροῦτε τὴν πατρίδα». Τὴν ἱερὰν ἐκείνην καὶ μεγαλοπρεπῶς συγκινοῦσαν στιγμὴν διαδέχεται μιὰ παρατεταμένη βοὴ ἀπὸ τὴν ἐχθρικὴν παράταξιν. Μὲ κραυγὲς καὶ ἀλαλαγμοὺς ξεσηκώνονται οἱ βάρβαροι καὶ προχωροῦν καθ' ἡμῶν. Ὁ ἑλληνικὸς στόλος τότε σταματᾶ, δῆθεν ὅτι ὑποχωρεῖ. Παρασύρει ἔτσι ἀπάνω του τὸν ἐχθρόν. Αὐτὸ ἦτο τὸ τέχνασμα τοῦ Θεμιστοκλέους: νὰ κατορθώσῃ νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν βάσιν του. Καὶ ἀμέσως τότε ἀναλαμβάνει τὴν ἐπίθεσιν. Πρῶτος ὁ τριήραρχος Ἀμεινίας, ἀδελφὸς τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Κυναιγείρου, ἐμπήγει τὸ ἔμβολον εἰς τὰ πλευρὰ περσικοῦ πλοίου. Εἰς αὐτὸν ἐπεφύλασσεν ἡ τύχη τὴν τιμὴν νὰ κτυπήσῃ τὸ πρῶτον ἐχθρικὸν σκάφος. Ἐντὸς ἐλαχίστων λεπτῶν ἡ συμπλοκὴ ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς παρατάξεως καὶ ἐπὶ πολὺ καθίσταται ἄδηλος ἡ ἔκβασίς της. Ὁ Ξέρξης, καθισμένος ἐπάνω εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ θρόνον του, τὸν ὁποῖον εἶχε στήσει ἐπὶ τοῦ Αἰγάλεω, παρακολουθεῖ τὰς φάσεις τῆς ναυμαχίας καὶ φαντάζεται ὅτι ἡ παρουσία του θὰ ἐνθαρρύνῃ ἐκεῖθεν καὶ θὰ φιλοτιμήσῃ τὰ πληρώματα τοῦ στόλου του.

Τὸ δεξιὸν τῶν Ἑλλήνων, ὑπὸ τὸν Εὐρυβιάδην, ἀποτελούμενον κυρίως ἀπὸ Πελοποννησίους, πιέζεται ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις μάλιστα κυριεύει καὶ μερικὰς ἑλληνικὰς τριήρεις. Τὸ ἀριστερόν μας, ὑπὸ τὸν Θεμιστοκλῆν, συγκροτούμενον ἀπὸ Ἀθηναίους, κινδυνεύει νὰ ὑπερφαλαγγισθῇ ἀπὸ τοὺς Πέρσας, οἵτινες διεκπλέοντες πρὸς τὸν κόλπον τῆς Ἐλευσῖνος προσπαθοῦν νὰ πλευροκοπήσουν τὸ ἀριστερόν μας καὶ νὰ τοῦ ἐπιτεθοῦν ἐκ τῶν ὄπισθεν. Εἰς τὸ κέντρον, ἐν τῷ μεταξύ, διεξάγεται ἄγριος καὶ κραταιρὸς ἀγών. Τὸ ἐχθρικὸν κέντρον ἀντιμετωπίζει τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ἰδικοῦ μας κέντρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ δεξιοῦ μας, ὅπερ συμπιέζεται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ πρὸς τὸ στενόν. Λιποψυχῆσαν πρὸς στιγμὴν τὸ περσικὸν κέντρον, φεύγει πρὸς τὴν ξηράν. Συνωστισμὸς τότε μέγας δημιουργεῖται ἐντὸς τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως. Διότι τὸ κέντρον του, καθὼς καὶ τὸ δεξιόν του, τὸ ὁποῖον ἔχει διασπάσει ὁ Θεμιστοκλῆς, προσπαθεῖ νὰ ἐκφύγῃ πρὸς νότον τοῦ στενοῦ, διερχόμενον μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ τοῦ ἀριστεροῦ του, ὅπερ ἐξακολουθεῖ μαχόμενον. Διωκόμενοι οὕτω οἱ φεύγοντες Πέρσαι ἐμπίπτουν ἐκεῖ μέσα συνωστιζόμενοι καὶ συγκρούονται τὰ πλοῖα των, σπάζονται τὰ κουπιά των καὶ οὐχὶ ἅπαξ τὰ ἔμβολά των ἐμπηγνύονται ἀκουσίως ἐντὸς τῶν σκαφῶν τοῦ ἰδικοῦ των στόλου καὶ τὰ καταβυθίζουν. Τὸ κατάλληλον τῆς στιγμῆς ἀντιληφθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς, διασπᾷ ἀσυγκράτητος τὸ δεξιὸν καὶ τὸ κέντρον τοῦ ἐθροῦ καὶ ἐπανέρχεται ἀκάθεκτος καὶ τρομερὸς ἐναντίον τοῦ ἔτι μαχομένου ἀριστεροῦ τῶν Περσῶν πρὸς τὸ νότιον στόμιον τοῦ στενοῦ. Ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα διαλέγει τὴν ναυαρχίδα ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ πλέει μανιωδῶς ἐναντίον της. Ἡ περσικὴ ναυαρχὶς τοῦ ἀπαντᾷ μὲ χάλαζαν βλημάτων, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καταφθάνει ὁ Ἀμεινίας καὶ ἐμπήγει τὸ ἔμβολόν του εἰς τὰ πλευρὰ τῆς περσικῆς ναυαρχίδος. Ὁ ναύαρχος Ἀριαβίγνης ὁρμᾷ τότε ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπιβατῶν του κατὰ τῆς ἀθηναϊκῆς τριήρους, ἀλλὰ πίπτει νεκρὸς εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὁ Θεμιστοκλῆς στρέφεται κατόπιν ἐναντίον ἄλλου μεγάλου πλοίου, ἀλλ' ὁ Αἰγινήτης Πολύκριτος, ὅστις εἶχεν ἄλλοτε κατηγορηθῆ ἐπὶ μηδισμῷ (φιλίᾳ δηλ. πρὸς τοὺς Πέρσας), ἐπέρχεται ταχὺς καὶ καταβυθίζει πρῶτος αὐτὸς τὸ καθ' οὗ ἐστρέφετο ὁ Θεμιστοκλῆς ἐχθρικὸν πλοῖον. Καὶ ἐνῷ ὁ Θεμιστοκλῆς βλέπει τοῦτο ἀφαρπαζόμενον καὶ καταβυθιζόμενον ὑπὸ τοῦ Πολυκρίτου, ἀκούει αὐτὸν νὰ τοῦ φωνάζῃ: «Ἰδοὺ πῶς μηδίζουν οἱ Αἰγινῆται».

***

Μετ' ὀλίγον ὁλόκληρος ὁ πολυάριθμος ἐκεῖνος στόλος ἔφευγεν ἐν ἀταξίᾳ, διωκόμενος ὑπὸ τῶν Σαλαμινομάχων. Τὸ δὲ ἀπόγευμα ὁ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς παραμείνας μετὰ πεζικοῦ στρατοῦ Ἀριστείδης διαπεραιώνεται εἰς τὴν Ψυττάλειαν καὶ κατασφάζει τὴν ἐπ' αὐτῆς Περσικὴν φρουράν.

Πεισθεὶς οὕτως ὁ Ξέρξης ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ καταβάλῃ τὴν ναυτικὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, ἥτις δὲν ἤθελεν ὀκνήσει ν' ἀποκλείσῃ αὐτὸν ἐν Ἑλλάδι, ἀποκόπτουσα αὐτὸν τῆς ἐν Ἀσίᾳ βάσεώς του, ἀπεφάσισε νὰ ἀποχωρήσῃ τὸ ταχύτερον. Πρῶτος, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν γεφυρῶν, ἔφυγεν ὁ στόλος του, μειωμένος κατὰ διακοσίας τριήρεις, τὰς ὁποίας ἐγκατέλειψεν εἰς τὸν βυθὸν τοῦ Σαρωνικοῦ ἢ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ καὶ τὸν στόλον αὐτὸν κατεδίωξεν ὁ Θεμιστοκλῆς αὐτοπροσώπως μέχρι τῆς Ἄνδρου. Μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ στόλου ἀπέσυρε καὶ τὰ στρατεύματά του.

Καὶ οὕτω ἐσώθη διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός, κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἡμέραν τῆς 20ης Ὀκτωβρίου τοῦ 480 π. Χ., τὴν ὁποίαν νὰ χαράξετε βαθειὰ μέσα στὴν ἑλληνικὴ καρδιά σας, ὦ σημερινὰ Ἑλληνόπουλα, καὶ νὰ μὴν τὴν λησμονῆτε ποτέ!

Θ. Γ. Παπαμανώλης

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Στὴν ὡραία πόλι Πέλλα, τὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, ὁ Στέφανος, ἕνα νέο παιδὶ δεκαπέντε χρονῶν ἀναγγέλλει στὴν μικρὴ κόρη τοῦ καπετάνιου Νεάρχου Ἄλκα ὅτι ἔφεραν ἀπὸ τὴ Θεσσαλία τὸ ἄγριο ἄλογο Βουκεφάλα καὶ ὅτι καὶ ὁ νεαρὸς Ἀλέξανδρος ὁ γυιὸς τοῦ βασιλιᾶ θὰ δοκιμάση νὰ τὸ δαμάση.

Μαζεύτηκαν οἱ ἄνδρες καὶ οἱ νέοι γιὰ ν' ἀγωνισθοῦν καὶ νὰ θαυμάσουν. Μὲ κλῆρο δοκίμασαν πολλοὶ νὰ καβαλλικέψουν τὸν Βουκεφάλα, μὰ μόνο ὁ Ἀλέξανδρος τὸ μπόρεσε.

Ἀπὸ δύο πρέσβεις Πέρσες ὁ Ἀλέξανδρος πληροφορεῖται ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν Περσία καὶ τὸ βασιλιᾶ της.

Κατὰ τύχη μαθαίνουν οἱ δυὸ μικροὶ φίλοι Στέφανος καὶ Ἄλκα τὰ σχέδια τῶν Περσῶν πρέσβεων νὰ δολοφονήσουν τὸν Ἀλέξανδρο. Ὁ Στέφανος εἰδοποιεῖ τὸ βασιλόπουλο καὶ γίνεται ἔτσι ἐπιστήθιος φίλος καὶ ἀγαπημένος του ἀκόλουθος.

Ἐνῶ ὁ Φίλιππος φεύγει πρὸς τὶς ἐκβολὲς τοῦ Δούναβι νὰ χτυπήση τοὺς Σκύθες καὶ Τριβαλοὺς ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ τὸν ἀντικαταστοῦσε ἀπὸ φόβο μὴ τυχὸν καὶ δὲν μείνουν γι' αὐτὸν νῖκες καὶ κατορθώματα ἑτοιμάζεται μὲ τοὺς νέους του φίλους νὰ καταστείλη τὴν ἐπανάστασι τῆς ἀγρίας φυλῆς τῶν Μαίδων. Μετὰ τὴν νίκη του χτίζει ἐκεῖ τὴν πρώτη πόλι στόνομά του, τὴν Ἀλεξανδρούπολι.

Ὅμως μιὰ διαταγὴ τοῦ πατέρα του τὸν ἀναγκάζει νὰ τρέξη μὲ τὸ στρατὸ κοντά του, στὴ Μαύρη Θάλασσα. Ἐκεῖ ἀνεκοίνωσε στὸν Φίλιππο ὅτι ἔχει στὸ νοῦ του νὰ κατακτήση τὴν Ἀσία ὁλόκληρη.

Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἔρχονται πρέσβεις στὸ Φίλιππο, ὅταν ἔφτασε πίσω στὴν Πέλλα καὶ τοῦ ζητοῦν νὰ ἐπέμβη γιὰ νὰ παύσουν οἱ διχόνοιες καὶ οἱ ἔριδες ποὺ κομματιάζουν τὴ χώρα τους. Αὐτὸ περίμενε κι' ὁ Φίλιππος. Ἔρχεται στὴν Ἑλλάδα ὅμως ὁ Δημοσθένης παρασύρει μὲ τὴ ρητορική του δεινότητα πολλὲς πόλεις σὲ ἀντίστασι. Μὲ τὴ μάχη τῆς Χαιρωνείας ὑπετάχθη ἡ Ἑλλάδα στὸν Φίλιππο. Ἀπὸ κεῖ ἄρχισε ὁ Φίλιππος τὸ μεγάλο ἔργο ποὺ θὰ ἀποτέλειωνε ὁ γυιός του μὲ τὴν κατάχτησι τοῦ κόσμου. «Ὁ πατέρας μου εἰρηνεύει ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἑνώνει, λέγει ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἱστορικὴ τῆς Χαιρωνείας μάχην, ἐγὼ θὰ γίνω ἀρχηγός της καὶ θὰ διαδώσω τὸ φῶς τῆς Ἑλλάδας σὲ ὅλη τὴν οἰκουμένη!».

Ἐνῷ ὁ Φίλιππος βρίσκονταν στὸ ἀπάνω σκαλοπάτι τῆς δόξας του καὶ ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του σὰν θεό, σκοτώνεται μπαίνοντας στολισμένος στὸ ἀμφιθέατρο ἀπὸ τὸν Παυσανία ποὺ ἤτανε κρυφὸς ἐχθρός του καὶ συνέπραξε μὲ Πέρσας πρέσβεις.

Νικῶντας ὅλες τὶς ἀντιστάσεις ὁ Ἀλέξανδρος ἔγινε βασιλεύς. Ἡ πυθία τοῦ εἶπε ὅτι εἶναι ἀνίκητος κι' ἔτσι μαζεύοντας στρατὸ ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας ξεκίνησε γιὰ τὸ μεγάλο του ὄνειρο, τὴν κατάκτησι τῆς Ἀσίας. Μαζί του εἶχε τοὺς νέους φίλους του, τὸν Ἡφαιστίωνα, τὸν Στέφανο, τὸν Ἑρμόλαο, ἐνῷ ἀπὸ τοὺς παληοὺς στρατηγοὺς τὸν Παρμενίωνα καὶ τὸν Ἀντίπατρο ὡς καὶ τὸν φιλόσοφο Καλλισθένη, γιὰ νὰ γράψη τὴν ἱστορία τῆς ἐκστρατείας. Μοίρασε τὰ πλούτη καὶ τὰ χωράφια του «κρατῶντας αὐτὸς τὴν ἐλπίδα» ὅπως εἶπε, ἀποχαιρέτησε τὸ λαό του καὶ τὴν ἀγαπημένη του μητέρα Ὀλυμπιάδα καὶ ξεκίνησε.

Πέρασε τὸν Ἑλλήσποντο σφάζοντας ἀνάμεσα Ἀσίας καὶ Εὐρώπης ἕνα ἄσπρο ταῦρο, γιὰ τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὴ Θέτιδα τὴ μητέρα τοῦ Ἀχιλλέα, ποὺ τὸν εἶχε καὶ ὑπόδειγμα, ἀφοῦ ἤτανε, ὅπως ἔλεγαν, καὶ πρόγονός του ἀπὸ τὴν μητέρα του.

Ἔφθασε στὸν ποταμὸ Γρανικὸ ποὺ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴν πλευρὰ ἤτανε μαζεμένοι οἱ Πέρσες. Ἡ περίφημη νίκη τοῦ Γρανικοῦ σκόρπισε τὸν τρόμο στὴν Ἀσία. Σὲ λίγο ἤτανε στὶς Σάρδεις, στὴν Ἔφεσο, ὅπου ὁ περίφημος ζωγράφος Ἀπελλῆς τὸν ἐζωγράφισε καβάλλα στὸν Βουκεφάλα, πέρασε τὴν Μίλητο, Ἀλικαρνασσὸ καὶ φτάνει στὸ Γόρδιο τῆς Φρυγίας. Ἐκεῖ κόβει μὲ τὸ σπαθί του τὸ γόρδιο δεσμό, ποὺ ὁ χρησμὸς ἔλεγε ὅτι θὰ γίνη βασιλιὰς ὅποιος τὸν λύση. Τὸ χειμῶνα μένει στὴ Μικρὰ Ἀσία μαζεύοντας νέους στρατοὺς καὶ κατακτῶντας νέες πόλεις.

Πάλι ξεκίνησε, πέρασε τὰ βουνὰ τοῦ Ταύρου κι' ἔφθασε στὴν πόλι Ταρσό. Ἐκεῖ λούζεται στὸ ποτάμι Κύδνο ἱδρωμένος καὶ ἀρρωσταίνει.

Μὰ ἡ ἐμπιστοσύνη του πρὸς τὸ γιατρό του Φίλιππο καὶ στὴν ἐπιστήμη του τὸν σώζει.

Στὴν πόλι Ἰσσὸ φτάνει καὶ ὁ Δαρεῖος ὁ βασιλιᾶς τῶν Περσῶν. Ὅταν ὅμως παρετάχθηκαν κι' ἄρχισεν ἡ μάχη κατάλαβε ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἤτανε παιδαρέλι ὅπως τὸν νόμισε. Νικήθηκε ὁ μεγάλος βασιλιᾶς ἀπὸ τὴν ὁρμὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅμως ὑπεχώρησε στὰ μέσα τῆς χώρας του καὶ γράφει γράμματα γεμᾶτα αὐθάδεια στὸν νικητὴ ζητῶντας τὴ μάνα, τὴ γυναῖκα καὶ τὸ μικρὸ γυιό του ποὺ εἶναι αἰχμάλωτοι στὰ χέρια τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Σταματᾶ ὅμως μπροστὰ στὴν πλουσία Τύρο μὴν ἔχοντας στόλο νὰ τὴν κυριεύση, ἀφοῦ εἶναι χτισμένη ἀπάνω σὲ νησί. Ἀποφασίζει νὰ κάνη ἕνα μεγάλο γεφύρι ἀπὸ δένδρα τοῦ Λιβάνου. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως μαθαίνει ὅτι καράβια φτάνουν στὸ λιμάνι τῆς Σιδῶνος καὶ στέλνει φίλους του νὰ τὰ κατάσχουν.

Διακόσια ὀγδόντα μεγάλα καράβια καὶ πλῆθος μεταφορικὰ ἀπὸ τὴν Κύπρο, ποὺ ἐχθρεύονταν τὴν Τύρο, ἤρθανε νὰ βοηθήσουν τὸν Ἀλέξανδρο.

Ἐνῶ πολιορκοῦσε τὴν Τύρο, παίρνει ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ Δαρεῖο. Τοὔδινε πολὺ χρυσὸ καὶ μιὰ κόρη του γυναῖκα, ἂν ἔδινε πίσω τὴν οἰκογένειά του. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως ἀπαντᾶ περήφανα. Κυριεύει τὴν Τύρο καὶ χωρὶς ξεκούρασι τραβᾶ πρὸς τὴν Αἴγυπτο.

Στὴν πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου Μέμφι τὸν ὀνομάζουν «Βασιλιᾶ Γεράκι», «Ἄρχοντα τῆς Νίκης», «Βασιλιᾶ Καλάμι» καὶ «Βασιλιᾶ Σφῆκα» καὶ ὁ ἀρχιερέας τοῦ δίνει τὸν πιὸ μεγάλο τίτλο: «Πολυαγαπημένε τοῦ Ἄμμωνα, ἐκλεκτὲ τοῦ Θεοῦ Ἥλιου!»

Ἐκεῖ ἔβαλε τὰ θεμέλια τῆς μεγάλης πόλης Ἀλεξάνδρειας καὶ κίνησε γιὰ τὴν ἔρημο γιὰ τὸ μαντεῖο τοῦ Ἄμμωνα.

35. **(Συνέχεια)**

Τὸ πέτρινο ξόανο τοῦ θεοῦ στέκουνταν τώρα μπροστά του. Μέσα στὸ μεσόφωτο ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ξεχώριζε καθαρὰ παρὰ μονάχα τὰ δυὸ κριαρίσια κέρατα ποὺ πρόβαιναν ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Ὅμως ἔνοιωθε μὲ συγκίνησι τὴν ἱερὴ παρουσία.

— Ὁ θεός σοῦ ἐπιτρέπει νὰ τὸν ρωτήσης, εἶπε ὁ προφήτης.

Προχωροῦσε πρῶτος καβάλλα στὸ ἀγαπημένο του ἄλογο.

Ἡ φωνὴ τοῦ Ἀλέξανδρου ἀκούστηκε:

— Ρωτῶ τὸ θεὸ ἂν θὰ μοῦ δώση τὴν κοσμοκρατορία...

Τὸ κεφάλι τοῦ θεοῦ κουνήθηκε.

— Ναὶ ἀποκρίνεται ὁ θεός, εἶπε ὁ προφήτης. Ἔχεις καμμιὰ ἄλλη ἐρώτησι νὰ κάμης;

Ὁ Ἀλέξανδρος δίστασε μιὰ στιγμή.

— Γιὰ τὸν πατέρα μου, εἶπε τέλος, θάθελα νὰ ρωτήσω...

— Ὦ γιὲ τοῦ Δία, εἶπε ὁ προφήτης, βρίσκεσαι μπροστὰ στὸ πατέρα σου.

— Πατέρα! φώναξε ὁ Ἀλέξανδρος κι' ἔπεσε νὰ τὸν προσκυνήση.

Κι' ἄρχισε τότε ὁ διάλογος μεταξὺ θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Τί συνέβη; Τί εἰπώθηκε; Κανένας δὲν ἔμαθε ποτέ. Σὲ μιὰν ἐπιστολὴ ποὺ ἔγραψε ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ἴδιο βράδυ στὴ μητέρα του τῆς λέει: «Πολλὰ καὶ σπουδαῖα μυστικὰ ἄκουσα ἀπὸ τὸ θεό, μὰ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὰ γράψω. Θὰ σοῦ τὰ πῶ μόνος μου ὅταν γυρίσω στὴ Μακεδονία». Στὴ Μακεδονία ὅμως δὲ γύρισε ποτὲ κι' ἔτσι ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε τὸ μυστικὸ μαζί του στὸν τάφο.

Ὅταν βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ ναὸ οἱ φίλοι του ἔτρεξαν καὶ τὸν περικύκλωσαν.

— Ἔμαθα, εἶπε στοὺς φίλους του, ὅ,τι ἤθελα.

Ὁ Ἡφαιστίων τότε ρώτησε τὸ μαντεῖο ἂν πρέπη ν' ἀπονέμουν θεῖες τιμὲς στὸν Ἀλέξανδρο.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ θεός.

Ὁ Φιλώτας μάζεψε τὰ φρύδια του. Στράφηκε στὸν Πτολεμαῖο καὶ εἶπε σιγά:

— Λυποῦμαι τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν βασιλιᾶ ἕναν ὑπεράνθρωπο.

Ὅσο σιγὰ σιγὰ ὅμως κι' ἂν πρόφερε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Ἡφαιστίων τ' ἄκουσε. Κι' ὅταν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ὄασι καὶ γύρισαν στὴν Αἴγυπτο ὁ Ἡφαιστίων ζύγωσε τὸν Ἀλέξανδρο καὶ τοῦ ἀνέφερε τὰ λόγια τοῦ Φιλώτα.

— Ἀπὸ τώρα καὶ πέρα, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ θυμό, θὰ προσέχω τὸν Φιλώτα.

Σώπασε κάμποση ὥρα· στράφηκε πίσω κι' εἶδε τοὺς συντρόφους του ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν ἀπάνω στὴν ἄμμο.

— Εἶναι πολὺ δύσκολη τώρα ἡ θέσι μου, εἶπε σιγὰ στὸν Ἡφαιστίωνα.

— Γιατί, Ἀλέξανδρε; ρώτησε ὁ ἐγκάρδιος φίλος μὲ ἀνησυχία.

— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τί μοῦ εἶπε ὁ θεός... ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ σώπασε.

Ἔτρεχαν πάνω στ' ἄλογά τους κάμποση ὥρα ἀμίλητοι. Τέλος ὁ Ἀλέξανδρος διέκοψε τὴ σιωπή.

— Ἀπὸ τώρα καὶ πέρα, εἶπε, θὰ φο-

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

XVII
Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τὴν κατίσχυσι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καρποῦ ἀδιακόπων πνευματικῶν ἀγώνων καὶ ἀφομοιώσεων τριῶν ἐκ τῶν γονιμωτέρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ αἰώνων (331 π. Χ. — 31 μ. Χ.) γιὰ τὸν ἐξελληνισμὸ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐμφανίζεται ὁ Χριστιανισμός. Ποτὲ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς δὲν βρέθηκε τόσο ἐπιβλητικὰ καὶ πάγκοινα διαδεδομένος, ὅσο κατὰ τοὺς τρεῖς τούτους ποὺ ἀκολουθοῦν αἰῶνες τῆς Ρωμαϊκῆς κοσμοκρατορίας.

Κατὰ τὴν μεγάλη τούτη γιὰ τὴν ὅλη ἀνθρωπότητα περίοδο, κατὰ τὴν ὁποία ἐπικρατεῖ στὸν κόσμο ἡ Ρωμαϊκὴ εἰρήνη (Pax Romana) ὁ Ἑλληνισμὸς βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν συγκρότησι τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ καὶ τὴ διάδοσί του καὶ εἰς τὴν Δύσι. Πλῆθος Ἕλληνες ρήτορες καὶ καλλιτέχνες διασχίζουν ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη ἐλεύθερα ὅλες τὶς γύρω ἀπὸ τὴ Μεσόγειο χῶρες τῆς ἀπέραντης ρωμαϊκῆς ἐπικράτειας. Ἡ ἐπιβλητικὴ κοσμοκράτειρα καταντᾶ ἑλληνικὴ πόλις (Urbs Graeca), ὅπου ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀκούγεται ὄχι μόνο μέσα στὴν ἀριστοκρατία ἀλλὰ καὶ στὴν ἀγορὰ καὶ τὶς λαϊκές της συνοικίες. Ἡ ἑλληνικὴ σκέψι, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ ἑλληνικὴ τέχνη διεισδύουν τώρα καὶ κατακτοῦν τὴ Δύσι, παίρνοντας μιὰν ἀπόλυτα κυριαρχικὴ μέσα σ' αὐτὴ θέσι καὶ συγχρόνως μιὰν ἔκτασι ἀληθινὰ παγκόσμια. Ἔτσι, ὅπως κατὰ τοὺς προηγούμενους αἰῶνες κυριάρχησε ὁ ἑλληνικὸς τοῦ ἀρχαίου κόσμου, κυριαρχεῖ τώρα καὶ τοῦ χριστιανικοῦ. Σ' ἑλληνικὴ γλῶσσα γράφονται τὰ εὐαγγέλια, οἱ πράξεις κι' οἱ ἐπιστολὲς τῶν ἀποστόλων. Σ' αὐτὴ γράφουν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, σ' αὐτὴ κρατοῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων. Οἱ παλαιοχριστιανικὲς ἐπιγραφές, ποὺ βρίσκονται κατεσπαρμένες σ' ὅλες τὶς γύρω ἀπὸ τὴ Μεσόγειο χῶρες, μᾶς βεβαιώνουν πὼς ἡ ἑλληνικὴ εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς ἀγωνιζομένης Ἐκκλησίας. Ὁ χριστιανικὸς χρυσοῦς αἰὼν τῶν γραμμάτων κατὰ τὸν Δ' καὶ Ε' αἰῶνα δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀκόμη ἐπαναβίωσις τοῦ ἔργου τούτου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ πολιτισμοῦ. Γιατὶ ὅπως καὶ κατὰ τοὺς πανάρχαιους ἑλληνικοὺς χρόνους ὁ πολιτισμὸς δὲν ἐξηφανίσθη τελείως, ἀλλὰ περιεσώθη ἀντίπερα εἰς τὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας — τὴν περιλάλητη κατόπι Ἰωνία — ἔτσι καὶ τώρα κατὰ τοὺς χρόνους τούτους διεσώθη καὶ πάλι εἰς τὴν Ἑλληνικὴ Ἀνατολή. Ἡ Ἀλεξάνδρεια, κέντρο μεγάλης πνευματικῆς κινήσεως, ἀποβαίνει τώρα τὸ μέγιστο καὶ λαμπρότερο κέντρο τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ὑπεροχή του καὶ ἡ λάμψι του ἀπὸ τὸν Γ' μέχρι τοῦ Ε' αἰῶνα εἶναι αὐτόχρημα ἡγεμονική. Κατὰ τοὺς πλήρεις διωγμῶν, ἐσωτερικῶν ζυμώσεων καὶ ἀγώνων πρώτους τούτους τοῦ Χριστιανισμοῦ χρόνους ἡ χριστιανικὴ Ἀλεξάνδρεια, ὁ ἀποστολικὸς κλῆρος τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου εὑρίσκεται καὶ πάλιν εἰς τὸ ἱστορικὸ προσκήνιο καὶ πρωτοστατεῖ ὡς κέντρο τῆς ἀπολογητικῆς, τῶν θεολογικῶν ἐρίδων καὶ τοῦ μυστικοπαθοῦς ἐνθουσιασμοῦ. Ἐδῶ ἱδρύεται καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τὸ 180 μ.Χ., κατὰ πρότυπο τοῦ μεγάλου της Μουσείου, τὸ περίφημο «Κατηχήσεως Διδασκαλεῖον», εἶδος χριστιανικοῦ Πανεπιστημίου ποὺ τὸ λαμπρύνουν οἱ μεγάλοι τοῦ Χριστιανισμοῦ διδάσκαλοι, ὁ Πάνταινος, ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ ὁ Ὠριγένης, ὁ μέγας καὶ ἀνυπέρβλητος πατὴρ τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, μὲ τὸν ὁποῖο ἡ κατηχητικὴ σχολὴ παίρνει τὴν ὁριστική της κατεύθυνσι καὶ συγκεντρώνει γύρω της ὅλη τὴν πνευματικὴ χριστιανικὴ κίνησι, κατακαλύπτοντας μὲ δόξα τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ συνεχιζόμενος ἱστορικός της βίος φθάνει σὲ ἀληθινὴ ἀκμὴ κατὰ τοὺς παλαιοβυζαντινοὺς χρόνους, ὅτε ἡ Ἀλεξάνδρεια εὑρίσκεται κρατοῦσα τὰ σκῆπτρα εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα καὶ διεκδικοῦσα πάλιν ὑπὸ νέαν μορφὴν τὴν πνευματικὴ τοῦ κόσμου ἡγεμονία. Κατὰ τὴν πολυτάραχο τούτη περίοδο τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐρίδων πρωτοστατεῖ καὶ πάλι ἡ Ἀλεξάνδρεια. Ἐδῶ γεννᾶται ὁ Ἀρειανισμὸς κι' ἀπὸ δῶ ἐκπηδᾷ τὸ ἔρεισμα τῆς Ὀρθοδοξίας, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Ἀπὸ δῶ ὁ μονοφυσιτισμὸς μεταδίδεται σ' ὅλο τὸν κόσμο τῆς Ἀνατολῆς κι' ἀπὸ δῶ ἐπίσης θὰ προέλθουν ὅλοι οἱ μεγάλοι ἱδρυταὶ τοῦ μοναχισμοῦ οἱ Ἅγιοι Ἀντώνιοι, Παχώμιοι καὶ Σεραπίωνες, μὲ τὴν δραστηριότητα τῶν ὁποίων οἱ ἐρημιὲς τῆς Αἰγύπτου κι' ὅλος ὁ γύρω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια χῶρος κατακαλύπτονται μὲ μοναστήρια ποὺ θ' ἀποβοῦν ὄχι μόνο κέντρα πίστεως θερμῆς μὰ καὶ δραστήρια κέντρα καλλιεργείας καὶ διαδόσεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν. Κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα ὁ Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας, ποὺ εἶχε τὴν ἀξίωσι νὰ καταλάβῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἡγεμονία καὶ νὰ γίνῃ ὁ Πάπας τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ κόσμου, ὡμοίαζε μὲ τοὺς ὑπερεκατὸν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσία του ἐπισκόπους καὶ τὴ μυρμηκιὰ τῶν φανατικῶν μοναχῶν του σὰν ἕνας ἀληθινὸς διάδοχος τῶν Φαραὼ καὶ τῶν Πτολεμαίων καὶ ἀληθινὸς κυρίαρχος τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὅσο κι' ἂν δὲν ἐπέπρωτο νὰ ἴδῃ ἐκπληρούμενες τὶς φιλοδοξίες της αὐτὲς ἔναντι τῆς θεοκτίστου Πόλεως, ὅσο καὶ ἂν οἱ τελευταῖοι τοῦτοι ἐναντίον της περὶ πρωτείων πολυτάραχοι ἀγῶνές της δὲν ἐπέφεραν παρὰ μόνο τὸν τραυματισμὸ καὶ τὴ διάσπασι τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς τοῦ ἀνατολικοῦ ὀρθοδόξου κόσμου ἑνότητος, ὅπως καὶ τὴν ἰδική της κατάπτωσι καὶ καταστροφή της, τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι κανένας ὅσο αὐτὴ δὲν ἐργάστηκε γιὰ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν νέαν τοῦ Χριστιανισμοῦ Πρωτεύουσα μιὰ πνευματικὴ παρακαταθήκη ποὺ φέρει μέσα της ὅλα τὰ δημιουργικὰ σπέρματα, ἀπὸ τὴν ἀναβλάστησι καὶ καρποφορία τῶν ὁποίων θὰ προέλθῃ ὁ ἰδιότυπος πολιτισμός της, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ λαμπρυνθῇ ἐκ νέου ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ θὰ εὐεργετηθῇ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἡ Ἀνθρωπότης.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

Ἡ Παρθένος καὶ ὁ Προφήτης Ἡσαΐας. (Τοιχογραφία τοῦ κοιμητηρίου τῆς Πρισκίλλης).

ρω στὸ κεφάλι μου δυὸ μικρὰ φιλντισένια κέρατα κριαριοῦ...

«Ὅπως ὁ θεὸς Ἄμμων... Ὅπως ὁ θεὸς Ἄμμων....» συλλογίστηκε ὁ Ἡφαιστίων καὶ παράξενος τρόμος τὸν κυρίεψε.

Ἔνοιωθε πὼς κάτι στὸν Ἀλέξανδρο εἶχε ἀλλάξει. Ἐβγῆκε ἄλλος ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ ἱερὸ τοῦ θεοῦ.

Ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ὁ Ἀλέξανδρος στράφηκε πάλι καὶ κοίταξε τὸν Ἡφαιστίωνα μὲ τρυφερότητα:

—Ἡφαιστίων, εἶπε σιγά, ἐσὺ μονάχα μὲ νοιώθεις.

Κεφ. 51

Στὴν Αἴγυπτο μεγάλες γιορτὲς περίμεναν τὸν Ἀλέξανδρο. Αὐτὸς ὅμως βιάζουνταν.

—Ὄχι, ὄχι, πρέπει νὰ φύγω.

—Δὲν τελείωσε ἀκόμα ἡ ἐκστρατεία; τόλμησε νὰ ρωτήσῃ ὁ Φιλώτας πεισματωμένος.

Ὁ Ἀλέξανδρος στράφηκε, τὸν εἶδε καὶ τὰ μάτια του σκοτείνιασαν.

—Ὄχι! ἀποκρίθηκε ξερά.

Ὁ γέρω Παρμενίων ζύγωσε, κοίταξε τὸν Ἀλέξανδρο κι' εἶδε ἀνάμεσα στὰ ξανθιὰ μαλλιά του, δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὸ μέτωπό του, νὰ ξεπροβαίνουν δυὸ μικρὰ στρουφιχτὰ κέρατα.

—Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ ἔχεις στὰ μαλλιά σου βασιλιᾶ μου; ρώτησε κατάπληχτος.

—Μοῦ τὰ χάρισε ὁ θεὸς Ἄμμων ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξαδρος.

Καὶ σὲ λίγο πρόσθεσε μόλις συγκρατώντας τὴν ὀργή του:

—Δὲν ἐπιτρέπω νὰ μὲ ρωτοῦν!

—Πότε θὰ φύγουμε; ρώτησε τότε ὁ Κρατερός.

—Ἀμέσως!

Εἶχαν ἔρθει καινούργιοι κατάσκοποι τοῦ Ἀλέξάνδρου καὶ τοὺς ἀνάγγειλαν πὼς ὁ βασιλιᾶς Δαρεῖος εἶχε συναθροίσει ὅλο τὸ στρατό του στὴ Βαβυλῶνα κι' ἑτοιμάζεται νὰ κινήσῃ καὶ νὰ τὸν βρῇ.

—Θὰ πάω ἐγὼ νὰ τὸν βρῶ! φώναξε ὁ Ἀλέξανδρος κι' ἔδωσε διαταγὴ στὰ στρατεύματα νὰ ξεκινήσουν.

Εἶχε πιὰ φτάσει τὸ καλοκαίρι. Ζέστη πολλὴ κι' ὁ στρατὸς βογγοῦσε. Οἱ πιστοὶ φίλοι τοῦ Ἀλέξανδρου τὸν παρακαλοῦσαν:

—Δὲν εἶναι κατάλληλη ἐποχή, τοῦ ἔλεγαν. Πῶς θὰ περάσουμε τόση ἀπόστασι, τόσες ἐρήμους, σὲ τέτοιο καμίνι; Ὁ στρατὸς θὰ ἔχῃ ἐξαντληθῇ.

—Βιάζουμαι... Βιάζουμαι... ἀπαντοῦσε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ προχωροῦσε πρῶτος καβάλλα στὸ ἀγαπημένο του ἄλογο.

Πέρασαν τὴ Γάζα, τὴν Τύρο, ἀνέβηκαν ὅλη τὴ Συρία, πῆραν ἀνατολικά, ἔφτασαν ὕστερα ἀπὸ μῆνες στὸν Εὐφράτη, ἔστησαν γέφυρες, τὸν πέρασαν, καὶ τράβηξαν κατὰ τὸν Τίγρη ποταμό.

Ἑκατοντάδες ἔπεσαν κάτω ἀπὸ τὴ ζέστη, χιλιάδες ἀρρώστησαν. Ὁ Ἀλέξανδρος κάθε τόσο ἔστελνε τὸ Στέφανο στὸ ἁμάξι ὅπου ἦταν ἡ οἰκογένεια τοῦ Δαρείου καὶ ρωτοῦσε πῶς περνοῦσαν, ἂν θέλουν τίποτα. Καὶ τοὺς ἔστελνε ὅ,τι εἶχε, τρόφιμα, νερό, ὀπωρικά.

Μιὰ μέρα ἔλαβε ἀπὸ τὴ Μακεδονία δῶρο ὡραῖα μάλλινα ὑφαντά, ποὺ τοῦ ἔστελνε ἡ ἀδελφή του ἡ Κλεοπάτρα. Ἀμέσως θέλησε νὰ χαρίσῃ τὰ πιὸ ὡραῖα στὴ μητέρα τοῦ Δαρείου.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἔφθασε ὁ καιρὸς τῆς σπορᾶς. Ὁ γεωργικὸς κόσμος στὴν ὕπαιθρο Ἑλλάδα ἔχει ἀναστατωθῆ. Ἡ φροντίδα καὶ ὁ κόπος γιὰ νὰ σπαροῦν τὰ σιτηρὰ εἶναι μεγάλος. Μὰ θὰ πληρωθοῦν ὅλα πλούσια τὸ θέρο.

Καὶ φέτος ἡ δουλειὰ γίνεται πιὸ ἐντατικὴ καὶ πιὸ ἐπιμελημένη. Πρέπει νὰ κάμουμε περισσότερα καὶ καλὰ σιτηρά. Εἶναι ἐθνικὴ ἀνάγκη. Τὸ κήρυξε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὅλη ἡ ὕπαιθρος συμμορφώνεται τώρα μὲ τὸ κήρυγμά του. Ὅλες οἱ δυνάμεις τοῦ χωρικοῦ κι' ὅλος ὁ μόχθος του αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἀφιερώνεται στὴ σπορά.

Δὲν εἶναι ποτὲ ὁ ἀγρότης στὴ σπορά του σὰν τὶς μωρὲς Παρθένες τοῦ Εὐαγγελίου. Ξέρει, πρὶν ἔρθη ἡ ὥρα νὰ σπείρη, νἄχη τὰ πάντα ἕτοιμα. Προμηθεύεται τὸν καλλίτερο σπόρο καὶ φροντίζει νἄχη ἕτοιμα τὰ ἐργαλεῖα του. Πᾶνε οἱ χωριᾶτες στὰ πανηγύρια καὶ παίρνουν, ἂν δὲν ἔχουν φυλαγμένα, κασμάδες, ξυνάρια καὶ ὑνιὰ γιὰ τ' ἀλέτρια. Διορθώνουν καὶ τὰ ζευγάλετρά τους καὶ φροντίζουν νἄχουν καὶ τὰ καματερὰ γιὰ τ' ἀλέτρι ἕτοιμα. Ἠ βόδια ἢ ἄλογα, κατὰ τὸ συνήθειο κάθε τόπου.

Ὅλα εἶναι ἕτοιμα πρὶν ἀκόμα ἀρχίσουν οἱ βροχές. Μὲ τὰ πρωτοβρόχια πρέπει ν' ἀρχίση τὸ ὄργωμα.

Τ' ἀλέτρια εἶναι φτιασμένα ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἀγρότες, ἐκτὸς ἀπὸ κεῖ ποὺ ἔχουν μηχανικὰ ἀλέτρια. Τὸ ἀλέτρι τοῦ ζευγαριοῦ, δηλαδή, ὅπως τὸ λένε, τὸ ζευγάλετρο φκιάνεται ἀπὸ γερὰ ξύλα. Ὁ ζυγὸς καὶ τὸ σταβάρι ἀπὸ ξύλο πλατανιοῦ, ποὺ εἶναι δυνατὸ καὶ ἀλαφρὸ καὶ τ' ἄλλα μέρη τοῦ ἀλετριοῦ ἀπὸ πουρναρόξυλο, ποὺ εἶναι πολὺ γερὸ καὶ σκληρό. Τ' ἄλλα μέρη τοῦ ἀλετριοῦ εἶναι ἡ ἀλετροπόδα καὶ σὰ συνέχειά της τὸ χερούλι, ποὺ κρατεῖ ὁ ζευγολάτης σὰν ὀργώνει, τὰ φτερά, ποὺ ἀναποδογυρίζουν τὰ χώματα, ἡ πρόγκα, ποὺ δὲν ἀφήνει τὸ σταβάρι νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ ξύλινο κουλοῦρι, ποὺ τὸ λένε γούζι καὶ τὄχουν δεμένο στὸ ζυγὸ μὲ τὰ λουριά, καὶ τέλος οἱ δυὸ ζέβλες, ποὺ τὶς περνᾶνε στὶς ἄκρες τοῦ ζυγοῦ ἀφοῦ θηλιάσουν μ' αὐτὲς τὸ λαιμὸ τοῦ ζώου ποὺ τραβάει τὸ ἀλέτρι καὶ τὶς στερεώνουν μὲ τὰ σιδερένια πιζέβλια.

Ὅταν τ' ἀλέτρια, τὰ ζῶα καὶ ὁ σπόρος εἶναι πιὰ ἕτοιμα, ὁ γεωργὸς κοιτάζει τὸν οὐρανό. Ρωτάει πότε θὰ βρέξη γιὰ ν' ἀρχίση τ' ὄργωμα. Ἐξετάζει ὅλα τὰ σημεῖα ποὺ προλέγουν τὴ βροχή. Τὰ ἔντομα, τὰ σκουλήκια, τὶς κόττες... Ἀκόμα ἐξετάζει καὶ τὴ φωνὴ τῶν κοκκοριῶν, γιατὶ ἂν λαλήσουν τὴ νύχτα πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, ἡ φωνή τους εἶναι σημεῖο ὅτι ὁ καιρὸς θ' ἀλλάξη καὶ θάρθη ἡ ποθητὴ βροχὴ μέσα στὴν ἑπόμενη ἡμέρα.

Καὶ σὰν ρίξη τὴν πρώτη βροχὴ ὁ οὐρανός, ἡ γῆ μὲ δίψα τὴν ρουφᾶ. Καὶ σύγκαιρα οἱ γεωργοὶ ξεκινοῦν γιὰ τὰ χωράφια. Μετὰ τὴν πρώτη βροχὴ ἀρχίζει τ' ὄργωμα.

Τὰ ζῶα ποὺ θὰ ὀργώσουν, τ' ἀλέτρια καὶ τὸ σακκὶ μὲ τὸ σπόρο μεταφέρονται στὰ χωράφια.

Τὰ βόδια ἢ τ' ἄλογα ζεύγονται στὸ ἀλέτρι καὶ ὁ ζευγολάτης κρατεῖ τὸ χερούλι καὶ προχωρεῖ. Ἡ γῆ κόβεται καὶ τὰ σπλάχνα της ἀνακατεύονται. Καὶ πίσω ἀπὸ τ' ἀλέτρι ἀκολουθεῖ ἄλλος ἀγρότης καὶ παίρνει τὸ σπόρο μὲ τὸ δεξὶ χέρι καὶ τὸν σπέρνει. Τώρα ὁ σπόρος σπέρνεται κανονικὰ σὲ γραμμές. Ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι καλλίτερος.

Καὶ ὅταν σπαρθῆ μιὰ σποριά, ὅλοι κάθονται καὶ τρῶνε καὶ πίνουν καὶ εὔχονται:

— Στὴν ὑγειά μας. Χρόνια πολλὰ νὰ εἴμαστε καλὰ καὶ καλὰ μπερκέτια!

Σ' ἄλλα μέρη σπέρνουν ἔτσι καὶ σ' ἄλλα ἀλλοιῶς. Δηλαδὴ ρίχνουν τὸ σπόρο καὶ κατόπι ὀργώνουν τὸ σπαρμένο χωράφι. Τὰ βόδια ἢ τ' ἄλογα ὁρμοῦν καὶ σχίζουν τὸ ἔδαφος μὲ τὸ ἀλέτρι, ποὺ σέρνουν, ἐνῷ οἱ γεωργοὶ σκαλίζουν μὲ τὰ ξυνάρια τους τὸ χωράφι καὶ λυώνουν τοὺς σβώλους τοῦ χώματος.

Ἔτσι γοργὰ γίνεται τὸ ὄργωμα. Καὶ σὰν ὀργωθῆ καλὰ τὸ σπαρμένο χωράφι, οἱ γεωργοὶ κάθονται καὶ τρῶνε καλὰ ζεστὸ φαγητό. Οἱ γυναῖκες τους φθάνουν μὲ τὸ φαΐ καὶ ὅλοι τρῶνε μὲ κέφι, ἔπειτα ἀπὸ τόσο κόπο. Μετὰ τὸ γεῦμα σπέρνουν κι' ἄλλη σποριὰ καὶ ἐξακολουθοῦν ὡς τὸ βράδι τὴ σπορά, τὸ ὄργωμα καὶ τὸ σκάλισμα. Κι' ὅταν ὁ ἥλιος πέφτη, φεύγουν πρῶτα οἱ γυναῖκες. Μαζεύουν λίγα ξύλα, τὰ φορτώνουν καὶ γυρίζουν στὸ σπίτι.

Κι' ἔπειτα οἱ γεωργοὶ σαμαρώνουν τ' ἄλογα, φορτώνουν τ' ἀλέτρια καὶ τὰ ἐργαλεῖα, παίρνουν καὶ τὰ βόδια καὶ γυρίζουν στὸ χωριό. Τὰ παχνιὰ εἶναι γεμᾶτα καὶ τὰ ζῶα τρῶνε κι' αὐτὰ γιὰ νὰ πάρουν νέες δυνάμεις, ἔπειτ' ἀπὸ τόσον κόπο. Γιατὶ καὶ τὰ ζῶα δουλεύουν γερὰ πλάϊ στοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴ σπορά.

Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα διαρκοῦν ἀρκετὲς μέρες. Ὅπου τὰ χωράφια εἶναι μεγάλα τραβοῦν βδομάδες. Πρέπει ὅμως ἡ σπορὰ ν' ἀρχίση μετὰ τὰ πρωτοβρόχια. Ἔτσι σπέρνουν καὶ τὸ Νοέμβρη ἀκόμη.

Μὰ μὲ τὸ τέλος τῆς σπορᾶς ἀρχίζουν οἱ βροχὲς νὰ πέφτουν συχνὰ καὶ τὸ κρύο γίνεται τσουχτερό. Τότες οἱ γεωργοὶ πρέπει νὰ μαζευθοῦν στὰ σπίτια τους. Πάψανε πιὰ οἱ γεωργικὲς δουλειές. Τὸ λέει καὶ τὸ τραγοῦδι:

«Στὶς δεκαφτά, στὶς δεκοχτὼ
ἡ πούλια βασιλεύει
καὶ πίσω παραγγέλνει:

— Μηδὲ τσομπάνης στὰ βουνά,
μηδὲ γεωργὸς στὸν κάμπο,
νὰ πιάση τὸ πουλὶ κλαρὶ
καὶ τὸ ζευγὸ κατώγι».

Τὰ ζῶα ποὺ τραβοῦσαν τ' ἀλέτρια μένουνε στὰ κατώγια καὶ τρῶνε καὶ ἀναπαύονται τώρα. Καὶ οἱ γεωργοὶ μένουν στὰ σπίτια τους, ἀφοῦ κάμουν τὸ σχετικὸ κουμάντο. Παίρνουν ὅ,τι τοὺς χρειάζεται καὶ ταμπουρώνονται καλὰ γιὰ νὰ τὰ βάλουν μὲ τὸν ἄγριο χειμῶνα.

Μαζεύουν λοιπὸν ξύλα γιὰ τὴ φωτιά. Κι' οἱ γυναῖκες γνέθουν μαλλὶ γιὰ ζεστὰ ροῦχα. Μὰ γίνεται καὶ προμήθεια καὶ ἀπὸ τροφές. Ἀπὸ ὄσπρια, ἀπὸ ξερὰ φροῦτα, ἀλεύρι καὶ ὅ,τι ἄλλο.

Ἔτσι ταμπουρωμένοι καλά, περνοῦν οἱ χωρικοὶ τὸν χειμῶνα τους. Κι' ὁ οὐρανὸς τοὺς ποτίζει τὰ σπαρμένα, ποὺ ἄφθονα ξεφυτρώνουν ἀπὸ τὴν γῆ. Κι' ὅλοι εὔχονται μεταξύ τους ἀπὸ τὸ χειμῶνα:

— Καλὸ θέρο. Καλὰ μπερκέτια!

Φ. Γιοφύλλης

Ἀκολουθεῖ ὁ γεωργὸς ποὺ σπέρνει τὸ σπόρο.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

2ΟΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ η΄ 27—39)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατέπλευσεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; Δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ακαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοί ἐστιν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο, αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνήρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων. Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

Ἀπόστολος (Πρὸς Γαλ. ε΄ 22—στ΄2)

Ἀδελφοί, καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πρᾳότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Εἰ ζῶμεν Πνεύματι, Πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πρᾳότητος, σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ ἄνω περικοπὴ τοῦ Ἀποστόλου ἀνήκει εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου, μᾶς διδάσκει δὲ ποία εἶναι ἡ ἐπίδρασις τῆς θείας χάριτος ἐπάνω στὸν ἄνθρωπο. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ τὰς κακίας καὶ τὰ πάθη. Ἐξευγενίζει τὸν χαρακτῆρά μας καὶ μὲ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἀποκτοῦμε μεγάλας ἀρετάς, ὅπως εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά, ἡ πίστις, ἡ ἐγκράτεια καὶ πολλαὶ ἄλλαι. Οἱ ἀρετὲς αὐτὲς ὀνομάζονται ἀπ' τὸν Ἀπόστολο Παῦλο κ α ρ π ο ὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὲς κάνουν κάθε χριστιανὸ εὐτυχισμένο. Συνεπῶς εἶναι πολὺ μεγάλη πλάνη νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία κάνει τὸν ἄνθρωπο μελαγχολικὸ καὶ τὸν βλάπτει. Δυστυχῶς ὅμως σήμερα ἡ πλάνη αὐτὴ ἔχει πολλοὺς ὀπαδοὺς καὶ πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν νέων. Φοβοῦνται νὰ ἀκολουθήσουν τὰ διδάγματα τῆς Ἐκκλησίας μας μήπως τάχα γίνουν νευρασθενικοί! Ἡ προκατάληψις ὅμως αὐτὴ εἶναι ἔργον τοῦ Διαβόλου. Ἀκριβῶς ἡ πίστις στὰ διδάγματα τῆς Ἐκκλησίας ἔχει τὰ ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Μᾶς φωτίζει, μᾶς ὁδηγεῖ στὸ νὰ κάμνωμε ἔργα καλὰ καὶ θεάρεστα, μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπ' τὰ πάθη ποὺ μᾶς βασανίζουν καὶ μᾶς κάνει νὰ εἴμαστε πραγματικὰ εὐτυχισμένοι.

Προσέτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν περικοπή του αὐτὴ συνιστᾷ στοὺς Γαλάτας, καὶ ἐν γένει σ' ὅλους τοὺς Χριστιανούς, νὰ μὴ γινώμαστε κενόδοξοι καὶ νὰ μὴ φθονούμεθα. Δηλαδὴ νὰ μὴ ἐπιδιώκουμε τὴν ἐπίγεια δόξα καὶ νὰ ἀγαπῶμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Προτιμότερο εἶναι νὰ λείπῃ ἀπ' τὸν ἄνθρωπο κάθε ἐπίγεια δόξα. Διότι καρποί της εἶναι ἡ ἀγωνία καὶ ἡ διαρκὴς στενοχωρία, ἡ λύπη καὶ αἱ προστριβαὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Ἔπειτα προκαλεῖ τὴ ζήλεια καὶ τὸ φθόνο καὶ ἐν γένει κάθε ἄλλο μᾶς κάνει παρὰ εὐτυχεῖς. Ἡ δόξα αὐτὴ εἶναι ψεύτικη καὶ ὅλα τὰ μεγαλεῖα της εἶναι μάταια. Ἡ πραγματικὴ δόξα στὸν ἄνθρωπο εἶναι μόνο ἐκείνη ποὺ προέρχεται ἀπ' τὸ Θεό. Μόνο τὴν δόξα αὐτὴ ἂς ἐπιδιώκουμε ν' ἀποκτήσουμε.

Ἀκόμη στὴν ἴδια περικοπὴ ὁ Παῦλος μᾶς λέγει: «Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε». Δηλαδὴ ἂς ἀνεχώμαστε τὰς ἰδιοτροπίας καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα πλασμένοι νὰ ζοῦμε καὶ νὰ συνεργαζώμεθα μὲ τοὺς ἄλλους καὶ ἐφ' ὅσον ὅλοι μας ἔχομε ἐλαττώματα καὶ ἀτέλειες, γιὰ νὰ ἀποφύγωμε τὰ μοιραῖα μαλώματα, πρέπει νὰ ἀνέχεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Τί θὰ συμβῇ ἂν δὲν συμμορφωθοῦμε μὲ τὴν μεγάλη αὐτὴ σύστασι τοῦ Παύλου; Ἡ ζωή μας θὰ γίνῃ μαρτυρικὴ καὶ ἐκνευριστικὴ καὶ μισητή. Θὰ περιφρονῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, θὰ ἀλληλομισούμεθα καὶ θὰ ὑβριζώμεθα κάθε στιγμὴ ἀναμεταξύ μας. Λοιπὸν καθένας μας ἂς βαστάζῃ τὸ φορτίον τοῦ ἄλλου. Δηλαδὴ καθένας ἂς ὑπομένῃ τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἄλλου. Ὅπως θέλομε ἡμεῖς νὰ ἀνέχωνται οἱ ἄλλοι τὰς ἰδιοτροπίας καὶ τὰ ἐλαττώματά μας, ἔτσι καὶ πρέπει νὰ φερώμαστε σ' αὐτούς. Πολλοὶ ὅμως ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι πλασμένοι δίχως ἐλαττώματα καὶ ἰδιοτροπίες! Αὐτοὶ βρίσκονται στὴ χειρότερη πλάνη. Μπορεῖ βέβαια νὰ συμβαίνῃ νἄχουν λιγώτερα καὶ μικρότερα. Ποτὲ ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι τέλειοι. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ συμβαίνῃ σ' ἕναν καλὸ χριστιανὸ γιατὶ προσπαθεῖ νὰ πλησιάσῃ ὅσο τὸ δυνατὸ πρὸς τὸ Θεό. Ἀλλὰ αὐτὸς ἀκριβῶς, σὰν καλὸς χριστιανός, δὲν θὰ καυχηθῇ ὅτι εἶναι τέλειος καὶ δὲν θὰ κατηγορήσῃ τοὺς ἄλλους διὰ τὰ ἐλαττώματά τους, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσῃ μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀνέχεται καὶ νὰ μὴ περιφρονῇ τοὺς ἄλλους.

Λοιπὸν καὶ μεῖς ὅλοι σὰν καλοὶ χριστιανοὶ μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ σύμφωνα μὲ τὶς διδασκαλίες τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μας ἂς ἀνεχώμαστε τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων, ὅπως θέλομε καὶ κεῖνοι νὰ ἀνέχωνται τὰ δικά μας.

✶ ΛΟΥΚΑΣ ✶

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἑώρταζε τὴ μνήμη του χθὲς (18 Ὀκτωβρίου) κατήγετο ἀπὸ οἰκογένεια ἑλληνική. Κατοικοῦσε στὴν Ἀντιόχεια ποὺ ἦταν τότε μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλύτερες καὶ πιὸ ἀνεπτυγμένες πόλεις τῆς Ἀνατολῆς. Ἐσπούδασε γιατρός, κι' ἐξασκοῦσε τὸ ἐπάγγελμά του ἀρκετὰ χρόνια.

Ὅταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, μαζὺ μὲ ἄλλους συνεργάτες του, πῆγε καὶ κήρυξε τὸ Χριστιανισμὸ στὴν Ἀντιόχεια, πολὺς κόσμος ἑλκύσθηκε ἀπ' τὸ κήρυγμα τοῦτο. Τότε κι' ὁ γιατρὸς Λουκᾶς, ποὺ διψοῦσε γιὰ μιὰ ἀληθινὴ θρησκεία καὶ μιὰν ἀνώτερη ζωή, γοητεύθηκε ἀπ' τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ βάθος τῆς πίστεως. Κι' ἔγινε χριστιανός.

Δὲ σταμάτησε ὅμως ὣς ἐκεῖ. Ἀποφάσισε ν' ἀφιερώσῃ ὅλη τὴ ζωή του, ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό του, στὴ διάδοσι τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἀνάμεσα στὶς μᾶζες τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ κόσμου. Ἡ αὐταπάρνησι ποὺ ἔδειξε τότε ἦταν θαυμαστή. Ἐγκατέλειψε τοὺς δικούς του ἄφησε τὸ ἐπάγγελμά του κι' ὅλες τὶς ἀνέσεις του. Ἀδιαφόρησε γιὰ τοὺς κινδύνους, τοὺς κόπους, τὶς περιπέτειες, τὶς δυσκολίες ποὺ θὰ συναντοῦσε. Κι' ἔγινε κι' αὐτὸς ἕνας ἀπόσταλος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἀκολούθησε τὸν Παῦλο. Γύρισε μαζύ του τὶς χῶρες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κι' ἄλλα μέρη. Ὅταν ὁ Παῦλος πῆγε στοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας κι' ἵδρυσε ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορὰ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, φεύγοντας ἄφησε ἀντικαταστάτη του τὸν Λουκᾶ, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἱερὸ ἔργο.

Ὁ Λουκᾶς ἔδειξε θαυμαστὴ ἀφοσίωσι στὸ διδάσκαλό του. Καθὼς εἶναι γνωστό, ὁ Παῦλος κατὰ τὸ 60 μ. Χ. συνελήφθη στὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπ' τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἤθελαν νὰ τὸν σκοτώσουν. Ἡ ρωμαϊκὴ ἐξουσία τὸν ἔκλεισε τότε στὶς φυλακὲς τῆς Καισαρείας δύο χρόνια. Ὁ Λουκᾶς τὸν παρακολουθοῦσε πάντοτε μὲ στοργή, πρόθυμος νὰ τοῦ προσφέρῃ κάθε ἐξυπηρέτησι. Ὕστερα ἀπ' τὰ δυὸ χρόνια ἔστειλαν τὸν Παῦλο μὲ συνοδεία στὴ Ρώμη, γιὰ νὰ δικαστῇ ἀπ' τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ Λουκᾶς τὸν συνοδεύει σ' ἐκεῖνο τὸ ἐπικίνδυνο ταξίδι. Τὸ πλοῖό του ἐναυάγησε. Ἡ τρικυμία τοὺς ἔρριξε μιὰ νύχτα στὶς ἀκτὲς τῆς Μάλτας. Ἀπὸ κεῖ ἀργότερα μὲ ἄλλο πλοῖο πῆγαν στὴ Ρώμη, ὅπου ὁ Παῦλος φυλακίζεται ἄλλα δύο χρόνια. Ὁ Λουκᾶς μένει πάντα μαζύ του. Ἀθώωσαν τὸν Παῦλο καὶ τὸν ἄφησαν ἐλεύθερο. Σὲ λίγα χρόνια ὅμως τὸν συνέλαβαν πάλι καὶ τὸν ἔφεραν δεμένο στὴ Ρώμη, ὅπου βασίλευε τότε ὁ αἱμοβόρος Νέρων, ὁ χριστιανομάχος αὐτοκράτορας. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, ποὺ πολλοὶ ἐφοβοῦντο νὰ παρουσιασθοῦν γιὰ χριστιανοί, ὁ Λουκᾶς ἀψηφᾶ τοὺς κινδύνους κι' ἔρχεται μαζὺ μὲ τὸν Παῦλο στὴ Ρώμη. Ὅλοι εἶχαν ἐγκαταλείψει τότε τὸ μεγάλο ἀπόστολο. Ὁ γενναῖος Λουκᾶς δὲν ἀπομακρύνεται στιγμὴ ἀπὸ κοντά του, παρὰ μόνο ὅταν ὁ θεῖος ἀπόστολος χύνει τὸ αἷμά του γιὰ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ.

Τότε ὁ Λουκᾶς δὲ σταματᾷ τὸ ἀποστολικό του ἔργο. Ἐξακολουθεῖ νὰ περιοδεύῃ σὲ πόλεις καὶ χωριὰ καὶ νὰ καλῇ τὸν κόσμο ν' ἀφήσῃ τὴν ψεύτικη θρησκεία καὶ νὰ προσέλθῃ στὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐκήρυξε λοιπὸν στὴ Μακεδονία, στὴ Δαλματία καὶ στὴ Γαλλία. Πέθανε μαρτυρικὸ θάνατο σὲ ἡλικία 80 ἐτῶν, κατὰ τὴν παράδοσι, στὶς Θῆβες τῆς Βοιωτίας, ὅπου τὸν ἀπηγχόνισαν σὲ μιὰ ἐλιά. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατό του ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ ἀνάμεσά μας καὶ νὰ διδάσκῃ στὰ πλήθη τῶν πιστῶν. Γιατὶ ὁ Λουκᾶς εἶναι ὁ συγγραφεὺς δύο ἱερῶν βιβλίων. Ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιό του καὶ τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, βιβλία θεόπνευστα, ὅπου, παράλληλα μὲ τὴ θεία πνοὴ ποὺ τὰ ἔχει συνθέσει, διακρίνει κανεὶς καὶ τὴ μεγάλη συγγραφικὴ δεινότητα τοῦ συγγραφέως των. Μερικὲς σελίδες τους μάλιστα μποροῦν νὰ παραβληθοῦν ἀπὸ ἄποψι λογοτεχνικὴ μὲ τὰ ἐκλεκτότερα κομμάτια τῆς παγκόσμιας φιλολογίας.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

ΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΤΟ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

Κάτω ἀπὸ τὸν κρημνόν, ὅπου βρέχουν τὰ κύματα, ὅπου κατέρχεται τὸ μονοπάτι, τὸ ἀρχίζον ἀπὸ τὸν ἀνεμόμυλον τοῦ Μαμογιάννη, ὅπου ἀντικρύζει τὰ Μνημούρια, καὶ δυτικῶς δίπλα εἰς τὴν χαμηλὴν προεξοχὴν τοῦ γιαλοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ μαγκόπαιδα τοῦ χωρίου — ὅπου δὲν παύουν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ὅλον τὸ θέρος νὰ κολυμβοῦν ἐκεῖ τριγύρω — ὀνομάζουν «τὸ Κοχύλι» — φαίνεται νὰ ἔχη τοιοῦτον σχῆμα — κατέβαινε τὸ βράδυ - βράδυ ἡ γρηὰ - Λούκαινα, μιὰ χαροκαμμένη πτωχὴ γραῖα, κρατοῦσα ὑπὸ τὴν μασχάλην μίαν ἀβασταγήν, διὰ νὰ πλύνη τὰ μάλλινα σινδόνια της εἰς τὸ κῦμα τὸ ἁλμυρόν, εἶτα νὰ τὰ ξεγλυκάνη εἰς τὴν μικρὰν βρύσιν τὸ Γλυφονέρι, ὅπου δακρύζει ἀπὸ τὸν βράχον τοῦ σχιστολίθου καὶ χύνεται ἠρέμα εἰς τὰ κύματα. Κατέβαινε σιγὰ τὸν κατήφορο, τὸ μονοπάτι, καὶ μὲ ψίθυρον φωνὴν ἔμελπεν ἓν πένθιμον μοιρολόγι, φέρουσα ἅμα τὴν παλάμην εἰς τὸ μέτωπόν της, διὰ νὰ σκεπάση τὰ ὄμματα ἀπὸ τὸ θάμβος τοῦ ἡλίου, ὁποῦ ἐβασίλευεν εἰς τὸ βουνὸν ἀντικρύ, κι' αἱ ἀκτῖνές του ἐθώπευον κατέναντί της τὸν μικρὸν περίβολον καὶ τὰ μνήματα τῶν νεκρῶν, πάλλευκα, ἀσβεστωμένα, λάμποντα εἰς τὰς τελευταίας του ἀκτῖνας.

Ἐνεθυμεῖτο τὰ πέντε παιδιά της, τὰ ὁποῖα εἶχε θάψει εἰς τὸ ἁλῶνι ἐκεῖνο τοῦ χάρου, εἰς τὸν κῆπον ἐκεῖνον τῆς φθορᾶς, τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, πρὸ χρόνων πολλῶν, ὅταν ἦτο νέα ἀκόμη. Δύο κορίτσια καὶ τρία ἀγόρια, ὅλα εἰς μικρὰν ἡλικίαν τῆς τὰ εἶχε θερίσει ὁ χάρος ὁ ἀχόρταστος.

Τελευταῖον ἐπῆρε τὸν ἄνδρα της καὶ τῆς εἶχον μείνει μόνον δύο υἱοί, ξενητευμένοι τώρα· ὁ εἷς εἶχεν ὑπάγει, τῆς εἶπον, εἰς τὴν Αὐστραλίαν καὶ δὲν εἶχε στείλει γράμμα ἀπὸ τριῶν ἐτῶν· αὐτὴ δὲν ἤξευρε τί εἶχεν ἀπογίνει· ὁ ἄλλος ὁ μικρότερος ἐταξείδευε μὲ τὰ καράβια ἐντὸς τῆς Μεσογείου, καὶ κάποτε τὴν ἐνεθυμεῖτο ἀκόμη· τῆς εἶχε μείνει καὶ μιὰ κόρη ὑπανδρευμένη τώρα, μὲ μισὴ δωδεκάδα παιδιά.

Πλησίον αὐτῆς ἡ γρηὰ - Λούκαινα ἐθήτευε τώρα, εἰς τὸ γῆράς της, καὶ δι' αὐτὴν ἐπήγαινε τὸν κατήφορον, τὸ μονοπάτι, διὰ νὰ πλύνη τὰ χράμια καὶ ἄλλα διάφορα σκουτιὰ εἰς τὸ κῦμα τὸ ἁλμυρὸν καὶ νὰ τὰ ξεγλυκάνη στὸ Γλυφονέρι.

Ἡ γραῖα ἔκυψε εἰς τὴν ἄκραν χθαμαλοῦ θαλασσοφαγωμένου βράχου καὶ ἄρχισε νὰ πλύνη τὰ ροῦχα. Δεξιά της κατήρχετο ὁμαλώτερος, πλαγιαστός, ὁ κρημνὸς τοῦ γηλόφου, ἐφ' οὗ ἦτο τὸ Κοιμητήριον, καὶ εἰς τὰ κλίτη τοῦ ὁποίου ἐκυλίοντο ἀενάως πρὸς τὴν θάλασσαν τὴν πανδέγμονα, τεμάχια σαπρῶν ξύλων ἀπὸ ξεχώματα, ἤτοι ἀνακομιδὰς ἀνθρωπίνων σκελετῶν, λείψανα ἀπὸ χρυσὲς γόβες ἢ χρυσοκέντητα ὑποκάμισα νεαρῶν γυναικῶν, συνταφέντα ποτὲ μαζί των, βόστρυχα ἀπὸ κόμας ξανθάς, καὶ ἄλλα τοῦ θανάτου λάφυρα. Ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του, ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιά, ἐντὸς μικρᾶς κρυπτῆς λάκκας, παραπλεύρως τοῦ Κοιμητηρίου, εἶχε καθίσει νεαρὸς βοσκός, ἐπιστρέφων μὲ τὸ μικρὸν κοπάδι του ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, καὶ χωρὶς ν' ἀναλογισθῆ τὸ πένθιμον τοῦ τόπου, εἶχε βγάλει τὸ σουραύλι ἀπὸ τὸ μαρσίπιόν του, καὶ ἤρχισε νὰ μέλπη φαιδρὸν ποιμενικὸν ᾆσμα. Τὸ μοιρολόγι τῆς γραίας ἐκόπασεν εἰς τὸν θόρυβον τοῦ αὐλοῦ, καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς τὴν ὥραν ἐκείνην — εἶχε δύσει ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἥλιος — ἤκουον μόνον τὴν φλογέραν, κι' ἐκύτταζον νὰ ἴδωσι ποῦ ἦτο ὁ αὐλητής, ὅστις δὲν ἐφαίνετο, κρυμμένος μεταξὺ τῶν θάμνων μέσα εἰς τὸ βαθὺ κοίλωμα τοῦ κρημνοῦ.

Μία γολέττα ἦτο σηκωμένη στὰ πανιά, κι' ἔκαμνε βόλτες ἐντὸς τοῦ λιμένος. Ἀλλὰ δὲν ἔπαιρναν τὰ πανιά της καὶ δὲν ἔκαμπτε ποτὲ τὸν κάβον τὸν δυτικόν. Μία φώκη, βόσκουσα ἐκεῖ πλησίον, εἰς τὰ βαθειὰ νερά, ἤκουσεν ἴσως τὸ σιγανὸ μοιρολόγι τῆς γραίας καὶ ἐθέλχθη ἀπὸ τὸν θορυβώδη αὐλὸν τοῦ μικροῦ βοσκοῦ, καὶ ἦλθε παραέξω, εἰς τὰ ρηχά, κι' ἐτέρπετο εἰς τὸν ἦχον κι' ἐλικνίζετο εἰς τὰ κύματα. Μία μικρὰ κόρη, ἦτο ἐγγόνη τῆς γραίας, ἡ Ἀκριβοῦλα, ἐννέα ἐτῶν, ἴσως τὴν εἶχε στείλει ἡ μάνα της, ἢ μᾶλλον εἶχε ξεκλεφθῆ ἀπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐπιτήρησίν της, καὶ μαθοῦσα ὅτι ἡ μάμμη εὑρίσκετο εἰς τὸ Κοχύλι, πλύνουσα εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἦλθε νὰ τὴν εὕρη, διὰ νὰ παίξη ὀλίγον εἰς τὰ κύματα. Ἀλλὰ δὲν ἤξευρεν ὅμως πόθεν ἤρχιζε τὸ μονοπάτι, ἀπὸ τοῦ Μαμογιάννη τὸν μύλον, ἀντίκρυ στὰ μνημούρια, καὶ ἅμα ἤκουσε τὴν φλογέραν ἐπῆγε πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἀνεκάλυψε τὸν κρυμμένον αὐλητήν, καὶ ἀφοῦ ἐχόρτασε ν' ἀκούη τὸ ὄργανόν του καὶ νὰ καμαρώνη τὸν μικρὸν βοσκόν, εἶδεν ἐκεῖ που, εἰς τὴν ἀμφιλύκην τοῦ νυκτώματος, ἓν μικρὸν μονοπάτι, πολὺ ἀπότομον, πολὺ κατηφορικόν, κι' ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ μονοπάτι, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν εἶχε κατέλθει ἡ γραῖα μάμμη της, κι' ἐπῆρε τὸ κατηφορικὸν ἀπότομον μονοπάτι, διὰ νὰ φθάση εἰς τὸν αἰγιαλὸν νὰ τὴν ἀνταμώση. Καὶ εἶχε νυκτώσει ἤδη.

Ἐγλύστρησε κι' ἔπεσε στὸ κῦμα

Ἡ μικρὰ κατέβη ὀλίγα βήματα κάτω, εἶτα εἶδεν ὅτι ὁ δρομίσκος ἐγίνετο ἀκόμη λίαν ἀπόκρημνος. Ἔβαλε μίαν φωνήν, κι' ἐπροσπάθει ν' ἀναβῆ, νὰ ἐπιστρέψη ὀπίσω. Εὑρίσκετο ἐπάνω εἰς τὴν ὀφρὺν ἑνὸς προεξέχοντος βράχου, ὡς δύο ἀναστήματα ἀνδρός, ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Ὁ οὐρανὸς ἐσκοτείνιαζε, σύννεφα ἔκρυπτον τὰ ἄστρα, καὶ ἦτον στὴ χάσι τοῦ φεγγαριοῦ. Ἐπροσπάθησε καὶ δὲν εὕρισκε πλέον τὸν δρόμον πόθεν εἶχε κατέλθει. Ἐγύρισε πάλιν πρὸς τὰ κάτω, κι' ἐδοκίμασε νὰ καταβῆ. Ἐγλύστρησε κι' ἔπεσε μπλούμ! εἰς τὸ κῦμα. Ἦτο τόσο βαθύ, ὅσον καὶ ὁ βράχος ὑψηλός. Δύο ὀργυιὲς ὡς ἔγγιστα. Ὁ θόρυβος τοῦ αὐλοῦ ἔκαμε νὰ μὴ ἀκουσθῆ ἡ κραυγή. Ὁ βοσκὸς ἤκουσε ἕνα πλαταγισμόν, ἀλλ' ἐκεῖθεν ὅπου ἦτο, δὲν ἔβλεπε τὴν βάσιν τοῦ βράχου καὶ τὴν ἄκρην τοῦ γιαλοῦ. Ἄλλως δὲν εἶχε προσέξει εἰς τὴν μικρὰν κόρην, καὶ σχεδὸν δὲν εἶχε αἰσθανθῆ τὴν παρουσίαν της.

Καθὼς εἶχε νυκτώσει ἤδη, ἡ γραῖα Λούκαινα εἶχε κάμει τὴν ἀβασταγήν της, καὶ ἤρχισε ν' ἀνέρχεται τὸ μονοπάτι, ἐπιστρέφουσα κατ' οἶκον. Εἰς τὴν μέσην τοῦ δρομίσκου ἤκουσε τὸν πλαταγισμόν, ἐστράφη κι' ἐκύτταξεν εἰς τὸ σκότος, πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦτο ὁ αὐλητής.

— Κεῖνος ὁ σουραυλῆς θὰ εἶναι, εἶπε, διότι τὸν ἐγνώριζε. Δὲν τοῦ φτάνει νὰ ξυπνᾷ τοὺς πεθαμένους μὲ τὴ φλογέρα του, μόνο ρίχνει καὶ βράχια στὸ γιαλὸ γιὰ νὰ χαζεύη... Σημαδιακὸς κι' ἀταίριαστος εἶναι.

Κι' ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της.

Κι' ἡ γολέττα ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ βολταρίζη στὸ λιμένα, κι' ὁ μικρὸς βοσκὸς ἐξηκολούθει νὰ φυσᾷ τὸν αὐλόν του εἰς τὴν σιγὴν τῆς νυκτός.

Κι' ἡ φώκη, καθὼς εἶχεν ἔλθει ἔξω εἰς τὰ ρηχά, ηὗρε τὸ μικρὸν πνιγμένον σῶμα τῆς πτωχῆς Ἀκριβούλας, καὶ ἤρχισε νὰ τὸ περιτριγυρίζη καὶ νὰ τὸ μοιρολογᾷ, πρὶν ἀρχίση τὸ ἑσπερινὸν δεῖπνόν της.

Τὸ μοιρολόγι τῆς φώκης, τὸ ὁποῖον μετέφρασεν εἰς ἀνθρώπινα λόγια εἷς γέρων ψαρᾶς, ἐντριβὴς εἰς τὴν ἄφωνον γλῶσσαν τῶν φωκῶν, ἔλεγε περίπου τὰ ἑξῆς:

Αὐτὴ ἦτον ἡ Ἀκριβοῦλα
ἡ ἐγγόνα τῆς γρηὰ - Λούκαινας.
Φύκια εἶναι τὰ στεφάνια της,
κοχύλια τὰ προικιά της...
Κι' ἡ γρηὰ ἀκόμη μοιρολογᾷ
τὰ γεννοβόλια της τὰ παληά.
Σὰν νἄχαν ποτὲ τελειωμὸ
τὰ πάθια κι' οἱ καϋμοὶ τοῦ κόσμου.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΘΡΑΝΙΟΥ

ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΑΙ

Ἡ ζωὴ τοῦ σχολείου ξανάρχισε ἀπὸ μιὰ βδομάδα. Σὰν τὰ πουλιά, ποὺ ξαναγυρίζουν στὴ φωληά τους ὕστερ' ἀπὸ ἕνα μακρινὸ φτερούγισμα στοὺς ἀνθισμένους κάμπους, ἔτσι καὶ τὰ παιδιὰ ξαναμπῆκαν στὶς αἴθουσες τῶν σχολείων καὶ πῆραν θέσι στὸ θρανίο τους. Ὅλοι οἱ μαθηταὶ ἔνοιωσαν μιὰ ζωηρὴ συγκίνησι αὐτὲς τὶς πρῶτες μέρες μὲ τὰ νέα βιβλία, μὲ τοὺς νέους δασκάλους καὶ καθηγητάς, μὲ τοὺς νέους συμμαθητάς. Μὰ τὴν πιὸ μεγάλη συγκίνησι τὴν ἔνοιωσαν αὐτοὶ ποὺ ἐφέτος πρωτογράφτηκαν στὸ σχολεῖο, οἱ μικροῦληδες τῆς πρώτης τοῦ δημοτικοῦ. Εἶναι πολὺ συμπαθητικοὶ αὐτοὶ οἱ νεοφώτιστοι, μὲ τ' ἀθῶα προσωπάκια καὶ μὲ τὰ μάτια ποὺ δείχνουν τόση περιέργεια. Σὰν νὰ θέλουν νὰ τὰ μάθουν ὅλα σὲ λίγες μέρες. Στὸ μάθημα κρέμονται ἀπ' τὰ χείλη τοῦ δασκάλου καὶ μὲ περισσὴ ἐμβρίθεια προσπαθοῦν νὰ χαράξουν στὴν πλάκα τους τὰ πρῶτα γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου καὶ τοὺς ἀριθμούς. Ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι, καθὼς τοὺς βλέπομε, μὲ συγκίνησι ξαναθυμώμαστε τὴν ἐποχὴ ποὺ κι' ἐμᾶς γιὰ πρώτη φορὰ μᾶς ὡδήγησε ὁ πατέρας μας στὸ σχολεῖο.

Τὰ μαθήματα προχωροῦν κανονικά. Ὅλοι οἱ μαθηταὶ ἐπρομηθεύθηκαν τὰ βιβλία τους καὶ μὲ πολλὴ ὄρεξι ἐρρίχθηκαν στὴ δουλειά. Ἡ καλοκαιριάτικη ἀνάπαυσις ἔκαμε σὲ ὅλους καλό. Φρέσκοι τώρα, μὲ καινούργιες δυνάμεις, μελετοῦν τὰ μαθήματα καὶ παρακολουθοῦν τὶς συγκεντρώσεις τῆς Ε.Ο.Ν. Οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ καθηγηταί τους θὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ μάθουν τὰ μαθήματα τοῦ ἔτους, ἐνῷ παραλλήλως οἱ βαθμοφόροι τῆς Νεολαίας, σὰν μεγαλύτεροι ἀδελφοί, θὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ διασκεδάσουν ὡραῖα καὶ νὰ μορφωθοῦν μὲ γνώσεις χρήσιμους γιὰ τὴ σταδιοδρομία τους.

Κάθε μαθητὴς ξεύρει τί γίνεται στὸ σχολεῖο του καὶ μαθαίνει τί γίνεται στὰ πλησιέστερα σχολεῖα. Δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ γνωρίζῃ τί γίνεται σ' ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος. Θὰ προσπαθήσωμε λοιπὸν νὰ σᾶς δώσωμε μερικὲς χρήσιμες πληροφορίες γιὰ ὅλα τὰ σχολεῖα καὶ γιὰ τὴ ζωή τους.

* * *

Ἂς ἀρχίσωμε ἀπὸ τὸν μαθητικὸ πληθυσμό. Ξέρετε πόσοι εἶναι ὅλοι οἱ μαθηταὶ τῶν διαφόρων ἑλληνικῶν σχολείων; Ἕνα ἑκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες. Μπορεῖτε νὰ τὰ φαντασθῆτε ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιὰ συγκεντρωμένα; Ἂν παραταχθοῦν κατὰ τετράδας θὰ σχηματίσουν μιὰ φάλαγγα ποὺ θ' ἀρχίζῃ ἀπ' τὴν Ἀθήνα καὶ θὰ πλησιάζῃ στὴ Λάρισα. Ἂν πάλι παραταχθοῦν ἐφ' ἑνὸς ζυγοῦ, μὲ ἀπόστασι ἑνὸς μέτρου τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, πιάνουν ὅλη τὴν ἔκτασι τῶν χερσαίων ἑλληνικῶν συνόρων, ἀπὸ τὸ Ἰόνιον ἕως τὸν Ἕβρο. Ἂν ἔχωμε ἕναν κατάλογο μὲ ὅλα τὰ ὀνοματεπώνυμα καὶ κάνωμε ἕνα ὀνομαστικὸ προσκλητήριο, καλῶντας ἕνα - ἕνα ὅλα τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια, θὰ χρειασθοῦμε δέκα ἕξ ἡμέρες καὶ δέκα ἕξ ὧρες. Γιατί 1.200.000 ὀνοματεπώνυμα μᾶς κάνουν 2.400.000 λέξεις. Καὶ ἂν ὑπολογίσωμε ὅτι ἡ συνηθισμένη ὁμιλία εἶναι ἑκατὸ περίπου λέξεις στὸ λεπτό, μᾶς χρειάζονται 24.000 λεπτά, δηλαδὴ 400 ὧρες.

Ἀπ' ὅλον αὐτὸν τὸν πληθυσμό, περίπου 1.060.000 εἶναι μαθηταὶ καὶ μαθήτριες τῶν δημοτικῶν σχολείων. Ἀπ' αὐτοὺς πάλι 1.040.000 εἶναι μαθηταὶ δημοσίων δημοτικῶν σχολείων καὶ 20.000 ἰδιωτικῶν. Στὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως φοιτοῦν 140.000 περίπου ἀγόρια καὶ κορίτσια: 125.000 στὰ δημόσια καὶ 14 - 15 χιλιάδες στὰ ἰδιωτικά.

* * *

Ἂς ἰδοῦμε ὅμως καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν δασκάλων καὶ τῶν καθηγητῶν, τῶν καλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ποὺ σκοπὸ τῆς ζωῆς τους ἔχουν νὰ μεταδώσουν στὰ παιδιὰ τὸ φῶς τῆς γνώσεως, νὰ τὰ καθοδηγήσουν στὸ δρόμο τοῦ καλοῦ καὶ νὰ τὰ κάμουν χρήσιμους καὶ ἱκανοὺς πολῖτες. Εἴκοσι δύο χιλιάδες περίπου εἶναι οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, 18.000 διδάσκαλοι καὶ νηπιαγωγοί, 3.500 καθηγηταὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ πεντακόσιοι περίπου καθηγηταὶ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων.

Σύμφωνα μὲ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς ἀναλογεῖ ἕνας δάσκαλος ἢ καθηγητὴς σὲ πενῆντα πέντε παιδιά. Καταλαβαίνετε βέβαια ὅτι χρειάζεται μεγάλος κόπος στὸν καϋμένο τὸ δάσκαλο, γιὰ νὰ γεμίσῃ τὰ κεφαλάκια πενῆντα πέντε παιδιῶν. Ἄλλοτε μάλιστα τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ δυσκολώτερα, γιατὶ ὑπῆρχαν πολλὰ κακὰ καὶ δύσκολα παιδιά, ποὺ δὲν ἐνοιωθαν τὴν ἀξία τοῦ σχολείου. Τώρα ὅμως ὅλα τὰ παιδιὰ καταλαβαίνουν πόσο μεγάλο πρᾶγμα εἶναι ἡ μόρφωσις. Ξέρουν ὅτι χωρὶς μόρφωσι δὲν μποροῦν νὰ κάμουν οὔτε ἕνα βῆμα στὴ ζωή. Γι' αὐτὸ καταβάλλουν φιλότιμες προσπάθειες στὰ μαθήματα καὶ ἀγαποῦν τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς καθηγητάς τους.

* * *

Ἐκπαίδευσις ὅμως δὲν γίνεται μόνον μὲ δασκάλους καὶ μαθητάς.

Χρειάζονται καὶ σχολεῖα. Σὲ ἄλλες ἐποχές, ποὺ τὶς θυμοῦνται οἱ πολὺ γέροι, ἐλάχιστα σχολεῖα ὑπῆρχαν. Τὰ μαθήματα ἐγίνοντο σὲ ἐκκλησίες καὶ στὸ ὕπαιθρο. Σήμερα ὅμως ὑπάρχουν σχολεῖα ὑγιεινά, εὐρύχωρα, ἐφωδιασμένα μὲ ἔπιπλα καὶ μὲ ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας. Σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν περίπου δέκα χιλιάδες σχολεῖα. Δημοτικὰ σχολεῖα λειτουργοῦν 8570, ἀπὸ τὰ ὁποῖα 8320 εἶναι δημόσια καὶ 250 ἰδιωτικά. Ἀπὸ τὰ 8320 δημόσια σχολεῖα τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, 5018 εἶναι μονοτάξια, 1577 διτάξια, 699 τριτάξια, 341 τετρατάξια, 224 πεντατάξια καὶ 462 ἑξατάξια.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ λειτουργοῦν καὶ 768 νηπιαγωγεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα 700 εἶναι μονοτάξια καὶ 68 διτάξια.

Μέσης Ἐκπαιδεύσεως σχολεῖα λειτουργοῦν 693, δηλαδὴ 598 δημόσια καὶ 95 ἰδιωτικά. Ἀπὸ τὰ σχολεῖα αὐτά, 396 εἶναι τοῦ νέου τύπου (228 γυμνάσια, 146 ἀστικὰ καὶ 22 ἐμπορικαὶ σχολαὶ) καὶ τὰ ἄλλα παλαιοῦ τύπου, 171 γυμνάσια, 15 πρακτικὰ λύκεια, 9 σχολὲς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ 7 ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα.

* * *

Ἴσως σᾶς χρειάζονται πληροφορίες καὶ γιὰ τὴν Ἀνωτάτη Ἐκπαίδευσι, γιατὶ πολλοὶ ἀπ' τοὺς σημερινοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων τῆς Μέσης καὶ τῆς Δημοτικῆς ἔχουν σκοπὸ νὰ κάμουν ἀνώτερες σπουδές. Στὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς ἀπ' τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, λειτουργοῦν καὶ πολλὲς ἄλλες ἀνώτατες σχολές: Ἡ Σχολὴ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, ἡ Πάντειος Ἀνωτάτη Σχολὴ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ἡ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν καθὼς καὶ οἱ Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες. Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι οἱ στρατιωτικὲς σχολὲς Εὐελπίδων, Ναυτικῶν Δοκίμων, Ἰκάρων, Στρατιωτικὴ Ἰατρική. Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν εἶναι, ὅπως ξέρετε, πλῆρες, ἐνῷ τὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ἔχει μόνον Φιλοσοφική, Νομική, Φυσικομαθηματικὴ καὶ Γεωπονο - δασολογικὴ Σχολή. Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες, ὅπου σπουδάζουν οἱ δημοδιδάσκαλοι, ὑπάρχουν δέκα: Ἡ Μαράσλειος, οἱ δύο ἀκαδημίες τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας, ἡ Ζαρίφειος Ἀλεξανδρουπόλεως, ἡ Ζωσιμαία Ἰωαννίνων καὶ οἱ ἀκαδημίες Θεσσαλονίκης, Ἡρακλείου, Λαμίας, Πειραιῶς καὶ Τριπόλεως.

Σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία στατιστική, τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ ὅλων αὐτῶν τῶν Πανεπιστημίων καὶ ἀνωτάτων σχολῶν εἶναι 540 πρόσωπα: 330 καθηγηταί, 117 ὑφηγηταί, 10 διδάσκαλοι, 39 δημόσιοι ὑπάλληλοι διδάσκοντες μὲ ἐπιμίσθιον καὶ 12 ἰδιῶται. Τὸ σύνολον τῶν φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν ὅλων τῶν ἀνωτάτων σχολῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἦταν 11.140 πρόσωπα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα 9.814 ἄρρενες καὶ 1.326 θήλεις. Ἀπ' ὅλους αὐτούς, 5.748 εἶναι φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 1.582 τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 521 τοῦ Πολυτεχνείου, 975 τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς, 1.257 τῆς Παντείου, 147 τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν καὶ 910 τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

Στὸ φύλλο τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος θὰ σᾶς δώσωμε πληροφορίες γιὰ τὴν ἐξέλιξι τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τὸ 1834 μέχρι σήμερα, γιὰ νὰ διασκεδάσετε μὲ τὴν κατάστασι τῶν σχολείων, τῶν δασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ περασμένου αἰῶνος.

Ε. Τ.

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Υπό Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Ὁ παρακοιμώμενος τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Β΄ Ἰωσήφ Βρίγγας ποὺ κρατοῦσε ὁλόκληρη τὴν ἐξουσία στὰ χέρια του ἔλαβε ἕνα πιτάκιο, ἕνα γράμμα ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα. Κάποιος ἄγνωστος τοῦ κατάγγειλε μιὰ συνωμοσία κι' ἀνάμεσα στοὺς συνωμότες ἀνάφερε τὰ πιὸ δυνατὰ κι' ἐπίσημα πρόσωπα τῆς αὐτοκρατορίας. Πρῶτα - πρῶτα τὴν Αὐγούστα Ἑλένη μητέρα τοῦ Ρωμανοῦ. Αὐτὴ ἔμενε κλεισμένη κατὰ διαταγὴ τοῦ γιοῦ της τοῦ αὐτοκράτορα στὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου, γιατὶ εἶχε μαλλώσει μὲ τὴ νύφη της, τὴν περίφημη Θεοφανώ. Ὕστερα τὸ θεῖο τοῦ αὐτοκράτορα Βασίλειο, πρὶν παρακοιμώμενο, κάποιο μάγιστρο Βασίλειο Πετεινὸ καὶ τὸ σπουδαιότερο, τοὺς δύο Φωκάδες τὸ Νικηφόρο καὶ τὸ Λέοντα ποὺ ἦταν δομέστικοι (ἀρχιστράτηγοι) ὁ ἕνας στὴν Ἀνατολὴ καὶ ὁ ἄλλος στὴ Δύση. Ἦταν ἀληθινὴ ἄραγε ἡ καταγγελία; Ἂν ναί, τότε ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος κι' ἔπρεπε νὰ λάβη τὰ μέτρα του. Ἰδιαιτέρως τὸν ἀνησυχοῦσαν οἱ Φωκάδες ποὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἑτοίμαζαν ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν Σαρακηνῶν Ἀράβων τῆς Κρήτης κι' εἶχαν συγκεντρώσει στὴ βασιλεύουσα καὶ στὰ παράλια θέματα τῆς αὐτοκρατορίας μεγάλη στρατιωτικὴ δύναμη. Κάποιος ἔπρεπε νὰ ἐξακριβώση ἂν ἦταν ἀλήθεια ὅσα ἔγραφε ὁ ἄγνωστος φίλος στὸ πιτάκιο, ἕνας ποὺ νὰ τοῦ ἔχη ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη καὶ νὰ βρίσκεται ὅσο τὸ δυνατὸν μακριὰ ἀπὸ τὶς παλατιανὲς μηχανορραφίες. Ἀναζητώντας τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ στὸ περιβάλλον του, κατάλαβε πόσο ἦταν μόνος καὶ πόσο ἡ ἀρετὴ ἦταν σπάνια ἐκεῖ ὅπου μόνο μικροφιλοδοξίες καὶ ἀτομικὲς ἐπιδιώξεις ὑπάρχουν καὶ ὅπου ἡ ἐξουσία θεωρεῖται σὰν ἕνα μέσον γιὰ νὰ ἐξασφαλίση κανεὶς τὸ δικό του συμφέρον ἀπέναντι τῶν ἄλλων... Κατὰ τύχην τότε γνώρισε τὸν κένταρχο Δημήτρη Γρηγορᾶ. Τοῦ ἔκαμε ἐντύπωση ἡ μετριοφροσύνη του, τ' ἀρχοντικὰ φυσικά του, ἡ φωτεινὴ κρίση του καὶ πρὸ πάντων ἡ τιμιότης του... Ἀνάθεσε λοιπὸν σ' αὐτὸν νὰ τὸν πληροφορήση ποιοὶ πηγαίνουν στὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου καὶ πότε κι' ὅ,τι ἄλλο σχετικὸ μὲ τὴν ὑπόθεση καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ πάρη γιὰ βοηθούς του σ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ τοὺς φίλους του τὸ Γρηγόρη Κομιτᾶ καὶ τὸ Μιχαὴλ Χρυσοβέργη...

Οἱ τρεῖς φίλοι μας ἀναλαβαίνουν μιὰ σοβαρώτατη εὐθύνη· ἂν τὰ καταφέρουν θὰ προσφέρουν βέβαια σπουδαία ὑπηρεσία στὸν αὐτοκράτορα· θἆναι σὰ νὰ κερδίσουν μιὰ μεγάλη νίκη. Τὸ ἴδιο βράδυ κάνουν συμβούλιο στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Μιχαὴλ Χρυσοβέργη κι' ἀποφασίζουν νὰ μεταμφιεστοῦνε σὲ ζητιάνους καὶ νὰ πάνε νὰ καθίσουν ὁ ἕνας ἔξω ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου γιὰ νὰ παρακολουθήση ποιοὶ μπαίνουν καὶ ποιοὶ βγαίνουν καὶ οἱ ἐπίλοιποι δύο ἔξω ἀπὸ τ' ἀρχοντικὸ τοῦ κὺρ Βασιλείου Πετεινοῦ καὶ τοῦ ἄλλου Βασιλείου ποὺ ἦταν θεῖος τοῦ αὐτοκράτορα. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως πέφτει στὰ χέρια τους κάποιος κατάσκοπος τῶν Σαρακηνῶν κι' ἀπ' αὐτὸν μαθαίνουν πὼς κι' αὐτὸς παρακολουθοῦσε ὅλη τὴ σχετικὴ κίνηση γύρω ἀπὸ τὴ συνωμοσία κι' ὅτι — αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ σημαντικὸ — οἱ Φωκάδες δὲν φαίνονται ἀνακατεμένοι καθόλου σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα: Γιατὶ ὁ ἄγνωστος φίλος ποὺ ἔγραψε στὸν Βρίγγα καὶ κατάγγειλε τὴ συνωμοσία, ἀνάφερε ἀνάμεσα στοὺς συνωμότες καὶ τοὺς Φωκάδες; Μήπως γιὰ νὰ κινήση τὴν ὑποψία τοῦ παρακοιμώμενου καὶ δὲν ἀναθέση σ' αὐτοὺς τὴν ἐκστρατεία τῆς Κρήτης; Καὶ ποιὸς εἶχε συμφέρον νὰ μὴ γίνη ἡ ἐκστρατεία αὐτή; Πρὸ πάντων βέβαια οἱ Σαρακηνοί. Καθόλου παράξενο λοιπὸν ὅλη τούτη ἡ ἱστορία νὰ εἶναι μιὰ δολοπλοκία δική τους γιὰ νὰ συκοφαντήσουν τοὺς Φωκάδες.

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ τρεῖς μας φίλοι ἔκαμαν σύμφωνα μὲ ὅ,τι ἀποφάσισαν. Ἀπ' ὅσα εἶδαν κι' ἔμαθαν ἔβγαινε τὸ συμπέρασμα πὼς πραγματικὰ γύρω ἀπὸ τὴν πρώην Αὐγούστα Ἑλένη γινότανε κάποια κίνηση, ἐχθρικὴ βέβαια γιὰ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸ καθεστώς, κι' ὅτι οἱ συνωμότες πηγαῖναν στὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου μεταμορφωμένοι σὲ γυναῖκες.

Συνέβη ὅμως κάτι ποὺ τοὺς χάλασε ὁλότελα τὰ σχέδια. Οἱ συνωμότες εἶχαν κι' αὐτοὶ τοὺς ἀνθρώπους των ποὺ κατάφεραν νὰ συλλάβουν τὸ Γρηγόρη Κομιτᾶ καὶ τὸ Δημήτρη Γρηγορᾶ, γιατὶ κατάλαβαν πὼς κάτω ἀπὸ τὰ ροῦχα τῶν ζητιάνων ποὺ κοίτουνταν στὸν ἴσκιο τάχα ἀμέριμνοι, κρύβονταν δυὸ ἀξιωματικοὶ τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς.

Ὁ Μιχαὴλ Χρυσοβέργης ἀπόμεινε μόνος. Τί νὰ κάμη; Ἴσως οἱ φίλοι του νὰ κινδυνεύανε... Ἀποφάσισε νὰ καταφύγη στὸ Λέοντα Φωκᾶ — γιατὶ ἦταν τώρα καὶ δυὸ χρόνια στὴν ὑπηρεσία τοῦ στρατηγοῦ — καὶ νὰ ζητήση συμβουλὴ καὶ βοήθεια... Ὁ Λέων Φωκᾶς ὅμως δὲν βρισκότανε στὴ βασιλεύουσα κείνη τὴν ἡμέρα κι' ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ ζητήση ἀκρόαση ἀπὸ τὸ Νικηφόρο Φωκᾶ, τὸ Δομέστικο τῆς Ἀνατολῆς.

31. (Συνέχεια)

—Ἐκάματε πολλὲς ἀνοησίες, μ' αὐτὴ θἆταν ἡ μεγαλείτερη, ἀπάντησε ἥσυχα ὁ Νικηφόρος.

Ὁ Μιχαὴλ ἀπόμεινε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα... Ὥστε λοιπὸν ἔπρεπε ν' ἀφήση τοὺς φίλους του ἔτσι στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν τους; Κι' αὐτὸ τὴ στιγμὴ ποὺ μποροῦσε ἕνα ἀπόσπασμα μικρὸ ἢ καὶ μιὰ ἁπλῆ ἀκόμα διαταγὴ τοῦ Δομέστικου νὰ τοὺς ἐλευθερώση;

Τὴ νύχτα ἔφερνε βόλτες στὸ περιβόλι τοῦ ἀρχοντικοῦ του.

— Καὶ βέβαια, συμπλήρωσε ὁ Νικηφόρος ποὺ κατάλαβε τὴ σκέψη του, γιατὶ σκοπός σας δὲν εἶναι νὰ σωθῆτε ὅπως - ὅπως, μὰ νὰ πετύχετε στὴν ἀποστολὴ ποὺ σᾶς ἀνάθεσαν... Κι' ἂν τώρα ἐνδιαφερθοῦμε γιὰ τοὺς φίλους σου καὶ φυσικὰ φανερώσουμε ποιοὶ εἶναι, κάθε ἐλπίδα τέτοια χάνεται... Καμμιὰ ἀπόδειξη δὲν ἔχουμε ἀτράνταχτη γιὰ τὴ συνωμοσία καὶ τοὺς συνωμότες κι' οὔτε θἄχουμε στὸ μέλλον, ἂν ἐνεργήσουμε, καθὼς λές... γιατὶ ἁπλούστατα θὰ καταλάβουν τὸ σκοπό μας καὶ θὰ πάρουν τὰ μέτρα τους...

Καὶ σὰ νὰ μετάνοιωσε ποὺ εἶπε τόσα πολλά, πρόσθεσε μὲ τρόπο ποὺ δὲν ἐσήκωνε ἀντίρρηση:

— Πήγαινε τώρα... ξέτασε νὰ μάθης τίποτε ἄλλο κι' ἔλα αὔριο τέτοια ὥρα γιὰ νὰ μοῦ ἀναφέρης ὅ,τι ἄλλο ἔμαθες καὶ γιὰ νὰ πάρης διαταγές μου.

Ὁ Μιχαὴλ ἔφυγε μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό... Εἶχε εἴκοσι τέσσερις ὧρες προθεσμία καὶ στὸ διάστημα αὐτὸ ἔπρεπε νὰ πάη στὸ Δομέστικο, ὅπως τοῦ εἶχε πῆ, «ἀποδείξεις ἀτράνταχτες»· ἀλλοιώτικα... Κι' ἂν στὸ μεταξὺ οἱ φίλοι του...

Καλλίτερα νὰ μᾶς λείπη ἡ φαντασία σὲ τέτοιες περιστάσεις. Γιατὶ σὰν ἀνησυχοῦμε γιὰ δικούς μας ἀνθρώπους, πάντα ὁ νοῦς μας πάει στὸ κακὸ κι' ἀπελπιζόμαστε καὶ δειλιάζουμε ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ χρειάζεται, χωρὶς περισπασμούς, νὰ ριχτοῦμε στὴ δράση...

Παράγγειλε στὸ Βλαδίμηρο νὰ πάη τὸ βράδυ στὴν ταβέρνα καὶ ν' ἀνταμώση τὸ Θόδωρο, τὸ δοῦλο τοῦ κὺρ Βασιλείου Πετεινοῦ ... Ἀπ' αὐτὸν μποροῦσε νὰ πάρη πολύτιμες πληροφορίες, ἂν ὄχι γιὰ τίποτε ἄλλο, τοὐλάχιστον γιὰ τὸ τί ἀπογίνονται οἱ φίλοι του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος πρωὶ - πρωὶ θὰ πήγαινε στὸ μοναστῆρι τοῦ Πετρίου γιὰ τοὺς δυὸ ζητιάνους, τὸν μισοπαράλυτο καὶ τὸν τυφλό... Ἂν στὸ μεταξὺ θἄχουν καταφέρει νὰ μάθουν τ' ὄνομα κανενὸς ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ συνώδεψαν κεῖνο τὸ βράδυ τὴν Αὐγούστα Ἑλένη ὣς τὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ... ὢ δίχως ἄλλο μιὰ τέτοια πληροφορία θἄξιζε, ὄχι δυό, ὅπως τοὺς εἶχε ὑποσχεθῆ, μὰ χίλια χρυσᾶ νομίσματα...

Ὅλο τὸ ἀπομεσήμερο τὸ πέρασε μὲ φοβερὴ ἀγωνία καὶ τὴ νύχτα ἔφερνε βόλτες στὸ περιβόλι τ' ἀρχοντικοῦ του περιμένοντας τὸ Βλαδίμηρο νὰ γυρίση ἀπὸ τὴν ταβέρνα... Τί καινούργια θὰ τοῦ ἔφερνε; Τ' ἀστέρια φεγγοβολοῦσαν ... Ἡ μεγάλη πολιτεία κοιμώτανε.... Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἄκουσες μοναχὰ τὴ στριγγιὰ κραυγὴ κανενὸς νυχτοφύλακα νὰ ξεσκίζη τὴ νυχτερινὴ ἡσυχία.

«Ἀκόμα, ἀκόμα», ἔλεγε καὶ ξανάλεγε μέσα του ὁ Μιχαήλ. «Μπορεῖ καὶ νὰ μέθυσε τὸ ζῶο, καὶ τότε, ὄχι μοναχὰ λόγια δὲ θἄπαιρνε, μὰ τὸ ἀντίθετο, θὰ τοῦ παίρνανε κιόλας... Ἔπρεπε νὰ πάω κι' ἐγὼ μαζί του... Ἔτσι, σὰ φίλος του τάχα».

Ὡς τόσο εἶχε ἄδικο... Ἐκεῖ κατὰ

ΙΒ'.
ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ

'Η σπαρτιατική νομοθεσία δὲν ἐνδιαφέρθηκε μόνο γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους. Ὅταν ὁ νέος ἐγίνετο πολίτης, δὲν ἦταν ἐλεύθερος νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει. 'Η ἐλευθερία στὴν Σπάρτη ἦταν ἐλευθερία πειθαρχημένη, ὅπου ὁ καθένας ἦταν ἐλεύθερος μέσα στὸ αὐστηρὸ πλαίσιο τῶν ἐθίμων καὶ τῶν ἠθῶν ποὺ πλαισίωναν τὴν σπαρτιατικὴ πολιτεία.

'Η ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων ἐξετείνετο λοιπὸν καὶ στὴν ἀνδρικὴ ἡλικία. Κάθε ἄτομο στὴ Σπάρτη εἶχε κι' ὡρισμένη ἀπασχόλησι στὰ κοινὰ κι' ἔπρεπε νὰ φροντίζῃ πάντα νὰ βελτιώνεται καὶ νὰ γίνεται ὁλοένα καὶ καλλίτερο. Ἔτσι ὅταν οἱ ἄνδρες δὲν εἶχαν τίποτε ἄλλο ακλλίτερο νὰ κάμουν ἐπέβλεπαν καὶ δίδασκαν τοὺς νέους ἢ τὰ παιδιὰ ἢ ἐφρόντιζαν νὰ διδάσκωνται ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους των οἱ ἴδιοι καὶ νὰ γυμνάζωνται σωματικὰ καὶ ψυχικά.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα ἡ σπαρτιατικὴ νομοθεσία προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ καταπολεμήσῃ τὴν πολυτέλεια, μὲ μοναδικὸ σκοπὸ νὰ κάμῃ τους πολῖτές της νὰ ἐνδιαφερθοῦν ὅσο τὸ δυνατὸν λιγώτερο γιὰ τὴ σύναξι τοῦ πλούτου, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἔστρεφε τὴν προσοχή τους μακριὰ ἀπὸ τὰ κοινά. Τὸ χρυσὸ νόμισμα εἶχε καταργηθῆ καὶ δὲν εἶχε πέρασι στὴ Σπάρτη. Σὰν νόμισμα ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ σίδηρος. Εἶχε ὅμως τόση λίγη ἀξία, ὥστε γιὰ ν' ἀποθηκεύσῃ κανεὶς 10 μνᾶς (1 μνᾶ = 100 δραχ.) ἐχρειάζετο δυὸ γερὰ ἄλογα γιὰ νὰ τὶς μεταφέρῃ. Τοῦτο εἶχε καὶ ἄλλο ἀποτέλεσμα. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ κλέψῃ χρήματα στὴ Σπάρτη. 'Ο ὄγκος τους ἦταν τέτοιος ποὺ δὲν ἐκλέπτοντο. 'Επειδὴ δὲ τὸ σιδερένιο νόμισμα τῶν Σπαρτιατῶν ἦταν τόσο δυσκολομεταχείριστο, ξένοι ἔμποροι ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ προμηθεύσουν στοὺς Σπαρτιάτες ἀντικείμενα ἀπηγορευμένα δὲν πήγαιναν ποτὲ στὴ Σπάρτη. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ πολυτελὴς βίος ἀπομακρύνθηκε σιγά-σιγὰ καὶ ἔσβησε στὴ Σπάρτη. 'Αλλὰ καὶ οὔτε πολλὰ κτήματα προσπαθοῦσαν μὲ τὸν καιρὸ ν' ἀποχτήσουν οἱ Σπαρτιᾶτες, γιατὶ δὲν μποροῦσαν νὰ κάμουν ἐπίδειξι τοῦ πλούτου των.

Τὰ σπίτια τῶν Σπαρτιατῶν ἦταν ἁπλᾶ, λιτὰ καὶ δὲν ἦσαν ἐπιπλωμένα παρὰ μὲ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα σκεύη. Τὰ κρεββάτια, οἱ καρέκλες, τὰ τραπέζια ἦσαν ἁπλᾶ.

'Εκτὸς τούτου ὁ νομοθέτης, γιὰ νὰ καταπολεμίσῃ πιότερο τὸν πολυτελῆ βίο, καθιέρωσε τὰ κοινὰ συσσίτια. Στὰ κοινὰ αὐτὰ συσσίτια ὅλοι οἱ συνερχόμενοι δειπνοῦσαν μαζί. Τὰ φαγητὰ ἦσαν προσδιωρισμένα. Τὰ συσσίτια καθιερώθησαν γιὰ νὰ μὴ τρῶνε οἱ Σπαρτιᾶτες στὰ σπίτια τους καὶ νὰ συνηθίζουν στὴν πιθανὴ πολυτέλεια, καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ νὰ μὴ τρώγουν πολὺ κι' ἐξαιρετικὰ διαλεγμένα φαγητά.

Τὰ συσσίτια αὐτὰ εἶχαν τὴν καταγωγή τους ἀπὸ τὴν Κρητικὴ πολιτεία. Στὴν Κρήτη τὰ ὠνόμαζαν ἀνδρεῖα. Στὴ Σπάρτη ἐλέγοντο φ ι δ ί τ ι α. Στὰ συσσίτια αὐτὰ ἐλάμβανον μέρος ἀνὰ δεκαπέντε, λιγώτεροι ἢ λίγο περισσότεροι.

Καθεὶς ἀπὸ τοὺς συσσιτοῦντας ἔφερνε τὸ μερίδιό του ποὺ, ὅπως λέγει ὁ Πλούταρχος, συνίστατο στὰ ἑξῆς κατὰ μῆνα: ἕνα μέδιμνο ἀλεῦρι, ὀκτὼ χόες οἴνου (ὁ χοῦς ἦταν μιὰ ὀκᾶ περίπου), πέντε μνᾶς, τυρί, σῦκα. Στὸ σπίτι του δὲν ἐπετρέπετο νὰ δειπνήσῃ ὁ Σπαρτιάτης, παρὰ μόνον ἂν ἀργοῦσε ἐπειδὴ εὑρίσκετο σὲ κυνῆγι ἢ θυσία.

Τόσο αὐστηροὶ ἦσαν στὸ σημεῖο αὐτὸ οἱ Σπαρτιᾶτες, ὥστε κάποτε ποὺ ὁ βασιλιᾶς Ἆγις γύρισε νικητὴς ἀπὸ μιὰ ἐκστρατεία του κατὰ τῶν 'Αθηναίων καὶ θέλησε νὰ δειπνήσῃ μὲ τὴν γυναῖκα του ἐζήτησε τὰ μερίδια τοῦ συσσιτίου του ἀπὸ τοὺς πολεμάρχους, ἐκεῖνοι ὅμως τοῦ τὰ ἀρνήθηκαν. 'Ο Ἆγις θύμωσε καὶ δὲν ἔκαμε τὴν ἐπομένη τὴν θυσία ποὺ ἔπρεπε. 'Αποτέλεσμα ἦταν νὰ τιμωρηθῆ μὲ πρόστιμο. Γιατὶ οὔτε ὁ βασιλιᾶς δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ παραβῆ τὸ νόμο.

Τὰ συσσίτια αὐτὰ εἶχαν κι' ἄλλο σκοπό. Ἦσαν ἕνα εἶδος ἐλεύθερα σχολεῖα, ὅπου τὰ παιδιὰ ὡδηγοῦντο γιὰ ν' ἀκοῦουν λόγους πολιτικοὺς καὶ νὰ βλέπουν τὰ παιγνίδια τῶν μεγαλυτέρων.

Μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες διασκεδάσεις στὰ συσσίτια αὐτὰ ἦταν ἡ εἰρωνεία. 'Η εἰρωνεία ὅμως ἦταν πάντα εὐγενικιὰ καὶ ὅταν κανεὶς δὲν τὴν ἠνείχετο παρακαλοῦσε νὰ παύσουν νὰ τὸν εἰρωνεύωνται. 'Ο εἰρωνευόμενος δὲ ἦταν πάντα ὑποχρεωμένος νὰ παύσῃ.

Καθεὶς ποὺ ἤθελε νὰ μετάσχῃ τοῦ συσσιτίου ἐγίνετο δεκτὸς σ' αὐτὸ μὲ ψηφοφορία ποὺ ἐγίνετο κατὰ τρόπο πολὺ περίεργο.

Καθένας ἀπὸ τοὺς συσσιτοῦντας ἔπαιρνε στὰ χέρια του λίγο ψωμί, ἐσκούπιζε τὰ χέρια του καὶ τὸ ἔρριχνε σ' ἕνα δοχεῖο ποὺ ἕνας ὑπηρέτης ἔφερνε πάνω στὸ κεφάλι του. Τὸ ψωμὶ αὐτὸ ἦταν ἡ ψῆφος. Ἂν ἦταν πεπιεσμένο τὸ ψωμὶ μὲ τὰ δάχτυλα ἐσήμαινε πὼς ἡ ψῆφος ἦταν ἀρνητική. Καὶ μιὰ μόνη ἀρνητικὴ ψῆφος νὰ ὑπῆρχε ὁ ὑποψήφιος δὲν ἐγίνετο δεκτός.

'Απὸ τὰ φαγητὰ τοῦ συσσιτίου τὸ συνηθέστερο καὶ αὐτὸ ποὺ ἀγαποῦσαν περισσότερο οἱ Σπαρτιᾶτες ἦτο ὁ «μέλας ζωμός», ἡ α ἱ μ α τ ί α ἢ β α φ ά. Τὸ φαγητὸ αὐτὸ ἀπετελεῖτο ἀπὸ χοιρινὸ κρέας ψημένο μέσα στὸ αἷμα καὶ ἀρτημένο μὲ ξύδι καὶ ἁλάτι. Τὸ κρέας τὸ ἄφιναν γιὰ τοὺς νέους καὶ οἱ γεροντότεροι ἔπιναν τὸν ζωμό.

Ὅπως φαίνεται, ἂν καὶ οἱ Σπαρτιᾶτες ἀγαποῦσαν ἐξαιρετικὰ τὸ φαγητὸ αὐτό, οἱ ἄλλοι Ἕλληνες δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ φᾶνε.

'Ο Πλούταρχος μάλιστα διηγεῖται πὼς κάποτε ἕνας βασιλιᾶς τοῦ Πόντου θέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸ φαγητὸ αὐτό. 'Αγόρασε λοιπὸν ἕνα μάγειρα ἀπὸ τὴν Λακωνία μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τοῦ παρασκευάσῃ τὸ φαγητὸ αὐτό. Ὅταν ὅμως τὸ δοκίμασε τοῦ κακοφάνηκε.

«Μὰ βασιλιᾶ μου, τοῦ εἶπε ὁ Σπαρτιάτης μάγειρας, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ φάῃ κανεὶς τὸ φαγητὸ αὐτὸ πρέπει νὰ λουσθῆ πρῶτα στὰ νερὰ τοῦ Εὐρώτα».

Μετὰ τὰ συσσίτια οἱ Σπαρτιᾶτες πήγαιναν στὰ σπίτια τους. Οἱ δρόμοι ἦσαν σκοτεινοί. Δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰ βαστοῦν φανάρια. Γιατὶ ὁ Σπαρτιάτης ἔπρεπε νὰ ξέρῃ νὰ βαδίζῃ στὸ σκοτάδι, χωρὶς νὰ φοβᾶται καὶ πάντα μὲ θάρρος.

τὸ μεσονύχτι ὁ Βλαδίμηρος γύρισε... Τὸ βῆμά του ἦταν σταθερὸ καὶ τὰ λόγια του μετρημένα...

—Ἐμπρός, λέγε γρήγορα, τοῦ εἶπε ὁ Μιχαὴλ μὲ ἀνυπομονησία...

'Ο Γρηγόρης καὶ ὁ Δημήτρης ἦσαν φυλακισμένοι στὰ κατώγια τοῦ κὺρ Βασιλείου Πετεινοῦ... Τοὺς ἀνάκριναν πρῶτα πρῶτα ξέχωρα τὸν καθένα, ὕστερα καὶ τοὺς δυὸ μαζί... 'Ο Θόδωρος δὲν ἤξερε νὰ τοῦ πῆ τί βγῆκε ἀπὸ τὴν ἀνάκρισι τούτη, γιατὶ τοὺς ἔβγαλαν ἔξω τοὺς δούλους κι' ἀπόμειναν μοναχὰ οἱ ἄρχοντοι μέσα, μὰ κατὰ τὴ γνώμη του δὲν ἔμειναν καθόλου εὐχαριστημένοι· φοβέριζαν μάλιστα πὼς θὰ τοὺς βασανίσουν γιὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσουν ν' ἀνοίξουν τὸ στόμα τους.

—Οἱ ἄρχοντοι; Ποιοὶ ἄρχοντοι; Ρώτησες;

—Ἐξὸν ἀπὸ τὸν Βασίλειο ποὺ ἦταν, λέει, πρὶν παρακοιμώμενος κι' ἕναν ἄλλο... στάσου, μοῦ εἶπε καὶ τ' ὄνομά του, μὰ δὲν τὸ θυμοῦμαι... τοὺς ἄλλους τέσσερις δὲν τοὺς ἐγνώριζε.

—Ἑπτὰ ἦσαν λοιπὸν ὅλοι... Τώρα προσπάθησε νὰ θυμηθῆς Βλαδίμηρε τ' ὄνομα... Προσπάθησε... Εἶναι ἀνάγκη...

'Ο Βλαδίμηρος ἀπόμεινε μὲ τὸ κεφάλι σκυφτὸ κάμποση ὥρα.

—Δὲν μπορῶ νὰ θυμηθῶ. Εἶπε ὕστερα ἀπὸ λίγο ἀπελπισμένος. Μὰ ἦταν ἐκεῖ κι' ἕνας πεντηκόνταρχος τῶν 'Ικανάτων. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς αὐτὸς κρυβόταν, λέει, πίσω ἀπὸ τὸ βῆλο, σὰ νὰ μὴν ἤθελε νὰ τὸν δοῦν οἱ φίλοι σου...

—Πεντηκόνταρχος τῶν 'Ικανάτων;

—Πέτρος Λογγῖνος ἀπὸ τὴ Δαλματία. Τώρα τελευταῖα πηγαίνει πολὺ συχνὰ στὸ ἀρχοντικό τους.

—Δόξα τῷ Θεῷ, φώναξε ὁ Μιχαήλ. Βρῆκε τέλος πάντων μιὰν ἄκρη γιὰ νὰ λύσῃ αὐτὸ τὸν πολύπλοκο κόμπο. Γιὰ τὸν ἀξιωματικὸ τοῦτο τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ Δημήτρη, μὰ καὶ ὁ ἴδιος προσωπικὰ τὸν γνώριζε. Γενναῖος, παράτολμος, εἶχε μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ θαρροῦσε πὼς ἦταν ἀδικημένος ποὺ ἔμενε ἀκόμα πεντηκόνταρχος, ἀντὶ νὰ εἶναι κόμης ἢ δρουγγάριος. Ὅταν ἡ φιλοδοξία συνταιριάζεται μὲ λίγο μυαλό, τότες ἀλήθεια καταντάει φοβερὸ ἐλάττωμα· γιατὶ εὔκολα κανεὶς γίνεται ὄργανο καὶ πέφτει στὰ χέρια τῶν πονηρῶν, ποὺ τὸν μεταχειρίζονται γιὰ νὰ πετύχουν τὸ σκοπό τους. Εὔκολα πείθεται· ἡ ἀμυαλιά του, βλέπετε, ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ τὸ πάθος του ἀπὸ τ' ἄλλο, τὸν τυφλώνει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ξεχωρίσῃ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό· ἔτσι εἶναι ἄξιος νὰ κάνῃ τὸ κάθε τι μ' ἐλαφρὴ συνείδηση.

Πολὺ φυσικὸ λοιπὸν ὁ Πέτρος Λογγῖνος νὰ εἶναι ἀνακατωμένος σὲ μιὰ τέτοια ὑπόθεση.

('Ακολουθεῖ)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΗΣ

'Ο τύραννος τῶν Συρακουσῶν Διονύσιος ἦταν πολὺ ματαιόδοξος, ἂν καὶ εἶχε πολλὰ ἄλλα προτερήματα. Κάποτε ποὺ κάποιος φιλόσοφος, ὁ Φιλοξένης, τόλμησε νὰ πῆ πὼς τὰ ποιήματά του ἦταν πολὺ ἄσχημα, τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ἔκλεισε στὴ φυλακή. Στὸ ζήτημα αὐτὸ βλέπετε ὁ Διονύσιος ἔμοιαζε τοῦ Νέρωνα, ποὺ θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του σπουδαῖο καλλιτέχνη, καὶ τιμωροῦσε σκληρὰ ὅποιον εἶχε ἀντίθετη γνώμη.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Διονύσιος ἔγραψε ἕνα ἄλλο ποίημα ποὺ ὁ ἴδιος τὸ βρῆκε τόσο ὡραῖο, ὥστε ἦταν ἀπολύτως βέβαιος πὼς καὶ ὁ φυλακισμένος φιλόσοφος θὰ τὄβρισκε θαυμάσιο.

Διέταξε λοιπὸν νὰ τὸν βγάλουν ἀπὸ τὴν φυλακὴ καὶ νὰ τὸν φέρουν στὸ παλάτι του ν' ἀκούσῃ τὸ ἀριστούργημά του, βέβαιος ὅτι ὁ Φιλοξένης θὰ τὸ ἐπαινοῦσε ἐξαιρετικά.

'Ο φιλόσοφος ἄκουσε τὸ ποίημα σιωπηλός, καὶ ἀντὶ γιὰ τοὺς ἐπαίνους ποὺ περίμενε ὁ Διονύσιος, τοῦ εἶπε:

—Διάταξε νὰ μὲ ξανακλείσουν στὴ φυλακή!

'Ο Διονύσιος ἦταν ἔξυπνος ἄνθρωπος. 'Αντὶ νὰ θυμώσῃ γέλασε καὶ συγχώρησε τὸν φιλόσοφο.

1) Ἡ Φιλαρμονικὴ τῆς Ε. Ο. Ν. Θηλέων. Πρωτευούσης ἐν παρελάσ
δέξης. 3) Ἀθλήτριαι τῆς 227ης Φάλαγγος Ε. Ο. Ν. Σερρῶν ἐν π
πεδον τοῦ Τυμφρηστοῦ. 5) Διανομὴ συσσιτίου εἰς Φαλαγγιτίσσας
Τάντας τῆς Αἰγύπτου. 7 καὶ 10) Φαλαγγῖται παρακολουθοῦντες γυ
Εὐβοίας. 9) Κατασκηνωσ

ει. 2) "Επαρσις τῆς σημαίας κατὰ τὴν Β' ἀθλητικὴν ἡμερίδα τῆς Ε. Ο. Ν. Πρε-
αριλάσει. 4) Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι Ε. Ο. Ν. Λαμίας εἰς τὸ Στρατό-
εἰς τὸ Στρατόπεδον Ε. Ο. Ν. Νέου Πετριτσίου. 6) Σχηματισμὸς Ε. Ο. Ν. Θηλέων
μνάσια τοῦ Στρατοῦ. 8) Ἀσκήσεις Φαλαγγιτῶν εἰς τὸ Στρατόπεδον Δάφνης
ας εἰς τὸ Στρατόπεδον Δάφνης Εὐβοίας.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅταν ὁ Ὑψηλάντης ἔμαθε τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης ἔμεινε κατάπληκτος. Γιομάτος ἀγανάκτησι ἄφησε τὶς ἡγεμονίες καὶ πῆγε νὰ περάση τὸ ὑπόλοιπα χρόνια του στὸ Κίεβο.

Ἀπὸ τὸν ἀπρόβλεπτο τοῦτον ἀγῶνα, Τουρκίας καὶ Ρωσσίας, δὲν ἔχασαν μονάχα οἱ ἡγεμονίες τὴν ἡσυχία τους, τὴ γαλήνη τους καὶ τὸν ἡγεμόνα τους, μὰ ἔχασε κι' ἕνας ἄλλος τὴ ζωή του, παλαιότερος κυβερνήτης τῶν τόπων αὐτῶν. Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης. Πρέπει νὰ πᾶμε τώρα λίγο στὴν Πόλι καὶ νὰ παρακολουθήσουμε ἀπὸ κοντὰ τὴν ὀργὴ τοῦ Σουλτάνου ὕστερα ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν μαύρων νέων, πῶς ὁ ἡγεμόνας Ὑψηλάντης, ἀντὶ νὰ χτυπήση τοὺς εἰσβολεῖς Ρώσσους, εἶχε συμμαχήσει μαζί τους, καὶ ἀκόμα εἶχε ἐπαναστατήσει κατὰ τῆς σουλτανικῆς ἐξουσίας.

Ὁ Σουλτᾶνος, ἀφοῦ εἶδε πῶς ἦτανε πιὰ ἀδύνατο νὰ θανατώση τὸν ἔνοχο γιό, θὰ θανάτωνε τώρα τὸν ἀγαθὸ πατέρα.

Ἔμπιστα ὄργανα τοῦ Σουλτάνου τρέξανε στὸ σπίτι τοῦ γέρο Ὑψηλάντη, ποὺ πέρναγε γαλήνια τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του καὶ τοῦδεσαν σφιχτὰ χέρια καὶ πόδια. Δὲν εἶπε τίποτα γιὰ τὰ δεσίματα καὶ τὶς βρισιές. Ὡδηγήθηκε ἀγόγγυστα στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου. Ὅταν ὅμως ζύγωσαν οἱ στρατιῶτες κοντά του κι' ἑτοιμάζονταν νὰ τὸν μαστιγώσουν, γιγαντώθηκε ἡ ψυχή του καὶ γίνηκε τ' ἀνάστημά του θεόρατο, πετώντας μαζὶ καὶ τοῦτα τὰ λόγια.

— Ἕνα θάνατο τέτοιον δὲν τὸν δέχουμαι. Τὰ στήθια τοῦτα ποῦχανε φέρει τόσες φορὲς τὰ σουλτανικὰ παράσημα, δὲ δέχουνται αὐτὴ τὴν ταπείνωσι. Σᾶς παρακαλῶ νὰ πᾶτε στὸ Σουλτᾶνο καὶ νὰ τοῦ πῆτε πῶς ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης θεωρεῖ ἀτιμωτικὸ τὸ μαστίγωμα, κι' ἀκόμα πιὸ ἀτιμωτικὴ τὴ διαταγή του.

Οἱ Τοῦρκοι δείλιασσαν. Οὔτε χέρι ἄγγιξαν πάνου σ' αὐτὸ τὸ κορμί, ποὺ φάνταζε κεῖνες τὶς δραματικὲς ὧρες σὰν βράχος, μὰ οὔτε τὸ κουράγιο εἶχαν νὰ μεταφέρουν στὸ Σουλτᾶνο τοῦτα τὰ σκληρὰ λόγια. Ὁ Ὑψηλάντης ὅμως ἐπέμενε γιὰ νὰ φτάσουν τὰ λόγια του στ' αὐτιὰ τοῦ Σουλτάνου.

Σὰν τἄκουσε ὁ Σελήμ, πετάχτηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του, γεμᾶτος θυμὸ καὶ μίσος καὶ ἔδωκε διαταγὴ νὰ ἀποκεφαλίσουνε ἀμέσως ἐκεῖνον ποῦχε τὴν αὐθάδεια νὰ παραγγέλνη στὸ Σουλτᾶνο τέτοια περήφανα λόγια. Ὁ γέρο Ὑψηλάντης ἀντίκρυσε τώρα κείνους ποῦφερναν τὴν καινούργια διαταγὴ μ' ἕνα βλέμμα ἀληθινὰ ὀλύμπιο. Λένε πῶς ἔκανε τὸ σταυρό του, ἀφοῦ πρῶτα τοῦ λύσανε τὰ χέρια, κι' ἄφησε τὸ βλέμμα του νὰ καρφωθῆ στοὺς τρούλλους τῆς Ἁγίας Σοφιᾶς, ποὺ σὰν ξίφη καρφώνονταν πρὸς τὸ ἄπειρο. Καὶ μετὰ τὸ θρησκευτικὸ αὐτὸ συγκέντρωμα φώναξε δυνατώτερα:

— Ἐμπρός. Αὐτὸς μονάχα εἶναι ὁ θάνατος π' ἁρμόζει σ' ἕναν Ὑψηλάντη.

Μὲ πομπὴ οἱ Τοῦρκοι πῆγαν τὸ κεφάλι τοῦ Ὑψηλάντη στὸ Σουλτᾶνο, ποὺ ἔδωσε διαταγὴ νὰ τὸ πάρουν ἀπ' ἐκεῖ καὶ νὰ τὸ πετάξουν ἀντάμα μὲ τὸ ὑπόλοιπο κορμὶ στὴ θάλασσα.

Κεῖνοι ποὺ εὕρισκαν τότε εὐχαρίστησι μὲ τὸ σούρσιμο τῶν πτωμάτων στοὺς δρόμους τῆς Βασιλεύουσας τὸ πῆραν κι' ἀφοῦ πρῶτα τόδεσαν γερὰ μὲ σκοινιά, τὸ ἔσυραν μέσα ἀπὸ τοὺς κεντρικώτερους δρόμους τῆς Πόλης. Μὲ τὸ χρῆμα καὶ τὴν ἐπέμβασι τῶν ξένων διπλωματῶν μπόρεσαν οἱ δικοί του νὰ τὸ πάρουν στὸ τέλος ἀπὸ τὰ χέρια τους. Ὁ Φιλήμονας μᾶς λέει ὅτι τὸ πτῶμα του ἦτανε γιομᾶτο σημάδια καὶ πῶς θάφτηκε στὴ Βύθια (Κουροῦ Τσεσμέ). Ἕνα κομμάτι κρύας γῆς ἔκλεισε μέσα της κεῖνον ποὺ εἶχε κλείσει στὸ μυαλό του τόσες φωτεινὲς ἰδέες καὶ εἶχε ὀνειρευτῆ τὴν πνευματικὴ ἀνάστασι τόσων καὶ τόσων κόσμων.

ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ

Στὴ Ρωσσία ποὺ κατέφυγε ὁ Κ. Ὑψηλάντης εἶδε πῶς γι' αὐτὸν τὸν ἴδιον εἶχε τελειώσει κάθε ἀγῶνας. Ἄλλοι ἔπρεπε ἀργότερα νὰ συνεχίσουν καὶ νὰ φέρουν σὲ πέρας κεῖνο ποὺ ὁ ἴδιος δὲν μπόρεσε νὰ φέρῃ: Τὰ παιδιά του. Ἀφωσιώθηκε στὴ μόρφωσι καὶ στὴν ἀνατροφή τους. Τὸ μεγαλύτερό του παιδί, τὸν Ἀλέξανδρο, ποῦφερνε τὄνομα τοῦ μεγάλου του πάππου, εἶχε ἀναλάβει νὰ τὸν σπουδάση ὁ ἴδιος ὁ Αὐτοκράτορας Ἀλέξανδρος, ἀπὸ τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1806. Μὲ δαπάνη τοῦ ρωσσικοῦ Κράτους σπούδαζε τώρα στὴ σχολὴ τῶν βασιλικῶν ἀκολούθων. Ὁ Κ. Ὑψηλάντης εἶχε βγάλει ἀπὸ τὶς διπλωματικὲς αὐτὲς μανοῦβρες καὶ τὶς πολεμικὲς ἐκστρατεῖες ἕνα δίδαγμα: Πῶς ποτὲ κανένας δὲν κερδίζει κεῖνο ποὺ θέλει ἂν πρῶτα δὲν ἔχῃ τὴ δύναμι νὰ τὸ πάρῃ μονάχος του. Ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτα καὶ τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων. Ποτὲ δὲν θὰ μπόραγε νὰ κερδίσῃ τὴν ἀνεξαρτησία του ἂν δὲν ἦτανε ἄξιο μονάχο του νὰ τὴ χαρίσῃ στὸν ἑαυτό του. Σ' αὐτὴ τώρα τὴν κατεύθυνσι σκέφτηκε νὰ στραφῆ. Ἡ Ἑλλάδα ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡφαίστειο, μοναδικὸ στὸν κόσμο ἡφαίστειο, ποὺ οἱ φλόγες καὶ τὰ συντρίμμια ποὺ θὰ ξεπετάξῃ κάποτε ἀπὸ τὰ πυρωμένα σπλάχνα του νὰ θανατώσουν τοὺς ἀδικητές του. Κι' ἂν ὁ ἴδιος πιὰ δὲν θὰ ἦταν πρωταγωνιστής, θὰ ἦτανε τὰ παιδιά του. Τόσα βλαστάρια εἶχαν φυτρώσει ἀπ' τὸ δικό του δένδρο πάνου στὴ γῆ καὶ τόσοι σπόροι εἶχαν ριχτῆ στὰ χώματα τῆς Βαλκανικῆς ἀπὸ τὰ χέρια του. Νόμος τῆς φύσης εἶναι νὰ μὴν πηγαίνῃ τίποτα χαμένο πάνου σὲ τούτη τὴ στρογγυλὴ σφαῖρα καὶ τὸ καθένα νὰ ἐκπληρώνῃ στὴν ἐντέλεια τὸν προορισμό του. Ἔτσι ὅταν τὸν ἄλλο χρόνο ἀντάμωσε τὸ μεγάλο του γιὸ στὴ σχολή, τοῦπε τοῦτα τὰ λόγια, ποὺ ἦτανε βουτηγμένα στὴν κολυμβήθρα τῆς πιὸ μεγάλη συγκίνησης:

«Παιδί μου Ἀλέξανδρε. Μὴ λησμονήσῃς ποτὲ ὅτι οἱ Ἕλληνες μόνον εἰς ἑαυτοὺς πρέπει νὰ στηρίζουνται γιὰ νὰ γίνουν ἐλεύθεροι».

Τὸ παιδί του πρόσεξε καλὰ τὰ λόγια τοῦ πατέρα του καὶ εἶδε τὸ συννέφιασμα τῶν ματιῶν του. Ἀλλὰ καὶ ὑστερώτερα, σὰν ἔμεινε μονάχος του, τὰ ζύγιασε καὶ τὰ καλοζύγιασε στὴν πλάστιγγα τῆς αὐστηρῆς λογικῆς. Ξανάρθαν στὸ νοῦ του οἱ κατατρεγμοὶ τοῦ πατέρα του, τὰ προδόματα καὶ τὰ ἀθετήματα τῶν λόγων τῶν φίλων του. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ παππούλη του, τὸ σούρσιμο τοῦ πτώματός του στοὺς δρόμους τῆς Βασιλεύουσας, τὸ ἀλυσόδεμα τῶν ὁμοθρήσκων του.

Τί καλὰ θὰ ἦτανε νὰ μπόραγε αὐτὸς νὰ τέλειωνε κεῖνο ποὺ ἄρχισαν οἱ πρόγονοί του καὶ συνέχισε ὁ πατέρας του. Τὴν πολυσκέφτηκε ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος τούτη τὴν ἰδέα ποὺ τοῦ ἀνατρίχιασε τὸ κορμὶ καὶ τοῦ γιόμισε μὲ δάκρυα τὰ μάτια.

Ἀπὸ τότε ποὺ γεννήθηκε στὴ Βασιλεύουσα, τὸ 1792, ἴσα μὲ χτὲς ἀκόμα ποὺ συνώδεψε τὸν πατέρα του, ἀντάμα μὲ χίλιους Ἀρναοῦτες φυγάδα στὰ Καρπάθια ὄρη, ἔπαιρνε διαρκῶς βαφτίσματα φιλοπατρίας.

Κεῖ στὴ Βασιλεύουσα οἱ πιὸ τρανοὶ δάσκαλοι τῆς ἐποχῆς, κάτου ἀπὸ τὴν φωτισμένη ἐπίβλεψι τοῦ Βαρδαλάχου, τὸν μπάσανε στὶς περιοχὲς τῆς γνώσης. Εὔκολα ἀφωμοίωνε καὶ τὰ πιὸ δύσκολα κείμενα, τόσο ποὺ μιὰ μέρα ὁ ἴδιος ὁ Βαρδαλάχος δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ τὴν κατάπληξί του.

Ἀλλὰ καὶ στὴ σχολὴ τῶν βασιλικῶν ἀκολούθων, ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας μέρες, ξεχώρισε ἀπὸ τοὺς ἄλλες μαθητές. Δὲν ἔπαιζε κι' αὐτὸς σὰν παιδί, σπάνια ἔβγαινε ἔξω καὶ ἀπόφευγε τοὺς ἄσκοπους περίπατους. Δὲν τὸν ἀπασχολοῦσαν παρὰ μόνο τὰ μαθήματά του. Οἱ συμμαθηταί του ἄρχισαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ τὸν βλέπουν μὲ μάτι φθόνου ἀλλὰ καὶ θαυμασμοῦ μαζί. Δὲν τοῦδειχναν ὅμως οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο, παράσταιναν τὸν ἀδιάφορο κι' ἂν καμμιὰ φορὰ γινόταν λόγος γι' αὐτὸν πρόσθεταν:

— Α! γιὰ τὸν Ἕλληνα πρίγκηπα λέτε; Φαίνεται νἆναι πολὺ ἐγωϊστὴς καὶ μὲ τὶς μελέτες ποὺ κάνει νομίζει πῶς θὰ ἀναστήσῃ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα.

— Ἔτσι εἶναι οἱ περισσότεροι Ἕλληνες, πρόσθετε ἄλλος.

Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος ἔκανε πῶς δὲν ἔφταναν στ' αὐτιά του οἱ ἦχοι τῶν πειραγμάτων.

Κι' οὔτε μέσα του κράταγε γιὰ κανέναν κάκια. Φώλιαζε στὰ στήθια του μιὰ ψυχὴ λεπτὴ κι' ἁγνή, ποὺ τέτοια ὁ Θεὸς δίνει μονάχα στοὺς πραγματικοὺς ποιητές. Ἀντίκρυζε τοὺς συμμαθητάς του μὲ μιὰ ἀληθινὴ ἀγάπη καὶ αἰσθανότανε στενοχώρια μεγάλη ὅταν κανένας ἀπ' αὐτοὺς δοκίμαζε μιὰ ἀποτυχία ἢ τοῦ συνέβαινε τίποτα ἄλλο. Ἡ ἀγάπη του ἦτανε ἴδια γιὰ μεγάλους καὶ μικρούς, γιὰ πλούσιους καὶ φτωχούς, γιὰ χορτασμένους καὶ πεινασμένους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΟΥΡΑΝΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ

Οἱ φίλοι τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ ἠμποροῦν κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον νὰ παρακολουθήσουν τὰ ἀκόλουθα ἀστρονομικὰ φαινόμενα.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΛΑΝΗΤΑΙ

Τὸν ἑσπερινὸν οὐρανὸν κοσμοῦν δύο ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους πλανήτας τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος. Οἱ πλανῆται αὐτοὶ εἶναι ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Κρόνος, οἱ ὁποῖοι προκαλοῦν τὴν περιέργειαν ὅλων ἐκείνων ποὺ θὰ στρέψουν τὰ βλέμματά των εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐξ αὐτῶν ὁ λαμπρότερος εἶναι ὁ Ζεύς.

Ἀνατέλλουν περὶ τὴν 8ην ἑσπερινὴν ὥραν καὶ φαίνονται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, κινούμενοι ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Κριοῦ. Μέχρι τῆς 11ης Ὀκτωβρίου προσεγγίζουν φαινομενικῶς ἀλλήλους, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας δὲ ἐκείνης θ' ἀρχίσουν ν' ἀπομακρύνωνται. Τὴν 18ην τοῦ μηνὸς κοντὰ εἰς τοὺς δύο αὐτοὺς πλανήτας περνᾷ καὶ ἡ Σελήνη, τὸ θέαμα δὲ τοῦτο εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἄλλοι μεγάλοι πλανῆται δὲν φωτίζουν τὸν ἑσπερινὸν οὐρανόν.

Ὁ Ἑρμῆς εἶναι κοντὰ εἰς τὸν Ἥλιον καὶ ἔχει νοτίαν ἀπόκλισιν καὶ δι' αὐτὸ θὰ παραμείνῃ καθ' ὅλον τὸν μῆνα ἀόρατος ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας τόπους.

Ἡ Ἀφροδίτη φωτίζει τὸν πρωϊνὸν οὐρανόν, ὡς Αὐγερινός. Ἀνατέλλει περὶ τὴν 4ην πρωϊνὴν ὥραν καὶ ἔχει αἰσθητῶς μεγάλην λαμπρότητα. Τὴν 6ην Ὀκτωβρίου εὑρίσκετο πλησίον τοῦ Βασιλίσκου (α Λέοντος), τὴν 29ην δὲ τοῦ ἰδίου μηνὸς θὰ περάσῃ κοντὰ ἀπὸ τὸν πλανήτην Ποσειδῶνα.

Ὁ Ἄρης, μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν, ἐμφανίζεται τώρα τὴν πρωΐαν καὶ εἶναι ὁρατὸς κατὰ τὴν 5ην πρωϊνὴν ὥραν.

Ὁ Οὐρανὸς εἶναι παρατηρήσιμος καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῇ βοηθείᾳ τηλεσκοπίου, ἐνῷ ὁ Ποσειδῶν μόλις κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας δύναται νὰ παρατηρηθῆ.

ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Περὶ τὴν 8ην ἑσπερινὴν ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Κύκνου εὑρίσκεται περὶ τὸ Ζενίθ. Ἡ Λύρα, μὲ τὸν λαμπρὸν Βέγα, φωτίζει πρὸς τὰ Β.Δ. τοῦ Οὐρανοῦ ἐνῷ πρὸς τὸ Β.Α. μέρος ἀνατέλλει ὁ Ἡνίοχος μὲ τὴν Αἶγα, ἀστέρα πρώτου μεγέθους.

Πρὸς ἀνατολὰς καὶ εἰς ἀρκετὸν ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὕψος εἶναι ὁ Πήγασος μὲ τὴν Ἀνδρομέδαν, ἐν συνεχείᾳ δὲ (πρὸς Βορρᾶν) φαίνεται ὁ Περσεύς. Μεταξὺ Περσέως καὶ ζεύγους πλανητῶν Κρόνου - Διὸς φαίνεται ὁ ἀστερισμὸς τῶν Πλειάδων (κοινῶς Πούλια). Κάτωθεν τοῦ ἀστερισμοῦ αὐτοῦ ἀνατέλλει ὀλίγον μετὰ τὴν 9ην νυκτερινὴν ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ταύρου, μὲ τὸν Λαμπαδίαν, ἀστέρα πρώτου μεγέθους.

Ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ἀετοῦ μὲ τὸν λαμπρὸν Ἀλτάϊρ εὑρίσκεται πρὸς τὸ Ν.Δ. μέρος τοῦ ὁρίζοντος. Ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Σκορπίου δύει πρὸ τῆς 8ης ἑσπερινῆς. Καὶ ἡ Μεγάλη Ἄρκτος ἐξαφανίζεται ἐν μέρει πρὸς τὸ Β.Δ. μέρος τοῦ ὁρίζοντος, διὰ νὰ ἐπανεμφανισθῆ τὰς πρωϊνὰς ὥρας πρὸς τὰ Β.Α. τοῦ οὐρανίου θόλου.

Ο ΗΛΙΟΣ

Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρας εἶναι 11 ὥρ. καὶ 40 λ. Τὴν 31ην τοῦ ἰδίου μηνὸς γίνεται 10 ὥρ. 0 λ. Εἰς τὰς 23 τοῦ μηνὸς ὁ Ἥλιος φεύγων ἀπὸ τὸ ζώδιον τοῦ Ζυγοῦ, εἰσέρχεται εἰς τὸ ζώδιον τοῦ Σκορπίου.

Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἔγινεν ὁλικὴ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἦτο ὁρατὴ ἐν Εὐρώπῃ. Αὐτὴ ἦτο ὁρατὴ εἰς τὴν μέσην Ἀμερικήν, εἰς τὴν Φλωρίδα, τὰς Ἀντίλλας Νήσους, εἰς μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικήν, εἰς τὴν Μαδαγασκάρην καὶ τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.

ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Ν. Σελ. Ὀκτωβ.	1,	14 ὥ.	41 λ.
Πρ. Τέταρτ. »	8,	8	18
Πανσέληνος »	16,	10	15
Τελ. Τέτ. »	24,	8	4
Ν. Σελήνη »	31,	0	3

ΣΕΙΡΙΟΣ

9ον
ΤΟ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Όταν ὁ Θησέας, ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Αἰγέα, πῆρε στὰ χέρια του τὴν ἐξουσία, ἔβαλε στὸ νοῦ του καὶ πραγματοποίησε μιὰ πολὺ μεγάλη καὶ θαυμαστὴ ἰδέα. Ἐμάζεψε δηλαδὴ ὅλους, ὅσους ἐκατοικοῦσαν στὴν Ἀττική, στὴν πόλι καὶ τοὺς ἔκανε δημότες ἑνὸς δήμου, μιᾶς πολιτείας. Γιατί, ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή, οἱ τωρινοὶ κάτοικοι τῆς Ἀθήνας ἤτανε σκορπισμένοι καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία κατάφερναν νὰ μαζευτοῦν κάθε τόσο γιὰ νὰ συσκεφτοῦν πάνω σ' ἕνα κοινὸ ζήτημα, ἐνῷ, πολλὲς φορές, διαφωνώντας ἀναμεταξύ τους οἱ δῆμοι τῆς Ἀττικῆς ἔφταναν ὡς τὸ σημεῖο νὰ πολεμᾷ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ δύσκολο αὐτὸ σχέδιό του ὁ Θησέας, ἄρχισε νὰ κάνῃ ἕνα εἶδος περιοδείας, ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο δῆμο, καὶ νὰ βγάνῃ λόγους πρὸς τὰ διάφορα «γένη» καὶ τὶς διάφορες τάξεις τῶν κατοίκων, ἀναπτύσσοντας τὰ ἐπιχειρήματά του καὶ προσπαθώντας νὰ τοὺς πείσῃ νὰ δεχτοῦν τὶς προτάσεις του. Δυσκολία δὲ βρῆκε ὁ Θησέας νὰ κάνῃ τοὺς φτωχοὺς νὰ δεχτοῦν, καθὼς κι' ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ δὲν εἶχαν ἐξουσία στὰ χέρια τους. Ὅσο γιὰ τοὺς πλούσιους καὶ τοὺς προνομιούχους, βέβαια αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ δὲν τοὺς καλοῆρθε. Ἔλεγε σ' ὅλους πὼς θὰ ἵδρυση ἕνα πολίτευμα χωρὶς βασιλέα, δημοκρατικό, ποὺ θὰ εἶχε γι' ἀρχηγὸ στὸν πόλεμο νομοφύλακά του αὐτὸ τὸν ἴδιο, καὶ ποὺ θάδινε σ' ὅλους τοὺς ἄλλους πολῖτες πλέρια ἰσότητα. Εἴπαμε πὼς τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ ἄλλοι τάβρισκαν σωστὰ κι' ἄλλοι, ἐνῷ δὲν τοὺς ἄρεσαν, προτιμοῦσαν νὰ κάνουν πὼς τοὺς ἀρέσουν. Καὶ τοῦτο, γιατὶ ὁ Θησέας ἤξεραν πὼς εἶχε κιόλας, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δικιά του τὴ δύναμι, τὴ δύναμι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπάθειας τοῦ λαοῦ του ποὺ τὸν ἐθαύμαζε καὶ τὸν ἐπίστευε.

Τότε ὁ Θησέας ἐκατάργησε τὰ πρυτανεῖα, τὰ βουλευτήρια καὶ τὶς ἀρχὲς τῶν πολλῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς καὶ ἵδρυσε ἕνα κοινὸ βουλευτήριο καὶ πρυτανεῖο γιὰ ὅλους, στὸ κέντρο τῆς σημερινῆς πόλης. Τὴν πολιτεία του ὁ Θησέας τὴν ὠνόμασε Ἀθήνα καὶ καθιέρωσε γιὰ χάρι καὶ γιὰ τιμὴ τῆς ἱστορίας της, μιὰ μεγάλη γιορτὴ μὲ θυσίες, τὰ πασίγνωστα Παναθήναια. Σ' ἀνάμνησι ἀκόμα αὐτῆς τῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς μετοικεσίας τῶν δήμων καθιέρωσε ἐπίσης ἄλλη μιὰ θυσία, τὰ «Μετοίκια».

Σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσί του ὁ Θησέας παραιτήθηκε τότες ἀμέσως ἀπὸ τὴ βασιλεία καὶ ρίχτηκε στὴν ὀργάνωσι τῆς πολιτείας του, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς Θεούς: Ἔστειλε δηλαδὴ καὶ ρώτησε τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ τὴν τύχη τῆς πόλης, καὶ κεῖνο τοὔδωσε τὸν παρακάτω χρησμό:

Θησέα, παιδὶ τοῦ Αἰγέα,
καὶ τοῦ Πιτθέα τῆς κόρης γόνε:
Μάθε πὼς ὁ πατέρας μου
κρεμνάει τύχες πολλὲς
Καὶ ζωὲς πολλῶν πολιτειῶν
στὴν πολιτεία σου." Ὅμως,
χωρὶς σκοτοῦρες κι' ἀγωνίες ἐσὺ νὰ τὴ φροντίζῃς'
Τὸ φουσκωμένο ἀσκὶ ἀβούλιαχτο εἶναι.

Λένε ἀκόμα ὅτι τὸν ἴδιο χρησμὸ μὲ τὸ «φουσκωμένο ἀσκὶ» ἔβγαλε—πολὺ ἀργότερα—γιὰ τὴν Ἀθήνα ἡ Σίβυλλα τῶν Δελφῶν (ὅταν ἦρθε καταχτητὴς ὁ Σύλλας), λέγοντας:

Πέφτει στὸ νερὸ τὸ ἀσκὶ
μὰ ποτές του δὲ βουλιάζει.

Θέλοντας ὁ Θησέας νὰ μεγαλώσῃ τὸν πληθυσμὸ τῆς νέας πολιτείας του, ἔστειλε παντοῦ καὶ προσκαλοῦσε ὅποιους θέλουν νἄρθουν στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ χαροῦν τὸ πολίτευμα τῆς ἰσότητος, μένοντας μόνιμοι κάτοικοί της. Λένε μάλιστα πὼς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν Θησέα βγῆκε ὁ λόγος: «Ἐδῶ μαζευτῆτε ὅλοι οἱ λαοί».

Δὲν ἄφησε ὅμως ὁ Θησέας καὶ τὴ δημοκρατία του στὸ ἔλεος ὅλων αὐτῶν ποὺ μαζεύτηκαν ἀπὸ παντοῦ στὴν Ἀθήνα. Πρῶτος εἶναι αὐτὸς ποὺ τοὺς ἐχώρισε σὲ εὐπατρίδες, σὲ γεωργοὺς καὶ σὲ ἐπαγγελματίες. Ὅσο γιὰ τὴν ἰσότητα, νὰ πῶς τὴν ἐννοοῦσε ὁ Θησέας: Οἱ εὐπατρίδες ἤτανε σπουδαῖοι γιατὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔβγαιναν οἱ ἀρχόντοι, οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ οἱ ἱερεῖς. Οἱ γεωργοὶ ἤτανε σπουδαῖοι γιατὶ ἦταν χρήσιμοι. Οἱ ἐπαγγελματίες πάλι ἤτανε σπουδαῖοι γιατὶ ἤτανε πολλοί! Ὥστε, οἱ πολῖτες τῆς Ἀθήνας τοῦ Θησέα ἤτανε — σὰ νὰ λέμε — ἴσοι γιὰ τὴν ἴδια τους σπουδαιότητα. Γιὰ τὸ ὅτι ὅμως ὁ Θησέας πρῶτος αὐτὸς ἐσυμπάθησε τὸν ὄχλο — ὅπως μᾶς λέει ὁ Ἀριστοτέλης — ἐγκαταλείποντας τὸ μοναρχικὸ σύστημα, μαρτυρᾷ καὶ ὁ Ὅμηρος στὴ δεύτερη ραψωδία τῆς Ἰλιάδας, ἐκεῖ δηλαδὴ ποὺ κάνει τὸν Κατάλογο τῶν καραβιῶν καὶ ὀνομάζει τοὺς Ἀθηναίους δῆμο.

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Σχετικῶς μὲ τοὺς διεθνεῖς φιλοτελικοὺς καταλόγους ποὺ ἐγράψαμεν ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἐλβετίαν, ὑπάρχουσιν ἀκόμη καὶ οἱ ἑξῆς:

Εἰς τὴν Γερμανίαν κυκλοφοροῦν δύο κατάλογοι τοῦ Michel καὶ τοῦ Sents παλαιότατοι καὶ αὐτοί.

Οἱ κατάλογοι αὐτοὶ λαμβάνονται ὡς βάσις εἰς τὴν Γερμανίαν, Ρωσσίαν καὶ ὅλα τὰ βόρεια Κράτη τῆς Εὐρώπης. Αἱ τιμαὶ των εἶναι, φυσικά, εἰς μάρκα, ἀλλ' εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτεραι τῶν τιμῶν ποὺ ὁρίζει ὁ Γαλλικὸς κατάλογος. Περιέχουν δὲ ὄχι μόνον ὅλας τὰς γνωστὰς διαφορὰς τῶν γραμματοσήμων ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς γενομένας ἐκδόσεις γενικῶς τῶν γραμματοσήμων, ἀσχέτως τοῦ ἂν αὗται ἦσαν ἐπίσημοι ἢ μὴ εἰς τὴν χώραν των

Ὁ Ἀγγλικὸς κατάλογος τοῦ Gibbons' εἶναι καὶ αὐτὸς πλουσιώτατος εἰς ποικιλίας γραμματοσήμων ὅλων τῶν χωρῶν καὶ αἱ τιμαί του εἰς λίρας ὑπερβαίνουσι κατ' ἀναλογίαν συναλλάγματος τὰς τιμὰς τοῦ Γαλλικοῦ. Κυκλοφορεῖ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ὅλας τὰς ἀποικίας της, ὅπως καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν. Παλαιὸς καὶ αὐτός, εἶχε πέρυσι τὴν 46ην ἔκδοσίν του καὶ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν τὸ ἕν, καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου τὸ ἄλλο.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἰδίως τὴν Βόρειον καὶ τὴν Κεντρικὴν κυκλοφορεῖ εὐρύτατα ὁ Κατάλογος Scotts. Ὀγκωδέστερος ὅλων τῶν ἄλλων καὶ πλουσιώτατος παρέχει τὰς μεγαλειτέρας τιμὰς εἰς ὅλα γενικῶς τὰ γραμματόσημα, καὶ τώρα μὲ τὴν τιμὴν ποὺ ἔχει τὸ δολλάριον θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ πωλήσῃ κανεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταλόγου αὐτοῦ τὰ γραμματόσημα ποὺ ἔχει!

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς καταλόγους εἰς τὰ μικρότερα Κράτη, εἶναι φυσικὸν οἱ φιλοτελισταὶ κάτοικοι αὐτῶν νὰ περιορίζωνται εἰς καταλόγους μόνον τῶν ἰδικῶν των γραμματοσήμων (ὡς καὶ τῶν ἀποικιῶν των, ὅ,τι ἔχουν) ποὺ κυκλοφοροῦν μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων ἑκάστου. Τοιούτους καταλόγους γνωρίζομεν νὰ ἐκδίδωνται εἰς Ἰταλίαν ποὺ περιλαμβάνει καὶ τὰ γραμματόσημα τοῦ Βατικανοῦ, Ἁγίου Μαρίνου, καὶ τῶν λοιπῶν παλαιῶν Ἰταλικῶν δουκάτων, εἰς Ὀλλανδίαν, Βέλγιον (ποὺ περιέχει καὶ τοῦ Βελγικοῦ Κογκό), Ἰσπανίαν, Ρωσίαν (τῶν σοβιετικῶν γραμματοσήμων καὶ ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Κράτος), Αἴγυπτον (ἐκδιδόμενος μάλιστα ἀπὸ Ἑλληνικὸν ἐμπορικὸν οἶκον) καὶ Γιουγκοσλαυΐαν.

Ἰδικοί μας κατάλογοι ἔχουσιν ἐκδοθῆ πολλοὶ καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Πρᾶγμα ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων ὑπῆρχε πάντοτε διὰ τὸ Ἑλληνικὸν γραμματόσημον καὶ ἰδίως τοῦ πρώτου τύπου (μεγάλη κεφαλὴ Ἑρμοῦ), ὅστις θεωρεῖται ὁ κατ' ἐξοχὴν κλασσικός.

Οἱ κατάλογοι οὗτοι συνοδεύονται καὶ ἀπὸ μικρὰς μελέτας τοῦ πρώτου τύπου, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχον ἀσχοληθῆ ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἱ ἐκδόται του.

Εἰς τὸ Παρίσι εἶχεν ἐκδοθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ Γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Νικολαΐδου, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Ἕλλην ἔμπορος γραμματοσήμων ἐκεῖ, καὶ ὁ ὁποῖος ζήσας τὰ περισσότερα ἔτη ἐδῶ καί, παρακολουθῶν τότε τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐκδόσεις τῶν γραμματοσήμων, ἀπετέλει τὴν ζωντανὴν ἱστορίαν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ποικιλίας αὐτῶν. Ἀργότερον ἐξέδωκεν ἐκεῖ ἄλλην τοιαύτην μελέτην μετὰ τιμοκαταλόγου ὁ Paul de Smeth, καὶ τελευταίως ἐξέδωκε μόνον κατάλογον διὰ τὸν πρῶτον τύπον εἰς Γαλλικὰ φράγκα, ἀλλὰ πολὺ περιγραφικὸν ὅλων τῶν ἐκδοθέντων γραμματοσήμων καὶ μὲ τὰς πραγματικὰς των ἐμπορικὰς τιμὰς ὁ Ἕλλην ἔμπορος καὶ πραγματογνώμων διὰ τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Κρητικὰ γραμματόσημα Κων. Δεϊλάκης μετὰ τοῦ Γάλλου μηχανικοῦ P. Arnaud, ἀμφοτέρων μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοτελικῆς Ἑταιρείας.

Ἐν Ἑλλάδι τοιούτους καταλόγους εἶχον ἐκδώσει ἀρχικῶς οἱ κ.κ. Κ. Σπετσιώτης, Νικ. Γαρᾶς ἐμπεριστατωμένον, περιέχοντα καὶ τὰς τιμὰς ὅλων τῶν γνωστῶν διαφορῶν τῶν γραμματοσήμων μας, ὁ κ. Εὐάγγ. Μελιγκουνάκης (1934), ὁ κ. Δημήτριος Ζερλέντης μετὰ τοῦ μακαρίτου Κ. Κορωναίου, καὶ ἤδη ἀναγγέλλεται ἡ ἔκδοσις ἑνὸς νέου καταλόγου ὑπὸ τοῦ κ. Δημ. Κουμουνδούρου, μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοτελικῆς Ἑταιρείας, εἰς ὃν ἔχει ἀνατεθῆ ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ της «Φιλοτέλεια».

Ὁ κατάλογος οὗτος εἶναι ἀποτέλεσμα συνεργασίας ὅλων τῶν εἰδικῶν καὶ τῶν ἐμπορευομένων τὸ Ἑλληνικὸν γραμματόσημον, καὶ αἱ τιμαί του εἰς δραχμὰς εἶναι αἱ πραγματικαί, ὅσαι δίδονται διὰ τὴν ἀγορὰν ἑκάστου γραμματοσήμου.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ εἶναι ἀποτέλεσμα συγκεντρώσεως ἐπὶ πολλὰ ἔτη τῶν τιμῶν, ἃς ἐπέτυχον κατὰ διαφόρους δημοπρασίας εἰς τὰς φιλοτελικὰς ὀργανώσεις τὰ διάφορα γραμματόσημα. Εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον συμπεριλαμβάνονται ὅλαι αἱ μέχρι σήμερον ἐκδόσεις, καὶ διαφοραὶ (λάθη κτλ.) τῶν γραμματοσήμων μὲ τὰς τιμὰς μιᾶς ἑκάστης αὐτῶν.

Ἀναμένεται ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας παρήγγειλεν ἤδη ἀρκετὰ τεύχη διὰ δῶρα πρὸς τοὺς μαθητὰς φιλοτελιστὰς κατὰ τὴν ἑορτὴν «τῆς ἡμέρας τοῦ γραμματοσήμου» ποὺ θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον.

Ο ΕΦΕΤΗΣ

Οἱ σελίδες

 ΤΟ ΨΙΧΟΥΛΟ

«... διότι ἡ ἀμείλικτος τῶν πραγμάτων ἀνάγκη τοῦ ἐπιβάλλει (τοῦ Κράτους) νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἐνεργὸν παρέμβασίν του μὲ σκοπὸν νὰ προσανατολίζῃ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν πρὸς τὴν γραμμὴν τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ πραγματικὴ κατάστασις καὶ ἡ προοπτικὴ τοῦ μέλλοντος ὑποδεικνύουν».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Ὑπάρχει μιὰ λαϊκὴ παροιμία ποὺ κλείνει μέσα της μιὰ ὁλόκληρη σοφία, ὅπως γενικὰ ὅλες οἱ παροιμίες καὶ οἱ μῦθοι τοῦ λαοῦ μας: «Ὁ καλὸς καπετάνιος στὴ φουρτοῦνα φαίνεται». Τότε βέβαια χρειάζεται ὅλη τὴν ἐξυπνάδα του καὶ τὴν ἑτοιμότητα τοῦ πνεύματός του, τότε ἔχει ἀνάγκη τῆς σωματικῆς καὶ τῆς ψυχικῆς του δυνάμεως. Τότε, ὅταν γύρω του λυσσάζουν τὰ στοιχεῖα, ὅταν τὸ καράβι του παρακυλᾶ καὶ παραδέρνει μέσα στὴν τρικυμία καὶ στὸ σκοτάδι, πρέπει ἀπὸ τὸ θάρρος του νὰ δώσῃ θάρρος κι' ἀπὸ τὴν ἐλπίδα του ἐλπίδα. Τότε χρειάζεται νὰ ἐπιστρατεύσῃ ὅλες τὶς ἱκανότητές του γιὰ νὰ βγῇ νικητὴς ἀπὸ τὸν μεγάλο ἀγῶνα μὲ τὶς θυμωμένες φυσικὲς δυνάμεις ποὺ ζητοῦν τὸ χαμό του. Στὴν τρικυμία στέκει ἄγρυπνος ὁ καπετάνιος στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ του κρατώντας σφιχτὰ ὁ ἴδιος τὸ τιμόνι στὰ χέρια του, στὴ γαλήνη μόνο μπορεῖ νὰ τ' ἀφήσῃ στὰ χέρια τοῦ ναυκλήρου του καὶ νὰ θελήσῃ νὰ ἡσυχάσῃ, νὰ κοιμηθῇ.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο κι' ἕνας Κυβερνήτης μιᾶς χώρας. Τὸ νὰ κυβερνήσῃ ἕνα λαὸ σὲ ἥσυχες ἐποχές, σὲ γαλήνιες μέρες, εἶναι ἐπίσης τέχνη ἐξαίρετη, κατὰ τὸν Πλάτωνα. Ὅμως τὸ νὰ σταθῇ ἄφοβος καὶ τολμηρὸς σὲ κρίσιμες περιστάσεις καὶ σὲ χρόνια δίσεχτα εἶναι μιὰ ἀρετὴ ποὺ βλαστάνει μόνο στοὺς θεόσταλτους Ἀρχηγούς, στοὺς γνήσιους Ἡγέτας.

Καὶ σήμερα εἶναι ἴσως μοναδικὴ στὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ἡ ἐποχή μας. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἤτανε γύρω της ὁ κόσμος σὲ τόσο ἀναβρασμό, ποτὲ δὲν ἀπειλοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα της τόσο δυνατοὶ ἀνεμοστρόβιλοι, κίνδυνοι καὶ ἀγωνίες. Σήμερα ὅλοι οἱ λαοί, ἐμπόλεμοι καὶ μή, ἀγωνίζονται τὸν μεγάλον τῆς ὑπάρξεώς των ἀγῶνα. Ἴσως μόνο οἱ δυνατοὶ στὴ σωφροσύνη τους, καὶ οἱ σώφρονες στὴν πρόβλεψί τους θὰ σταθοῦν ὀρθοί, νικητές, ὅταν φθάσῃ τὸ τέλος τῆς καταιγίδας αὐτῆς. Οἱ λαοὶ ποὺ εἴχανε τὴν τύχη νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ ἀληθινοὺς καὶ γνήσιους Ἀρχηγούς, ἀπὸ προβλεπτικοὺς ὁδηγούς, ἀπὸ στοργικοὺς πατέρες, ἀπὸ δυνατὲς κι' ἀδείλιαστες ψυχές. Τὸ τί θὰ συνέβαινε καὶ στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ ἂν δὲν εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ ἔχῃ ἕναν τέτοιον Κυβερνήτη τὸ ξέρουμε ὅλες μας καὶ ὅλοι. Θὰ ρίχνονταν στὴ δίνη τοῦ ἀνεμοστρόβιλου ἴσως παρασυρμένος καὶ ἀπροετοίμαστος ὑλικὰ καὶ ψυχικά. Ποιὸς δὲν μαντεύει τὸ τέλος τῆς πράξεως αὐτῆς; Τώρα ὅμως μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ἡ ψυχή μας εἶναι ἀρκετὰ ἀτσαλωμένη γιὰ κάθε μελλούμενο. Εἶναι δυνατὴ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ κάθε τι μὲ τὸ θάρρος τοῦ θάρρους Ἐκείνου. Ὅταν τὰ παιδιὰ μιᾶς οἰκογενείας βλέπουν τὴν τόλμη τοῦ πατέρα τους δὲν τρομάζουν γιὰ τίποτα. Κάτω ἀπὸ τὴ δική του τόλμη βλαστάνει καὶ φουντώνει ἡ ἐλπίδα των καὶ ἡ δειλία δὲν βρίσκει θέσι μέσα στὴν ψυχή τους.

Οἱ σημερινοὶ καιροὶ ἀπαιτοῦν ἡρωϊσμὸ σὲ ὅλη τὴ γραμμὴ καὶ ἀπὸ ὅλους μας, ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκούς, μεγάλους καὶ μικρούς. Ἡρωϊσμὸ κάθε στιγμὴ καὶ κάθε ὥρα. Ἴσως νὰ μὴν μᾶς πῆρε ἄμεσα μέσα στὸν κύκλο του ὁ πόλεμος, ἔμμεσα ὅμως ἔχει φθάσει καὶ στὴ δική μας ἐξώθυρα. Μᾶς πολιορκεῖ καὶ μᾶς στενοχωρεῖ μὲ περιορισμοὺς καὶ στερήσεις. Μᾶς βρίσκει ὅμως προετοιμασμένους καὶ ἕτοιμους γιὰ θυσίες.

Ἡ στοργὴ τοῦ Κυβερνήτη μας ἑτοίμασε τὴν ψυχή μας, τῆς γέννησε τὴν ἐμπιστοσύνη γιὰ τὴν σώφρονα διαχείρισι τῶν λαϊκῶν μας πραγμάτων, τῆς φούντωσε τὴν πίστι γιὰ τὴν περίσκεπτη διάταξι ὅλων ἐκείνων ποὺ ἀφοροῦν σήμερα τὴ ζωή μας. Ὅταν ὁ ἴδιος διαγγέλλῃ πρὸς τὸ λαό του τὸ ἁπλὸ καὶ παλλόμενο ἀπὸ στοργὴ διάγγελμα γιὰ τὴν ἐντατικὴ καλλιέργεια, ὅταν παρακαλῇ, προτρέπῃ καὶ ἀπαιτῇ νὰ μὴν ἀφήσουμε οὔτε μιὰ σπιθαμὴ γῆς ἀκαλλιέργητη κι' ἄσπαρτη, ὅταν θέλῃ κι' ἀπὸ κάθε γλάστρα ἂν εἶναι δυνατὸ νὰ βγῇ μιὰ ὀκᾶ πατάτες, ἀγωνίζεται τὸν ὑπέρτατο ἀγῶνα γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ του. Μαζί του ὅμως ἔχει κατανοήσει πιὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτὸς ὅτι εἶναι σήμερα πολὺ σοβαρὰ τὰ λόγια του αὐτὰ κι' ἀπαιτοῦν ἀπὸ ὅλους μας θρησκευτικὴ εὐλάβεια στὴν ἐκτέλεσί τους. Ἀπὸ αὐτὴ μας τὴν προσπάθεια, τὴν ἐνέργεια, ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀντοχὴ ὅλων μας. Πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ψωμί μας. Κι' αὐτὸ τὸ πρέπει εἶναι ἴσως τὸ πιὸ τρανὸ καὶ τὸ πιὸ μεγάλο πρέπει ποὺ ὡς τὰ τώρα ἀκούσαμε. Καὶ πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους. Οἱ δρόμοι ποὺ ἐρχότανε πρὶν τὸ σιτάρι ὁλοένα κλείουν. Ἔτσι μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς βρισκόμαστε σ' ἕναν ἔμμεσο ἀποκλεισμό. Ἡ γῆ μας ὅμως πρέπει νὰ μᾶς θρέψῃ καὶ σ' αὐτὴ τώρα ἂς στρέψουμε ὅλη τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργή μας. Ἂς δουλέψουμε ὅλοι μας ἐντατικά, ὡς ποὺ νὰ περάσῃ ἡ μπόρα. Ἀπὸ τὸν ἀγρότη στὰ πλατιὰ χωράφια του, ὡς τὴν οἰκοκυρὰ στὸ μικρὸ της κηπάκι ἂς κυριαρχῇ τὸ ἀξίωμα Ἐκείνου: «Οὔτε σπιθαμὴ γῆς ἀκαλλιέργητη!» Ἡ ζωὴ ἔχει τὶς ἀπαιτήσεις της, ποὺ κάποτε εἶναι σκληρές. Τὸ τριαντάφυλλο εἶναι ὡραῖο, ἀλλὰ ἡ πατάτα καὶ τὸ μαρουλάκι ἀναγκαῖα. Τὸ πρῶτο εἶναι αἰσθητικὴ καὶ πολυτέλεια, τὸ δεύτερο ζωϊκὴ ἀπαίτησι.

Ἀγαπητά μου κορίτσια,

Ὁ ρόλος τῆς γυναίκας σήμερα, τῆς νοικοκυρᾶς, εἶναι πιὸ σπουδαῖος ἀπὸ κάθε ἐποχή. Εἶναι κι' αὐτὴ ἕνας μικρὸς κυβερνήτης μέσα στὸν κύκλο τῆς οἰκογενείας της. Πρέπει ἡρωϊκὰ νὰ σταθῇ στὸ τιμόνι. Ἂς μὴν τὸ ἀφήσῃ σήμερα στὰ χέρια τοῦ ναυκλήρου, ἂς τὸ κρατήσῃ δυνατὰ στὰ δικά της τὰ χέρια. Ἂς παραμερίσῃ κάθε ἄλλη σκέψι, κάθε ἀτομικὴ ἐπιθυμία καὶ ἂς σταθῇ ἀρχόντισσα καὶ κυβερνήτισσα στὸν κύκλο τοῦ μικροῦ συνόλου τῆς οἰκογενείας της, ἑπομένως καὶ τοῦ μεγάλου συνόλου τοῦ λαοῦ της. Ἂς προσέξῃ σήμερα καὶ τὰ ἐλάχιστα, ἐκεῖνα ποὺ πρὶν δὲν ἔδινε, γιατὶ ἴσως δὲν ἤτανε ἀνάγκη νὰ δώσῃ, προσοχή. Ἂς ἀρχίσῃ πραγματικὰ ἀπὸ τὸ ψίχουλο, ἀπὸ τὸ ξεροκόμματο. Γιατὶ νὰ τρώγῃ ἡ κόττα τὸ ψίχουλο κι' ὁ σκύλος τὸ ξεροκόμματο; Οἱ ἀριθμοὶ τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀγορανομίας μιλᾶνε μιὰ εὔγλωττη γλῶσσα. 8 δράμια ψωμὶ οἰκονομία τὴ μέρα ἀπὸ ξερὰ καὶ ψίχουλα οἰκονομοῦν στὶς 1.750.000 ἑλληνικὲς οἰκογένειες 40 τόννους σιτάρι, δηλ. 313.200 δρχ. τὴν ἡμέρα καὶ 114.000.000 τὸ χρόνο. Τὸ φαντασθήκατε αὐτό, ἀγαπητές μου νοικοκυροῦλες; Τώρα ὅμως ποὺ τὸ μάθατε, φροντίσετε γιὰ τὸ ψίχουλο. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ συντελεῖτε στὴ διατήρησι τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας. Ἐκτελεῖτε τὸ ἱερὸν καθῆκον ποὺ ἀπὸ τὸ Θεὸ σᾶς ἔχει ἀνατεθῇ. Ἐκπληρώνετε τὴν ἐντολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας. Συντελεῖτε στὴ διατήρησι τῆς Φυλῆς. Βοηθεῖτε σὰν καλοὶ καὶ σεῖς Κυβερνῆτες νὰ περάσῃ τὸ καράβι τῆς οἰκογενείας τὸν κακὸ καιρό, ὅπως Ἐκεῖνος προσπαθεῖ νὰ περάσῃ τὸ ἐθνικό μας καράβι σῶο καὶ ἀβλαβὲς μέσα ἀπὸ τὴν παγκόσμια τρικυμία.

Σ. Καρ.

✳ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΘΑΡΙΖΟΥΜΕ ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ ΜΑΣ ✳

Δὲν ἔχουμε βέβαια μαρμάρινα παλάτια, ἀλλὰ πάντως καμμιὰ σκάλα, κανένα ἀγαλματάκι ἢ στὸ μπουφέ μας καμμιὰ πλάκα, ποὺ θέλουμε νὰ διατηροῦμε καθαρά. Ἂς προσέξουμε λοπόν.

1) Μάρμαρα χωρὶς κηλῖδες. Τὰ καθαρίζομε πλένοντάς τα μὲ χλιαρὴ σαπουνάδα, τὰ ξεπλένομε μὲ καθαρὸ νερό, τὰ σκουπίζομε, τὰ γυαλίζομε ἐλαφρὰ μὲ ἀνκοστὶκ ἀπὸ λευκὸ κερί, ἢ μὲ ἐλαιόλαδο. Ἐὰν ἔχουμε νὰ καθαρίσουμε μεγάλας ἐπιφανείας, χρησιμοποιοῦμε μαῦρο σαποῦνι ἢ σόδα, διαλελυμένα σὲ ζεστὸ νερό.

2) Μάρμαρα κηλιδωμένα. Τὰ καθαρίζομε, ἐὰν τὰ πλύνουμε μὲ οἰνόπνευμα 95ο ἢ μὲ νερὸ σόδας. Σχηματίζουμε μιὰ ζύμη μὲ chlorure de chaux σὲ μικρὴ ποσότητα μὲ blanc d'Espagne καὶ μὲ νερό. Ἀλείφομε ἀφθόνως τὰ κηλιδωμένα μέρη. Τὰ ἀφήνομε νὰ ποτισθοῦν ἐπὶ μιὰ ὥρα. Ἀφαιροῦμε τὴ ζύμη, πλένομε μὲ καθαρὸ νερό, σκουπίζομε, τὰ περνοῦμε μὲ ἀνκοστὶκ καὶ τὰ λουστράρομε.

3) Μάρμαρα μὲ κηλῖδες ἀπὸ λιπαρὲς οὐσίες. Σχηματίζομε μιὰ ζύμη μὲ blanc d'Espagne καὶ μὲ βενζίνη καὶ προβαίνομε ὅπως ἀνωτέρω.

4) Μάρμαρα χρωματιστά. Χρησιμοποιοῦμε ἴσα μέρη carbonate de soude, ἐλαφρόπετρας καὶ μαύρου σαπουνιοῦ. Προσθέτομε βραστὸ νερὸ γιὰ νὰ σχηματίσουμε μιὰ ζύμη καὶ ἐνεργοῦμε ὡς ἀνωτέρω.

Παρατηρήσεις: Μὴν ἀφήνετε ποτὲ νὰ παραμένουν καρποὶ χυμώδεις, ὀξέα ἢ ἐσάνς λιπαρὰ στὰ ἐκ μαρμάρου ἀντικείμενα. Οἱ οὐσίες αὐτὲς προξενοῦν κηλῖδες σχεδὸν πάντοτε ἀνεξίτηλες.

Μὴ μεταχειρίζεσθε ποτὲ ὀξέα, ποτὲ μεταλλικὰ σαπούνια. Τὰ ὀξέα προσβάλλουν τὰ μάρμαρα. Θὰ προσέξουμε λοιπὸν νὰ μὴ χύνεται κρασί, χυμὸς φρούτων ἢ ἄλλα ὀξέα στὰ ἐκ μαρμάρου ἀντικείμενα. Ἐὰν συμβῇ ἕνα τέτοιο, θὰ τὸ διορθώσουμε μὲ πλύσιμο δι' ἑνὸς ἀλκαλικοῦ ὑγροῦ καὶ μὲ ἐπίθεσιν ζεστῆς παραφίνης, τὴν ὁποίαν τρίβομε ἀκολούθως πολὺ δυνατὰ γιὰ νὰ γυαλίσῃ τὸ μάρμαρο.

Μάρμαρα σπασμένα: Γιὰ τὰ σπασμένα μάρμαρα σχηματίζομε μιὰ ζύμη ἀπὸ silicate de soude καὶ κιμωλία ἢ ἀπὸ ἄνυδρον ἄσβεστον καὶ μὲ ἀσπράδι αὐγοῦ. Ἀλείφομε τὰ μέρη ποὺ θέλομε νὰ ἑνώσουμε, τὰ δένομε μὲ σπάγγο προσεκτικὰ γιὰ νὰ ἑνωθοῦν καλὰ καὶ νὰ προσκολληθοῦν.

Μερικὲς παιδαγωγικὲς συμβουλὲς

Η ΓΙΑΓΙΑ ΕΙΧΕ ΔΙΚΗΟ

Κάποτε μέσα στὴν προσπάθειά μας νὰ διορθώσωμε τὸ παιδί μας ἀπὸ ἕνα ἐλάττωμα ἢ νὰ τὸ τιμωρήσουμε γιὰ κάτι ποὺ ἔκανε ἐφευρίσκομε τιμωρίες, ποὺ ἐμεῖς νομίζομε ἀκίνδυνες καὶ κατάλληλες, ἐνῷ πραγματικὰ αὐτὲς μπορεῖ νὰ εἶναι σὰν μαχαίρια, ποὺ κόβουν τὴν χρυσῆ κλωστὴ τῆς τρυφερότητος καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης ἀνάμεσα σὲ μᾶς καὶ τὸ παιδί μας. Αὐτὸ φυσικά, ἂν δὲν εἴμαστε καλοὶ παρατηρητὲς καὶ ἂν δὲν ἔχουμε κάπως ἀσχοληθῆ μὲ τὴ ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ, δὲν μποροῦμε νὰ τὸ καταλάβουμε. Ἡ παιδικὴ ψυχὴ εἶναι κάτι πολὺ τρυφερὸ καὶ πολύπλοκο. Πρέπει νὰ τὴν πλησιάζουμε μὲ σεβασμὸ μελετῶντας την, ἀλλὰ ἀποφεύγοντας νὰ τὴν ἐγγίσουμε. Ἂς προσέχομε λοιπὸν καὶ ἂς μελετοῦμε πολὺ τὶς τιμωρίες ποὺ θὰ ἐπιβάλλουμε. Πρῶτα-πρῶτα ἂς ἐξετάζουμε τὸν παιδικὸ χαρακτῆρα. Ἕνα παιδὶ μπορεῖ νὰ πειραχθῆ πολὺ μὲ μιὰ προσβολὴ κι' ἕνα ἄλλο νὰ μὴν τὸ νοιάσῃ οὔτε καὶ ὁ μπάτσος.

• • •

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ Γιαννάκης ἔφερε στὸ σπίτι ἀπαίσιο ἔλεγχο. Στὴν ἀριθμητικὴ εἶχε κακὸ βαθμὸ μὰ τρισχειρότερα στὴν ὀρθογραφία. Ὅλοι στὸ σπίτι του ἤτανε μαζί του θυμωμένοι. Ζητοῦσαν νὰ βροῦνε ποιὰ θἄτανε ἡ τιμωρία ποὺ θἄπρεπε νὰ τοῦ βάλουνε γιὰ νὰ

μὴν ἐπαναληφθῆ τὸ κακό. Ἡ μαμὰ ἐπρότεινε νὰ τὸν ἀφήσουν νηστικό. Μὰ αὐτὸ ἴσως νἄβλαφτε τὴν ὑγεία του! Λοιπόν; Θὰ πήγαινε στὸ κρεββάτι του χωρὶς νὰ τοῦ δώσουν τὸ συνηθισμένο φιλὶ τῆς καληνύχτας. Ἔτσι θὰ πρόσεχε ἄλλη φορά. Ὁ Γιαννάκης σοβαρὸς κι' ἀμίλητος χώθηκε στὸ κρεββάτι. Ἡ μικρή του καρδιὰ πήγαινε νὰ σπάσῃ ἀπὸ παράπονο.

Ἡ γιαγιὰ ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ. Ἀνέβηκε στὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν καὶ πλησίασε στὸ κρεββάτι τοῦ Γιαννάκη. Τὸν βρῆκε πλημμυρισμένο σὲ δάκρυα κάτω ἀπὸ τὸ σκέπασμα. Ἔσκυψε, τὸν φίλησε καὶ τοῦ εἶπε τὴ συνηθισμένη της καληνύχτα. Τῆς γέλασε μέσα ἀπὸ τὸ κλαμένο του πρόσωπο κι' ἀποκοιμήθηκε. Ἡ γιαγιὰ εἶχε ψυχολογήσει τὸ παιδί. Ἤτανε ἕνα εὐαίσθητο πλάσμα. Καλύτερα νὰ μὴν τοῦ ἔδιναν τὸ βραδινὸ φαγητό, παρὰ νὰ τὸ στεροῦσαν τὸ βραδινὸ φιλί. Ἤτανε σκληρὴ ἡ τιμωρία γι' αὐτό, σκληρὴ γιατὶ τοῦ στεροῦσε τὴν ἀγάπη ἐκείνων, ποὺ ἀγαποῦσε. Ἀργότερα καὶ παλληκάρι θὰ μιλᾷ γιὰ τὸ φιλὶ ἐκεῖνο τῆς γιαγιᾶς, γιὰ τὸ πιὸ γλυκὸ φιλὶ στὴ ζωή του.

Ἡ ἀλλαγὴ

Ἂς μιλήσουμε πάλι γιὰ ἕνα παληὸ φόρεμα, ποὺ μὲ λίγη προσπάθεια καὶ θέλησι θὰ γίνῃ τῆς μόδας καὶ θὰ μποροῦμε μ' εὐχαρίστησι νὰ τὸ φοροῦμε χωρὶς νὰ μᾶς γεννᾶ τὸ κουραστικὸ συναίσθημα ὅτι δὲν εἴμαστε τῆς μόδας ντυμένες.

Ξηλώνουμε τὴν μπάσκα ἀπὸ τὸ παληὸ φόρεμα καὶ τὴ μεταβάλλομε στὸ κορσεδάκι τῆς μέσης καὶ στὴ σεμιζέτα, ποὺ τὴ γαρνίρουμε μὲ ντυμένα κουμπάκια. Ἕνας πολὺ μικρὸς κολλάρος, ὅμως μεγάλη γραβάτα ἀπὸ χρωματιστὸ μεταξωτὸ δίνει ἕνα μοντέρνο στὺλ. Ἡ στενὴ ζώνη μπορεῖ νὰ φοντραρισθῆ μὲ τὸ ἴδιο μεταξωτὸ τῆς γραβάτας ἔτσι ποὺ νὰ σχηματίζεται φυτίλι κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριὲς τῆς ζώνης ποὺ κρατιέται μὲ κουμπιά.

Τὰ μανικάκια ξηλώνονται καὶ

κόβονται πάνω σὲ μοντέρνο χνάρι μὲ 3 πιέτες στοὺς ὤμους γιὰ νὰ τοὺς φαρδαίνουν. Ἐπειδὴ εἶναι κατεστραμμένες οἱ μασχάλες, ἀπὸ τὸ φάρδος τῶν παληῶν μανικιῶν κόβουμε ἕνα στενὸ κατωμάνικο καὶ τὸ κουρελιασμένο ἀντικαθίσταται μὲ τὸ γερό.

Τὰ μανίκια φυτιλώνονται ἐπίσης μὲ τὸ χρωματιστὸ μεταξωτό.

Ἔτσι ἀπὸ τὸ παληὸ φόρεμα ἀποκτήσαμε τὸ καινούργιο, καὶ εἶναι ἀρκετὰ κομψὸ καὶ νόστιμο, ὅπως δείχνει τὸ σκίτσο μας.

Νόστιμο στὴν ὄψι καὶ στὴ γεῦσι

Πολλὲς φορὲς φέρνομε σολωμὸ στὸ τραπέζι. Σχεδὸν ὅμως πάντοτε ἡ θέα του δὲν μᾶς κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ὄρεξι. Κι' αὐτὸ γιατὶ εἶναι κομματιασμένο σὰν βγῆ ἀπὸ τὸ κουτὶ καὶ φαίνεται μᾶλλον σὰν ἀπροσδιόριστη κι' ἀκατανόητη σαλάτα παρὰ σὰν ψάρι. Πρῶτα - πρῶτα πρέπει νὰ προσπαθοῦμε ν' ἀνοίγωμε τὸ κουτὶ καλὰ γιὰ νὰ μὴ μαδάῃ. Ἀκόμα μποροῦμε μὲ λίγη θέλησι καὶ προσπάθεια νὰ τὸ διορθώσουμε καὶ στὴν ὄψι καὶ στὴ γεῦσι. Τὸν τρῶμε συνήθως κρύο μὲ λεμόνι καὶ λάδι. Ἂς δοκιμάσωμε κι' ἕναν ἄλλον τρόπο.

Ἀνοίγουμε τὸ κουτὶ καὶ πρὶν βγάλουμε τὸ περιεχόμενό του τὸ ζεσταίνουμε στὸ ζουμί του μέσα σὲ μπὲν - μαρί, δηλ. βάζουμε τὸ κουτὶ μέσα σὲ κατσαρόλα νερὸ ποὺ βράζει.

Ἑτοιμάζομε μιὰ σάλτσα πηχτὴ σὰν μαγιονέζα. Χτυποῦμε δυὸ κρόκους αὐγῶν καὶ τοὺς βάζουμε κι' αὐτοὺς σὲ δοχεῖο μικρό, ἐπίσης σὲ μπὲν - μαρὶ μὲ πιπέρι. Ἐπίσης σὲ ἄλλο δοχεῖο βράζετε ἕνα ποτηράκι ψόδι μὲ νερὸ στὸ ὁποῖο ρίχνετε μικρὰ κρομμυδάκια ἴσως καὶ καρόττα. Ὅταν βράσουν τὰ περνᾶτε ἀπὸ τὸ τρυπητό. Κι' ὅταν θὰ σερβίρετε ἀνακατεύετε τ' αὐγὰ μὲ τὸ

ζῶδι κλπ. καὶ γαρνίρετε ζεστὸ τὸ σολωμό. Κομμάτια λεμόνι καὶ πρασινάδα δηλ. μαρουλόφυλλα γύρω τοῦ δίνουν εὐχάριστη ὄψι.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΑ ΘΕΡΜΟΤΕΡΑ ΣΗΜΕΙΑ

Τῶν Ἀθηνῶν οἱ καλοκαιρινὲς ζέστες εἶναι σχεδόν... χειμώνας ἐν συγκρίσει μὲ τὴ ζέστη ποὺ

κάνει σὲ πολλα μερη τῆς γῆς.

Ἐπὶ παραδείγματι, στὴν Ἀζίζια, στὴν ἔρημη πεδιάδα τοῦ Σεφάρα (στὴ Β. Ἀφρικὴ) ἡ θερμοκρασία ἔφθασε κάποτε στους 136° ὑπὸ σκιάν, ἡ δὲ μέση θερμοκρασία ὅλου τοῦ χρόνου εἶναι 70 βαθμοί.

Ἐπίσης στὸ Γκρίλανδ-ράντις, τῆς Κοιλάδος τοῦ Θανάτου, στὴ Καλιφορνία, τὸ καλοκαῖρι ἡ θερμοκρασια ποτὲ σχεδὸν δὲν πέφτει κάτω ἀπ' τοὺς 120 βαθμούς.

Τὸ φοβερώτερο ὅμως σημεῖο τῆς γῆς ξέρετε ποῦ βρίσκεται; Στὴν Σιβηρία, στὸ Βερκογιάνσκ, ὅπου τὸν χειμῶνα ἡ θερμοκρασία κατεβαίνει στοὺς 80 καὶ 85 βαθμοὺς κάτω ἀπ' τὸ μηδέν, ἐνῷ τὸ καλοκαῖρι φθάνει τοὺς 80 ὣς 90 ὑπὲρ τὸ μηδέν. Δρᾶμα δηλαδή, τόσο τὸν χειμῶνα ὅσο καὶ τὸ καλοκαῖρι.

Ο «ΕΡΜΗΣ» ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ

Ξέρετε ὅτι τὸ ὑπέροχο ἀριστούργημα τοῦ Πραξιτέλους, ὁ περίφημος «Ἑρμῆς», δὲν εἶναι παρὰ περίπου 60 χρόνια ποὺ ξαναεῖδε — μετὰ τὴν ἀρχαιότητα — τὸ φῶς τοῦ ἡλίου;

Ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε ἀρχίσει νὰ διαδίδεται εὐρύτατα στὴν Ἑλλάδα ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, Θεοδόσιος ὁ Β΄ (στὰ 426 μ. Χ.) διέταξε νὰ παύσουν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, οἱ ὁποῖοι τόσην σχέσιν εἶχαν μὲ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου.

Ἔτσι ἡ ζωὴ ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ σβήνῃ στὴ γραφικὴ Ὀλυμπία. Οἱ αἰῶνες περνοῦσαν ὁ ἕνας ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλον ἀπὸ πάνου της καὶ ὁ χρόνος μοιραῖα ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμά του. Τὰ ἀγάλματα ἔπεσαν, τὰ οἰκοδομήματα κατέρρευσαν καὶ σὲ λίγο τὸ πᾶν εἶχε ταφῇ κάτω ἀπὸ χώματα καὶ ὄγκους γῆς.

Σλαῦοι, Γάλλοι, Βενετοί, Τοῦρκοι, πέρασαν ἀπ' τὴν Πελοπόννησο ὡς κατακτηταί, ἀλλὰ κανεὶς δὲ σκέφθηκε τοὺς θησαυροὺς ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν θαμμένοι στὴν Ὀλυμπία.

Ἡ πρωτοβουλία ἀνήκει στὸν Σάξωνα Σάντλερ, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἀνεκίνησε τὸ ζήτημα στὰ 1766.

Ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἔρθει φαίνεται ἀκόμα ἡ ὥρα... Διάφορα ἐμπόδια ἀνέβαλαν τὶς ἀνασκαφὲς μέχρι τοῦ 1874, ὁπότε ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ καθηγητοῦ

Κούρτιου οἱ ἐργασίες ἤρχισαν γιὰ νὰ περατωθοῦν στὰ 1881 καὶ νὰ χαρίσουν τόσους καὶ τόσους θησαυροὺς στὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸν Ἑλληνισμό, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν πολύτιμο «Ἑρμῆ».

ΠΟΤΕ ΕΦΕΥΡΕΘΗ ΤΟ ΛΑΔΙ

Τὸ λάδι ἦτο γνωστὸν στὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα. Ἀναφέρεται δὲ συχνὰ εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὅπου φαίνεται ὅτι ἦτο γνωστὸν ἐπὶ Ἰακὼβ καὶ Μωϋσέως.

Μόνο ποὺ τότε τὸ λάδι δὲν ἔβγαινε σὲ ἐλαιοτριβεῖα. Τὶς ἐληὲς τὶς κοπάνιζαν σὲ μεγάλα γουδιὰ καὶ ἔβγαινε τὸ λάδι.

Στὴν Ἑλλάδα τὸ λάδι τὸ πρω-

τογνώρισαν στὴν Ἀττική, φαίνεται δὲ ὅτι αὐτὸ ὀφείλεται στὸν Κέκρωπα.

Ὁ Κέκρωψ κατήγετο ἀπ' τὴ Σαΐδα, πόλι τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ὅπου ἡ ἐληὰ ἦτο γνωστότατη καὶ ἡ καλλιέργειά της ἡ κυριωτέρα ἐνασχόλησις τῶν κατοίκων.

Ὁ ἡγεμὼν αὐτός, βλέποντας ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς ἦταν κατάλληλο γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς ἐληᾶς, ἐφρόντισε καὶ ἐφύτευσε πολλὲς ἀπ' αὐτές, σὲ λίγο δὲ ἡ χρῆσις τοῦ ἐλαίου εἶχε γενικευθῆ.

Σήμερα ἡ Ἑλλὰς κατέχει μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες θέσεις στὴν παγκόσμιο παραγωγὴ ἐλαίου.

ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΠΟΥ ΑΝΑΣΤΑΙΝΕΤΑΙ

Στὴν Ἀραβία, τὴ Συρία καὶ τὴν Αἴγυπτο ὑπάρχει ἕνα λουλοῦδι, τὸ ρόδον τῆς Ἰεριχοῦς, ποὺ μαραίνεται καὶ ξανανθίζει.

Ἅμα τὸ βάλῃ κανεὶς — μαραμένο — στὸ νερό, τὸ λουλοῦδι ξαναπαίρνει τὰ χρώματά του, τὰ μπουμπούκια του ἀνοίγουν καὶ τὰ πέταλά του ἀναστηλώνονται.

Ἅμα τὸ βγάλετε ὅμως ἀπ' τὸ νερὸ τὸ λουλοῦδι φθίνει σιγὰ-σιγὰ καὶ σὲ λίγο μαραίνεται ἐντελῶς.

Λέγεται ὅτι τὸ λουλοῦδι αὐτὸ ἀνθίζει τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα ποὺ γεννήθηκε ὁ Χριστός.

ΣΤΗ ΓΗ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ἀσχημιότερες φυλὲς τοῦ κόσμου. Ἔχουν ἀπαίσια μαῦρα μαλλιὰ καὶ στόμα μεγάλο, ποὺ θυμίζει τὸ στόμα τοῦ καρχαρία. Γυρίζουν σχεδὸν γυμνοί, ἀλλὰ προφυλάσσονται ἀπ' τὶς καιρικὲς μεταβολὲς ἀπὸ ἕνα παχύτατο... στρῶμα λέρας ποὺ ἔχουν στὰ κορμιά τους.

Τρέφονται μὲ ψάρια ὠμά, τὰ ὁποῖα δὲν πιάνουν αὐτοὶ ἀλλὰ οἱ σκύλοι τους, γιατὶ εἶναι τρομερὰ τεμπέληδες.

Τὰ σπίτια τους εἶναι ὅμοια μὲ τὶς κατοικίες τῶν Ἐσκιμώων. Πεθαίνουν ὅλοι νέοι, γιατὶ τὸ

κλῖμα εἶναι ἀπαίσιο, οἱ δὲ νεκροὶ θάπτονται στὶς σχισμὲς τῶν ἀποκρήμνων βράχων.

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Ἰατροῦ

Συμπτώματα τῆς σκωληκοειδίτιδος

Β΄.

Τὰ μικρόβια ποὺ προκαλοῦν τὴν σκωληκοειδίτιδα, γιατί, ὅπως εἴπαμε καὶ στὸ προηγούμενο, μόνον μικρόβια κάνουν τὴν νόσον καὶ ὄχι κουκκούτσια ἀπὸ σταφύλια ἢ σπόροι ἀπὸ ντομάτες ὅπως κακῶς νομίζουν οἱ πιὸ πολλοί, εἶναι διάφορα, ὁ σταφυλόκοκκος, ὁ στρεπτόκοκκος, ὁ κολοβάκιλλος καὶ διάφορα ἀναερόβια μικρόβια ποὺ προκαλοῦν τὴ γάγγραινα. Ἀπὸ τὰ τελευταῖα μικρόβια προέρχεται καὶ ἡ δυσώδης ἀπόπνοια τοῦ πύου τῆς σκωληκοειδίτιδος. Τὰ μικρόβια πηγαίνουν εἰς τὴν σκωληκοειδῆ ἀπόφυσι ἄλλοτε διὰ τοῦ ἐντέρου καὶ ἄλλοτε διὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.

Τῆς σκωληκοειδίτιδος διακρίνομεν τρεῖς κυρίως μορφάς, τὴν ὀξεῖαν, τὴν ὑποξεῖαν καὶ τὴν χρονίαν.

Κατὰ τὴν ὀξεῖαν μορφὴν ἡ εἰσβολὴ τῆς νόσου εἶναι ἀπότομος καὶ θορυβώδης. Πόνοι τρομεροὶ εἰς ὅλην τὴν κοιλιακὴν χώραν, ἔμετοι ἀκατάσχετοι, τυμπανισμὸς τεράστιος, ταχυσφυγμία καὶ πυρετός, ὄψις συγκοπτικὴ καὶ μεγάλη ζωϊκὴ ἐξάντλησις χαρακτηρίζουν τὴν ὀξεῖαν σκωληκοειδίτιδα. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἄλλοτε ἐπεμβαίνομεν ἰατρικῶς μόνον διὰ πάγου καὶ φαρμάκων ἀναμένοντες εὐνοϊκωτέραν περίστασιν δι' ἐγχείρησιν καὶ ἄλλοτε ἐπεμβαίνομεν ἀμέσως χειρουργικῶς διὰ νὰ προλάβωμεν ρῆξιν τῆς σκωληκοειδοῦς, ἡ ὁποία προκαλεῖ περιτονίτιδα τὶς περισσότερες φορὲς θανατηφόρον. Ἀπὸ αὐτὴν δὲ τὴν αἰτίαν πεθαίνουν ἐκεῖνοι διὰ τοὺς ὁποίους ἀκοῦμε ὅτι ἀπέθανον ἀπὸ σκωληκοειδίτιδα.

Μετὰ τὴν ὀξεῖαν αὐτὴν περίοδον, ἡ ὁποία διαρκεῖ ἀπὸ 3 μέχρι 5 ἡμέρας, ἐπακολουθεῖ τὰς ἐπομένας ἡμέρας ἢ ἑβδομάδας ἐλαφρὰ περίοδος μὲ μικρὰς διαταραχάς, ὅπως συχνοὶ ἀλλὰ ἐλαφροὶ πόνοι εἰς τὴν κοιλίαν, μικρὸς πυρετὸς κλπ. καὶ κατόπιν ἡ χρονία περίοδος, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄρρωστοι παραπονοῦνται σπανίως ἢ ποτὲ καὶ τῶν ὁποίων τὴν νόσον ὑπενθυμίζει εἰς αὐτοὺς ὁ ἰατρὸς κατόπιν ἐξετάσεως δι' ἄλλην νόσον. Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω μορφῆς, ποὺ εἶναι καὶ ἡ σοβαρωτέρα μορφὴ τῆς σκωληκοειδίτιδος καὶ σχεδὸν ἡ πλέον συνήθης, ἔχομεν τὴν ὑποξεῖαν μορφήν, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς παροξυσμοὺς συχνοὺς ἢ ἀραιοὺς ἰδίας διαρκείας μὲ τὴν πρώτην, τὴν ὀξεῖαν, ἀλλὰ μὲ συμπτώματα ὀλιγώτερον ἔντονα. Οἱ κίνδυνοι ὅμως τῶν ἐπιπλοκῶν καὶ ἰδίως τῆς περιτονίτιδος, ὁ πλέον σοβαρός, εἶναι οἱ ἴδιοι τόσον εἰς τὴν ὀξεῖαν ὅσον καὶ εἰς τὴν ὑποξεῖαν μορφὴν καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ θεωροῦμεν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἰατροῦ περιττὴν ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἰδίας θεραπείας ὅπως καὶ εἰς τὴν ὀξεῖαν μορφήν. Τέλος ἡ χρονία σκωληκοειδίτις εἶναι ἡ πλέον ὕπουλος μορφὴ καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τὴν προσέξωμεν ἰδιαιτέρως. Οἱ πάσχοντες παραπονοῦνται διὰ δυσκοιλιότητα, πόνους ἐλαφροὺς κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς κάτω κοιλίας, πονοκεφάλους, περιοδικοὺς ἐμέτους ἢ συχνὴν ναυτίαν καὶ ἰδίως τὰς πρωϊνὰς ὥρας. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν ὑπὸ ἰατροῦ οἱ ἄρρωστοι αἰσθάνονται κατὰ τὴν πίεσιν εἰς τὸ σημεῖον μεταξὺ τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ τοῦ λαγωνίου ὀστοῦ, ποὺ λέγεται εἰς τὴν ἰατρικὴν σημεῖον τοῦ Μακμπούρνεϋ, ἔντονον πόνον καὶ ἀντίστασιν τῶν κοιλιακῶν τοιχωμάτων, ποὺ μαρτυροῦν τὴν ὕπαρξιν χρονίας φλεγμονῆς τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως. Τὴν σχετικὴν αὐτὴν ἡσυχίαν διακόπτουν ἐνίοτε παροξυσμοὶ ἄλλοτε ἔντονοι καὶ ἄλλοτε ἐλαφροί, ποὺ διαρκοῦν 1—3 ἡμέρας καὶ οἱ ὁποῖοι ἄλλοτε προκαλοῦν φαινόμενα σοβαρὰ ὅπως κατὰ τὴν ὀξεῖαν μορφὴν καὶ ἄλλοτε, τὸ συνηθέστερον, ὑποχωροῦν καὶ ἐπανέρχεται ἡ προηγουμένη ἡσυχία, ἡ ὁποία καὶ κάνει τοὺς περισσοτέρους ἀσθενεῖς νὰ ἀποφεύγουν τὸν ἰατρὸν καὶ κυρίως τὴν ἐγχείρησιν ποὺ ἐπιβάλλεται στὴν περίστασι αὐτὴ διότι ἄλλος τρόπος θεραπείας δὲν ὑπάρχει.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς σκωληκοειδίτιδος εἶναι ποικίλη· ἄλλοτε ὑποχωρεῖ καὶ θεραπεύεται μόνη της χωρὶς ἐγχείρησιν καὶ ἄλλοτε, ὅπως εἴπαμε καὶ ἀνωτέρω, ἐπαναλαμβάνονται οἱ παροξυσμοὶ τῆς ὀξείας μορφῆς καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπαλλασσόμεθα μόνον δι' ἐγχειρήσεως. Αἱ ἐπιπλοκαὶ εὐτυχῶς δὲν εἶναι τόσον συνήθεις, ἀλλὰ ἐὰν συμβοῦν εἶναι τρομερὰ ἐπικίνδυνοι, εἶναι δὲ πρώτη καὶ ἡ συνηθεστέρα ἡ περιτονῖτις, τὸ ἀπόστημα τοῦ ἥπατος, ἡ δεξιὰ πυώδης πλευρῖτις καὶ εἰς τὴν γυναῖκα σωρεία ἄλλων ἐπιπλοκῶν ἀπὸ τὰ παραμήτρια καὶ ὠοθήκας.

Εἰς τὸ ἑπόμενον καὶ τελευταῖον θὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ τῆς σκωληκοειδίτιδος τοῦ παιδιοῦ, τοῦ γέροντος καὶ τῆς γυναικός, τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπείαν.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Παιδίατρος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ο ΜΙΣΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΨΑΡΙ

Ἦταν μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν ἔκανε παιδιά, καὶ μιὰ φορὰ παρακάλεσε τὸ Θεό· Θεέ μου δός μου ἕνα παιδί, κι' ἂς εἶναι καὶ μισό. Ὁ Θεὸς τὴν ἄκουσε καὶ τῆς ἔδωσε ἕνα παιδὶ μισό, μὲ μισὸ κεφάλι, μ' ἕνα πόδι, μ' ἕνα χέρι, μὲ μισὸ κορμί, μὲ μισὴ μύτη. Σὰν τέτοιο ποὺ ἦταν, τὸ εἶχαν μέσ' στὸ σπίτι, καὶ δὲν τὸ ἔστελναν στὸ σκολειό, οὔτε σὲ καμμιὰ δουλειά.

Μιὰ μέρα λέει τῆς μάνας του:

— Μάνα, δὲ μοῦ δίνεις ἕνα τσεκοῦρι κι' ἕνα μουλάρι νὰ πάω νὰ κόψω ξύλα;

Κι' ἡ μάνα του τοῦ εἶπε:

— Ποῦ μπορεῖς ἐσύ, παιδί μου, μισὸς ἄνθρωπος, νὰ κόψῃς ξύλα;

Αὐτὸς τὴν παρακάλεσε καὶ πάλι, καὶ τότες αὐτὴ τοῦ ἔδωσε ἕνα τσεκοῦρι κι' ἕνα μουλάρι, καὶ πήγαινε κι' ἔκοβε ξύλα καὶ τἄφερνε στὸ σπίτι. Καὶ μιὰ φορά, καθὼς πήγαινε νὰ κόψῃ ξύλα, πέρασε ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ παλάτι τῆς βασιλοπούλας. Στέκονταν πάνω στὸ μουλάρι του ὀρθὸς μὲ τὸ ἕνα πόδι, καὶ σὰν τὸν εἶδε ἡ βασιλοπούλα γέλασε καὶ φώναξε καὶ τὶς δοῦλες νὰ τὸν ἰδοῦν: Ἐλᾶτε νὰ δῆτε τὸν μισάδη! Καὶ σὰν τὸν εἶδαν, ξεκαρδίστηκαν ἀπὸ τὰ γέλια. Μὰ ἐκεῖ, καθὼς τὸν κοιτοῦσαν, τοῦ ἔπεσε κατὰ γῆς τὸ τσεκοῦρι, καὶ κάθονταν καὶ στοχάζονταν κι' ἔλεγε:

— Νὰ κατεβῶ νὰ τὸ πάρω; Νὰ μὴν κατεβῶ;

Ὡστόσο δὲν κατέβηκε, καὶ τὸ ἄφησε τὸ τσεκοῦρι.

Τότες ἡ βασιλοπούλα εἶπε στὶς δοῦλες της:

— Κοιτᾶξτε τὸ μισάδη! Τοὔπεσε τὸ τσεκοῦρι καὶ δὲν κατέβηκε νὰ τὸ πάρῃ.

Πῆγε λίγο πάρα κάτω, τοῦ ἔπεσε κι' ἡ τριχιά, κι' εἶπε πάλι:

Τότε τοῦ εἶπε ὁ μισάδης: «Φόρτωσέ μου τὸ μουλάρι ξύλα».

— Νὰ κατεβῶ νὰ πάρω τὴν τριχιά; Νὰ μὴν κατεβῶ;

Δὲν θέλησε νὰ κατεβῇ καὶ τὴν ἄφησε κι' ἐκείνη. Πάλι εἶπε ἡ βασιλοπούλα στὶς δοῦλες της: Κοιτᾶξτε τὸν μισάδη! Τοὔπεσε ἡ τριχιά, καὶ δὲν κατέβηκε νὰ τὴν πάρῃ.

Τότε αὐτὸς πῆγε ἐκεῖ ποὺ ἔκοβε τὰ ξύλα, κι' ἐκεῖ στοχάζονταν μὲ τί τσεκοῦρι νὰ τὰ κόψῃ.

Σιμὰ ἐκεῖ ἦταν μιὰ λίμνη, κι' ἐκεῖ ποὺ στοχάζονταν γιὰ τὸ τσεκοῦρι, εἶδε ἕνα ψάρι στὴ λίμνη ποὺ ἔπλεε. Ρίχνει κι' αὐτὸς τὴ φλοκάτα του καὶ τὸ πιάνει. Σὰν τὄπιασε, τοῦ λέει τὸ ψάρι:

— Γλύτωσέ με, καὶ θὰ σοῦ δείξω μιὰ τέχνη ποὺ ὅ,τι θέλεις νὰ γίνεται!

Τότες τοῦ εἶπε ὁ μισάδης:

— Φόρτωσέ μου τὸ μουλάρι ξύλα, νὰ ἰδῶ ἂν εἶναι σωστὸς ὁ λόγος σου.

Καὶ τὸ ψάρι εἶπε:

— Πρῶτος λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ δεύτερος τοῦ ψαριοῦ, νὰ φορτωθῇ τὸ μουλάρι ξύλα!

Κι' ἀμέσως τὸ μουλάρι βρέθηκε φορτωμένο ξύλα. Ὁ μισάδης σὰν τὸ εἶδε, λέει τοῦ ψαριοῦ, νὰ τοῦ εἰπῇ αὐτὴ τὴν τέχνη, καὶ νὰ τὸ γλυτώσῃ.

Τότες τοῦ λέει τὸ ψάρι:

— Νὰ λές: Πρῶτος λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ δεύτερος τοῦ ψαριοῦ, νὰ γίνῃ τὸ τάδε· κι' ἀμέσως ὅ,τι λὲς θὰ γίνεται.

Κι' ἀφοῦ συμφώνησαν, ἀπόλυσε τὸ ψάρι, πῆρε τὸ μουλάρι του φορτωμένο ξύλα, καὶ γυρνῶντας στὸ χωριό του ἔγινε ἕνας τρανὸς ἄνθρωπος.

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ

Αὐτὴ ἡ ἀληθινὴ ἱστορία ἔγινε στὶς Συρακοῦσες τὸ 380 π. Χ.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ κρατοῦσε τὴν ἀρχὴ στὰ χέρια του ὁ τύραννος Διονύσιος ὁ νεώτερος.

Ὁ τύραννος αὐτὸς ἦταν καλὸς στρατηγός, καὶ μέσα σ' ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα κατετρόπωσε τοὺς δυνατοὺς ἐχθροὺς τῶν Σικελῶν, τοὺς Καρχηδόνιους, κι' ἔκανε τὶς Συρακοῦσες τὴν πιὸ πλούσια πόλι τῆς ἀποικίας.

Αὐτά του τὰ προτερήματα ὅμως, τὰ ἔσβηναν σοβαρὰ καὶ μεγάλα ἐλαττώματα. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ἐγωΐστης καὶ θυμώδης, ποὺ δὲν σεβόνταν τοὺς νόμους, καὶ φερνόνταν πολὺ ἄδικα καὶ σκληρά. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ εἶχε πολλοὺς ἐχθροὺς ποὺ οἱ περισσότεροι ἦταν παληοί του φίλοι.

Ἐκεῖνες οἱ ἐποχὲς ἦταν βάρβαρες καὶ σκληρές. Ἕνας τύραννος κακός, ποὺ δὲν ἀγαπιῶνταν ἀπὸ τὸ λαό του, ζοῦσε πάντα μὲ τὸ φόβο πῶς κάποτε θάφτανε ἡ ὥρα νὰ πληρώσῃ τὶς ἀδικίες ποὺ ἔκανε, καὶ ἡ σκέψι αὐτὴ ἔκανε τὴ ζωή του μαρτυρική.

Γι' αὐτὸ διηγοῦνται γιὰ τὸν Διονύσιο πῶς κάποτε τάχα, ἕνας φίλος του, ὁ Δαμοκλῆς ἐξέφρασε τὴν εὐχὴ νὰ γευθῇ ἔστω καὶ γιὰ μιὰ μονάχα μέρα τὴν εὐτυχία νὰ εἶναι τύραννος.

Ὁ Διονύσιος τὸν ἄκουσε, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν κάνῃ νὰ δοκιμάσῃ τὶς χαρὲς τῆς ἐξουσίας του.

Ἔγινε κατὰ τὶς προσταγές του, καὶ ὁ Δαμοκλῆς δὲν χόρταινε νὰ παίζῃ τὸν ἄρχοντα, νὰ κάνῃ τοὺς δούλους νὰ τρέμουν, καὶ νὰ προστάζῃ. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἔτρωγε κι' ἔπινε κι' ἔδινε διαταγές, αἰσθάνθηκε μιὰ σκιὰ ποὺ ἔπεφτε μπροστά του. Σήκωσε τὰ μάτια στὸ ταβάνι, καὶ μ' ἄμετρη τρομάρα εἶδε κρεμασμένο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἕνα γυμνό, βαρὺ σπαθί, ποὺ κρατιόνταν μόνο ἀπὸ μιὰ τρίχα.

Γι' αὐτὸ κι' ἡ φράσις «ἡ σπάθη τοῦ Δαμοκλέους» ἔμεινε, καὶ τὴν μεταχειριζόμαστε ἀκόμη καὶ σήμερα μιλῶντας γιὰ ἕνα μεγάλο κίνδυνο ποὺ μᾶς ἀπειλεῖ.

Κι' ἀληθινὸ νὰ μὴν εἶναι τὸ ἀνέκδοτο, δείχνει πάντως ἀρκετὰ μέσα σὲ ποιὰ τρομάρα ζοῦσε ὁ τύραννος. Γι' αὐτὸ λίγο νὰ τοῦ φαινόνταν κάποιος ὕποπτος ἢ ἐπικίνδυνος, τὸν κατεδίκαζε ἀμέσως σὲ θάνατο.

Ἔτσι γιὰ ὑποψίες, χωρὶς καμμιὰ βάσι, κατεδίκασε σὲ θάνατο καὶ ἕνα νεαρὸ Συρακούσιο, τὸν Φιντία.

Ὁ νέος αὐτὸς ποὺ δὲν περίμενε τὴν ἄδικη καταδίκη, παρεκάλεσε τὸν τύραννο νὰ τοῦ κάνῃ μιὰ χάρι: Εἶχε πολλὲς καὶ σπουδαῖες δουλειὲς στὴ μητρόπολι, κι' ἔπρεπε νὰ πάῃ ὁ ἴδιος νὰ τὶς κανονίσῃ. Ζητοῦσε μονάχα νὰ τὸν ἀφήσουν λίγες ἡμέρες νὰ πάῃ στὴν Ἑλλάδα, νὰ τακτοποιήσῃ τὶς δουλειές του καὶ νὰ γυρίσῃ. Μὰ ὅπως ὁ Διονύσιος τοῦ εἶπε πῶς δὲν πίστευε πῶς ἕνας ἄνθρωπος θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ κρατήσῃ τὸ λόγο του καὶ νὰ γυρίσῃ γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν, ὁ γενναῖος νέος τοῦ εἶπε πῶς θὰ τοῦ ἄφηνε ὅμηρο ἕνα φίλο του.

—Ὁ Δάμων, εἶπε τοῦ Διονυσίου, εἶναι ἕνας δεύτερος ἑαυτός μου, πιὸ πολύτιμος γιὰ μένα κι' ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου, γιατὶ εἶναι φίλος μου. Τὸν ἀφήνω στὰ χέρια σου.

Κατάπληκτος ὁ τύραννος ἀπὸ μιὰ τέτοια πρότασι ἄφησε τὸν Φιντία νὰ φύγῃ, περιμένοντας μ' ἀνυπομονησία νὰ δῇ τί θὰ γίνῃ.

Ἔφτασε ἡ παραμονὴ τῆς μέρας ποὺ θὰ γινόνταν ἡ ἐκτέλεσις, καὶ ὁ Φιντίας ἀκόμα νὰ φανῇ.

— Μοῦ φαίνεται πῶς ὁ φίλος σου σὲ πῆρε γιὰ πολὺ ἀφελῆ, τοὔλεγε κοροϊδευτικὰ ὁ Διονύσιος. Ξαγόρασε τὴν ζωή του μὲ τὴν ἀνοησία σου.

—Ὅ,τι καὶ νὰ κάμῃ ὁ φίλος μου, ἀπαντοῦσε ἥσυχα ὁ Δάμων, εἶναι καλὰ καμωμένο. Ἂν δὲν ἦρθε, κάποιο ἀπρόοπτο ἐμπόδιο θὰ τὸν ἐμπόδισε.

Σὰν ξημέρωσε ἡ μέρα τῆς ἐκτελέσεως, ὡδήγησαν τὸν Δάμονα στὸν τόπο ποὺ θὰ τὸν θανάτωναν στὴ θέσι τοῦ Φιντία.

— Νὰ πῆτε στὸ φίλο μου ἂν ἔλθῃ πίσω μὲ τὸ καλό, τοὺς ἄφησε παραγγελία ὁ Δάμων, πῶς χαίρομαι ποὺ ἄργησε. Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ δὲν ἀξίζει ἂν δὲν μπορῇ κανεὶς νὰ τὴν δώσῃ γιὰ κάτι ἀνώτερο κι' ἀπὸ τὴν ἴδια, κι' ἐγὼ χαίρομαι ποὺ δίνω τὴν δική μου γιὰ τὸ φίλο μου.

Μὰ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ὁ δήμιος σήκωνε τὸ σπαθὶ γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι, ἕνας ἄνθρωπος ἄνοιξε μὲ προσπάθεια δρόμο ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, ρίχτηκε στὴ μέση τῆς πλατείας, καὶ φώναξε στὸ δήμιο νὰ σταματήσῃ.

Ἦταν ὁ Φιντίας ποὺ ἀπρόοπτα ἐμπόδια τὸν εἶχαν ἀργοπορήσει κι' ἐρχόνταν τώρα νὰ πάρῃ τὴ θέσι του.

Οἱ δυὸ φίλοι φιλήθηκαν μὲ συγκίνησι, ἀλλὰ κανένας δὲν ἤθελε νὰ φύγῃ.

Τόση ἐντύπωσι ὅμως ἔκανε αὐτὸ τὸ συμβὰν στὸν Διονύσιο, ποὺ χάρισε τὴν ζωὴ στὸν Φιντία, καὶ παρεκάλεσε τοὺς δύο νέους νὰ τὸν πάρουν γιὰ τρίτο στὴ φιλία τους.

Τί λέτε σεῖς; Νὰ δέχτηκαν; Γιατὶ ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει...

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἔπινε καὶ ἔδινε διαταγές, αἰσθάνθηκε μιὰ σκιὰ ποὺ ἔπεφτε μπροστά του.

Διασκευὴ Ε. Κ.

ὁ Κῆποι

"ΟΥΤΕ ΣΠΙΘΑΜΗ,,

Εἴμαστε βέβαια μικροὶ ἐμεῖς οἱ Σκαπανεῖς, καὶ ἡ δική μας δύναμι δὲν φτάνει νὰ πιάσωμε τὸ ἄροτρο, μὰ οὔτε νὰ σκάψωμε βαθειὰ μὲ τὸ τσαπί. Μποροῦμε ὅμως νὰ κάμωμε τόσες ἄλλες βοηθητικὲς δουλειὲς στὸ χωράφι καὶ στὸν κῆπο, ποὺ εἶναι καὶ αὐτὲς χρήσιμες γιὰ νὰ προκόψουν οἱ καλλιέργειες. Τώρα ποὺ θἀρχίσῃ ἡ σπορὰ νὰ μαζεύουμε τὶς πέτρες, νὰ βγάζουμε τὰ ξερὰ ἀγκάθια καὶ τὰ ἀγριόχορτα, ὥστε νὰ καθαριστῇ τὸ χωράφι γιὰ νὰ μπορῇ τὸ ἄροτρο νὰ κάνῃ εὔκολα τὴ δουλειά του. Πιὸ ὕστερα, ὅταν φυτρώσουν τὰ φυτά, νὰ βοτανίζωμε. Τὸ βοτάνισμα ἰδιαιτέρως εἶναι δουλειὰ ποὺ μποροῦμε πολὺ καλὰ νὰ τὴν κάνουμε ὅπως καὶ τὸ σκάλισμα, γιατὶ αὐτὰ δὲν ἀπαιτοῦν οὔτε δυσκολία οὔτε κόπο ἐξαιρετικό. Οἱ συναγωνιστὲς στὰ χωριὰ ποὺ ἔχουν οἱ γονεῖς των κτήματα, τώρα ποὺ θὰ γίνουν οἱ καλλιέργειες, πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσουν μὲ ὅλη τους τὴν προθυμία. Ἔτσι θὰ μπορέσουν οἱ μεγαλύτεροι τοῦ σπιτιοῦ νὰ σκάψουν, νὰ ὀργώσουν καὶ νὰ σπείρουν περισσότερη γῆ καὶ νὰ παραχθῇ περισσότερο σιτάρι καὶ ἄλλοι δημητριακοὶ καρποὶ ποὺ τόση ἀνάγκη ἔχουμε σήμερα. Ὁ Ἀρχηγὸς ποὺ διέταξε «οὔτε σπιθαμὴ γῆς νὰ μὴ μείνῃ ἀκαλλιέργητη» θὰ χαρῇ πολὺ ὅταν βλέπῃ πὼς καὶ μεῖς βοηθοῦμε μὲ τὶς μικρές μας δυνάμεις γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ σκοπό.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὰ Σκαπανάκια Μαλαματή, Γεώργιος καὶ Βασιλάκης Πουγγία, ἐκ Θεσ)νίκης.

Τὸ Διηγηματάκι μας

Ὁ Μαγεμένος Μύλος

Ἦταν μιὰ φορὰ μιὰ φτωχὴ γυναῖκα, ποὺ ζοῦσε ψηλὰ στὸ βουνό, μαζὶ μὲ τὴν κορούλα της, σ' ἕνα καλύβι. Κάποτε ἡ μητέρα ἀρρώστησε καὶ τὸ κοριτσάκι ἀναγκάστηκε νὰ πάη στὸ δάσος νὰ μαζέψῃ ξύλα. Ἡ μικρούλα ἤτανε τόσο πολὺ κουρασμένη ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴν πίκρα καὶ τόσο λυπημένη, ποὺ κάθησε πάνω σ' ἕνα θάμνο κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

Παρουσιάστηκε τότε μπροστά της μιὰ ψηλὴ καὶ ὡραία γυναῖκα, μὲ ἥμερο πρόσωπο καὶ τὴ ρώτησε: «Γιατὶ κλαῖς;». Σὰν ἄκουσε ποιὰ ἦταν ἡ λύπη τῆς μικρῆς, ἔβγαλε μέσα ἀπὸ τὸ θάμνο ἕνα μικρὸ μύλο καὶ τῆς τὸν ἔδωσε λέγοντας: «Γύρισε τὸ μύλο δεξιά, καὶ τότε ἀλέθει ὡραῖο, ἄσπρο ἀλεῦρι ἀπὸ σιτάρι. Γύρισέ τον ἀριστερὰ κι' ἀλέθει κριθάρι. Πίεσε τὸ μικρὸ κουμπάκι ποὺ ἔχει ἀπὸ πάνω καὶ τότε στέκεται ἥσυχος. Μὰ ἂν τὸ πῇς σὲ κανένα θὰ σταματήσῃ καὶ δὲν θὰ ξαναλέσῃ πιὰ τίποτε»!

Σὰν εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ἡ ψηλὴ γυ-

Διασκευὴ ἀπὸ τ' ἀγγλικὰ

9. (Συνέχεια)

Τὴν εἶχε πάρει ὁ ὕπνος τὴ Χιονάτη κι' εἶχε δεῖ μάλιστα κι' ἕνα πολὺ εὐχάριστο ὄνειρο. Τινάχτηκε λοιπὸν ἀπάνω σαστισμένη κι' εἶπε πὼς τὸ μέλι ἦταν πολὺ πιὸ καλὸ γιὰ παγίδες παρὰ τὰ βελανίδια. Ὁ Γουρουνάκης ὅμως δὲν συμφωνοῦσε. Καὶ θὰ τσακώνουνταν ἂν ξάφνου ὁ Γουρουνάκης δὲ συλλογίζουνταν πὼς ἂν ἔβαζαν στὴν παγίδα βελανίδια, αὐτὸς θἄπρεπε νὰ βρῇ τὰ βελανίδια. Ἐνῶ ἂν ἔβαζαν στὴν παγίδα μέλι, ἡ Χιονάτη θἄπρεπε νὰ δώσῃ ἀπὸ τὸ δικό της μέλι.

—Πολὺ καλὰ λοιπόν. Ἂς εἶναι μέλι, εἶπε, ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Χιονάτη εἶχε φτάσει στὸ ἴδιο συμπέρασμα κι' ἦταν ἕτοιμη νὰ πῇ: Πολὺ καλὰ λοιπόν, ἂς εἶναι βελανίδια!

—Μέλι, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Ἐγὼ θὰ σκάψω τὸ λάκκο καὶ σὺ θὰ πᾷς νὰ φέρῃς μέλι.

—Πολὺ καλά, εἶπε ἡ Χιονάτη καὶ κίνησε.

Μόλις ἔφτασε σπίτι ἄνοιξε τὸ ντουλάπι. Ἀνέβηκε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ κατέβασε ἕνα πολὺ μεγάλο πιθάρι, ποὺ βρίσκονταν στὸ πιὸ ψηλὸ ράφι. Ἦταν γραμμένο ἀπάνω «Μαίλλι». Μὰ γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἡ Χιονάτη ἔβγαλε τὸ χαρτὶ ποὺ ἦταν σφραγισμένο καὶ κοίταξε καὶ τῆς φάνηκε πὼς ἦταν μέλι.

—Μὰ ποτὲ δὲν μπορεῖς νὰ ξέρῃς, εἶπε ἡ Χιονάτη. Θυμᾶμαι μιὰ φορὰ τὸ θεῖο μου ποὺ ἔλεγε πὼς εἶδε τυρὶ ποὺ εἶχε ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ χρῶμα.

—Γι' αὐτὸ ἔχωσε τὴ γλῶσσα της κι' ἄγλειψε μιὰ φορά.

—Ναί, εἶπε, εἶναι μέλι. Δὲ χωρεῖ ἀμφιβολία. Μέλι ὡς τὸν πάτο. Ἐκτὸς

Ἡ Χιονάτη δὲ μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ.

ἂν κανένας ἔβαλε τυρὶ στὸν πάτο, ἔτσι, γιὰ ἀστεῖο, εἶπε. Ἴσως θὰ ἔκανα καλύτερα νὰ προχωρήσω ἀ-

των σκαπανέων μας

ναίκα χάθηκε. Τὸ κοριτσάκι πῆγε τὸ μύλο στὸ σπιτάκι τους κι' ἀπὸ τότε ὅλες οἱ στενοχώριες καὶ οἱ στερήσεις πήρανε τέλος, γιατὶ εἴχανε νὰ φᾶνε ὅσο θέλανε.

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο τὸ κοριτσάκι ἀρρώστησε καὶ ἡ ψυχούλα του πέταξε μαζὶ μὲ τ' ἀγγελούδια στὸν οὐρανό. Ἡ μητέρα ἔκλαψε πολύ, ὅπως εἶχε κλάψει καὶ τὸ κοριτσάκι της. Ὕστερα, καθὼς πείνασε, γύρισε τὸ μύλο δεξιὰ ν' ἀλέση σιτάρι. Ὅταν ἄλεσε ἀρκετά, ἡ γρηούλα θέλησε νὰ σταματήση τὸ μύλο. Ἀλλὰ ὁ μύλος δὲν σταματοῦσε. Τὸ ἀλεῦρι γέμισε ὁλόκληρο τὸ σπιτάκι, κύλισε ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ τὸ παράθυρο ἔξω σὰν ποτάμι καὶ ἁπλώθηκε καὶ στρώθηκε σὰν σεντόνι σκεπάζοντας τὰ βουνά, τοὺς κάμπους, τὰ χωριὰ καὶ τὶς πολιτεῖες.

Ἀπὸ τότε, ὅταν τὸ χειμῶνα ἁπλώνεται τὸ ἄσπρο σεντόνι τοῦ χιονιοῦ, οἱ ἄνθρωποι θυμοῦνται τὸ ἄσπρο ἀλεῦρι ποὺ στρώθηκε στὰ βουνὰ καὶ στοὺς κάμπους καὶ λένε: «Τὸ στρώνει πάλι ἐφέτος»!

Γ. Δ.

ἔξυπνα κουτά

Ἀπορία τοῦ Τοτοῦ ὅταν ἄκουσε πὼς ὁ μαραγκὸς ἔχει δυὸ εἰδῶν ξύλο, καρυδιὰ καὶ ὀξυά.

— Ποιὸ ἀπ' τὰ δυὸ πονᾷ περισσότερο;

— Ἀμ' ἐσύ, Μίμη, πόσων χρονῶν εἶσαι;

— Ἔξη ἀκριβῶς!

— Ἅ, τί χαρά μου! Σὲ δυὸ χρόνια θὰ σὲ φτάσω, γιατὶ τώρα εἶμαι τεσσάρων.

Ὁ δάσκαλος: — 3 ἐπὶ 5 πόσα κάνουν;

Ὁ μαθητής: — 15.

Ὁ δάσκαλος: Καὶ πῶς τὸ βρῆκες αὐτό;

Ὁ μαθητής: — Αὐτὸ κι' ἐγὼ σκέπτομαι καὶ μοῦ φαίνεται περίεργο.

Ὁ κὺρ χοντρὸς ἐγύρισεν ἀπ' τὴν Ἀμερική,
μὲ πίπα πῆχες τέσσερις, στὴ μέση του ζωνάρι.
Φορεῖ καπέλλο μακρουλὸ καὶ μὲ περίσσεια χάρι
κάνει τὸ παλληκάρι.

Νὰ δῶ, κὺρ γάϊδαρε, μαθές, ἂν εἶν' ἀρχοντικὴ
ἡ κούτρα σου ἡ ἀνέμυαλη καὶ γεροκαμωμένη.
Κανένας ἄλλος γάϊδαρος νὰ μὴ σοῦ παραβγαίνη
κι' ἐκστατικὸς νὰ μένη....

Τί πληρωμή! Τοῦ φάνηκε σφοντύλι ὁ οὐρανός,
ὅλο τὸν κόσμο ἀνάποδα σὲ μιὰ στιγμὴ τὸν βλέπει.
Στὰ μάτια του ἁπλώθηκε κατάμαυρη μιὰ σκέπη...
Κυττᾶ τὸν γάϊδαρο βουβὸς κι' ὁ γάϊδαρος τὸν βλέπει!...

Γ. Δ.

κόμα λίγο: μὴν τύχη κι' οἱ ἐλέφαντες δὲν τρῶν τὸ τυρί, ὅπως κι' ἐγώ.

Κι' ἔχωσε βαθειὰ τὴ γλῶσσα της.

— Ἅ! εἶχα δίκιο. Μέλι πέρα γιὰ πέρα! εἶπε.

Ἀφοῦ βεβαιώθηκε ἔτσι, πῆρε τὸ πιθάρι καὶ τὸ πῆγε στὸν Γουρουνάκη. Κι' ὁ Γουρουνάκης κοίταξε ἀπὸ τὸν πολὺ βαθὺ λάκκο του κι' εἶπε:

— Τὄφερες;

Κι' ἡ Χιονάτη εἶπε:

— Ναί, μὰ δὲν εἶναι ἐντελῶς γιομᾶτο. Καὶ τὸ πέταξε κάτω στὸν Γουρουνάκη, κι' ὁ Γουρουνάκης εἶπε:

— Ὄχι, δὲν εἶναι. Δὲν ἔχεις ἄλλο;

Κι' ἡ Χιονάτη εἶπε:

— Ὄχι!

Γιατὶ δὲν εἶχε ἄλλο. Ἔτσι ὁ Γουρουνάκης ἔβαλε τὸ πιθάρι στὸν πάτο τοῦ λάκκου καὶ σκαρφάλωσε ἔπειτα ἔξω καὶ γύρισαν μαζὶ σπίτι.

— Καληνύχτα, Πούφ, εἶπε ὁ Γουρουνάκης, ὅταν ἔφτασαν στὸ σπίτι τῆς Χιονάτης. Κι' αὔριο τὸ πρωὶ στὶς ἔξη θὰ συναντηθοῦμε στὰ Ἔξη Πεῦκα. Νὰ δοῦμε πόσους ἐλέφαντες πιάσαμε στὴν παγίδα μας.

— Στὶς ἔξη ἀκριβῶς, Γουρουνάκη. Μπᾶς κι' ἔχεις λίγο σκοινί;

— Ὄχι. Τί τὸ θέλεις τὸ σκοινί;

— Νὰ τοὺς φέρουμε σπίτι.

— Ἅ! Φαντάζουμαι οἱ ἐλέφαντες ἔρχονται ὅταν σφυρίζης.

— Μερικοὶ ναὶ καὶ μερικοὶ ὄχι. Κανεὶς δὲν ξέρει ποτὲ μὲ τοὺς ἐλέφαντες. Λοιπόν, καληνύχτα.

— Καληνύχτα.

Καὶ νάσου ὁ καλός μας ὁ Γουρουνάκης ἔτρεχε γιὰ τὸ σπίτι του τὴν ὥρα ποὺ ἡ Χιονάτη ἑτοιμαζόταν νὰ πέση.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες ὧρες, ἀκριβῶς μόλις ἀρχίζει ἡ νύχτα νὰ ξεθωριάζη, ἡ Χιονάτη ξύπνησε ξαφνικὰ μ' ἕνα περίεργο συναίσθημα. Τὸ εἶχε καὶ ἄλλοτε αὐτὸ τὸ συναίσθημα κι' ἤξερε τί σημαίνει. Πεινοῦσε. Ἔτρεξε λοιπὸν στὸ ντουλάπι, ἀνέβηκε σὲ μιὰ καρέκλα, ἔφτασε στὸ πιὸ ψηλὸ ράφι καὶ βρῆκε . . . τίποτα! . . .

Ἀνέβηκε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ ἔπιασε τὸ βάζο μὲ τὸ μέλι.

«Πολὺ περίεργο, συλλογίστηκε. Ξέρω πὼς εἶχα ἕνα πιθαράκι, γιομᾶτο ὡς ἀπάνω, μὲ μέλι. Κι' εἶχα γράψει «μαίλλι» ἀπέξω, γιὰ νὰ ξέρω πὼς ἦταν μέλι. Πολὺ περίεργο!».

Καὶ τότε ἄρχισε νὰ ψάχνη παντοῦ καὶ ν' ἀπορῇ καὶ νὰ μουρμουρίζη ἀπὸ μέσα της αὐτὸ τὸ τραγουδάκι:

Στὸν Ἄη - Φανούρη
ποὔχει μυαλὸ καὶ γνῶσι
θὰ δώσω ἕνα κουλοῦρι
νὰ μοῦ τὸ φανερώση.
Μέλι - μέλι φανερώσου
νὰ γλυκάνης τὸ μωρό σου!

(Ἀκολουθεῖ)

Γιά νά μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἕνας Σαμψὼν

Ὁ Γιωργάκης κι' ὁ Κωστάκης σκάβοντας στὸν κῆπο ἀνακαλύπτουν ρίζες δέντρου.

Γιωργάκης: Ποιὸς ξέρει τίνος δέντρου νὰ εἶναι αὐτὲς οἱ ρίζες!

Κωστάκης: Μπᾶ! εὐκολώτατο. Νὰ κουνήσουμε τὶς ρίζες, καὶ ὅποιο δέντρο κουνηθῆ, ἐκείνου τοῦ δέντρου θὰ εἶναι.

Ἀπὸ τὸν ὕπνο

Ἡ μαμὰ δίνει ἕνα αὐγὸ ζεστὸ ἀπὸ τὴν κόττα στὴν κόρη της νὰ τὸ ρουφήξῃ. Κι' ἐκείνη μόλις τὸ πῆρε φωνάζει:

— Πώ! πώ! Τὸ αὐγὸ εἶναι ζεστό, σὰν νὰ σηκώθηκε τώρα ἀπὸ τὸν ὕπνο!

Εὐφυολογίες

Ὁ Μάκης πῆγε τὴν πρωτομαγιὰ στὰ Πατήσια καὶ ξαφνα βρέθηκε κάτω ἀπὸ τοὺς τροχοὺς ἑνὸς κάρρου. Εὐτυχῶς δὲν ἔπαθε τίποτε σοβαρὸ καὶ ὅταν σηκώθηκε εἶχε ὄρεξι γιὰ εὐφυολογίες.

— Ὁρίστε! ἔλεγε ξεσκονιζόμενος. Ἦρθα ἐδῶ νὰ δρέψω ρόδα καὶ μὲ ἔδρεψεν ἡ ρόδα!

Θ' ἀναστηθοῦν ...

Ἕνα μικρὸ ζητιανάκι κλαίγεται:

— Ἄχ, κύριοι! Λυπηθῆτε με καὶ δῶστε μου μιὰ βοήθεια. Ὁ πατέρας μου εἶναι στὴ φυλακή, ἡ μητέρα μου πέθανε καὶ ἂν γυρίσω στὸ σπίτι τὸ βράδυ χωρὶς λεπτά... θὰ μὲ ἀρχίσουν καὶ οἱ δυὸ στὸ ξύλο.

Ἡ στέψις...

Ἡ μικρὴ Λιλὴ περνᾷ μὲ τὴ μαμά της ἀπ' τὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου τὴν ἡμέρα τῆς στέψεως τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ρήγα τοῦ Φεραίου καὶ βλέποντας τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ρωτᾷ:

— Καλὲ μαμά, ποῦ πᾶνε ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;

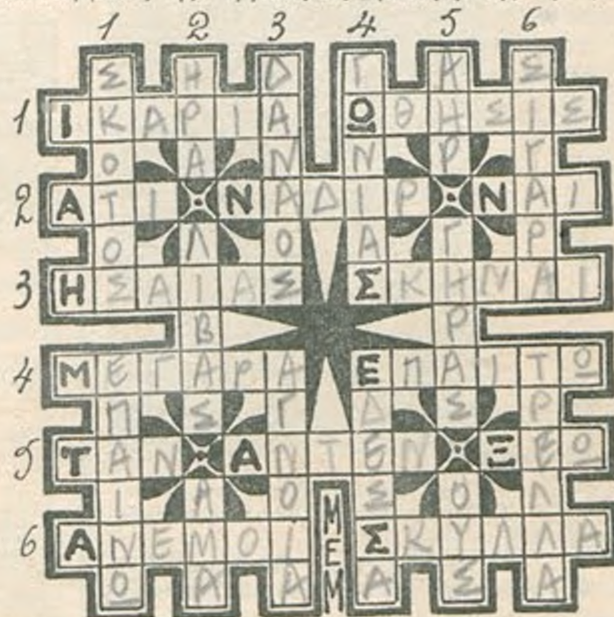
— Πᾶνε νὰ στεφανώσουν τὸν Ρῆγα τὸν Φεραῖο.

— Καὶ ποιὰν παίρνει;

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1) Ἑλληνικὴ νῆσος — Σπρώξιμο. 2) Ἥμερον ζῶον (δημ.) — Τὸ ἀντίθετον τοῦ ζενὶθ — Κατάφασις. 3) Προφήτης — Πρόχειροι κατοικίαι. 4) Πόλις τῆς Ἀττικῆς — Ζητιανεύω. 5) Λέξις ἀπὸ περίφημη σπαρτιατικὴ φράσι — Ναυτικὴ βάσις τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν ἄκρην τῆς Ἐρυθρᾶς

θαλάσσης — Ξύνω. 6) Ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τὸν Αἴολον — Μυθολογικὸν τέρας τοῦ στενοῦ τῆς Σικελίας.

Καθέτως:

1) Τὸ ἀντίθετον τοῦ φωτὸς — Ἐγκωμιάζω. 2) Θεά — Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνέμους — Συγχρόνως. 3) Ἕλλην (ἀρχ.) — Τὸ νὰ μὴ γνωρίζῃ κανεὶς κάτι. 4) Γεωμετρικὸν σχῆμα (γεν.) — Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 5) Ἀπαραίτητος στὴ ζωή μας — Ἡ ἡλικία τῆς πείρας — Αὐτί. 6) Καπνίζονται — Παραφροσύνη.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Διπλῆ ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν κράτος τῆς Ἀμερικῆς, τὰ δὲ δεύτερα ἀρχαῖον Ἀθηναῖον στρατηγόν.

1. Θαλάσσιον φαινόμενον, 2. Ἄγριον ζῶον, 3. Θαλασσινὸν πτηνόν, 4. Χρονικὴ διαίρεσις, 5. Πόλις τῆς Γαλλίας, 6. Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, 7. Ὄχι ἀλλοιώτικος, 8. Κλωστή, 9. Προφήτης.

ΗΛ. ΝΟΤΑΡΑΣ

Τρίγωνον

* * * * *
* * * *
* * *
* *
*

Πρώτη σειρά: Ρωμαλέος, δυνατός. Δευτέρα σειρά: Καυγᾶς. Τρίτη σειρά: Μέρος τοῦ προσώπου. Τετάρτη σειρά: Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. Πέμπτη σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Χ.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 1ου ΦΥΛΛΟΥ

Αἰνίγματα: 1 Hellas - Ἑλλάς, 2 δρᾶμα, 3 Ἰόνιον, 4 οὖς - πούς, 5 ὁπλὴ - ὅπλον, 6 πατρίς (τρὶς - πᾶ).

Τὸ σταυρόλεξόν μας: Ὁριζοντίως: 1 Μαραθών, 3 τῷ — σώματα, 5 ξηρὰ — Ἰάδα, 7 στιγμὴ — σή, 9 νόσημα. Καθέτως: 1 Μεταξᾶς, 3 Ρᾶ — ὡραῖον, 5 Θεῶν — ἱμάς, 7 ντάμας — νί, 9 ἀγαπητά.

Μαγικὴ εἰκών: Ὁ ἐντομολόγος φαίνεται (τὸ κεφάλι του) στὸ κάτω φτερὸ τῆς πεταλούδας, ἂν ἀναποδογυρίσωμε τὴν εἰκόνα.

Αἴνιγμα: Ἡ ἀράχνη.

Γεωγραφικὴ ἀκροστιχίς: Κολομβία, (Κομοτινή, Οὐαγουάη, Λέρος, Ὄσσα, Μαίανδρος, Βρέστη, Ἰσπανία, Ἀστραχάν).

Βέλος: Ὁριζοντίως: Νομός, Ἀετός, Πάρος, Δῶρος, Νᾶνος. Οἱ σταυροὶ καθέτως: Νέρων.

Μαγικὸν γράμμα: Νόμος, τόμος, μία, τρέμω, Μῆλος.

Παροράματα: 1 γυρίζει, 2 ἡ κόττα, 3 τοῦ χρόνου, 4 ὁ σκύλος.

Ἀναγραμματισμός: Τάγος — Γάτος.

Τρίγωνον: Ὅρασις, Ρῶμος, ἀμήν, σόν, Ἴς, Σ.

Τρίγωνον: Ὅρασις, Ρῶσι, Ἀσία, Σιάμ.

Τὰ ποτήρια

Εἶναι ἕνα ἁπλούστατο παιγνίδι, μὲ τὸ ὁποῖον ὅμως μπορεῖτε νὰ καταπλήξετε

τοὺς φίλους σας μὲ τὴν προϋπόθεσι βέβαια ὅτι δὲν τὸ γνωρίζουν.

Παίρνετε ἕξη ἄδειανὰ ποτήρια — κατὰ προτίμησιν νὰ εἶναι ὅλα τοῦ αὐτοῦ μεγέθους — καὶ τὰ βάζετε στὴ γραμμή. Ἔπειτα ρίχνετε νερὸ στὸ δεύτερο, στὸ τέταρτο καὶ στὸ ἕκτο ποτῆρι.

Ὅταν τακτοποιηθοῦν τὰ πράγματα ἔτσι, καλεῖτε τοὺς φίλους σας νὰ τοποθετήσουν τὰ τρία ἄδειανὰ ποτήρια μαζὺ στὴ σειρὰ καὶ τὰ ἄλλα τρία μὲ τὸ νερό, πάλι στὴ σειρά.

Θὰ τοὺς θέσετε ὅμως ἕνα σπουδαῖο ὅρο: Ἐπιτρέπεται νὰ μετακινήσουν ἕνα μόνο ποτῆρι.

. . . .

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα κανένας ἀπ' τοὺς φίλους σας δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴ λύσι. Καὶ τότε κάνετε ἐσεῖς τὸ θαῦμα: Θὰ πάρετε τὸ δεύτερο ποτῆρι τῆς σειρᾶς, θὰ τὸ ἀδειάσετε στὸ ἄδειανὸ πέμπτο ποτῆρι καὶ θὰ τὸ ξαναβάλετε στὴ θέσι του. Ἔτσι θἆναι στὴ σειρὰ τρία ἄδειανὰ ποτήρια καὶ τρία μὲ νερό.

ΒΑΣ. καὶ ΑΘ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ ἀριθμοί

Ὁ ἀριθμὸς 24691358 ἐὰν πολλαπλασιασθῆ ἐπὶ 3 μᾶς δίδει γινόμενον τὸν ἀριθμὸν 74074074. Ὁ νέος ἀριθμὸς ἐὰν πολλαπλασιασθῆ ἐπὶ 12 μᾶς δίδει τὸ περίεργον γινόμενον 888888888, δηλαδὴ 9 ὀκτάρια.

Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΙΣ

Πτερωτὸν γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἕνα γράμμα κοινὸν — τὸ πτερωτὸν — τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται 1ον εἰς τὴν 1ην λέξιν, 2ον εἰς τὴν 2αν κ.ο.κ.

1. Ἀρχαῖος βασιλεύς, 2. Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος, 3. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 4. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 5. Μέγας ἐξερευνητής, 6. Ἀρχαῖος βασιλεύς.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Διασκεδάζοντας

Ἀπορίες

— Γιατὶ λέμε Κανάρης κι' ὄχι Κανήφαιστος;
— Γιατὶ λέμε κορέος κι' ὄχι κάσχημος;
— Γιατὶ λέμε παραμῦθι κι' ὄχι χρημαμῦθι;
— Γιατὶ λέμε Ἀγλαΐα κι' ὄχι Ἀγλαρόδα;
— Γιατὶ λέμε μπισκότα κι' ὄχι μπισκόκορα;
— Γιατὶ λέμε χίμαιρα κι' ὄχι χίνυκτα;
— Γιατὶ λέμε διακόπτης κι' ὄχι διαράπτης;

Αἰνίγματα

Νοστιμίζω κάθε πρᾶγμα
μὰ καὶ τὸ διατηρῶ
μὲ κεφάλι δὲ ἐν τῷ ἅμα
βασιλιᾶ σκεπάζω ἐγώ.

∴

Κόκκινη μάνα ἔχω
καὶ μαῦρος εἶμαι ἐγὼ
κι' ἂν καὶ φτερὰ δὲν ἔχω
στὰ σύννεφα πετῶ.

Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΙΣ

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

1. Ἔνδοξος Ἀρχηγὸς Εὐρωπαϊκοῦ κράτους.
2. Εἶναι ὁ Παλαμᾶς.
3. Ὁ καλύτερος μαθητής, ἐκεῖνος ποὺ παίρνει τὸν καλύτερο βαθμό.

Καθέτως:

1. Εἶδος ὀμματοϋαλίων.
2. Εἶναι τὸ πρόσωπον ποὺ ἀναφέρεται εἰς τὸ 1 ὁριζοντίως.
3. Τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα σταματοῦν τὰ τρὰμ καὶ τὰ λεωφορεῖα.

Διαγωνίως:

Ἐκ τῶν ἄνω ἀριστερά, πρὸς τὰ κάτω δεξιά: Πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖο.

Ἐκ τῶν κάτω ἀριστερά, πρὸς τὰ ἄνω δεξιά: Μονάζει σὲ ἔρημα συνήθως μέρη καὶ εἶναι ἀφωσιωμένος στὸ Θεό.

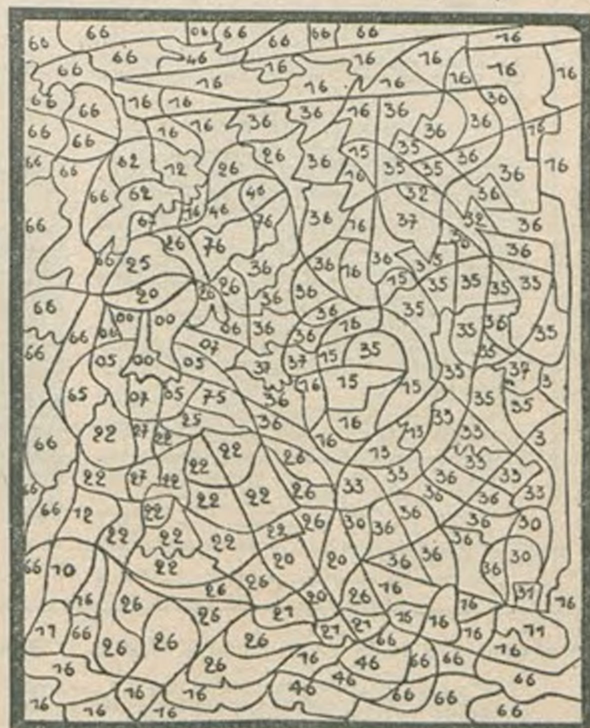
ΕΥΤ. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΙ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ἐπάνω στὸ σχέδιο, στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου 1 μὲ μαῦρο, 2 μὲ κόκκινο, 3 μὲ πορτοκαλλί, 4

μὲ κίτρινο, 5 μὲ μπλέ, 6 μὲ πράσινο, 7 μὲ κόκκινο ἀνοικτό. Ὅπου ὑπάρχει 0, θὰ μείνῃ λευκό.

Ἔπειτα, σ' ἕνα ἄλλο διαφανὲς χαρτί, χρωματίσατε ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν δεύτερο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 2ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 1 Τ—Μ, 2 γὰρ—Φῶς, 3 Δάμων—καδῆς, 4 παλάμαι—Παλαμᾶς, 5 φωνὴ—ἀνόμοια—Ἰλύς, 6 Πόντιος—ἀνίατος, 7 σορὸς—Ἄνιας, 8 σᾶς—ἄτι, 9 Μ—Ι. Καθέτως: 1 Φ, 2 Πώπ, 3 Δαιός, 4 Γαληνός, 5 τάμα—τράμ, 6 Ρωμαῖος, 7 νᾶνος, 8 Ἴος, 9 Μ, 10 πόα, 11 καινά, 12 φάλαινα, 13 μόδα—ἀντί, 14 Σημῖται, 15 σάλος, 16 οὖς, 17 Σ. Δικτυωτόν: 1 ἀγρός, 2 μῆνας, 3 Δαυΐδ, 4 ἑστία, 5 στόμα 6 ἀφρός, 7 ὥριμα, 8 ἄνθος, 9 τείχη, 10 Ἄρτας. Α — Β: Ραδιοφωνία. Ὀρθογραφία: 2 λιγνιτωρυχεῖον, 3 κατεπειγόντως, 4 δυσμεταχείριστος. Αἴνιγμα: 1 Νεολαία — «Νεολαία», 2 διπλοῦς πέλεκυς, 3 Ἰχθὺς Ι. Χ. Θ. Υ. Σ. (Ἰησοῦς - Χριστὸς - Θεοῦ - Υἱὸς - Σωτήρ), 4 Καβάλλα, 5 Θάσος - δάσος. Μωσαϊκόν: Νίκαια. Μεταγραμματισμός: Ρῆνος—Τῆνος. Ἀκροστιχίς: Νιαγάρας (Νᾶνος, Ἰάσων, Ἄρης Γαλλία, Ἀπόλλων, Ράκος, Ἄρτα, Σῦρος). Στοιχειόγριφος: Ρίον—Ἰον. Κρυπτογραφικόν: Πίνδαρος, Πάρος, Ἰνδίαι, Ἰράν, Ἴος, Δανία, Δόν, Αἶνος, Ρίον, Ὄσσα, Ὄνος. Τρίγωνον: Δαρεῖος, Ἀγαθός, ράκος, ἔθος, Ἴος, ὄς, Σ. Μεταμορφώσεις: Τῆνος, Τῆλος, Δῆλος, Δόλος καὶ Δόλος, Πόλος, Πόρος, Πάρος. Ἀστήρ: Ἀρκαδία, Ἀριάδνη, Μεταξᾶς, Ἀστακός. Ἀκροστιχίς: Νιαγάρας (Νᾶνος, Ἰάσων, Ἄρης, Γερμανία, Ἀπόλλων, ρᾶκος, Ἀθῆναι, Σῦρος). Μαγ. Εἰκών: Ὁ ποδηλάτης φαίνεται ἂν πάρετε τὴν ἀριστερὰ πλευρὰ ὡς βάσι (ὁ ξαπλωμένος ἄνθρωπος ποὺ ψαρεύει, εἶναι τὰ πόδια του).

Κρυπτογραφικὸν

12345678	= Νῆσος.
837452	= Ἱστιοφόρον.
346578	= Νῆσος.
25282	= Ἀναπνοή.
25678	= Λουδοῦδι.
82378	= Τσουβάλι.
82578	= Κοντός.
62878	= Νῆσος.
62578	= Ἀνδρ. ὄνομ.
82578	= Τρ. ζώων.

Γ. Α. ΚΑΝΤΙΑΝΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ ἄνευ εἰκόνος

— Στάσου Γιαννάκη νὰ κόψουμε τὸ πεπόνι.
— Μὲ τί;
— Μὰ δὲν ἄκουσες;

Ν. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Μία λύσις

Ἡ μικρὴ ἀδελφὴ τοῦ Νίκου βγάζει δόντια καὶ κλαίει συνεχῶς.

Κι' ὁ Νίκος στὴ μαμά του:

— Γιατὶ μαμὰ δὲν παίρνετε καὶ τῆς Μπεμπέκας ἕτοιμα δόντια σὰν τῆς γιαγιᾶς, παρὰ βασανίζεται ἔτσι ἄδικα ἡ καϋμένη;

Γαϊδουρόφερνε...

Ὁ Τοτὸς εἶναι βαρειὰ ἄρρωστος καὶ κατόπιν διαταγῆς τῶν γιατρῶν ἔπινε, χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ, γάλα τῆς ὄνου.

Μιὰ μέρα κατὰ τὴν ἀνάρρωσι, ἐνῷ στεκότανε στὸ παράθυρο, εἶδε τὴν σκηνὴν τοῦ ἀρμέγματος τῆς ὄνου, καὶ φώναξε:

— Μαμάκα! Ἔλα νὰ δῇς μιὰ κατσίκα, ποὺ μοιάζει μὲ τὴν γαϊδούρα τοῦ κὺρ Θωμᾶ!

Γάϊδαρος ἐπάνω στ' ἄλογο

Ὁ Τάκης πήγαινε μιὰ μέρα στὴν ἐξοχὴ μὲ ἄλογο ὅταν συνήντησε ἕνα παιδὶ ποὺ καθόταν ἐπάνω σ' ἕνα γάϊδαρο. Γιὰ νὰ τὸ πειράξῃ σταμάτησε τὸ ἄλογό του καὶ φώναξε:

— Ἔ παιδί! Πῶς πηγαίνει ὁ γάϊδαρος;

— Ἔφιππος, κύριε, ἔφιππος! ἀπαντᾷ τὸ παιδί.

Περὶ ζωγραφικῆς

Στὴν ἔκθεσι ἡ μικρὴ Ἀλεξάνδρα βλέπει μιὰ εἰκόνα ποὺ παριστάνει ναυμαχίαν.

— Δὲν μοῦ λέτε, μπαμπᾶ, ρωτᾷ, βαρέθηκε ὁ ζωγράφος νὰ ζωγραφίσῃ ὅλο πλοῖα καὶ γέμισε τὴν εἰκόνα του καπνό;

Ἀφοῦ δὲ θἄβλεπε!

Ὁ μικρὸς Γιῶργος καὶ ἡ μητέρα του περνοῦν μπροστὰ ἀπὸ ἕνα τυφλὸ ζητιᾶνο.

— Γιῶργο, λέει ἡ μητέρα, δὲν τοῦ δίνεις τοῦ καϋμένου τὴν δραχμή σου, ποὺ εἶναι τυφλός;

— Αὐτουνοῦ; Ἀπαντᾷ ὁ Γιῶργος. Μπᾶ! Καὶ ποῦ θὰ δῇ πῶς τοῦ τὴν ἔδωσα ἐγώ;

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Αἱ ἑορταὶ διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποταμιεύσεως.

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Πολυζωγόπουλος ἐδέχθη τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου κ. Οἰκονομίδην καὶ συνειργάσθη μετ' αὐτοῦ ἐπὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον καὶ τὸ Κρατικὸν Ἐνεχυροδανειστήριον.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνεζητήθη καὶ ἐνεκρίθη ληφθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς διὰ τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου θὰ ἑορτάσῃ καὶ ἐφέτος τὴν 31ην Ὀκτωβρίου τὴν ἡμέραν τῆς ἀποταμιεύσεως. Λόγῳ ὅμως τῶν διεθνῶν γεγονότων ὁ ἑορτασμὸς τῆς ἡμέρας τῆς ἀποταμιεύσεως θὰ περιορισθῇ εἰς τὰ σχολεῖα καὶ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας.

Πρὸς τοῦτο ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θὰ γίνῃ συνεννόησις τῶν ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Παιδείας, προκειμένου νὰ καθορισθοῦν αἱ κεντρικαὶ γραμμαὶ τῆς ἑορτῆς.

Ἐξ ἄλλου θὰ γίνουν καὶ σχετικαὶ συνεννοήσεις μετὰ τῆς Διοικήσεως Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν ἑορτήν.

Ἐπίσης τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ θὰ γίνουν ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν Ἀθηνῶν ὁμιλίαι σχετικαὶ μὲ τὴν ἀποταμίευσιν.

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὰς Νυκτερινὰς Σχολὰς τῆς Ε. Ο. Ν. ἐξακολουθοῦν κανονικῶς, διὰ μὲν τὰ Γυμνάσια (Ἀρρένων - Θηλέων) παλαιοῦ τύπου εἰς τὴν ὁδὸν Μέτωνος καὶ Ἀγησιλάου, διὰ δὲ τὰ νέου τύπου εἰς τὴν ὁδὸν Κωλέττη 34.

Ἐπίσης διὰ τὰ νυκτερινὰ μαθήματα ξένων γλωσσῶν, δακτυλογραφίας, στενογραφίας καὶ λογιστικῶν εἰς τὴν ὁδὸν Κωλέττη 34 καὶ τῶν Σχολείων ἀγραμμάτων ἀρρένων καὶ θηλέων τῆς Περιφ. Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς τὰ κατὰ τόπους Σχολεῖα.

ΑΙ ΤΑΙΝΙΑΙ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Μετὰ τὴν ὡραιοτάτην ταινίαν «Ἡ Κέρκυρά μας», παραγωγῆς τῆς Ε.Ο.Ν., ποὺ προεβλήθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὸ «Σινεάκ», ἀπὸ τῆς Δευτέρας προβάλλεται εἰς τὴν ἰδίαν αἴθουσαν μία ἀκόμη ἐξαιρετικὴ ταινία τῆς Ε.Ο.Ν., «Ἡ 15η Διεθνὴς Ἔκθεσις Θεσσαλονίκης», ἡ ὁποία κατὰ τὴν δοκιμαστικὴν προβολήν της ἔτυχε τῶν πλέον κολακευτικῶν σχολίων.

Εἶναι τόσον ἐπιτυχημένη καὶ πλήρης ἡ ἐν λόγῳ ταινία, ὥστε δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἂν λεχθῇ ὅτι ὁ παρακολουθῶν αὐτὴν μένει μὲ ζωντανὴν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἶδε αὐτὴν τὴν ἰδίαν τὴν Ἔκθεσιν.

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ ΟΙ ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΦΥΛΑΚΙΑ

Ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα ἡ Ὁμὰς τῶν 90 Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Πρωτευούσης, τῆς Δ.Α.Σ. Ἀρρένων καὶ τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας, ἡ ὁποία εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὰ ἀκριτικά μας φυλάκια ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων» ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἐκ τῶν 90 Φαλαγγιτῶν 50 ἐπεσκέφθησαν τὸ Σιδηρόκαστρον καὶ ἀνὰ 10 τὰς Σέρρας, Ροδόπην, Δράμαν καὶ Ἀλεξανδρούπολιν.

Οἱ Φαλαγγῖται ἐπεσκέφθησαν τοὺς συνοριακούς μας τομεῖς καὶ προσέφερον δῶρα εἰς τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων. Παντοῦ οἱ Φαλαγγῖται ἐγένοντο δεκτοὶ ἐνθουσιωδῶς ἀπὸ τοὺς κατοίκους καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀκρίτας μας, οἱ ὁποῖοι παντοιοτρόπως ἐξεδήλωσαν τὴν χαράν των διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Φαλαγγιτῶν.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΣ ΠΟΛΤΟΠΟΙΗΣΙΝ

Ἡ Ε.Ο.Ν. εἰδοποιεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι διαθέτει πάντοτε ἄχρηστον χάρτην πρὸς πολτοποίησιν εἰς καλὰς ποιότητας.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ ἀποτείνωνται πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Ε.Ο.Ν., Σταδίου 28, β' ὄροφος (Διεύθυνσις Περισυλλογῆς Πρώτων Ὑλῶν), ὁρίζοντες καὶ τὰς τιμὰς μὲ τὰς ὁποίας θὰ εἶναι ἀγορασταὶ τοῦ ἀχρήστου χάρτου.

Ὁ συναγωνιστὴς Κ.Ε.Ν. δεχόμενος ἄνθη, τὰ ὁποῖα τοῦ προσφέρει βαθμοφόρος τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων Ἄρτης.

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Ἀρρένων

Ζωηρὰ κίνησις παρατηρεῖται εἰς ὅλας τὰς Ὑποδιοικήσεις τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σπουδαστικοῦ ἔτους.

Σπουδασταὶ Φαλαγγῖται, ἀφικνούμενοι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν των, ὅπου διέμενον κατὰ τὰς θερινὰς διακοπάς, κατακλύζουν τὰς Ὑποδιοικήσεις των διὰ νὰ τεθοῦν καὶ πάλιν εἰς τὴν διάθεσίν των. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Διοίκησίς των καταρτίζει τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως τῶν μελῶν της, ποὺ θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ προσεχοῦς μηνός.

Ἐπὶ πλέον ἡ Δ.Α.Σ.Α., μεριμνῶσα διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν Φαλαγγιτῶν σπουδαστῶν ἱδρύει πρὸς χάριν των ἐντευκτήριον.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ Δ.Α.Σ.Α.

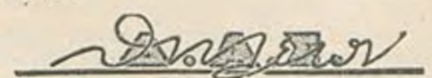
Ἡ Διοίκησις Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Χώρας, βάσει τοῦ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καταρτισθέντος προγράμματος.

Τὰς ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς ἑορτῆς ὠργανώθησαν εἰς ὅλας τὰς Ὑποδιοικήσεις τῆς Δ.Α.Σ.Α. σπουδαστικαὶ συγκεντρώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐγένοντο ὁμιλίαι ἐξαίρουσαι τὴν σημασίαν τῆς ἑορτῆς, τὴν σχέσιν τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ ὑπεγραμμίσθη ἐντόνως ἡ προστασία καὶ ἡ στοργὴ μὲ τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου περιβάλλει ἀμφοτέρας τὰς Ἐθνικὰς ταύτας δυνάμεις.

Τμήματα σπουδαστῶν Φαλαγγιτῶν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἐπεσκέφθησαν τοὺς στρατῶνας τοῦ 34ου Συντάγματος πεζικοῦ, τοῦ 1ου Συν)τος βαρέος πυροβολικοῦ, τοῦ 1ου Συν)τος πεδινοῦ πυροβολικοῦ, τοῦ 11ου Συν)τος ὀρειβατικοῦ πυροβολικοῦ, τοῦ 5ου Συν)τος ἱππικοῦ, Ἐφορείας ὑλικοῦ πολέμου καὶ τῶν ἀεροπορικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Τατοΐου.

Ἡ Δ.Α.Σ.Α. ἐξεπροσωπήθη κατὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου ὑπὸ τοῦ Λόχου Διοικήσεως.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἑορτῆς ὁμάδες τῆς Δ.Α.Σ.Α. ἐστεφάνωσαν τὰς εἰς τὸν περίβολον τοῦ Πανεπιστημίου εὑρισκομένας ἀναμνηστικὰς στήλας τῶν ὑπὲρ Πατρίδος φονευθέντων φοιτητῶν.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Δ.Α.Σ.Θ.

Ἡ Διοίκησις Ἀνωτάτων Σχολῶν Θηλέων προεκήρυξε διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφὴν μελετῶν ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1) Ἡ ἀνατροφὴ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ ἡ σημασία της στὸ πολιτικὸ καθεστὼς τῆς Σπάρτης.

2) Ἰουστινιανὸς καὶ Βυζαντινὸς Πολιτισμὸς (ΣΤ' αἰών).

3) Ὁ μαρτυρικὸς Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος στὴν ποίησι.

4) Θρησκευτικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

5) Ποία ἡ σημασία τῶν ὁλοκαυτωμάτων στὸν ἀγῶνα τῆς Ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας.

6) Ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Καποδίστρια.

7) Ἡ σημασία τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἡ ἱστορικὴ ἀνασκόπησις αὐτῆς.

8) Ἡ Γεωργία ὡς παράγων τῆς Ἐθνικῆς μας εὐημερίας.

9) Σημασία τῆς αὐταρκείας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

10) Μὲ ποιὰ ἰδεώδη πρέπει μιὰ Ἑλληνίδα μητέρα νὰ ἀνατρέφῃ τὰ παιδιά της.

11) Ἡ ὀλεθρία ἐπίδρασις τοῦ ὑποσιτισμοῦ εἰς τὴν καθόλου ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ σημασία τὴν ὁποίαν ἐνέχει τὸ ζήτημα τῆς διατροφῆς.

12) Θέσις τοῦ ἀτόμου εἰς τὸ σύνολον.

13) Ἐργασία καὶ ζωή.

14) Ἡ συνείδησις τῆς εὐθύνης.

15) Θέλησις καὶ πίστις.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω θεμάτων θὰ βραβευθοῦν τὰ ἓξ (6), ἤτοι 1ον βραβεῖον δραχ. 1.500, 2ον δραχ. 1.000 καὶ 3ον δραχ. 500.

1ος Ἔπαινος, 2ος Ἔπαινος καὶ 3ος Ἔπαινος.

Ὅροι συμμετοχῆς εἰς τὸν διαγωνισμόν:

1) Δικαίωμα ὑποβολῆς τῶν μελετῶν μέχρι 15 Ἰανουαρίου 1941 ΣΤ'.

2) Αἱ μελέται νὰ εἶναι εἰ δυνατὸν δακτυλογραφημέναι ἢ τοὐλάχιστον πολὺ εὐανάγνωστοι.

3) Εἰς κάθε μελέτην ἀντὶ τῆς ὑπογραφῆς θὰ γράφεται ἕνα ρητόν, τὸ αὐτὸ δὲ ρητὸν θὰ περικλείεται εἰς φάκελλον μαζὶ μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς σπουδαστρίας ποὺ θὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν.

4) Εἰς τὸ τέλος τῆς μελέτης νὰ ἀναφέρεται ἡ βιβλιογραφία.

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ Π.Δ.Θ.Π.

Τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης μετεφέρθησαν ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βησσαρίωνος 1 κτίριον, ὅπου ἐγκατεστάθησαν ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Διοικήσεως. Ἡ ὁδὸς Βησσαρίωνος εἶναι πάροδος τῆς ὁδοῦ Σίνα, ἀπέναντι τοῦ κήπου τῆς Ἀκαδημίας.

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Τὸ Κέντρον ἐκπαιδεύσεως τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης μετεφέρθη εἰς τὴν ὁδὸν Σόλωνος 33, ὅπου ἐστεγάζοντο μέχρι τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφ. Διοικήσεως. Μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς χειμερινῆς περιόδου αἱ συγκεντρώσεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν εἰς τὸ Κέντρον τακτικώτεραι καὶ πολυπληθέστεραι.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης μετέσχε κατὰ τὸν ἐπιβλητικώτε-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

ρον τρόπον τοῦ πανηγυρικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Εἰς ὅλους τους σχηματισμούς της ἔγιναν συγκεντρώσεις Σκαπανισσῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὡμίλησαν, ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ, τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῆς ἀεροπορίας μας, βαθμοφόροι.

Ἐξ ἄλλου τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Π.Δ.Θ.Π. μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν συναγωνίστριαν Περιφερ. Διοικήτριαν ἀντεπροσώπευσε τὴν Π.Δ.Θ.Π. εἰς τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὴν κατάθεσιν στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

Η Π.Δ.Θ.Π. ΔΙΑ ΤΗΝ 7ην ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ἡ 7η Νοεμβρίου εἶναι ἡ ἑορτὴ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ ἐπέτειος τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὀργανώσεώς μας. Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης θὰ μετάσχῃ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μεγάλης διὰ τὴν Ε.Ο.Ν. ἡμέρας, ἐν συναγερμῷ, μὲ τὰς μυριάδας τῶν Σκαπανισσῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν τῶν Ὑποδιοικήσεών της. Καὶ κάθε Ὑποτομεὺς τῆς Π.Δ.Θ.Π. θὰ διοργανώσῃ τὴν ἰδιαιτέραν ἑορτήν του, διὰ νὰ πανηγυρίσῃ τὴν ἐπέτειον τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε.Ο.Ν. ποὺ εἶναι καὶ ἐπέτειος λυτρώσεως τῆς νέας γενεᾶς ἀπὸ τὸ κακὸν παρελθόν.

Αἱ συγκεντρώσεις εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς καὶ τῶν τεσσάρων Ὑποδιοικήσεων τῆς Διοικήσεώς μας ἦσαν κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐπιβλητικώταται.

— Εἰς τοὺς μεγάλους κολυμβητικοὺς ἀγῶνας τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν Κολυμβητήριον — τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν — μετέσχον αἱ καλλίτεραι κολυμβήτριαι τῆς Π.Δ.Θ.Π.

Ἀπὸ τὸν ἑορτασμὸν τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

— Πολλοὶ Ὑποτομεῖς διωργάνωσαν πορείας καὶ μικροὺς περιπάτους, εἰς τοὺς ὁποίους ἔλαβον μέρος Σκαπάνισσαι καὶ Φαλαγγίτισσαι. Ἄλλοι Ὑποτομεῖς διωργάνωσαν ψυχαγωγικὰς συγκεντρώσεις.

— Συνεχίζονται τὰ μαθήματα πιάνου εἰς ὅλας τὰς Ὑποδιοικήσεις. Μὲ τὴν ἔναρξιν μάλιστα τῆς χειμερινῆς περιόδου προσῆλθον καὶ πολλαὶ νέαι μαθήτριαι. Ἡ διδασκαλία γίνεται ἐντελῶς δωρεάν.

* * *

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ Ε. Ο. Ν. ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΟΡΤΗ

Εἰς τὸ θέατρον «Λυρικὸν» ἐδόθη ἑορτὴ τοῦ 6ου Τάγματος Ἀθηνῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Ἀπηγγέλθησαν ὑπὸ Φαλαγγιτῶν τοῦ Τάγματος ἐθνικὰ ποιήματα, ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆς Χορῳδίας των διάφορα τραγούδια καὶ ἀπηγγέλθη ὁ πανηγυρικὸς τῆς ἡμέρας. Τὴν ἑορτὴν παρηκολούθησε πολὺς κόσμος, ὁ ὁποῖος προέβη εἰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας. Ἡ ἑορτὴ ἔληξε μὲ τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον καὶ τοὺς Ὕμνους τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἀθλητικὴ Κίνησις τῆς Ε.Ο.Ν

ΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΟΙ ΜΑΣ ΑΓΩΝΕΣ

Τὸ πρωῒ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἔγιναν μὲ τάξιν καὶ ἐστέφθησαν μὲ ἐπιτυχίαν οἱ πρῶτοι μεγάλοι κολυμβητικοὶ ἀγῶνες τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, διοργανωθέντες ὑπὸ τῆς Περιφερ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης.

Εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἀγῶνας μετέσχον κολυμβηταὶ τῆς Δ.Α.Σ. Ἀρρένων καὶ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀχαΐας, Ἀττικοβοιωτίας, Εὐβοίας, Λαρίσης καὶ Πρωτευούσης. Ἐπίσης κολυμβήτριαι τῆς Δ.Α.Σ. Θηλέων καὶ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Θηλέων Πρωτευούσης, Λαρίσης, Ἀττικοβοιωτίας καὶ Εὐβοίας.

Τοὺς ἀγῶνας παρηκολούθησεν ὁ συναγωνιστὴς Κ.Ε.Ν., ὁ ὁποῖος καὶ ἀπένειμε τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς νικητὰς καὶ τὰς νικητρίας, ἐκ μέρους τῆς Α. Ε. τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶ.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἀγώνων ἦτο πλῆρες. Μόνον καταδύσεις δὲν περιελάμβανεν. Ἔγιναν ὅμως ἐκτὸς προγράμματος καὶ ὡς ἐπιδείξεις. Τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν ἱκανοποιητικά. Ἱκανοποιητικωτέρα ὅμως ὑπῆρξεν ἡ διαπίστωσις τοῦ φιλάθλου πνεύματος ποὺ διέκρινεν ὅλους τοὺς συναγωνιστὰς καὶ τὰς συναγωνιστρίας ποὺ μετέσχον τῶν ἀγώνων.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Κολύμβησις ἐλευθέρα 100 μ. Φαλαγγιτῶν α' κατηγορίας: 1) Κυρίτσης Λαρίσης 1'12''2, 2) Ψημάδης Ἀχαΐας 1'14''4, 3) Καλιαμβάκος Λαρίσης καὶ 4) Κατσαμπῆς Πρωτευούσης.

Κολύμβησις ἐλευθέρα 100 μ. Φαλαγγιτῶν β' κατηγορίας.— 1) Διακίδης Ἀχαΐας 1'19'', 2) Παπαγεωργίου Πρωτευούσης 1'20'', 3) Λινάρδος Εὐβοίας καὶ 4) Κάσκας Δ.Α.Σ.

Προσθία κολύμβησις 100 μ. Φαλαγγιτῶν α' κατηγορίας.— 1) Βαρβαγιάννης Πρωτευούσης 1'34''5, 2) Πουρναρᾶς Ἀχαΐας 1'35''4, 3) Παπᾶς Λαρίσης καὶ 4) Κουκουλῆς Ἀχαΐας.

Προσθία κολύμβησις 100 μ. Φαλαγγιτῶν β' κατηγορίας.— 1) Βελέντζας Λαρίσης 1'36''4, 2) Μοναστηριώτης Πρωτευούσης 1'36''6, 3) Ροπαΐτης Ἀχαΐας καὶ 4) Ἀποστολᾶτος Ἀχαΐας.

Ἐλευθέρα κολύμβησις 50 μ. Φαλαγγιτισσῶν.— 1) Σωτηριάδου Λαρίσης 41''3, 2) Σαρηβαξεβάνη Δ.Α.Σ.Θ. 42''1, 3) Χαρώτη Εὐβοίας καὶ 4) Σταυροπούλου Εὐβοίας.

Ἐλευθέρα 400 μ. Φαλαγγιτῶν α' κατηγορίας.— 1) Ψημάδης 6'29''5 Ἀχαΐας, 2) Καλιαμβάκος Λαρίσης 6'40''2, 3) Ζουμπιὸς Ἀττικοβοιωτίας καὶ 4) Καρακαστανιᾶς Λαρίσης.

Ἐλευθέρα 200 μ. Φαλαγγιτῶν β' κατηγορίας.— 1) Μπάρδης Πρωτευούσης 3'6''4, 2) Διακίδης Ἀχαΐας 3'6''4, 3) Σταμπουλῆς Ἀχαΐας καὶ 4) Κάσκας Δ.Α.Σ.

Ὑπτίως 100 μ. Φαλαγγιτῶν α' κατηγορίας. — 1) Κουλουμπῆς Ἀχαΐας 1'32''8, 2) Βασιλειάδης Πρωτευούσης 1'33''8, 3) Παπαστεφάνου Ἀχαΐας καὶ 4) Εὐαγγελίδης Λαρίσης.

Σκυταλοδρομία 4×50 μ. Φαλαγγιτισσῶν.— 1) Ὁμὰς Πρωτευούσης 3'32''8, 2) Λαρίσης, 3) Εὐβοίας καὶ 4) Ἀττικοβοιωτίας.

Σκυταλοδρομία 4×50 μ. Φαλαγγιτῶν β' κατηγορίας.— 1) Ὁμὰς Πρωτευούσης 2'19''5, 2) Δ.Α.Σ., 3) Ἀχαΐας, 4) Λαρίσης.

Σκυταλοδρομία 4×100 μ. Φαλαγγιτῶν α' κατηγορίας.— 1) Ὁμὰς Λαρίσης 5'10'', 2) Ἀχαΐας, 3) Πρωτευούσης καὶ 4) Δ.Α.Σ.

Ὑδατοσφαίρισις.— Δ.Α.Σ. νικᾷ Π. Δ. Λαρίσης μὲ 1—0, Π. Δ. Πρωτευούσης νικᾷ Π. Δ. Ἀττικοβοιωτίας μὲ 3—0 καὶ εἰς τὸν τελικὸν Π. Δ. Πρωτευούσης τὴν Δ.Α.Σ. μὲ 3—0.

Βαθμολογία Θηλέων.— 1) Π. Δ. Λαρίσης καὶ Π. Δ. Εὐβοίας β. 8, 2) Δ.Α.Σ. Θ. β. 5, 3) Π. Δ. Πρωτευούσης β. 3 καὶ 4) Π. Δ. Θ. Ἀττικοβοιωτίας β. 2.

Βαθμολογία Φαλαγγιτῶν.— 1) Π. Δ. Ἀχαΐας β. 60, 2) Π. Δ. Λαρίσης β. 44, 3) Πρωτευούσης 37, 4) Δ.Α.Σ. 16, 5) Ἀττικοβοιωτίας 8 καὶ 6) Εὐβοίας 7.

Γενικὴ βαθμολογία.— 1) Ἀχαΐα 60, 2) Λάρισα 52, 3) Πρωτεύουσα 40, 4) Δ.Α.Σ. 21, 5) Εὔβοια 15 καὶ 6) Ἀττικοβοιωτία 10.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ

Προεκηρύχθη ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. τὸ Γ' Πανελλήνιον ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημά της μεταξὺ πασῶν τῶν Περιφ. Διοικήσεων διὰ Φαλαγγίτας α' κατηγορίας μόνον, ἤτοι ἀπὸ 19 ἕως 25 ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

Ἑκάστη Περιφ. Διοίκησις δέον ὅπως προκηρύξῃ ἀμέσως περιφερ. ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῶν ὑπ' αὐτὴν Σχηματισμῶν πρὸς ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας ὁμάδος.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν συναντήσεων ἑκάστη Περιφ. Διοίκησις θέλει ἀντιπροσωπευθῇ εἰς τὸ Γ' Πανελλήνιον ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα μεταξὺ τῶν Περιφ. Διοικήσεων.

Αἱ 4 ὁμάδες αἵτινες θὰ ἐναπομείνωσι μετὰ τὴν τέλεσιν ὅλων τῶν προκριματικῶν συναντήσεων θὰ ἀγωνισθῶσιν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Γ' Πανελληνίων ἀθλητικῶν ἀγώνων.

Ἅπασαι αἱ συναντήσεις τοῦ ποδοσφαιρικοῦ πρωταθλήματος θέλουν διεξαχθῆ συμφώνως μὲ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Ε.Ο.Ν., μὲ τὴν ἑξῆς προσθήκην:

Εἰς περίπτωσιν λήξεως ἀγῶνος μὲ ἰσόπαλον ἀποτέλεσμα, θὰ παρατείνεται οὗτος ἐπὶ δύο ἴσα ἡμιχρόνια τῶν 15 λεπτῶν μὲ πεντάλεπτον διακοπὴν μεταξύ των. Ἐὰν καὶ κατόπιν τῆς παρατάσεως ταύτης δὲν ἔχει ἐπιτευχθῆ ἀποτέλεσμα, ὁ ἀγὼν οὗτος ἐπαναλαμβάνεται τὴν ἐπομένην Κυριακὴν εἰς τὴν ἕδραν τῆς Περιφ. Διοικήσεως τῆς μετακινηθείσης ὁμάδος, ἐκτὸς ἂν ἡ Περιφ. Διοίκησις αὕτη δὲν διαθέτῃ γήπεδον, ὁπότε ὁ ἀγὼν λαμβάνει χώραν εἰς τὸ ἴδιον μέρος τῆς πρώτης συναντήσεως.

Ἐπιτρέπεται ὅπως ἐκδοθῶσι διὰ τοὺς ἀγῶνας μεταξὺ Περιφ. Διοικήσεων εἰσιτήρια ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐκδόσεως καὶ διαθέσεώς των ἔχῃ ἀντιπρόσωπος τῆς οἰκείας Νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν Περιφέρειαν τῆς ὁποίας τελεῖται ὁ ἀγών.

Τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν εἰσιτηρίων θέλουσι κατανεμηθῆ ἐξ ἴσου μεταξὺ τῶν δύο Περιφ. Διοικήσεων, ὑποχρεουμένης τῆς Νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς νὰ γνωρίσῃ ἀνυπερθέτως εἰς τὴν Γεν. Διεύθυνσιν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν Κεντρικῆς Διοικήσεως, τὸ ποσὸν τῶν εἰσπράξεων καὶ τὴν καταβολὴν εἰς τὴν ἑτέραν Περιφ. Διοίκησιν τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς αὐτὴν μεριδίου.

Οὐδεμία ἔνστασις θέλει γίνει δεκτὴ ἐπὶ ἀγῶνος τινός.

Οἱ διαιτηταὶ τῶν ἀγώνων θὰ ἐξευρίσκωνται καὶ θὰ ὁρίζωνται ἑκάστοτε τῇ συνεννοήσει τῶν ἐνδιαφερομένων Περιφ. Διοικήσεων.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν διαιτητῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος εἶναι ἀνέκκλητοι.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ἡ Περιφ. Διοίκησις Ἀρρένων Ἀττικοβοιωτίας κατέθεσε τὴν Ἡμέραν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων στέφανον ἐκ δάφνης εἰς τὸν τάφον τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Κατὰ τὴν κατάθεσιν ὁ Α΄ Ἐπιτελὴς τῆς Περ. Διοικήσεως προσεφώνησεν ὡς ἑξῆς:

«Μπροστὰ στὸν τάφο σου, γονυπετεῖς, καταθέτουμε ἡμεῖς ἡ Νέα Γενεὰ τῆς Ἑλλάδος, Βασιλεῦ Στρατηλάτα, τὸ δάφνινο αὐτὸ στεφάνι σὲ Σένα, ποὺ ἐνεψύχωσες καὶ ἐνεθουσίασες τὸν Ἑλληνισμό, σὲ Σένα ποὺ ἀποτελεῖς μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον παράδειγμα Μεγάλου Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἔθνους, σὲ Σένα ποὺ ἤσουν ὁλόκληρος ἀγάπη καὶ καλωσύνη γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνας, εἰς ἔνδειξιν αἰωνίας εὐγνωμοσύνης.

Σήμερα ὅπου ἡ Ε. Ο. Ν., πρωτοπόρος σὲ κάθε Ἐθνικὴν ἐκδήλωσιν, μὲ ὁδηγοὺς τὸν Υἱόν Σου καὶ τὸν Ἐθνικόν μας Κυβερνήτην Ἰωάννην Μεταξᾶν, ἔταξε τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὑπὲρ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Χώρας, ἐνεθυμήθημεν Ἐσένα τὸν Μεγάλον Στρατιώτην, Ἐσένα ποὺ συμβολίζεις τὸ στρατιωτικὸν καθῆκον καὶ τὴν Ἐθνικὴν τιμήν.

Δέξου Βασιλεῦ τὰ ὀλίγα αὐτὰ κλαδιὰ δάφνης. Σοῦ τὰ προσφέρουμε τὰ παιδιὰ τῆς Ἀττικοβοιωτίας καὶ Σοῦ ὑποσχόμεθα πὼς θὰ θυσιάσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, τὴν ζωήν μας, ὅπως τὴν ἐθυσίασες καὶ Σύ, ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τῆς ἀγαπημένης μας Πατρίδος».

— Ἡ ἀθλητικὴ ὁμὰς τῆς 301ης Φάλαγγος μετέβη εἰς Σχηματάριον καὶ συνηντήθη μετὰ τῆς ἀθλητικῆς ὁμάδος τῆς 300ῆς Φάλαγγος εἰς φιλικὸν ποδοσφαιρικὸν ἀγῶνα μὲ ἀποτέλεσμα 2—0 ὑπὲρ τῆς 301ης Φάλαγγος. Κατὰ τὰ ἡμιχρόνια ἡ φιλαρμονικὴ Ε.Ο.Ν. Θηβῶν ἐπαιάνιζε διάφορα ἐμβατήρια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

— Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε. Ο. Ν. Ἀττικοβοιωτίας ἀπὸ τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἐνεργεῖ περιοδείαν ἀνὰ τοὺς σχηματισμοὺς τῆς Διοικήσεώς της.

— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας ἑτοιμάζει πρὸς ἔκδοσιν ὡραιότατον λεύκωμα, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παρελαύνῃ διὰ φωτογραφιῶν καὶ ἐπεξηγηματικῶν σημειωμάτων ὁλόκληρος ἡ ζωὴ τοῦ θερινοῦ Στρατοπέδου της. Τὸ λεύκωμα θὰ διανεμηθῇ εἰς ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ἀττικοβοιωτίας.

— Μεταξὺ τῶν Σχηματισμῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας προεκηρύχθη καλλιτεχνικὸς διαγωνισμὸς ἐργοχείρων, ζωγραφικῆς, ἐλευθέρου καμψοτεχνήματος καὶ πλεκτικῆς. Τὰ βραβεῖα ἀποτελοῦνται ἀπὸ σειρὰν ὠφελίμων βιβλίων καὶ τοῦτο διὰ τὴν προπαγάνδαν τοῦ βιβλίου μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως. Ἡ προθεσμία ὑποβολῆς ἔργων λήγει τὴν 31ην Ὀκτωβρίου.

— Ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῶν ἐθνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἑωρτάσθη ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Μεσογείων μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ μὲ τὸν πρέποντα ἐνθουσιασμὸν ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν. Τὸ πρωῒ τῆς Κυριακῆς ἐψάλη δοξολογία εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν Κορωπίου ὑπὸ τῆς χορῳδίας τῆς Ὑποδιοικήσεως καὶ τὸ ἀπόγευμα ἐστέφθη τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων.

ΚΟΜΟΤΙΝΗ.— Ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν μας ἡ ἀποστολὴ τῶν βαθμοφόρων τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων, ἥτις εἶχε μεταβῆ πρὸ μηνὸς εἰς τὸ στρατόπεδον Καλλιρράχης Θάσου.

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ στρατοπέδου ἔγινε μὲ ἐξαιρετικὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν, ὥστε τοῦτο δικαίως νὰ θεωρῆται ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα τοῦ εἴδους του εἰς ὁλόκληρον τὴν Βόρειον Ἑλλάδα. Ἄλλως τε εἶναι κτισμένο μέσα στὴν εἰδυλλιακὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ γραφικοῦ νησιοῦ, μέσα στὸ θεσπέσιο ὅραμα τοῦ πρασίνου, ἀντικρυ ἀπὸ τὴ γαλάζια θάλασσα τοῦ ζηλευτοῦ μας Αἰγαίου.

Εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων, τὸ ὁποῖον ἐλειτούργησεν εἰς τὴν Καλλιρράχην συμμετέσχον 170 Φαλαγγίτισσαι Ἀλεξανδρουπόλεως, Σουφλίου, Διδυμοτείχου, Ὀρεστιάδος, Ξάνθης, Δράμας, Καβάλλας καὶ Κομοτινῆς. Τοῦτο ἐλειτούργησε κατὰ τὸν πλέον ὑποδειγματικὸν τρόπον καὶ σύμφωνα μὲ τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως.

Ἐκεῖ ἐλειτούργησεν ἡ Σχολὴ βαθμοφόρων μὲ 4 συνεργεῖα. Τὸ πρῶτον στρατιωτικῶν γνώσεων, τὸ δεύτερον Οἰκοκυρικῆς, τὸ τρίτον στρατιωτικῶν ἀσκήσεων, πολιτικῆς διαφωτίσεως, κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸ τέταρτον πρώτων βοηθειῶν.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου αἱ Φαλαγγίτισσαι ἔδωσαν τὰς δεούσας ἐξετάσεις. Κατ' αὐτὰς ἠρίστευσαν αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ροδόπης.

Ἂς σημειωθῇ ὅτι τὸ στρατόπεδον εἶχε καὶ τὴν ἰδικήν του ἐφημερίδα, χειρόγραφον βέβαια, ἡ ὁποία δὲν παρέλειπε νὰ σατυρίζῃ μὲ ἔξυπνο χιοῦμορ κι' αὐτὸν τὸν στρατοπεδάρχην.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι κατὰ τὴν παραμονήν των εἰς τὸ στρατόπεδον ἐξέδραμον εἰς τὰ πλησιέστερα ἀξιοθέατα μέρη καὶ ἐπεσκέφθησαν ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ ἔργα τέχνης τοῦ Ε΄ καὶ Δ΄ π. Χ. αἰῶνος εἰς τὰ μέρη ὅπου ἔγιναν ἀνασκαφαί.

ΞΑΝΘΗ.— Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἐνόπλων ἐθνικῶν δυνάμεων αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ξάνθης κατέθεσαν στέφανον εἰς τὸ Ἡρῷον τῆς πόλεως.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τῶν στεφάνων σύσσωμος ἡ δύναμις τῆς Ε.Ο.Ν. κατηυθύνθη εἰς τὸν συνοριακὸν Τομέα καὶ τὸ Σύνταγμα πυροβολικοῦ, ὅπου παρεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. δῶρά της σημαῖαι εἰς τὰ δύο Συντάγματα.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τῆς Ἐκθέσεως παρέχεται ἡ μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ θαυμάσουν μίαν μικρὰν εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων μας εἰς τὰ στρατόπεδα καὶ κατασκηνώσεις των. Τὸ πρότυπον ἀναπαραστατικὸν στρατόπεδον τῆς Ε.Ο.Ν. ποὺ στολίζει τὴν ἐφετεινὴν Ἔκθεσιν κατεσκευάσθη κατὰ τρόπον ὑποδειγματικὸν ἐκ φυσικῆς ξυλείας καὶ εἶναι τόσον τέλειον ὥστε δὲν τοῦ λείπει οὔτε ἡ ἐλαχίστη λεπτομέρεια ἑνὸς ἀληθινοῦ στρατοπέδου. Δύναμις ἐξ 80 Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων διαρκῶς ἐναλλασσομένη ἀποτελεῖ τὴν φρουρὰν τοῦ στρατοπέδου, τὸ ὁποῖον μεταξὺ τῶν πρώτων ἐπεσκέφθησαν αἱ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, Γεν. Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν., μετὰ τῆς Πριγκηπίσσης Διαδόχου Φρειδερίκης, ὁ Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας, Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε. Ο. Ν., οἱ Ὑπουργοὶ Συγκοινωνίας, Σιδηροδρόμων, Δικαιοσύνης, Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἄκραν αὐτῶν εὐαρέσκειαν.

ΦΛΩΡΙΝΑ.— Πρωτοβουλίᾳ τῆς Ε. Ο. Ν. ἐγένετο ἡ τελετὴ πρὸς τιμὴν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας εἰς τὸ στάδιον τῆς πόλεώς μας.

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὁ συναγωνιστὴς Νομάρχης κ. Χριστόπουλος, ὁ Δήμαρχος κ. Χάσος, ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ καὶ πλῆθος κόσμου.

Εἰς τὴν τελετὴν μετέσχον ἅπαντα τὰ τμήματα τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

— Ἱδρύθη καὶ ἐνταῦθα σχολὴ βαθμοφόρων τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Φλωρίνης, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ προέλθουν τὰ στελέχη ποὺ θ' ἀποτελέσουν τὸ βασικὸν καὶ πρωταρχικὸν στοιχεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ στηριχθῇ ἡ Ὀργάνωσις.

Ἡ σχολὴ θὰ λειτουργήσῃ δὶς τῆς ἑβδομάδος κατὰ Τετάρτην καὶ Παρασκευήν, θὰ φοιτήσουν δὲ εἰς αὐτὴν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν Φαλαγγῖται.

ιην διεύθυνσιν τῆς σχολῆς ἀνέλαβε προσωπικῶς ὁ Περιφερ. Διοικητής. Ἐκπαιδευταὶ ὡρίσθησαν οἱ Διευθυνταὶ διαφόρων γραφείων τῆς Περ. Διοικήσεως καὶ συνεργάται τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων τῆς σχολῆς ἔγινε τὴν 1ην Ὀκτωβρίου. Παρόμοιαι σχολαὶ θὰ λειτουργήσουν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Καστορίας καὶ εἰς τὴν 165ην Φάλαγγα Ἀμυνταίου καὶ 167ην Νεστορίου.

— Τὴν Κυριακὴν 29ην παρελθόντος ὁ Περ. Διοικητὴς ἐπεθεώρησε τὴν Τετραρχίαν Ἀρμενοχωρίου καὶ ὡμίλησε πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας Φαλαγγίτας.

— Προσεχῶς ὀργανοῦνται ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἀθλητικοὶ ἀγῶνες πρὸς ἀπονομὴν ἀθλητικῶν εὐσήμων.

ΕΔΕΣΣΑ.— Τὴν Τετάρτην, 11ην Ὀκτωβρίου, ἐδόθη διάλεξις ἐνώπιον μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν. ὑπὸ τοῦ συναγωνιστοῦ κ. Δημ. Μπόγρη μὲ θέμα ἐθνικοῦ περιεχομένου. Τὴν διάλεξιν παρηκολούθησαν ὁ Γεν. Ἐπόπτης, αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος κόσμου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμιλίας ἐπεκράτησεν ἀκράτητος ἐνθουσιασμός, ἔγιναν δὲ ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.— Ἡ Ε. Ο. Ν. Γουμενίτσης ἐτίμησε τὸν ἐθνικόν μας Στρατὸν μὲ πάνδημον δοξολογίαν, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν αἱ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Φάλαγγες Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἔγινε πατριωτικὴ ὁμιλία διὰ τὸν στρατόν μας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀγαθ. Φωστηροπούλου. Ἐπηκολούθησε κατάθεσις στεφάνου εἰς τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων.

ΑΡΤΑ.— Τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου ἔφθασε στὴν Ἄρτα, συνεχίζων τὴν περιοδείαν του, ἀπὸ τὰ Γιάννενα ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος.

Ἂν καὶ ἡ ἡμέρα ἦτο ἐργάσιμος, ἡ πλατεῖα Σκουφᾶ, ὅπου ἦταν παρατεταγμένα τὰ τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν., ἦταν ἀσφυκτικὰ γεμάτη ἀπὸ πλήθη χωρικῶν καὶ πολιτῶν. Ἡ ἄφιξις τοῦ Κ.Ε.Ν. ἐχαιρετίσθη μὲ ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ἀφοῦ ἔλαβεν ἀναφορὰν ἀπὸ τὸν Περ. Διοικητὴν καὶ τὴν Περιφ. Διοικήτριαν, ἐπεθεώρησε τὰ τμήματα.

Ὁ Περιφ. Διοικητὴς εἰς ὁμιλίαν του ἐτόνισεν ὅτι ἡ Νεολαία Ἄρτας εἶναι ἀφωσιωμένη μὲ πίστι καὶ συνείδησι στὸν ἰδεολογικὸ σκοπό της καὶ ἔδωσε τὴν ἐγγύησιν ὅτι θὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο της μὲ μεγαλύτερο ἀκόμη ζῆλο καὶ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν εὐόδωσι τῶν ἐπιδιώξεών της.

Ὁ Νομάρχης Ἄρτης εἰς ὁμιλίαν του ἐξῆρε τὴν δρᾶσιν τῆς Νεολαίας καὶ τὴν μέχρι λατρείας ἀφοσίωσιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἄρτης στὶς ἀρχὲς τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος εἰς ὁμιλίαν του ἐτόνισε τοὺς σκοποὺς ποὺ ἐπιδιώκει ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας καὶ τὶς φροντίδες ποὺ καταβάλλονται γιὰ τὴν ἀρτιωτέρα καὶ μεθοδικωτέρα λειτουργία τοῦ θεσμοῦ τούτου. Ὁ Κ.Ε.Ν. ἐξέφρασεν ἐν συνεχείᾳ τὴν χαράν του γιὰ τὴν ἐνθουσιώδη πίστι τοῦ ἠπειρωτικοῦ λαοῦ στὶς προσπάθειες τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ μας. Ὁ λόγος του ἐκαλύφθη ἀπὸ ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Νεολαίας.

Ἀκολούθως ὁ Κ.Ε.Ν. ἐπεθεώρησε τὰ Γραφεῖα τῶν Περιφ. Διοικήσεων, ὅπου ἔδωκεν ὁδηγίας καὶ κατευθύνσεις πρὸς τοὺς ἁρμοδίους.

ΛΑΡΙΣΑ.— Ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἐπεσκέφθη τὴν πόλιν μας. Συνειργάσθη μετὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου καὶ τῶν Περιφ. Διοικητῶν. Ἀκολούθως μετέβη εἰς Ἀλμυρὸν καὶ Βόλον. Ἐπεθεώρησε τὴν Ὑποδιοίκησιν Ἀλμυροῦ καὶ συνειργάσθη μὲ τοὺς ἀξιωματούχους τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Ὑποδιοικήσεως Βόλου.

— Ἐγένετο συγκέντρωσις Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ἐν τῷ Κινηματοθεάτρῳ «Πάλλας» πρὸς τοὺς ὁποίους ὡμίλησεν ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος. Χαρακτηριστικὸν τῆς συγκεντρώσεως αὐτῆς ἦτο ἡ τελεία προσοχὴ καὶ ἡ θρησκευτικὴ προσήλωσις εἰς τὰ λεγόμενα. Τὴν ἡσυχίαν τῆς αἰθούσης δὲν διέκοπτον παρὰ αἱ ζητωκραυγαὶ καὶ ἡ ἐκδήλωσις πίστεως πρὸς τὸν Ἀρχηγόν. Ἀμέσως μετὰ τὴν ὁμιλίαν ὁ Κ.Ε.Ν. ἐπεσκέφθη διαδοχικῶς τὰς Ὑποδιοικήσεις Φαρσάλων, Ἀγυιᾶς, Τυρνάβου, Ἐλασσῶνος.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

Εἰς τὰ Φάρσαλα πλήθη κόσμου τὸν ἀνέμενον. Τμῆμα ἱππέων Φαλαγγιτῶν τὸν ὑπεδέχθη πρὸ τῆς πόλεως.

Εἰς Τύρναβον ποδηλατισταὶ τὸν ἀνέμενον πρὸ τῆς πόλεως. Ἐκεῖ ὡμίλησε πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας, ἐπεσκέφθη τὴν Ὑποδιοίκησιν καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησε δι' Ἐλασσῶνα, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς ἐνθουσιωδῶς.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνώτερον πάσης περιγραφῆς εἶναι ἡ ἐπίσκεψις εἰς τὴν Τετραρχίαν τῆς ἱστορικῆς Τσαριτσάνης. Μέσα εἰς τὸ γκρίζο φῶς ὅλα εἶχον κάτι τὸ θεῖον. Δὲν ἔμεινεν οὐδεὶς εἰς τὸ σπίτι του. Συν γυναιξὶ καὶ τέκνοις οἱ κάτοικοι τῆς Τσαριτσάνης τὸν ὑπεδέχθησαν. Μικραὶ κορασίδες τὸν ἔρραινον μὲ ἄνθη. Κατασυγκινημένος ὡμίλησε πρὸς τοὺς κατοίκους καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησε κατευθυνόμενος πρὸς τὴν Κοζάνην.

— Ἐπέστρεψεν ἡ β' ἀποστολὴ ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῆς κατασκηνώσεως Πηλίου. Ὅλοι ἐνθουσιασμένοι, ζωηροί, μὲ ἀπόλυτον πίστιν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ τὴν Ὀργάνωσιν. Ἀνετέθησαν εἰς ὅλους τοὺς ἐκπαιδευθέντας ὑπηρεσίαι.

— Αἱ συγκεντρώσεις ἤρχισαν νὰ γίνωνται πυκναὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν μελῶν μας ἐκ τῶν παραθεριστικῶν κέντρων. Οἱ ἀξιωματοῦχοι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως καὶ τῶν Ὑποδιοικήσεων, οἱ λαβόντες ἀδείας, ἐπέστρεψαν.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Τυρνάβου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐξακολουθεῖ τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως, θὰ συνεχισθοῦν τὰ μαθήματα μανδολινάτας. Ἐν τῇ Λέσχῃ Φαλαγγιτῶν Τυρνάβου γίνονται συγκεντρώσεις τακτικώτατα.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.— Ἐπέστρεψαν αἱ δόκιμοι βαθμοφόροι τῆς Π.Δ.Θ. Αἰτωλοακαρνανίας ἐκ τοῦ λειτουργήσαντος ἐν τῇ ἱστορικῇ Μονῇ στρατοπέδου. Ἡ λειτουργία τοῦ στρατοπέδου ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου καὶ τὴν ἄοκνον ἐπίβλεψιν τῶν βαθμοφόρων ἔσχεν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς γονεῖς τῶν Φαλαγγιτισσῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπεσκέπτοντο τὸ στρατόπεδον κατὰ Κυριακήν.

— Ἐνθουσιωδέστατα ἡ πόλις μας ὑπεδέχθη τὸν συναγωνιστὴν Κυβερν. Ἐπίτροπον κ. Κανελλόπουλον. Εἰς τὸ Δημαρχεῖον τὸν ἀνέμενον ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας μετὰ τοῦ Δημάρχου κ. Εὐαγγελάτου, τοῦ προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἐκπροσώπων ἐξ ὅλων τῶν τάξεων τῆς πόλεως.

Ὁ συναγωνιστὴς Κ.Ε.Ν. ἀφίκετο ἐξ Ἀγρινίου μετὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου Νομάρχου κ. Λυμπούση. Εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἔμεινεν ὀλίγην ὥραν. Μετέβη κατόπιν εἰς τὸ «Σπίτι τοῦ Φαλαγγίτου», ὅπου τοῦ ἐγένετο δεξίωσις καὶ κατόπιν εἰς τὴν Περιφερ. Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Αἰτωλοακαρνανίας.

Τὴν ἑπομένην ἐσυνέχισε τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ παρεκάθησεν εἰς γεῦμα, δοθὲν ὑπὸ τοῦ Δήμου.

Ὁ συναγωνιστὴς Κ.Ε.Ν. ἀνεχώρησεν εἰς Ναύπακτον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἄμφισσαν καὶ Λαμίαν.

ΤΡΙΠΟΛΙΣ.— Ἀπὸ τὸ Χρυσοβίτσι ἀνηγγέλθη ὅτι ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη ἐκεῖ ἡ συναγωνίστριά μας Σκαπάνισσα Ἀναστασία Καψιμαλάκου.

Τὴν κηδείαν της παρηκολούθησεν ἅπασα ἡ δύναμις ἀρρένων καὶ θηλέων Χρυσοβιτσίου.

Ἐκ μέρους τῆς Περιφ. Διοικητρίας κατετέθη στέφανος.

Ἐνεποίησεν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τὸ ἐκδηλωθὲν πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῆς μεταστάσης θερμότατον ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

ΠΥΡΓΟΣ.— Πρὸς ὅλους τοὺς σχηματισμοὺς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἠλείας ἐκοινοποιήθη ἡ κάτωθι ἡμερησία διαταγὴ τῆς νέας Περιφερ. Διοικητρίας:

«Ἀναλαβοῦσα τὴν διοίκησιν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων Ἠλείας, θεωρῶ καθῆκόν μου ὅπως ἐκφράσω εἰς τὴν προκάτοχόν μου συναγωνίστριαν τὰ θερμά μου συγχαρητήρια διὰ τὰς μέχρι σήμερον εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Ἠλείας προσφερθείσας ὑπηρεσίας της.

Ἀπευθυνομένη δὲ πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπηταὶ βαθμοφόροι, σᾶς παρακαλῶ ὅπως συνεχίσετε τὸ ἔργον σας μὲ τὴν ἴδια πίστι καὶ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸ μὲ τὸν ὁποῖο καὶ ἀρχίσατε. Κάθε μία ἀπὸ μᾶς καὶ ὅλες μαζὶ νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ γιὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς ἔταξε.

Πάντως εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν βαθμοφόρων καὶ στελεχῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των.

Ἡ κάθε μία ἀπὸ μᾶς ποὺ εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ὀνομασθῇ ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσίν μας βαθμοφόρος ἔχει καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις· γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐργασία τῆς βαθμοφόρου, ἡ σοβαρότης καὶ ἡ πίστις της πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης Αὐγούστου, τὸν Ἀρχηγὸ καὶ τὴν Ὀργάνωσί μας, ἡ πειθαρχία καὶ τὸ ὕφος της πρέπει νὰ εἶναι τόσο τέλεια, ὥστε νὰ γίνεται παράδειγμα σὲ ὅλες ἐκεῖνες τὶς ὁποῖες διοικεῖ.

Τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς μας καὶ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ δυσκόλου εἰς ἐμὲ ἀνατεθέντος ἔργου στηρίζω πρωταρχικῶς εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ συναγωνιστοῦ Γεν. Ἐπόπτου Ε.Ο.Ν. Ἠλείας, τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις μέχρι σήμερον εἶχε τὰ γνωστὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ἐν γένει προόδου τῶν σχηματισμῶν Ε.Ο.Ν. Ἠλείας, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν βοήθειαν τῶν συναγωνιστριῶν βαθμοφόρων, συνεργατῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν τῆς Περ. Διοικήσεως Θηλ. Ἠλείας».

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Στὴ μαγευτικὴ τοποθεσία «Νεάπολις» μὲ στρατοπεδάρχην τὴν Περιφ. Διοικήτριαν ἐλειτούργησε τὸ στρατόπεδον τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λέσβου. Τὸ στρατόπεδον ὠνομάσθη «Στρατόπεδον Ι. Μεταξᾶς». Ἐλειτούργησε σύμφωνα μὲ τοὺς κανονισμοὺς στρατοπέδων τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς αὐτὸ ἐξεπαιδεύθη ἕνας λόχος. Κάθε ἀπόγευμα ἐγίνοντο μαθήματα πολιτικῆς διαφωτίσεως, οἰκοκυρικῆς καὶ χειροτεχνίας. Ἐπηκολούθει πάντοτε ψυχαγωγία.

Στὸ ἴδιο στρατόπεδον συνηρμολογήθη ἀνεμόπτερον ὑπὸ ἐκπαιδευθέντος εἰς τὸ Κέντρον Ἀνεμοπορίας ἀνεμοπόρου, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε καὶ τὰ πρῶτα μαθήματα ἀνεμοπορίας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τοῦ στρατοπέδου ἔγιναν πέντε ἐκπαιδευτικαὶ πορεῖαι καὶ 4 συναγερμοί.

Τὴν 15ην Σεπτεμβρίου διωργανώθη ὡραία ἑορτή.

Ἔγινεν ἐπίσης καὶ Ἔκθεσις ἐργοχείρων, ποὺ ἐφιλοτέχνησαν αἱ Φαλαγγίτισσαι τοῦ Στρατοπέδου.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἔγινεν ἡμερησία ἐκδρομὴ εἰς Κόλπον Γέρας, ὅπου ἦσαν ἐλλιμενισμένα ἀεροπλάνα τῆς ναυτικῆς βάσεως. Στὸ ἀντίκρυσμα τῶν ὑδροπλάνων ὅλαι αἱ Φαλαγγίτισσαι μὲ μιὰ φωνή, μὲ μιὰ καρδιὰ γεμάτη ἀπὸ ἀκράτητο ἐνθουσιασμὸ ἔψαλαν τὸν ὕμνον τῆς Ἀεροπορίας.

ΧΑΛΚΙΣ.— Ἐξαιρετικὴ κίνησις παρατηρεῖται εἰς τοὺς σχηματισμοὺς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Εὐβοίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου ἐκπαιδευτικοῦ ἔτους τῆς Ε.Ο.Ν. Μὲ τὴν λῆξιν τῆς θερινῆς περιόδου αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐπανῆλθον στὰς θέσεις των καὶ ἤρχισαν μ' ἐνθουσιασμὸ τὸ ἔργον των. Τὴν μεταπροσεχῆ ἑβδομάδα θὰ ἀρχίσουν τὰ μαθήματα τοῦ οὐλαμοῦ βαθμοφόρων.

Φαλαγγίτισσαι Μυτιλήνης ἐπιδιδόμεναι εἰς θαλάσσια ἀθλήματα.

— Ἡ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χαλκίδος προετοιμάζεται πυρετωδῶς διὰ τὴν περισυλλογὴν ἀχρήστου χάρτου. Φαλαγγίτισσαι θὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ καταστήματα τῆς πόλεως διὰ τὴν περισυλλογήν. Ἐν τῷ μεταξὺ διενεμήθησαν προκηρύξεις διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζεται στοὺς κατοίκους τῆς Χαλκίδος πόσο μεγάλη ἀξία ἔχουν διὰ τὴν Ε.Ο.Ν. τὰ ἄχρηστα ἀντικείμενα ποὺ μέχρι πρό τινος πετοῦσαν.

ΤΗΝΟΣ.— Μὲ ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα ἐτελέσθη ἡ ἑορτὴ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς χώρας. Τὴν 10ην πρωϊνὴν ἔγινε δοξολογία εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, προεξάρχοντος τοῦ πρωθιερέως τῆς Μητροπόλεως Πανοσ. Φραγκίσκου Πλυτᾶ. Ὁ ναὸς ἦτο ἀσφυκτικῶς γεμᾶτος κόσμου, διεκρίνοντο δὲ μεταξὺ τοῦ πλήθους τὰ παιδιὰ καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ τὸ ὡραῖο παράστημά των, τὴν εὐλαβῆ σιγὴν καὶ κατανυκτικότητα, μὲ τὰς ὁποίας, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, παρηκολούθουν τὴν λειτουργίαν. Τὸ ἀπόγευμα στὶς 5 ὅλα τὰ τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν., ἀκολουθοῦντος πλήθους κόσμου, μετέβησαν εἰς τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους, ὅπου κατετέθη στέφανος ἐκ δάφνης. Τὴν 6 μ. μ. ἔγινε κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ Ἡρῷον τῶν πεσόντων κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 21. Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ πλήθους ἐκορυφώθησαν ὅταν κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐτελέσθη δέησις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Πανοσ. Σάββα Ἰωσηφίδου εἰς τὸ μέρος ὅπου ἡ τορπίλλη ἔθραυσε τὴν προβλῆτα. Ἦτο ὡραῖον τὸ θέαμα μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ε.Ο.Ν., ὅλους τοὺς κατοίκους καὶ μερικοὺς ἐκδρομεῖς, συγκεντρωμένους εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας ἐν προσοχῇ παρηκολούθουν μὲ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν τὴν ὡραίαν τελετήν. Ἦτο μεγαλοπρεπὴς ἡ εἰκὼν τοῦ συγκινημένου ἐκείνου πλήθους καὶ τὴν καθίστων ἀκόμη ὡραιοτέραν αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ποὺ ἐβασίλευεν. Αἱ ζητωκραυγαὶ καὶ αἱ ἐπευφημίαι ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ, τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου ἐπὶ πολὺ ἐδόνουν τὸν ἀέρα.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.— Εἰς τὸ χωρίον Σκάλα ἐδόθη καλλιτεχνικὴ ἑορτὴ ὑπὲρ τῆς στολῆς τῆς Φαλαγγιτίσσης. Κατ' αὐτὴν ἀπηγγέλθησαν διάφορα ποιήματα, ἐπαίχθη δὲ τὸ ἔργον «Ὁ θρίαμβος τῆς ἀρετῆς» τῆς συναγωνιστρίας Ἀρτέμιδος Π. Τραυλοῦ. Ἡ ἑορτὴ ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας.

— Φαλαγγῖται τοῦ Τάγματος Ἐρύσσου μὲ αὐτοθυσίαν ἐπεδόθησαν εἰς τὴν κατάσβεσιν πυρκαϊᾶς, ἡ ὁποία ἐξερράγη πλησίον τῶν χωρίων Κομιτᾶτα καὶ Καρυὲς καὶ ἠπείλει νὰ καταστρέψῃ χιλιάδας ἐλαιοδένδρων.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος διεξήχθη ὁ ἑορτασμὸς τῆς καθιερωθείσης ἡμέρας τῶν Ἐθνικῶν μας Ἐνόπλων Δυνάμεων ὑπὸ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐδόθη καλλιτεχνικὴ παράστασις πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν ὁπλιτῶν τοῦ 44ου Συντάγματος ὑπὸ τοῦ καλλιτεχνικοῦ ὁμίλου Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης μὲ ἔργον τοῦ Κρητὸς ποιητοῦ Χορτάτζη.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγένετο κατάθεσις στεφάνου εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, παρουσίᾳ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου, τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος, τῶν ἄλλων Ἀρχῶν τῆς πόλεώς μας καὶ πλήθους κόσμου.

Τμήματα στρατοῦ καὶ Ε.Ο.Ν. εἶχον παραταχθῆ πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν. Τὸν στέφανον κατέθεσε βαθμοφόρος τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνου.

Στρατιώτης τοῦ 44ου Συντάγματος προσεφώνησε τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., ἐξάρας τὰ συναδελφικὰ αἰσθήματα Ε.Ο.Ν. καὶ Στρατοῦ καὶ τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑποχρεώσεις ἀμφοτέρων.

Ἐπηκολούθησε διανομὴ δώρων, σιγαρέττων καὶ γλυκισμάτων πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Εἰς τὰς 8 μ. μ. ἐπανελήφθη ἡ παράστασις διὰ τοὺς ἐν Ρεθύμνῳ διαμένοντας ὁπλίτας.

Αλληλογραφία μας

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΤΣΟΛΑΚΗΝ. Εἰς τὴν ἐπιστολήν σας δὲν γράφετε διεύθυνσιν, ἑπομένως δὲν δύναται νὰ σᾶς ἀποσταλῇ τὸ τεῦχος οὔτε νὰ σᾶς ἀπαντήσωμε ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων σας. — ΕΙΡΗΝΗΝ ΘΕΟΧΑΡΙΔΟΥ. Ἐδόθη εἰς τὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΡΜΟΝΗΝ, μαθητὴν ΣΤ΄ τάξεως Γυμνασίου Τριπόλεως. Μᾶς γράφεις: «Ἀγαπητὴ Νεολαία, — Θὰ σᾶς παρακαλέσω, ἐπειδὴ στέλλω ποιήματα καὶ τὰ ἀπορρίπτετε λόγῳ χασμωδιῶν νὰ μοῦ ἀπαντήσετε τί εἶναι χασμωδίαι. Ἐπίσης διὰ νὰ φτιάσῃ ἕνα ποίημα κανεὶς πρέπει νὰ ξεύρῃ στιχουργική. Ἀπαντῆστε μου τί εἶναι στιχουργική. Φιλικώτατα Γεώργ. Ἀρμόνης». Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς σου παρατηροῦμε: 1ον) Ὅτι οὐδέποτε καὶ οὐδένα ποίημα ἐλάβαμε μὲ τὴν ὑπογραφὴ Γεώργιος Ἀρμόνης καὶ συνεπῶς οὐδεὶς λόγος ἔγινε, ἀπὸ τὶς στῆλες αὐτές, περὶ χασμωδιῶν ποὺ παρατηροῦνται σὲ ποιήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐλάβαμε! 2ον) Ὅτι καὶ ἂν μᾶς ὑπεβάλλοντο ποιήματα ὑπογεγραμμένα μὲ τὸ ψευδώνυμο Ἀρμόνης (γιατὶ μὲ ψιλή;) δὲν θὰ τὰ ἐλαμβάναμε ὑπ' ὄψιν μας. 3ον) Ὅτι ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ τῆς ἐπιστολῆς σου, ἡ ποιότης καὶ τὸ εἶδος τοῦ χαρτιοῦ, τὰ ὀρθογραφικὰ λάθη (ἐξ αἰτίας ἀφηρημάδας μᾶλλον παρὰ ἀγνοίας: ἐπείσης, ἀπαντίσητε, καὶ παρακάτω: ἀπαντίστεμου (μία λέξις) ἀντὶ ἀπαντήστε μου ἢ ἀπαντῆστέ μου), μᾶς πείθουν ὅτι ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ἀρμόνης κρύπτεται ὁ Α. Φ. Π. εἰς τὸν ὁποῖον εὐχαρίστως θ' ἀπαντήσωμεν, ἂν μᾶς ζητήσῃ τὶς ὡς ἄνω πληροφορίες ἀπ' εὐθείας καὶ ὄχι μέσῳ τρίτου καὶ μάλιστα μὴ ὑπαρκτοῦ προσώπου, δηλαδὴ τοῦ κυρίου Γεωργίου Ἀρμόνη μετὰ τοῦ ὁποίου αἱ σχέσεις μας δὲν εἶναι διόλου ἁρμονικαί. — ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Δημοσιεύομε ἐδῶ τὸ ποίημά σου:

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

I

Γεμάτο μὲ φῶς καὶ μὲ χάρι
ἀνάρια τ' ἁγνὸ τὸ φεγγάρι,
ἐβγῆκε τὸ βράδυ.

II

Μὲ τόση περίσσεια λαμπράδα
φωτᾷ τὴν καλή μας Ἑλλάδα
στὸ μαῦρο σκοτάδι.

III

Μὲ δόξα περνᾷ κι' εὐτυχία
καὶ φέγγει τὴ νύχτα τὴν κρύα
μαζὶ μὲ τὰ ἄστρα.

IV

Φωτίζει χωριὰ καὶ λαγκάδια
στὰ πλάγια ποὺ βόσκουν κοπάδια
καὶ φέγγει στὰ κάστρα...

Τὸ 2ο καὶ τὸ 3ο τρίστιχο δὲν ἔχουν ἀπολύτως κανένα νόημα. Σημειώνομε τὴν χασμωδία:

μαζὶ μὲ τὰ - ἄστρα.

Σοῦ συνιστοῦμε καὶ πάλιν νὰ μὴ γράφῃς ὅ,τι σοῦ ἔρχεται στὸ μυαλὸ πρὶν τὸ ξεκαθαρίσῃς. Γράφεις πολλὰ καὶ γι' αὐτὸ σπανίως ἐπιτυγχάνεις. Τοποθετεῖς στὴν ἀράδα καὶ μὲ κάποια ρυθμικότητα λέξεις, χωρὶς νὰ τὶς συνδέῃ κανένα νόημα. Τί θέλεις νὰ πῇς γράφοντας ὅτι... τὸ φεγγάρι περνᾷ μὲ δόξα καὶ εὐτυχία; Εἶσαι ὁ μόνος μὲ τὸν ὁποῖο ἡ στήλη αὐτὴ ἔχει ἀπασχοληθῆ ἐπανειλημμένως καὶ ἐκτενῶς χωρίς, δυστυχῶς, νὰ ἐπιτύχῃ μεγάλα πράγματα. Καὶ ὅμως μπορεῖς κάτι νὰ γίνῃς. Δὲν σοῦ λείπει ἡ ἱερὴ φλόγα τὴν ὁποία ὅμως θὰ σβήσῃς μόνος σου, ἂν ἐπιμένῃς ν' ἀκολουθῇς τὸ δρόμο τῆς εὐκολίας καὶ τῆς προχειρότητος. — ΒΑΣ. ΣΕΦΕΡΗΝ. Θὰ καταβάλωμε κάθε δυνατὴ προσπάθεια νὰ σ' εὐχαριστήσωμε. Τὸ πεζογράφημα ἔχει ὄχι μερικὰς — ὅπως γράφεις — ἀλλ' ἀρκετὰς ἀτελείας. Πρῶτα - πρῶτα ἡ γλῶσσα, ποὺ χρησιμοποιεῖς εἶναι τρισυπόστατη! Πῶς ἀλλοιῶς νὰ τὴν χαρακτηρίσωμε; Ἀρχαΐζουσα: «Διότι τί ἕτερον — ἐπιστρέψας εἰς τὸ κατάστημα αὐτοῦ — ὁμολογία ἀπροκάλυπτος — μετὰ τὴν συνάντησιν αὐτῆς μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ Πέτρου κλπ.» Ὁμιλουμένη: «Δὲν ἐπρόφθασε — ἡ Ἑλένη ἐτρόμαξε κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ — ἔδωσε τότε μία κλωτσιὰ εἰς τὴν πόρτα — ἡ σκέψις της ἦτο πάντοτε κοντὰ εἰς τὸ παιδάκι της κλπ.» Δημοτικὴ (ὡς πρὸς τὸ τυπικό): «Τὴν ἄλλη μέρα — ἐχτρὸς ἀπρόμητος ὁ Θανάσης — φοροῦσε σταχτιὰ ροῦχα — τράβα γραμμὴ τὸ δρόμο τοῦτο — ροβόλησε στὴν ἀκροποταμιὰ — τσοῦρμο - τσοῦρμο τὰ παιδιά, θηλυκὰ καὶ ἀρσενικὰ (γιατὶ ὄχι κορίτσια κι' ἀγόρια;) κλπ.» Δεύτερο ὁ μῦθος ἀπίθανος, ἐκτὸς ἂν ὁ τόπος δράσεως ἦταν καμμιὰ φανταστικὴ χώρα ἢ τὸ λιγώτερο ἡ Ἀμερική. Καὶ τρίτο ἠθικὸ συμπέρασμα ἀντιπαιδαγωγικό. Περιμένομε κάτι καλύτερο. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΝ. Ἂν καὶ σὲ προηγούμενα τεύχη τῆς «Νεολαίας» ἐδώσαμε κατ' ἐπανάληψιν στιχουργικὰς ὁδηγίας καὶ τοὺς κυριωτέρους κανόνας τῆς νεοελληνικῆς μετρικῆς, ἐν τούτοις ἐπανερχόμεθα σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος. Τὸ κάνομε ἀφ' ἑνὸς διὰ νὰ σ' εὐχαριστήσωμεν προσωπικῶς — μᾶς τὸ ζητεῖς μὲ τόσην εὐγένειαν! — καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπειδὴ καὶ ἄλλοι ἀναγνῶσται μᾶς παρακαλοῦν νὰ ἐπαναλάβωμεν τοὺς μετρικοὺς κανόνας, διότι δὲν ἔχουν τὰ προηγούμενα τεύχη εἰς τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν. Ἀκολουθοῦμε τὸ ἐρωτηματολόγιό σου: Τί χρειάζεται γιὰ νὰ γραφῇ ἕνα καλὸ ποίημα; Χρειάζονται 4 πράγματα. Δύο ἀφηρημένα: ἔμπνευσις καὶ στιχουργικὲς γνώσεις καὶ δύο οὐσιαστικά: χαρτὶ καὶ μολύβι. Δυστυχῶς πολλοί, ποὺ καταγίνονται μὲ τὸ γράψιμο ποιημάτων, ἔχουν μόνο τὰ δύο τελευταῖα καὶ ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα:

Ἔρχεται τὸ φθινόπωρο
μὲ τὶς βροχὲς καὶ τὰ μπουμπουνητὰ
κι' ἔξω ἀπ' τὸ σχολειὸ ἀκούγονται
τῶν παιδιῶν τὰ ξεφωνητά.

Ἡ ἔμπνευσις ὅταν εἶναι καλὴ εἶναι θεῖο δῶρο κι' ὅταν εἶναι κακὴ εἶναι θεϊκὴ κατάρα. Ὑπάρχουν ἐμπνευσμένοι ποιηταὶ — οἱ πραγματικοὶ ποιηταί, μὲ τὴν πηγαία ποιητικὴ διάθεσι: Σολωμός, Παλαμᾶς, Καζαντζάκης, (γιὰ νὰ πάρουμε τοὺς τρεῖς κορυφαίους νεοέλληνας ποιητάς) καὶ οἱ ἁπλοὶ στιχουργοὶ ἢ στιχοπλόκοι, ποὺ εἶναι καὶ οἱ περισσότεροι. Ἀκριβῶς ὅπως ὑπάρχουν ἄνθη μὲ ὡραία ὄψι καὶ ὡραία μυρωδιὰ (=ποιήματα) καὶ ἄνθη, ποὺ ἔχουν ὡραίαν ὄψι, ἀλλὰ διόλου μυρωδιὰ (=ἄρτια στιχουργήματα). Πόσα μέτρα ἔχομε; Καθὼς ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε, τὴν βάσιν τοῦ νεοελληνικοῦ στίχου ἀποτελεῖ ὁ τόνος — ὁ τόνος τὸν ὁποῖον ἀκοῦμε σὲ ὡρισμένες συλλαβὲς τῶν λέξεων τοῦ στίχου. Ἡ τονιζομένη συλλαβὴ σημειώνεται μὲ τὸ σημεῖον (—) καὶ ἡ ἄτονος μὲ τὸ σημεῖο (υ). Π. χ. τὶς συλλαβὲς τῆς λέξεως κα-λὸς τὶς σημειώνομε ἔτσι: υ—δηλαδή: ἄτονη - τονισμένη συλλαβή. Τὰ σημεῖα αὐτὰ τῆς στιχουργικῆς δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τὰ σημεῖα τῆς γραμματικῆς — μακρὸν καὶ υ βραχὺ φωνῆεν. Τὰ συνήθη μέτρα εἶναι πέντε καὶ ἔχουν σχηματισθῆ μὲ τὴν παράθεσιν τῆς τονισμένης καὶ τῆς ἀτόνου συλλαβῆς. Μὲ τὴν ἐπανάληψιν τῶν μέτρων αὐτῶν σχηματίζονται οἱ στίχοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πάλι σχηματίζονται τὰ ποιήματα. Ἔχομε δύο δισύλλαβα μέτρα: Τὸ ἰαμβικὸ υ—, δηλαδὴ μίαν ἄτονη συλλαβὴ καὶ μία τονισμένη.

Πολ-λοὶ περ-νοῦν ἐ-μπρὸς χορ-τᾶ-τοι
υ — υ — υ — υ —

Στὸν στίχον αὐτὸν («Ὁ ἐπαίτης» τοῦ Ἡλ. Ταντταλίδη) περισσεύει μιὰ συλλαβή: χο-ρτᾶ(τοι). Λέμε ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ 4 ἰάμβους καὶ μία συλλαβὴ καὶ ὅτι εἶναι καταληκτικός. Ἐνῷ οἱ στίχοι αὐτοί:

Δὲν ἔχω κέφι γιὰ δουλειὰ
πάλι μὲ δέρνει τεμπελιὰ

ποὺ ἔχουν πλήρη ὅλα τὰ μέτρα λέγονται ἀκατάληκτοι. Καταληκτικοὺς καὶ ἀκαταλήκτους στίχους συναντοῦμε καὶ στὰ πέντε μέτρα. Τὸ δεύτερο δισύλλαβο μέτρο εἶναι τὸ τροχαϊκὸ ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ μία τονισμένη καὶ μίαν ἄτονη συλλαβή. Εἶναι δηλαδὴ τὸ ἀντίστροφο τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου.

Κά-θε βρά-δυ, κά-θε βρά-δυ
— υ — υ — υ — υ
τό-τρα γοῦ-δι του-σκορ πά-ει
— υ — υ — υ — υ

Κι' ἐρχόμαστε στὰ τρισύλλαβα: δύο ἄτονες καὶ μία τονισμένη συλλαβὴ ἀποτελοῦν τὸ ἀναπαιστικὸν μέτρον = υ υ —.

Και-στην-κό μη-στε-φά νι-φο-ρεῖ
υ υ — υ υ — υ υ —

Μιὰ τονισμένη καὶ δύο ἄτονες συλλαβές, δηλ. τὸ ἀντίστροφο τοῦ ἀναπαίστου ἀποτελοῦν τὸ δακτυλικὸ μέτρο: — υ υ.

Ὄ-νει-ρο ἀπί-στευ-το ἡλιό-χα-ρη μέ-ρα —
— υ υ — υ υ — υ υ — υ υ

Μία ἄτονη συλλαβή, μία τονισμένη καὶ πάλι μία ἄτονη ἀποτελοῦν τὸ ἀμφιβραχικὸ μέτρο υ — υ.

των-πρώ-των μου-χρό-νων κο-ντά-στ' ἀ κρο-γιά-λι
υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ

Προσέξατε: Τὸ τελευταῖο μέτρο τοῦ στίχου μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ὁλόκληρο. Μπορεῖ δηλαδὴ τὸ τελευταῖο μέτρο τοῦ ἰαμβικοῦ καὶ τοῦ τροχαϊκοῦ στίχου, ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ δύο συλλαβές, νὰ ἔχουν μόνο μία καὶ τὸ τελευταῖο μέτρο τοῦ δακτυλικοῦ, ἀναπαιστικοῦ καὶ ἀμφιβραχικοῦ, ποὺ ἔχουν τρεῖς συλλαβές, ν' ἀποτελοῦνται μόνον ἀπὸ τὴ μία ἢ τὶς δύο συλλαβὲς τοῦ τελευταίου μέτρου. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ὁδηγιῶν μετρήσατε καὶ κατατάξετε στὰ διάφορα μέτρα τοὺς παρακάτω στίχους. Ὅποιος θέλει μπορεῖ νὰ μᾶς στείλῃ τὶς παρατηρήσεις του ἐπὶ τῶν κατωτέρω στίχων. Θὰ τοῦ ἀπαντήσωμε ἂν εἶναι σωστές. Δηλ. ἂν ἐμέτρησε καλά.

1 — Καὶ ὅταν ἀπέσωσεν ἐκεῖ, τὴν κόρην οὕτως λέγει (Διγενὴς Ἀκρίτας)

2 — Σαρανταπέντε μάστορες κι' ἑξῆντα μαθητάδες (Δημοτικό)

3 — Μπρὲ Μανώλη, μπρὲ λεβέντη, μπρὲ παλληκαρᾶ (Δημοτικό)

4 — Τὸ μῆλον ἔχει κόκκινην ἀπόξω τὴ θωριά του (Κρητικὴ μαντινάδα)

5 — Ἔτυχε μία πέρδικα κι' ἔβοσκε σ' ἕναν τόπον (Γ. Αἰτωλός)

6 — Καλλιῶναι μιανῆς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ (Ρήγας Βελεστινλῆς)

7 —
Ἀπὸ 'να σ' ἄλλο
πετῶ δενδράκι
νὰ βρῶ κλαράκι
γιὰ νὰ σταθῶ,
γιὰ ν' ἀκουμπήσω
νὰ ξενυχτήσω
νὰ μὴ χαθῶ.
(Γιάννης Βηλαρᾶς)

8 — Ὅποιος πεθαίνει σήμερα χίλιες φορὲς πεθαίνει (Σολωμός)

9 — Ἦταν νύχτα, εἰς τὴν στέγην ἐβογγοῦσε (Γεώργ. Ζαλακώστας)

10 — Στὴν θερμάστραν ἐμπρὸς
ἕνας γάτος χονδρὸς
πάντα ἁπλώνεται
(Ἡλ. Τανταλίδης)

11 — Ἡ ἄνοιξις, Ἄννα, προβαίνει
καὶ λυώνουν στοὺς κάμπους τὰ χιόνια
ὁ ἥλιος στὰ χόρτα, στὰ κρίνα, στὰ ρόδα
γιὰ ἰδὲς πόση χύνει καινούργια ζωή.
(Μαρτζώκης)

12 — Καὶ κάθε φορὰ ποὺ μπροστά μου ἡ πρωτάνθιστη (Παλαμᾶς)

13 — Φεύγουν τὰ νέφη, ὁ ἄνεμος σφυρίζει
πνίγει ἡ βροχὴ καὶ κάμπο καὶ βουνό.

14 — Κι' ἂν τυχὸν χτυπήσει τὸ παράθυρο
θὰ εἶναι τὰ πουλάκια μαθημένα
(Δροσίνης)

15 — Κι' ἂν πικρὸ τὴν ψυχή σου τὸ δάκρυ τὴ ραίνει
πάντα κάπου κρυφὰ μιὰ χαρὰ τὴν προσμένει (Χατζόπουλος)

16 — Στῆς Τετάρτης Αὐγούστου τὰ μύρα

17 — Σὲ προσμένομε κι' ἦρθες μιὰ μέρα
τὴν Ἑλλάδα νὰ σώσῃς πατέρα
(Ἀρ. Δημακάκος. Βῆμα τῶν Νέων)

18 — Πάω ψηλὰ στὸ βουνὸ
στὸν καθαρὸ οὐρανὸ
(Εὐθ. Ὀλυμπίτης. Βῆμα τῶν Νέων)

19 — Λιόχαρο τοῦ Ἀπριλιοῦ τὸ γέλιο λάμπει
(Στ. Πανταζῆ. Βῆμα τῶν Νέων)

20 — Τὴν Τετάρτη τοῦ Αὐγούστου
τὴν λαμπρὰν αὐτὴν ἡμέρα.

— Μ. Μ. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν: 1ον) Διότι ὑπογράφεις μὲ τ' ἀρχικὸ τοῦ ὀνοματεπωνύμου σου, 2ον) Διότι εἶναι γραμμένα καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ καὶ 3ον) Διότι στὸ αὐτὸ χαρτὶ περιέχονται ποιήματα, πνευματικὲς ἀσκήσεις καὶ ἡ ἐπιστολή σου! Δὲν διαβάζεις τὴ «Νεολαία»; Ἀλλὰ καὶ ὅλα τ' ἀνωτέρω ἂν δὲν συνέβαιναν πῶς νὰ δημοσιεύσωμε στίχους σὰν κι' αὐτούς;

Κίτρινη εἶναι κάποια ὁμάς
ὡς εἶναι τὸ καναρι
κι' ἔχει παιδιὰ λεβέντικα
καὶ τόνε λένε Ἄρη.

Αὐτὸς δὲν ἔχει τὸ ρεκὸρ
τῆς φήμης καὶ τῆς ?/ξης
κι' αὐτὸς γνωρίζει νὰ νικᾷ
καθὼς κι' ἡ τιμιότης.

— ΑΛΕΚΟΝ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΝ. Τὴν κριτικὴν τὴν ἔχει εἰδικὸς συντάκτης. Τὸ γραφτό, ποὺ μᾶς ἔστειλες, εἶναι μᾶλλον φιλολογικὸ πορτραῖτο τοῦ κ. Βλαχογιάννη. — ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ ΠΑΝΑΓΟΥ. Ἐβιάστηκες νὰ τὸ στείλῃς πρὸς δημοσίευσιν. Πρόσεξε τὸ 2ο τετράστιχο:

Ὅταν τὸ χιόνι σκεπάζει τὰ κλωνιὰ
[σὰν βασιλιᾶς ὁμοιάζει,
μαρμαρωμένος φαίνεται καθὼς στὰ παραμύθια
κι' ὅταν προβάλλει ὁ ἥλιος ὅταν τὸν ἀντικρύζει
τὸ μάρμαρο σπᾶ καὶ γίνεται σμαράγδια
[καὶ διαμάντια.

Δὲν στέκει οὔτε στιχουργικῶς καὶ τὸ χειρότερο οὔτε λογικῶς.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

Ἡ προστασία τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομάς.

III. ΒΟΜΒΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ Α' ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Αἱ βόμβαι τῶν πολεμικῶν ἀερίων εἶναι συνήθους βάρους 25—50 κιλῶν. Ἔχουν λεπτὸν περίβλημα, τὸ ὁποῖον ὅταν σπάσῃ ἐξαπολύει τὰ δηλητήρια εἴτε ὡς καπνὸν (σκονη) εἴτε ὡς συννεφο (ὁμίχλη=ὑγρὰ σταγονίδια).

Τὰ ἀέρια, τὰ ὁποια ἐχρησιμοποιήθησαν μέχρι σημερον διὰ πολεμικους σκοπούς, εἶναι τεσσάρων εἰδῶν:

1ον) Ἀέρια ἐρεθιστικά.— Ἐκ τῶν ἀερίων αὐτῶν ἄλλα μὲν προκαλοῦν δυνατὸ τσούξιμο στὰ μάτια καὶ δάκρυα καὶ λέγονται δακρυγόνα, ἄλλα δὲ ἔχουν μεγαλυτέραν προτίμησιν στὸ τσούξιμο της μύτης καὶ τοῦ λαρυγγος καὶ προκαλοῦν φταρνίσματα καὶ ἐμέτους καὶ λέγονται πταρμογονα (ἢ τοῦ κυανοῦ σταυροῦ ἢ ἀρσῖναι).

2ον Ἀέρια ἀσφυκτικὰ (ἢ τοῦ πρασίνου σταυροῦ).— Τὰ ἀέρια αὐτὰ προσβάλλουν κυρίως τοὺς πνεύμονας καὶ προξενοῦν τέτοιες βλάβες, ποὺ δυσχεραίνεται πλέον ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἡ πρόσληψις ὀξυγόνου ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ ἐπακολουθεῖ ἀσφυξία.

Τοιαῦτα ἀσφυξιογόνα ἀέρια εἶναι τὸ χλώριον, τὸ φωσγένιον, τὸ διφωσγένιον (ὑγρὸν) καὶ ἡ χλωροκιτρίνη (ὑγρόν.

3ον Ἀέρια καυστικὰ (ἢ τοῦ κιτρίνου σταυροῦ).— Ταῦτα προσβάλλουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ὅλες τὶς μεριὲς καὶ προκαλοῦν καψίματα καὶ πληγές.

Τὸ δέρμα κοκκινίζει πρῶτα σὰν νὰ τὸ ἔκαψε συναπισμός, ἔπειτα κάνει φουσκάλες ὅπως κάνει τὸ κάψιμο μὲ φωτιὰ καὶ ἔπειτα σπάει ἡ φοῦσκα καὶ μένει μιὰ κακὴ καὶ δυσκολογιάτρευτη πληγή.

Τέτοια δηλητήρια ειναι ὁ ὑπερίτης (ὑγρὸ λαδερό, μὲ μυρουδιὰ μουστάρδας, πολὺ ὕπουλο καὶ ἐπικίνδυνο) καὶ ὁ λεβιζίτης (ὑγρὸ καὶ αὐτὸ λαδερό, μαυρωπό, μὲ μυρωδιὰ τοῦ ἄνθους τοῦ γερανίου).

4ον Ἀέρια τοξικὰ (ἢ τῆς ἐρυθρᾶς κηλῖδος). — Ἐκ τῶν ἀερίων τούτων ἄλλα μὲν δρῶσιν ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ παραλύουν τὰ κέντρα τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς καρδίας καὶ λέγονται παραλυτικὰ καὶ τοιαῦτα εἶναι τὸ ὑδροκυάνιον καὶ αἱ ἑνώσεις αὐτοῦ, ἄλλα δὲ προσκολλῶνται στὸ αἷμα καὶ τὸ ἐμποδίζουν νὰ προσλάβῃ ὀξυγόνον ποὺ μᾶς εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ζωήν, καὶ τοιοῦτον ἀέριον εἶναι τὸ μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Διὰ νὰ προστατευθῶμεν ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἀέρια πρέπει νὰ ἔχωμεν καλὸν ἀεροστεγὲς καταφύγιον καὶ προσωπίδας.

Ἡ προσωπὶς (μάσκα) εἶναι συσκευὴ ἡ ὁποία προστατεύει τὸ πρόσωπον καὶ ὅλα τὰ ὄργανα αὐτοῦ (μάτια, στόμα, μύτη), ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ τὴν κυρίως μάσκα τοῦ προσώπου καὶ ἀπὸ τὸ φίλτρον.

Τὸ φίλτρον εἶναι ἕνα κουτὶ τενεκεδένιο μὲ δύο τρῦπες ἀπὸ τὴν μίαν μπαίνει ὁ ἐξωτερικὸς ἀέρας καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην περναει καθαρὸς πλέον μέσα στὴ μάσκα καὶ αὐτὸν εἰσπνέει ὁποιος φορεῖ τὴν μασκα. Τὸ κουτὶ αὐτὸ (τὸ φίλτρον) βιδώνεται ἐπάνω στὴν κυρίως προσωπίδα ἐπὶ ἑνὸς μεταλλικοῦ στομίου τὸ ὁποῖον λέγεται στόμιον κοχλιώσεως.

Ἐντὸς τοῦ φίλτρου ὑπάρχουν τρία διάφορα στρώματα γιὰ νὰ συγκρατοῦν τὰ πολεμικὰ δηλητήρια.

Τὸ ἓν λέγεται στρῶμα ἀρσινῶν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ πούπουλα πουλιῶν ἢ βάμβακα ἢ ἀπορροφητικὸ χάρτη. Τὸ στρῶμα αὐτὸ κρατεῖ τὴν σκονην. Το δευτερον στρῶμα ἀποτελεῖται ἀπὸ κάρβουνο σκληροῦ ξύλου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀφῃρέθη ἡ πίσσα καὶ τὸ κατράμι μὲ εἰδικὴν ἐπεξεργασίαν. Τὸ κάρβουνο αὐτὸ ὀνομάζεται ἐνεργὸς ἄνθραξ. Τὸ τρίτον στρῶμα ἀποτελεῖται ἀπὸ χημικὰς οὐσίας καὶ λέγεται στρῶμα ἀσφαλείας.

Ἡ κυρίως μάσκα.— Εἴπαμε ὅτι ἡ μάσκα φέρει τὸ στόμιον κοχλιώσεως ἐπὶ τοῦ ὁποίου βιδώνεται τὸ «φίλτρο» καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει μία βαλβὶς ἡ ὁποία ἐπιτρέπει μόνον τὴν εισοδον τοῦ ἀέρος ἀπὸ τὸ φίλτρον.

Ἔξω ἀπὸ αὐτήν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ κάτω, ὑπάρχει μία δευτέρα βαλβίς, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει νὰ βγαίνῃ εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἡ ἐκπνοὴ τοῦ φέροντος τὴν μάσκα, δὲν ἐπιτρέπει ὅμως ἀπὸ ἐκεῖ τὴν εἴσοδον ἀέρος.

Ἡ προσωπὶς φέρει καὶ δυὸ ματογυάλια (διόπτρας) μὲ γυαλὶ τριπλοῦν ποὺ δὲν σπάει, ἀπὸ μέσα δὲ τὸ γυαλὶ αὐτὸ ἔχει ἕνα διαφανῆ δίσκον, ὁ ὁποῖος δὲν θαμβώνει μὲ τὴν ἀναπνοὴν καὶ δι' αὐτὸ ὁ δίσκος αὐτὸς λέγεται ἀντιθαμβωτικὸς δίσκος.

Διατήρησις τῆς μάσκας.— Ἡ μάσκα μπορεῖ νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολλὰ χρόνια (ἄνω τῶν 10) εἰς πολυ καλὴν κατάστασιν ἐὰν εἶναι κρεμασμένη σὲ μιὰ ντουλάπα σκοτεινή, μακριὰ ὅμως ἀπὸ ὑγρασία καὶ ἀπὸ φωτιά.

Ἡ σκόνη, ὁ ἥλιος καὶ ἡ ὑγρασία καταστρέφουν τὸ λάστιχο τῆς μασκας.

ΤΙ ΘΑ ΚΑΜΩΜΕ ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΩΜΕ ΜΑΣΚΑ

Ὅταν σκάσῃ ὑπόκωφα μιὰ βόμβα καὶ ἰδοῦμε ἕνα σύννεφο ἢ καπνὸν νὰ σέρνεται στὸ ἔδαφος καὶ νὰ τὸ φέρνῃ ὁ ἄνεμος πρὸς τὸ μέρος μας, δὲν μποροῦμε δὲ νὰ ξεφύγωμε ἀπὸ καμμιὰ πάροδο καὶ νὰ τὸ ἀποφύγωμε, τότε, ἂν δὲν ἔχωμε μάσκα, πρέπει νὰ ἔχωμε ἕνα μπουκαλάκι πάντοτε μαζί μας, τὸ ὁποῖον νὰ περιέχῃ διάλυσιν οὐροτροπίνης 20 γραμ. σὲ 100 γραμμάρια νερό. Μὲ αὐτὸ τὸ ὑγρὸ βρέχομε ἕνα μανδῆλι, καλύπτομεν μ' αὐτὸ καλὰ τὴν μύτη καὶ τὸ στόμα, ὥστε ν' ἀναπνέωμεν διὰ μέσου αὐτοῦ, κι' ἔπειτα βαδίζομεν χωρὶς τρεχάλες ἐναντίον τοῦ δηλητηριώδους καπνοῦ (ἀντίθετα δηλαδὴ στὸν ἄνεμο) κι' ἔτσι περνοῦμε πιὸ γρήγορα τὸ δηλητηριῶδες σύννεφο καὶ σωζόμαστε.

Μὲ τὸ διάλυμα αὐτὸ τῆς οὐροτροπίνης προστατευόμεθα ἀπὸ τ' ἀσφυξιογόνα ἀέρια.

Ἀντὶ τῆς σκέτης οὐροτροπίνης σᾶς δίδω μιὰ πολὺ καλὴ συνταγή, τὴν ὁποίαν μπορεῖ νὰ σᾶς κάμῃ ὁ φαρμακοποιός σας:

Θειο-ανιλικὸν νάτριον	20 γρ.
Οὐροτροπίνη	20 »
Ρητσινόλαδο	20 »
Γλυκερίνη	»0 »
Νερὸ	20 »

Ἐὰν τέτοια διαλύματα δὲν ἔχωμε, τότε ἐν ἀνάγκῃ μποροῦμε νὰ βρέξωμε το μανδῆλι μας σὲ νερο μὲ σόδα ἢ μὲ ὑπερμαγγανικον κάλι ἢ ἐπὶ τέλους καὶ μὲ τὰ οὖρα μας.

ΑΝΙΧΝΕΥΣΙΣ

Πῶς θὰ πάρωμε εἴδησιν τῆς παρουσίας πολεμικῶν δηλητηρίων;

Πρὸ παντος μὲ τὰς 5 αἰσθήσεις μας.

1) Μὲ τοὺς ὀφθαλμούς: Ὅταν σκάσῃ μιὰ βόμβα καὶ ἰδοῦμε σύννεφο ἢ καπνὸ νὰ σέρνεται στὸ ἔδαφος, ὑπάρχει κίνδυνος. Ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ ἐκεῖ.

2) Μὲ τὴν ἀκοήν: Ἡ ἔκρηξις τῆς δηλητηριώδους βόμβας εἶναι κούφια (ὑπόκωφος).

3) Μὲ τὴν ἀφήν: Τὸ τσούξιμο χωρὶς λόγον τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς μύτης, τοῦ λαιμοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐχθρικὴν ἐπιδρομὴν προδίδει τὴν παρουσίαν πολεμικῶν δηλητηρίων.

4) Μὲ τὴν γεῦσιν: Οἱ καπνισταὶ αἰσθάνονται ἀηδίαν εἰς τὴν γεῦσιν τοῦ τσιγάρου ἐπὶ παρουσίᾳ φωσγενίου, διφωσγενίου καὶ ὑδροκυανίου.

Γεῦσις πικρίζουσα τσουχτερὴ προδίδει τὴν παρουσιαν χλωροπικρίνης.

5) Μὲ τὴν ὄσφρησιν (μυρωδιά): Ἡ παρουσία περιέργου μυρωδιᾶς κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ εὐθὺς μετὰ ἐχθρικὴν ἐπιδρομὴν πρέπει νὰ μᾶς βάζῃ σὲ ὑποψίαν.

Το χλώριον μυρίζει σὰν τὴν βρωμοῦσα (χλωράσβεστον), τὸ φωσγένιον ἔχει τὴν μυρωδιὰ τοῦ σάπιου σανοῦ ἢ σάπιων ἀχλαδιῶν. Τὸ διφωσγένιον ἔχει ὀσμὴν σοκολάτας. Τὸ ὑδροκυάνιον μυρίζει σὰν το πικραμύγδαλο. Ὁ ὑπερίτης ὅταν δὲν εἶναι τελείως καθαρὸς μυρίζει σὰν σιναπόλαδο (μουστάρδα) ἢ σὰν τὰ φύκια τῆς θαλάσσης. Ὁ λεβιζίτης μυρίζει σὰν τὰ λουλούδια τοῦ γερανιοῦ (σαρδέλλας).

Ἡ μυρωδιὰ χάνεται γρήγορα, διότι ὁ ἄνθρωπος συνηθίζει σ' αὐτήν. Διὰ τοῦτο ἡ πρώτη μυρωδιά, ἔστω καὶ ἐλαφρά, ποὺ θα γινῃ ἀντιληπτὴ πρέπει νὰ μᾶς βάζῃ σὲ ὑποψία, χωρὶς νὰ περιμένωμεν δὲ νὰ τὴν αἰσθανθῶμεν καλλίτερα πρέπει νὰ λαμβάνωμεν τὰς προφυλάξεις μας.

Ἕνας ἄλλος τρόπος νὰ καταλάβωμεν τὴν παρουσίαν πολεμικῶν ἀερίων εἶναι ὁ θάνατος ἢ τὰ φαινόμενα μεθυσιοῦ τῶν μικρῶν ζώων. Τὰ πουλάκια (κανάρια κλπ.), τὰ ποντικάκια, οἱ γάτες κλπ. εἶναι πολὺ εὐαίσθητα στὰ πολεμικὰ ἀέρια καὶ πεθαίνουν πολὺ πρὶν πάρωμεν ἡμεῖς εἴδησιν τῆς παρουσιας αὐτῶν.

Γ. Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ

